# BETÄNKANDE

AFGIFVET

DEN 8 DECEMBER 1902

AF

DEN FÖR UTREDNING AF VISSA FRÅGOR RÖRANDE DE ALLMÄNNA LÄROVERKEN DEN 26 MAJ 1899 I NÅDER TILLSATTA KOMMITTÉ.

*TREDJE BANDET.*

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG
1902.

TREDJE BANDETS INNEHÅLL.

**Kap. XII.** **Bilagor** ..... Sid. 831

**Kap. XIII.** **Tabeller till kap. I—XII** ..... » 923

**Kap. XIV.** **Statistiska undersökningar angående de vid 1899 års slut befintliga lärarnes vid de allmänna läroverken studie-, tjänste- och familjeförhållanden** ..... » 965

# KAP. XII.

# Bilagor.

## Förteckning å bilagorna.


*Bil. I.* Timplan för ifrågasatt organisation med gemensam sjette klass och treårigt gymnasium.

*Bil. II. A.* Inträdesfordringar till fackskolor och specialkurser.

*Bil. II. B.* Kompetensfordringar till tjänstebefattningar.

*Bil. III.* Tim- och kursplan för ifrågasatta läroverk med sexårig latinkurs.

*Bil. IV.* Läsårets och feriernas längd i olika länder.

*Bil. V.* Lärjungarnes hemarbete vid de högre allmänna läroverken.

*Bil. VI.* Förändringar i läroverks och pedagogiers stat sedan år 1849.

*Bil. VII.* Jämförelse mellan nndervisningstimmarnas antal pr vecka i vissa flickskolor och i realskolan.

*Bil. VIII. A.* Utlåtanden om samundervisningen från föreståndare och föreståndarinnor för svenska samskolor.

*Bil. VIII. B.* Utlåtanden om samundervisningen i Nordamerika.

*Bil. IX.* Förhållandet mellan folkmängd och lärareplatser i olika landsdelar och stift.

*Bil. X.* Kommunernas sannolika bidrag till samskolornas underhåll.

*Bil. XI.* Statsunderstödda flickskolors ställning i städer, hvilkas läroverk åren 1897—1901 haft omkring 100 lärjungar eller därunder.

*Bil. XII.* Öfversikt af kompetensfordringar och lönetursbestämmelser.

*Bil. XIII.* Öfversikt af vissa ämbets- och tjänstemäns löneförmåner.

*Bil. XIV.* Nuvarande löneförmåner för läroverkslärare i främmande länder.

*Bil. XV.* Öfversikt af yttranden rörande ordinarie ämneslärares aflöning, afgifna jämlikt Kungl. cirkuläret den 25 oktober 1901.

## Bilaga I.

## Timplan för ifrågasatt organisation med gemensam

*A) Läroverk enligt normaltypen.*

| Ämnen | Realskolan | | | | | | | Realgymnasiet | | | | Latingymnasiet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | S:a | I | II | III | S:a | I | II | III | S:a |
| Kristendom | 3 | 3 | 3 | 2 | 2 | 2 | 15 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Modersmålet | 5 | 5 | 6 | 4 | 3 | 3 | 26 | 3 | 3 | 3 | 9 | 3 | 3 | 3 | 9 |
| Latin | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 7 | 7 | 21 |
| Tyska | 6 | 6 | 6 | 5 | 4 | 3 | 30 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Engelska | — | — | — | 5 | 5 | 4 | 14 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Franska | — | — | — | — | — | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 9 | 3 | 3 | 3 | 9 |
| Historia | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 17 | 3 | 3 | 4 | 10 | 3 | 3 | 4 | 10 |
| Geografi | 2 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 13 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Matematik | 4 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 29 | 6 | 7 | 7 | 20 | 5 | 5 | 4 | 14 |
| Naturlära | 2 | 2 | 2 | 2 | 4 | 4 | 16 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Naturhistoria | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Fysik | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 4 | 3 | 11 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Kemi | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 2 | 2 | 7 | — | — | — | — |
| Välskrifning | 2 | 2 | 1 | — | — | — | 5 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Teckning | 1 | 1 | 2 | 2 | 2 | 2 | 10 | 2 | 2 | 2 | 6 | 1 | 1 | 1 | 3 |
| Summa timmar i veckan | 27 | 30 | 30 | 30 | 30 | 31 | | 32 | 32 | 32 | | 32 | 32 | 32 | |

*Anm.* De lärjungar i andra och tredje ringarna, som så önska, erhålla undervisning i ***filosofisk propedeutik*** 1 timme i veckan utom timplanen.

## sjette klass och treårigt gymnasium.

*B) Läroverk med sexårig latinkurs.*

| Ämnen | Realskola med latinlinje | | | | | | | Realgymnasiet | | | | Halfklassiskt gymnasium | | | | Helklassiskt gymnasium | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | S:a | I | II | III | S:a | I | II | III | S:a | I | II | III | S:a |
| Kristendom | 3 | 3 | 3 | 2 | 2 | 2 | 15 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Modersmålet | 5 | 5 | 6 | 4 | 3 | 3 | 26 | 3 | 3 | 3 | 9 | 3 | 3 | 3 | 9 | 3 | 3 | 3 | 9 |
| Latin | — | — | — | (7)[1] | (7)[1] | (6)[1] | (20) | — | — | — | — | 6 | 6 | 6 | 18 | 6 | 6 | 6 | 18 |
| Grekiska | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 7 | 6 | 20 |
| Tyska | 6 | 6 | 6 | 5 | 4 | 3 | 30 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Engelska | — | — | — | 5 | 5 | 4 | 14(0) | 2 | 2 | 2 | 6 | 3 | 3 | 3 | 9 | — | — | — | — |
| Franska | — | — | — | — | — | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 9 | 3 | 3 | 3 | 9 | 3 | 3 | 3 | 9 |
| Historia | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 17 | 3 | 3 | 4 | 10 | 3 | 3 | 4 | 10 | 3 | 3 | 4 | 10 |
| Geografi | 2 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 13 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Matematik | 4 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 29 | 6 | 7 | 7 | 20 | 5 | 5 | 4 | 14 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Naturlära | 2 | 2 | 2 | 2 | 4 | 4 | 16 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Naturhistoria | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Fysik | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 4 | 3 | 11 | 2 | 2 | 2 | 6 | 2 | 2 | 2 | 6 |
| Kemi | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 2 | 2 | 7 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Välskrifning | 2 | 2 | 1 | — | — | — | 5 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Teckning | 1 | 1 | 2 | 2 | 2 | 2 | 10(4) | 2 | 2 | 2 | 6 | 1 | 1 | 1 | 3 | — | — | — | — |
| S:a timmar i veckan | 27 | 30 | 30 | 30 | 30 | 31 | | 32 | 32 | 32 | | 32 | 32 | 32 | | 32 | 32 | 32 | |

[1]) Motsvarande engelska 5, 5, 4 timmar och teckning 2, 2, 2 timmar.

*Anm. 1.* De lärjungar i klasserna 4 6, som läsa latin, kunna erhålla undervisning i *teckning* genom deltagande i den frivilliga undervisningen i detta ämne. Detsamma gäller om det helklassiska gymnasiets lärjungar.

*Anm. 2.* De lärjungar i andra och tredje ringarna å helklassiska gymnasiet, som så önska, erhålla undervisning i *engelska* 2 timmar i veckan utom timplanen.

*Anm. 3.* De lärjungar i andra och tredje ringarna, som så önska, erhålla undervisning i *filosofisk propedeutik* 1 timme i veckan utom timplanen.

## Bilaga II. A.

## Inträdesfordringar till fackskolor och specialkurser.

### 1. *Tekniska elementarskolorna.*

*Inträdesålder:* uppnådd 14 års ålder.

*Inträdesfordringar:* god religionskunskap; samt i

svenska språket: förmåga att felfritt skrifva efter diktamen;

matematik: de fyra räknesätten i hela tal och bråk, såväl vanliga bråk som decimalbråk, samt regula de tri; de fyra räknesätten i algebra, samt planimetri, till omfånget motsvarande de fyra första böckerna af Euklides;

historia och geografi: fäderneslandets historia efter en kortfattad lärobok; Europas geografi, företrädesvis fäderneslandets, samt grunddragen af de öfriga världsdelarnas geografi.

Yngling, som i allmänt elementarläroverk genomgått femte klassen med vitsord om godkända insikter i ofvan nämnda ämnen, vare från pröfning i desamma befriad, så framt han söker inträde inom två år efter sin afgång från det allmänna läroverket. (Kungl. stadgan den 15 juni 1877 § 6).

---

### 2. *Tekniska skolan i Stockholm.*

*a) Högre konstindustriella skolans teckningslärarekurs.*

*Inträdesålder:* fyllda 18 år.

*Inträdesfordringar:* inträdessökande, som vill begagna den för blifvande lärare i teckning och välskrifning afsedda undervisning, bör förete intyg öfver allmän skolbildning äfvensom ådagalägga erforderlig skicklighet i frihandsteckning och linearritning, den senare utsträckt till perspektiv- och skugglära. (Kungl. stadgan den 10 juli 1891 § 42).

*b), c) Byggnadsyrkesskolan och Maskinyrkesskolan.*

*Inträdesålder*: fyllda 16 år.

*Inträdesfordringar:* för att vinna inträde som lärjunge i dessa skolor erfordras att kunna någorlunda felfritt skrifva svenska språket efter diktamen, att i aritmetik äga god öfning i behandlingen af de fyra räknesätten, äfven med vanliga bråk och decimalbråk, och i algebra de fyra räknesätten med hela tal, att äga kunskap i planimetri, motsvarande de fyra första böckerna af Euklides, att äga sådan färdighet i linearritning och frihandsteckning, att undervisningen i därmed samband ägande läroämnen må i skolan kunna med fördel begagnas, samt att under åtminstone ett halft års tid hafva varit sysselsatt, alltefter den fackskola, uti hvilken inträde sökes, antingen vid byggnadsarbete eller uti mekaniskt tekniskt yrke.

För utrönande af de i byggnadsyrkesskolan eller maskinyrkesskolan inträdessökandes skicklighet anställes pröfning, såframt sökande icke kan förete från offentligt läroverk eller af styrelsen godkändt intyg, att han inhämtat de erforderliga inträdeskunskaperna. (Kungl. stadgan den 10 juli 1891 § 43).

### 3. *Falu bergsskolas öfre afdelning.*

*Inträdesålder:* fyllda 17 år.

*Inträdesfordringar:* att kunna skrifva läslig handstil, att innehafva sådana insikter i svenska språkläran, svenska historien och geografien efter de vid de allmänna skolorna antagna läroböcker, som fordras för inträde i elementarskolas 5:e klass, att väl känna aritmetiken, de fyra första böckerna af Euklides eller motsvarande pensum af annan lärobok i geometri och en grad algebra, samt att hafva minst ett halft år vistats vid grufva eller järnverk och om där förefallande arbeten förvärfvat sig för undervisningen i bergsskolan erforderlig kännedom, hvarom vederbörligt intyg bör företes. (Regl. den 17 juli 1871 § 12, jfr. Järnkontorets prot. den 2 aug. 1871 och regist. 1871 sid. 464).

### 4. *Filipstads bergselementarskolas högre afdelning.*

*Inträdesålder:* fyllda 18 år.

*Inträdesfordringar:*

a) att hafva tjänstgjort minst ett år vid masugn eller järnbruk i egenskap vare sig af elev eller bokhållare.

b) vid inträdet anställes examen med eleverna, som då böra visa sig åtminstone känna svenska språkets grammatik, svenska historien och geografien efter de vid allmänna skolorna antagna läroböcker, aritmetik till och med regula de tri i

brutna tal, geometri de sex första böckerna af Euklides eller lika mycket efter annan lärobok samt två grader algebra (Regl. den 13 maj 1861 §§ 15 och 16).

I skolans program angifvas följande inträdesfordringar: de sex första böckerna af Euklides' elementer eller motsvarande efter annan lärobok, två grader algebra samt för öfrigt skolkunskaper, motsvarande dem, som meddelas i femte klassen af de allmänna läroverken.

---

### 5. *Skogsinstitutets lägre kurs.*

*Inträdesålder* för dem, som ej genomgått Ombergs skogsskola: minst 18, högst 28 år. För inträde vid Ombergs skogsskola erfordras, att den sökandes ålder ej understiger 17 och icke öfverstiger 24 år.

*Inträdesfordringar:* Att hafva erhållit flyttningsbevis från minst 5:e klassen i allmänt läroverk med godkända insikter i matematik och naturlära samt därefter antingen vid Ombergs skogsskola hafva genomgått den senast afslutade lärokursen eller den, som närmast föregått denna, eller ock hafva under minst två år deltagit i de vid landtegendom, sågverks- eller bruksrörelse förekommande skogsgöromål och därvid jämväl förvärfvat färdighet i fält- och skogsmätning. (Kungl. stadgan den 13 april 1886 och Kungl. kung. den 30 dec. 1893 §§ 10 och 23).

---

### 6. *Göteborgs handelsinstituts två-åriga kurs.*

*Inträdesålder:* icke öfverstigande 18 år, därest icke styrelsen på grund af särskilda omständigheter medgifver undantag från denna bestämmelse.

*Inträdesfordringar:* inträdessökande till 1:a klassen af den två-åriga kursen skall undergå pröfning i svenska, tyska, engelska och franska språken, historia och geografi samt räkning, hvarvid han bör visa sig innehafva det kunskapsmått, som fordras för uppflyttning till nedre sjette klassen vid de allmänna läroverken. Sökande, som vid uppflyttning till nämnda klass i historia och geografi erhållit minst betyget godkänd, befrias från pröfning i historia. (Ur institutets årsredogörelse 1901).

### 7. *Schartaus handelsinstituts två-åriga kurs.*

*Inträdesålder:* icke angifven.

*Inträdesfordringar:* sökande, som afser att vinna inträde i den två-åriga kursens 1:a klass, skall genom betyg styrka sig hafva från allmänt läroverks 5:e realklass vid vårterminens slut erhållit minst godkända betyg i de denna klass tillhörande läroämnen, i hvilka inom institutet undervisas, eller vid af institutets lärare anställd pröfning visa sig äga motsvarande kunskaper; dock kan sökande, som tillhört all-

mänt läroverks 5:e latinklass, undantagsvis antagas till elev mot skyldighet att genom enskild undervisning förskaffa sig erforderliga kunskaper i engelska. (Ur institutets årsredogörelse år 1902).

## 8. *Sjökrigsskolan.*

*Inträdesålder:* att hafva fyllt 13 men icke uppnått 16 år före juni månads ingång det år inträde i skolan sökes.

*Inträdesfordringar:*

a) att vid slutet af vårterminen det år inträde sökes hafva förklarats flyttad antingen vid något af rikets allmänna läroverk till femte klassen eller högre klass eller ock vid enskildt, med dimissionsrätt försedt läroverk till klass, som med afseende på fordringarna för flyttning till klassen motsvarar femte klassen eller högre klass vid allmänt läroverk.

b) att vid inträdesexamen till sjökrigsskolan hafva befunnits äga minst godkända kunskaper i följande ämnen och kurser:

kristendom: biblisk historia afslutad; katekes afslutad;

historia: fäderneslandets historia i sammandrag, afslutad;

geografi: alla världsdelarnas fysiska och politiska, afslutad;

aritmetik: hela tal och bråk med tillämpning på sorter; regula de tri, procent- och ränteberäkning; bolags- och blandningsproblem samt beräkning af medelvärden;

algebra: de fyra räknesätten med hela tal; någon kännedom i läran om bråk;

geometri: läran om linjer, vinklar, trianglar och parallelogrammer (motsvarande Euklides' 1:a och 2:a böcker) med tillämpning på enklare uppgifter;

modersmålet: välläsning och förklaring af valda stycken i bunden och obunden form, jämte redogörelse för deras innehåll; rättstafningslära, formlära jämte allmän satslära samt interpunktionslära med muntlig och skriftlig tillämpning;

engelska språket: formläran med muntlig och skriftlig tillämpning; öfversättning ur en lämplig läsebok;

tyska språket: formläran samt det viktigate af syntaxen med muntlig och skriftlig tillämpning; öfversättning ur en lämplig läsebok. (Kungl. stadgan den 25 april 1902 § 60 och dess bil. A).

Tills vidare antagas äfven extra kadetter för att efter erhållen förberedande undervisning och öfning samt undergången pröfning intagas i sjökrigsskolans fjärde sjö- och femte landklass och därefter i den ordning, som stadgan för sjökrigsskolan bestämmer, undergå sjöofficersexamen.

För att kunna till extra kadett antagas, fordras bland annat:

1) att den 1 juni det år antagningen afser hafva fyllt 16 år men icke uppnått, om mogenhetsexamen aflagts, 20 år, eljest 19 år;

2) att vid tiden för ansökningens insändande hafva vid allmänt läroverk antingen förklarats flyttad till sjunde klassens öfre afdelning på reala linjen eller aflagt godkänd mogenhetsexamen på samma linje. (Kungl. kung. den 15 februari 1901).

---

## *Lärokursernas fördelning vid sjökrigsskolan.*

### *Första klassen.*

*Navigation* (1 timme):

Någon kännedom om jordens form och storlek. Definitioner af på jordytan använda koordinatsystem och koordinater. Någon kännedom om den terrestra navigationens vanligaste instrument. Kursers korrigering, bestickräkning (utan formler) och koppling enligt medellatitudsmetoden. Afsättning och uttagning af latitud och longitud samt kurs och distans i sjökortet.

*Kristendom* (1 timme):

Bibelförklaring öfver ett af evangelierna. Kort öfversikt af Gamla och Nya Testamentets böcker jämte underrättelser om författarne.

*Modersmålet* (3 timmar):

Välläsning och läsning af valda stycken ur svenska litteraturen jämte underrättelser om författarne. Grammatik, sammanfattande öfversikt af den förut genomgångna kursen. Rättstafnings- och interpunktionsöfningar i förening med det viktigaste af satsläran. Skriftliga uppsatser efter lärarens anvisning i afseende å behandlingen. Utom lärorummet minst två skriftliga uppsatser hvarje termin.

*Engelska språket* (5 timmar):

Öfversättning af omkring 20 sidor från engelska. Repetition af formläran. Syntaxen till substantivet. Muntliga ock skriftliga öfversättningsöfningar till engelska.

*Franska språket* (5 timmar):

Öfversättning af omkring 30 sidor från franska. Uttalslära; formläran till de oregelbundna verben. Muntliga och skiftliga öfversättningar till franska.

*Tyska språket* (3 timmar):

Öfversättning af omkring 30 sidor från tyska. Formläran och syntaxen till verbet. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till tyska.

*Algebra* (3 timmar):

De fyra räknesätten med hela tal och bråk. Läran om negativa kvantiteter.

*Elementar geometri* (2 timmar):

Repetition af det viktigaste i inträdeskursen. Om cirkeln. Om proportionella linier. Förberedande stereometrisk åskådningslära. Öfningssatser och beräkning af enklare rätliniga figurers ytor, cirkelns omkrets och yta samt enklare kroppars ytor och rymder.

*Historia* (2 timmar):

Fäderneslandets historia i utförligare framställning (forntiden och början af medeltiden).

Allmänna historien i något utförligare framställning (gamla tiden).

*Geografi* (3 timmar):

Asiens, Afrikas, Amerikas och Australiens fysiska och politiska geografi samt grunddragen af konstruktionsgeografien.

*Frihandsteckning* (2 timmar):

Efter klotsar.

## *Andra klassen.*

*Navigation* (1 timme):

Repetition af föregående kurs.

Definitioner af de viktigare koordinatsystemen och koordinaterna å himmelsgloben. Den terrestra navigationens instrument. Koppling enligt den växande metoden (utan formler). Någon kännedom om navigering i strömvatten. Ortbestämning i sikte af land genom pejlingar. Fullständigare kännedom om bestickets förande i sjökortet.

*Kristendom* (1 timme):

Fortsättning af bibelförklaring öfver ett af evangelierna. Kyrkohistorien i kort öfversikt.

*Modersmålet* (3 timmar):

Öfningar i sats- och interpunktionslära. Syntax. Läsning af vald svensk litteratur jämte någon kännedom om den svenska litteraturhistorien före reforma-

tionen. Muntlig och skriftlig utveckling af gifna ämnen. Utom lärorummet minst två skriftliga uppsatser hvarje termin.

*Engelska språket* (5 timmar):

Öfversättning af omkring 30 sidor från engelska. Syntaxen till obestämda pronomen. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till engelska.

*Franska språket* (5 timmar):

Öfversättning af omkring 50 sidor från franska. Formläran jämte de oregelbundna verben samt det hufvudsakligaste af de oföränderliga ordslagen. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till franska.

*Tyska språket* (3 timmar):

Öfversättning af omkring 40 sidor från tyska. Formläran och syntaxen till adverbet. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till tyska.

*Algebra* (5 timmar):

Lösning af första gradens ekvationer. Kännedom om irrationella kvantiteter, kvadratrötter och imaginära kvantiteter. Lösning af andra gradens ekvationer. Problemöfningar.

*Elementar geometri* (2 timmar):

Om likformighet. Öfningsatser och beräkning af cirkelsektorers och cirkelsegmenters bågar och ytor samt enklare kroppars ytor och rymder.

*Historia* (2 timmar):

Fäderneslandets historia i utförligare framställning (medeltiden afslutad och nyare tidens första tidehvarf).

Allmänna historien i något utförligare framställning (medeltiden och nyare tidens första tidehvarf).

*Geografi* (2 timmar):

Europas fysiska och politiska geografi i något utförligare framställning (utom Syd-Europa).

*Frihandsteckning* (1 timme):

Efter klotsar och modeller.

## *Tredje klassen.*

*Navigation* (2 timmar):

Repetition af föregående kurser.

Någon kännedom om jordens rörelse samt om årstidernas uppkomst. Fullständig kännedom om jordytan och å himmelsgloben använda koordinatsystem och koordinater. Någon kännedom om det växande kortets konstruktion. Någon kännedom om jordmagnetismen och kompassens deviation samt de vanligaste sätten att genom pejling utröna densamma. Härledning af bestickformlerna. Fullständig kännedom om navigering i strömvatten. Ortbestämning i sikte af land genom afståndsberäkning. De första begreppen om solsystemets allmänna grunder. Tidens indelning och tidräkningen.

Om höjdkorrektioner (utan formler): horisontens dalning, refraktion, parallax och halfdiameter. Latitudens bestämmande genom meridianhöjd af solen. Tidens bestämmande för solens upp- och nedgång (medelst tabeller). Om grunderna för svenska boj- och prickningssystemet.

*Trigonometri* (3 timmar):

*Plan.* Allmänna begrepp om de trigonometriska funktionerna. De trigonometriska tabellernas användande. Lösning af plana trianglar, radien till den in- och omskrifna cirkeln samt regelbundna månghörningars ytor, jämte härledningen af de för lösningen erforderliga formler. Problemöfningar.

*Kristendom* (1 timme):

Kortfattad tros- och sedelära med hänsyn till den heliga skrift.

*Modersmålet* (2 timmar):

Grunddragen af Sveriges litteraturhistoria till Gustavianska tidehvarfvet jämte läsning af dithörande författare. Muntlig och skriftlig utveckling af gifna ämnen. Utom lärorummet minst två skriftliga uppsatser hvarje termin.

*Engelska språket* (3 timmar):

Öfversättning, delvis ex tempore, af omkring 30 sidor från engelska. Syntaxen till infinitiven. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till engelska. Talöfningar.

*Franska språket* (4 timmar):

Öfversättning af omkring 50 sidor från franska. Repetition af föregående klassers kurser i grammatik, det viktigaste af syntaxen. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till franska.

*Tyska språket* (2 timmar):

Öfversättning från tyska, delvis ex tempore, af valda författare. Formläran och syntaxen afslutade och delvis repeterade. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till tyska. Talöfningar.

*Algebra* (4 timmar):

Läran om sambandet mellan rötterna och koefficienterna till en andra grads ekvation. Reduktion af dubbelrötter samt lösning af högre grads ekvationer och rotekvation. Läran om rötter af högre ordning och potenser. Problemöfningar.

*Elementar geometri* (2 timmar):

Om figurers ytinnehåll. Öfningssatser och problemöfningar.

*Historia* (2 timmar):

Fäderneslandets historia i utförligare framställning (nyare tidens andra, tredje och fjärde tidehvarf).

Allmänna historien i något utförligare framställning (nyare tidens andra och tredje tidehvarf.).

*Geografi* (2 timmar):

Syd-Europas samt de utomeuropeiska världsdelarnas fysiska och politiska geografi (delvis i något utförligare framställning).

*Fysik* (2 timmar):

Kännedom om kroppars allmänna egenskaper. De första grunderna af läran om krafters sammansättning och upplösning. Kännedom om de viktigaste enkla och sammansatta mekaniska maskiner. Läran om vätskors och gasformiga kroppars jämnvikt. Problemöfningar.

*Geometrisk konstruktionsritning* (1 timme).

*Fjärde klassen.*

*Navigation* (5 timmar):

Repetition af föregående kurser.

Beräkning af det växande kortet. Fullständigare kännedom om jordmagnetismen, om kompassens deviation och dess uppkomst.

Olika sätt att genom pejlingar utröna kompassens deviation samt de enklare sätten för de ungefärliga deviationskoefficienternas (A. B. C. D. E.) beräkning. Den semicirkulära deviationens kompensering. Fullständig kännedom om bestickräkningen samt om strömbestick. Ortbestämning i sikte af land genom vinkel-

mätning emellan och höjdvinklar af terrestra föremål, hvilkas höjd och läge äro kända. Någon kännedom om tidvattensfenomenet; beräkning af tiden för högt och lågt vatten samt lättare problem om tidvattensströmmen.

Jordens dagliga och årliga rörelse. Solsystemets allmänna grunder och Keplers lagar. Månens faser. Läget af de förnämsta stjärnbilderna och himmelskropparna. De astronomiska efemeriderna. Grundformlerna för den sferiska astronomien.

Grunderna för och användning af sextanten, oktanten och navisazimut. Om höjders observerande och korrigering. Azimutbestämningar genom horizontalazimut, elev. azimut och höjd samt genom azimuttabeller. Om astronomiska ortlinier. Latitudens bestämmande genom mer.-höjder och circum mer.-höjder. Longitudens bestämmande genom timvinkel. Tidens bestämmande för himmelskroppars upp- och nedgång samt genom en himmelskropps observerade höjd.

*Meteorologi:* Någon kännedom om de viktigaste meteorologiska instrumenten och deras användande. Om de förnämsta förhärskande vindar (passader och monsoner) och strömmar samt någon kännedom om cykloner.

*Trigonometri* (2 timmar):

*Plan:* Repetition af 3:e klassens kurs. Transformation af de ur sinus- och cosinusteoremen härledda formlerna. Problemöfningar.

*Sferisk:* Elementerna af sferiska trigonometrien. Om små förändringar i en sferisk triangels delar. Problemöfningar.

*Vapenlära* (1 timme):

Fordringar å eldhandvapen; fullständig kännedom om svenska flottans jämte hufvuddragen af de förnämsta utländska eldhandvapen; grunderna för skjutteorien.

*Reglementen* (1 timme):

Handvapens och Landstigningsexercisreglemente för Flottan.

*Reglemente för flottan:* Det viktigaste af 1:a delen, omfattande »Organisationen samt Styrelsen och Förvaltningen vid stationerna».

Gällande författning angående hvad å fartyg iakttagas bör till undvikande af ombordläggning.

*Modersmålet* (2 timmar):

Det viktigaste af Sveriges litteraturhistoria från och med Gustavianska tidehvarfvet. De logiska grundbegreppen meddelade i sammanhang med en öfversikt af dispositions- och stilläran. Deklamationsöfningar. Skriftlig utveckling af gifna ämnen. Utom lärorummet minst två skriftliga uppsatser hvarje termin.

*Engelska språket* (2 timmar):

Öfversättning, delvis ex tempore, af omkring 30 sidor från engelska. Syntaxen till partiklarna. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till engelska. Talöfningar.

*Franska språket* (3 timmar):

Öfversättning af omkring 50 sidor från franska. Repetition af föregående klassers kurser i grammatik. Läran om verbet utförligt. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till franska.

*Tyska språket* (2 timmar):

Öfversättning från tyska, delvis ex tempore, af valda författare. Repetition af viktigare delar ur grammatiken. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till tyska. Talöfningar.

*Algebra* (3 timmar):

Första grunderna för logaritmer. Lösning af ekvationssystem samt teori för maximi- och minimiproblem. Problemöfningar.

*Elementar geometri.* (2 timmar):

Om i cirkeln inskrifna eller kring cirkeln omskrifna månghörningar. Om ytors största och minsta värden. Planimetri. Fortsatta öfningar med konstruktionsproblemer samt yt- och rymdberäkningar.

*Historia* (3 timmar):

Fäderneslandets och allmänna historien: repetitorisk öfversikt (gamla tiden, medeltiden och nyare tidens första tidehvarf).

*Geografi* (1 timme):

Afslutande repetition.

*Fysik* (2 timmar):

Kännedom om det viktigaste af läran om värmet med särskild hänsyn till dess betydelse för undervisningen i ångmaskinlära. Inledning till läran om ljuset. Problemöfningar.

*Mekanik* (1 timme):

De första grunderna af läran om kroppars rätliniga rörelse samt om massa, kraft, mekaniskt arbete och energi. Lagarna för krafters sammansättning och upp-

lösning. De geometriska och analytiska villkoren för jämnvikt, då flera krafter i samma plan verka på en punkt eller på flera punkter i detta plan. Lättare problemöfningar.

*Femte klassen.*

*Navigation* (4 timmar):

Repetition af föregående kurser.

Kännedom om de vanligaste kartkonstruktionerna; beräkning af det koniska kortet. Om boj- och prickningssystem i Sveriges grannländer. Härledning af den ungefärliga deviationsformeln. Deviationskoefficienternas beräkning. Deviationens förändring vid ortförändring. Den kvadrantela deviationens kompensering. Storcirkelsegling. Tidvattnets inverkan på kurs och distans samt lodskottskorrektioner.

Kännedom om tidsenliga nautiska instrument. Tidsenliga metoder för azimutens bestämmande medels beräkningar och tabeller. Latitudens bestämmande genom höjd af polaris. Latitudens och longitudens rättande för ett fel i résp. longitud och latitud. Latitudens och longitudens bestämmande genom 2 höjder, enklare metoder. Kronometerregleringar enligt tidsenliga metoder.

*Meteorologi:* Repetition af föregående kurs. Om luftens temperatur, tryck, spänstighet och fuktighet. Om hafsvattnets temperatur, salthalt och rörelser. Om optiska och elektriska företeelser m. m. Om väderlek i allmänhet och om stormar.

*Vapenlära* (3 timmar):

Ammunitionen; grunderna för skjutvapens konstruktion; kännedom om det hufvudsakligaste af svenska flottans artillerimateriel samt detaljerad kännedom om de nyaste kanontyperna.

*Sjökrigskonst* (1 timme):

Grunddragen af Sveriges sjökrigshistoria.

*Ångmaskinlära* (1 timme):

Värmelärans praktiska tillämpning på ångmaskiner. Om olika slag af ångpannor, deras sammansättning och styrka samt förmåga att afkoka vatten. Om rostyta och förbränningskanaler. Om eldning, förbränningshastighet, eldyta och sotbildning.

Om ångpannors skötsel samt om kranar, ventiler och kontrollapparater.

*Befästningskonst och fältbefästningsritning* (1 timme):

*Fältarbeteslära:* Allmänna begrepp om fältarbeten. Tillfällig spärrning af farleder. Tillfälliga befästningar. Tillfälliga transportmedel m. m. De enklaste läger- och bivackanordningar. Förstörelsearbeten.

*Fältbefästningsritning:* Krokier af en skyttegraf och en kanongrop eller ett mindre batteri. Till krokierna höra enkla beräkningar.

*Reglementen, krigslagar m. m.* (1 timme):

*Reglemente för flottan:* Det viktigaste af 2:a delen omfattande sjötjänstgöringen. Öfning i affattande af tjänsteskrifvelser, rapporter m. m.
*Krigslagar:* Enligt fastställdt omfång.

*Modersmålet* (2 timmar):

Svensk litteraturhistoria, förnämligast tiden efter 1830 jämte läsning af dithörande författare.

Dispositionsöfningar. Skriftlig utveckling af gifna ämnen. Utom lärorummet minst två skriftliga uppsatser hvarje termin.

*Engelska språket* (2 timmar):

Öfversättning, delvis ex tempore, af omkring 30 sidor från engelska. Grammatiken genomgången. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till engelska. Talöfningar.

*Franska språket* (2 timmar):

Öfversättning, delvis ex tempore, af omkring 50 sidor från franska. Repetition af viktigare delar ur föregående klassers kurser i grammatiken. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till franska. Talöfningar.

*Algebra* (2 timmar):

Lösning af system af högre grader. Läran om aritmetiska och geometriska serier. Problemöfningar.

*Elementar geometri* (2 timmar):

Rymdgeometriens viktigare delar. Enkla rymdgeometriska satser och problem. Beräkning af kroppars ytor och rymder. Enkla analytiska uttrycks konstruktion.

*Analytisk geometri* (1 timme):

Elementerna i plana analytiska geometrien, icke understigande det omfång, som för lärokursen i vapenlära kräfves. Problemöfningar rörande de koniska sektionerna, beräkningar af ytor, in- och omskrifna cirklars radier samt konstruktioner.

*Historia* (2 timmar):

Fäderneslandets och allmänna historien: repetitorisk öfversikt (nyare tidens andra och följande tidehvarf).

*Fysik* (2 timmar):

Läran om ljuset afslutad.

Gnidningselektriciteten i hufvuddrag. Åskan och åskledare. Den elektriska strömmens uppkomst i ett voltaelement. Daniells och Leclanchés element. Det viktigaste af strömmens magnetiska, kemiska, fysiologiska, värme- och ljusverkningar. Galvanometern. De elektriska enheterna. Ohms lag. Elektriskt motstånd. De enklaste elektriska mätningarna. Induktionsströmmens uppkomst. Den elektriska telegrafen, telefonen m. m., allt med fäst afseende på elektricitetens praktiska användning i våra krigsfartyg. Problemöfningar.

*Mekanik* (1 timme):

Bestämmande af tyngdpunktens läge hos enklare kroppar. Beräkningar för enklare maskiner. Läran om kroppars rörelse afslutad; kaströrelse, centralrörelse och pendelrörelse. Repetition af föregående års kurs. Problemöfningar.

*Kemi* (2 timmar):

Inledningen till kemien jämte metalloiderna.

*Sjökortsritning* (1 timme):

Till hela det omfång, som är för skolan fastställdt.

## *Sjette klassen.*

*Navigation* (4 timmar):

Repetition af föregående kurser.

Om grunderna för lots-, fyr-, boj- och prickningssystemen inom Sverige och de förnämsta maritima länderna. Om krängningsdeviationen och dess kompensering. Någon kännedom om magneters och kompasskifvors magnetiska moment, om de jordmagnetiska elementen och deras bestämningar. Någon kännedom om de exakta deviationskoefficienterna och koefficienterna $\lambda$ och $\mu$ samt om nyare magnetiska instrument för deviationsbestämningar och kompensering. Fullständig kännedom om ortbestämning i sikte af land. Fullständigare kännedom om tidvattensfenomenet och dess inflytande på navigeringen.

Fullständigare kännedom om navigationens naturvetenskapliga grunder. Solsystemet. Förmörkelser. Stjärnhimmelen. Om kronometerns gång och dragning. Om pröfning, justering ock skötsel af instrument, som användas för navigering. Latitudens och longitudens samtidiga beräkning genom enkla och tidsenliga astronomiska metoder jämte härför erforderliga formlers härledning. Om tillförlitligheten af astronomiska observationer till sjös. Formlerna för de viktigaste nautisk-astronomiska tabellernas beräkning.

*Meteorologi:* Fullständigare kännedom om meteorologiska instrument. Om förhärskande vindar under olika årstider. Om de fördelaktigaste seglingsvägarna på hafvet. Om cykloner och anticykloner samt om fartygs manövrering i cyklon-

storm. Om den maritima meteorologiens metoder och syftemål, väderlekskartor, stormvarningar och väderleksförutsägelser. Väderlekslära och klimatologi.

*Vapenlära* (3 timmar):

Krutläran; grunddragen af artilleriteknikens nuvarande ståndpunkt; skjutteorien samt dess tillämpning vid praktisk skjutning; grunderna för artilleriets uppställning ombord; eldverkan; pansar.

*Sjökrigskonst* (2 timmar):

Kunskap om för de förenade rikenas krigsfartyg fastställda taktiska föreskrifter. Grunddragen af sjötaktiken och utdrag ur allmänna sjökrigshistorien förnämligast efter ångans allmännare användande på krigsfartyg.

*Skeppsbyggeri* (2 timmar):

Till hela det omfång, som för skolan är fastställdt, jämte räkneexempel.

*Ångmaskinlära* (2 timmar):

Repetition af 5:e klassens kurs. Om olika slag af ångmaskiner, ångcylindern, pistonen, gejder och vefstakar, pumpar och kondensorer. Om expansion och ångans verkan i cylindern samt om sliden. Om ångmaskiners effekt, hästkraft, samt om olika framdrifningssätt för ångfartyg. Om fartygs fart för maskin samt om ångmaskiners skötsel och bruk. Öfning uti att afläsa och förstå maskinritningar.

*Minlära* (3 timmar):

Till hela det omfång, som är för skolan fastställdt.

*Befästningskonst m. m. samt Fältbefästningsritning* (1 timme):

*Fästningslära:* Allmänna begrepp om fästningars ändamål och betydelse. Grunderna för anordningen af en sjöfästnings försvarsområde. Sjöfästningars allmänna beskaffenhet. Särskilda anordningar för artilleripjäsernas m. m. skyddande. Anordningar för eldens ledning, för användande af minor och torpeder samt till skydd mot öfverrumpling.

Permanenta spärrningar i farleder. Provisoriska kustbefästningar. Anfall mot och försvar af en sjöfästning.

Sveriges och Norges fästningar.

*Topografi:* De enklaste begreppen om topografiska kartor, fältmätning och kartutkast.

*Fältbefästningsritning:* Krokier af en tilläggningsbrygga eller ett transportkoppel. Till krokierna höra enkla beräkningar.

*Reglementen. Krigs- och sjölagar m. m.* (2 timmar):

*Handvapens- och Landstigningsexercisreglementen för flottan.*

*Reglemente för flottan:* 1:a och 2:a delarna.

*Artilleriexercisreglemente för flottans fartyg:* Enligt fastställdt omfång samt någon kännedom om skjutinstruktion för flottan.

*Krigs- och sjölag.* Enligt fastställdt omfång.

Någon kännedom om *Bevakningsinstruktionen för flottan.*

*Engelska språket* (2 timmar):

Öfversättning, delvis ex tempore, af omkring 30 sidor från engelska. Repetition af viktigare delar af grammatiken. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till engelska. Talöfningar.

*Franska språket* (3 timmar):

Öfversättning från franska, delvis ex tempore, af valda delar ur något arbete i militära ämnen. Repetition af viktigare delar ur grammatiken. Läran om prepositionerna utförligare. Muntliga och skriftliga öfversättningsöfningar till franska. Talöfningar.

*Algebra* (1 timme):

Problemöfningar, hufvudsakligen med afseende på föregående lärokurser.

*Statskunskap* (1 timme):

Till hela det omfång, som är för skolan fastställdt.

*Mekanik* (1 timme):

Läran om friktion med tillämpning såväl på jämvikts- som rörelseproblem. Afslutande repetition af föregående kurser. Problemöfningar.

*Kemi* (3 timmar):

Repetition af 5:te klassens kurs jämte metallerna och deras föreningar, samt, om tiden så medgifver: Enklare kemiska laborationer.

## 9. *Ultuna landtbruksinstitut.*

*Inträdesålder:* fyllda 18 år.

*Inträdesfordringar:*

a) att minst ett år hafva allvarligt deltagit i de vid ett landtbruk förefallande göromål; samt

b) att hafva aflagt afgångsexamen vid teknisk elementarskola, eller genomgått sjette klassen på reallinjen vid allmänt läroverk med minst betyget godkänd i svenska språket, matematik och naturvetenskap, eller ock med företeende af andra vitsord, som af lärarerådet godkännas, eller i särskild af institutets lärare förrättad inträdesexamen visat sig äga insikter i svenska språket, som motsvara minst betyget godkänd i detta ämne för flyttning till sjunde klassen af allmänt läroverk, samt i matematik och naturvetenskap, motsvarande minst samma betyg i dessa ämnen för flyttning till sistnämnda klass på allmänt läroverks reallinje. (Kungl. stadgan den 14 okt. 1892 § 18).

## 10. *Alnarps landtbruksinstitut.*

*Inträdesålder:* fyllda 18 år.

*Inträdesfordringar:*

a) att minst ett år hafva allvarligt deltagit i de vid ett jordbruk förefallande göromål; samt

b) att hafva aflagt afgångsexamen vid dimissionsberättigadt läroverk eller teknisk elementarskola eller vare sig genom terminsbetyg från allmänt läroverk eller genom andra vitsord, som af styrelsen godkännas, eller i särskild af institutets lärare förrättad inträdesexamen visa sig äga insikter i svenska språket, matematik och naturvetenskap, motsvarande minst vitsordet godkänd för flyttning till sjunde klassen vid allmänt läroverk.

Erfordras inträdesexamen, omfattar pröfningen följande:

svenska språket: författande af en uppsats öfver förelagdt ämne;

matematik: ett kunskapsmått i geometri, motsvarande 4 böcker af Euklides' elementer och någon proportionslära, aritmetik, och i algebra ekvationer af 1:a graden samt kännedom om 2:a gradens ekvationer med en obekant;

naturvetenskap: i botanik organlära, växternas klassificering och naturliga system samt kännedom om allmänna vilda växter, motsvarande 6:e klassens kurs vid högre elementarläroverk; fysikens första grunder.

Skulle någon sökande förete särdeles framstående vitsord öfver praktisk skicklighet och erfarenhet i jordbruk, men ej kunna uppvisa fullständiga kunskapsbevis, kan på styrelsen bero att honom äfven utan inträdesexamen antaga. (Kungl. stadgan den 25 febr. 1859 § 32 och Styrelsens beslut i mars 1901).

## 11. *Postelevkurs.*

*Ålder för anställning som extra ordinarie tjänsteman vid postanstalt:* 18 år.

*Inträdesfordringarna till elevkursen den 1 oktober 1902:* anmäler sig till denna elevkurs sökande, som icke aflagt godkänd mogenhetsexamen, iakttages, att sökanden

beträffande aflagda, godkända prof i svensk ämnesskrifning, allmän och isynnerhet fäderneslandets geografi, aritmetik samt tyska eller franska språket företer betyg, utfärdade af hufvudlärare i vederbörande ämne vid högre allmänt läroverk eller ock af universitetslärare i ämnet; samt att sökandens ådagalagda kunskaper i de nämnda ämnena böra i allmänhet fullt motsvara hvad som fordras i afgångsexamen från högre allmänt läroverk, men att, därest i ett eller annat ämne ett sådant kunskapsmått icke kan vitsordas, i vederbörande betyg bör anmärkas den lärokurs i ämnet, på hvilken det meddelade betyget har afseende. (Generalpoststyrelsens cirk. den 16 nov. 1868 och den 28 juni 1902).

## 12. *Telegrafelevkurs.*

*Inträdesålder*: för antagning till elev fordras i regeln, att manlig sökande uppnått 17 år och icke är äldre än 25 år, och att kvinnlig sökande uppnått 17 år och icke är äldre än 20 år.

*Inträdesfordringar:* a) i fråga om *manliga* sökande: För att antagas såsom elev fordras af yngling att vid högre elementarläroverk hafva på reallinjen aflagt fullständig afgångsexamen samt därvid i matematik, fysik och kemi äfvensom i franska, engelska och tyska språken erhållit åtminstone betyget godkänd. Yngling, som på klassiska linjen aflagt fullständig afgångsexamen och därvid blifvit i matematik och fysik samt de tre språken på nyss nämnda sätt vitsordad, kan ock till elev antagas, så framt därjämte vederbörande lärare pröfvat hans insikter i matematik, fysik och kemi vara sådana, att han vid afgångsexamen på reala linjen skulle kunnat i dessa ämnen erhålla enahanda betyg. Likaledes kan till elev antagas yngling, som aflagt fullständig afgångsexamen från teknisk elementarskola och därvid blifvit i ofvannämnda sex ämnen med åtminstone betyget godkänd vitsordad. Skulle yngling vid afgångsexamen, vare sig från högre elementarläroverk eller teknisk elementarskola, uti ett eller annat af här omnämnda främmande språk icke hafva blifvit godkänd, må han ändock till telegrafelev antagas, så framt han kan förete intyg därom, att han vid enskild pröfning af lärare i samma ämnen vid berörda slags läroverk befunnits hafva därutinnan förvärfvat insikter, jämngoda med dem, som i den offentliga afgångsexamen från dylikt läroverk förutsättas för erhållande af betyget godkänd.

b) i fråga om *kvinnliga* sökande: för att antagas till telegrafelev fordras af kvinna att hafva aflagt fullständig afgångsexamen från statens normalskola för flickor eller annat därmed jämförligt läroverk och därvid erhållit åtminstone vitsordet godkänd i franska, engelska och tyska språken, äfvensom i aritmetik och geografi. (Telegrafst. instr. den 26 april 1897 §§ 120, 121, 124).

## 13. *Tandläkareinstitutet.*

*Inträdesålder:* icke angifven.

*Inträdesfordringar:* hvar och en, som önskar begagna sig af undervisningen vid tandläkareinstitutet, skall förete betyg öfver godkänd mogenhetspröfning. I denna pröfning skall han hafva erhållit minst betyget godkänd i matematik och fysik eller ock sedermera genom särskild fyllnadspröfning ådagalagt motsvarande insikter i dessa ämnen. (Kungl. stadgan den 22 sept. 1899 § 40).

## 14. *Farmaceutiska institutet.*

*Kunskapsfordringar:* För att blifva till elev å apotek antagen fordras betyg om att hafva undergått godkänd mogenhetspröfning. (Kungl. kung. den 22 mars 1895).

## 15. *Folkskolelärareseminariernas 3:e årsklass.*

*Ålder för inträde vid folkskolelärareseminarium:* icke understigande 16 och icke öfverstigande 26 år vid början af det kalenderår, då inträde sökes.

*Inträdesfordringar till 3:e klassen:* För intagning i annan klass än den första fordras, att den inträdessökande vid anställd pröfning visar sig äga godkända insikter i den eller de föregående klassernas lärokurser; dock må, därest särskilda omständigheter därtill föranleda, undantag kunna göras för högst två af öfningsämnena. Musik och sång räknas härvid som ett ämne, oaktadt de böra vitsordas med särskilda betyg. Äro vitsorden för musik och sång olika, anses hela ämnet hafva vitsordats med det lägsta af de ifrågavarande betygen. Därjämte fordras för intagning i tredje klassen väl vitsordad undervisning i skola under minst ett halft år, och i fjärde klassen väl vitsordad tjänstgöring i folkskola under lika lång tid, eller ock att sökande till dessa klasser i öfningsskolan aflägger undervisningsprof, som godkännes. (Kungl. stadgan den 29 januari 1886 och Kungl. kung. den 16 nov. 1894 §§ 32, 36).

*Lärokurserna i de två lägsta klasserna äro:*

*Kristendomskunskap.* Biblisk historia och bibelläsning (å lärorummet): 1:a klassen: gamla testamentets bibliska historia, efter läroboken, jämte därtill sig anslutande valda stycken ur gamla testamentets historiska böcker samt ur psaltaren och profeterna; 2:a klassen: nya testamentets bibliska historia med ledning af läroboken och evangelierna, Jesu bergspredikan.

Katekes: 1:a klassen: första hufvudstycket och första trosartikeln; 2:a klassen: andra och tredje trosartiklarna.

Kyrkopsalmer: åtta till tio i hvardera klassen.

*Svenska språket.* 1:a klassen: läsning och förklaring af lättare stycken ur den antagna läseboken; öfning att redogöra för innehållet af lästa eller af läraren muntligt framställda berättelser och beskrifningar; rättskrifningsöfningar; skriftligt återgifvande af berättelser och beskrifningar, som blifvit lästa eller af läraren muntligt meddelade; det viktigaste af språkläran, med tillämpning på läsestycken; 2:a klassen: läsning och förklaring af läseboksstycken, valda med hänsyn till elevernas utveckling; muntligt återgifvande af berättelser och beskrifningar, som blifvit lästa eller af läraren framställda; rättskrifningsöfningar med särskildt afseende på interpunktionen; utarbetande af berättelser, beskrifningar och skildringar efter lärarens förberedande anvisning; språkläran fullständigare genomgången.

I hvarje klass böra årligen skrifvas åtta till tolf uppsatser, företrädesvis på lärorummet.

*Räkning och geometri.* 1:a klassen: öfningar, under omväxlande hufvudräkning och skriftlig räkning, att uppfatta och använda de fyra räknesätten i hela tal och bråk med tillämpning på praktiska uppgifter; förberedande kurs för uppfattning af plana och solida figurers allmänna egenskaper, deras mätning och beräkning, allt i förening med åskådningslära; 2:a klassen: öfningar för en mera omfattande tillämpning af de fyra räknesätten, jämväl under omväxlande hufvudräkning och skriftlig räkning; utdragning af kvadratrötter; utförligare behandling af läran om rätliniga och plana figurers allmänna egenskaper samt deras mätning och beräkning; handledning i bokhålleri i sammanhang med välskrifningsöfningar.

*Historia och geografi.* 1:a klassen: fäderneslandets historia till 1611 jämte kort öfversikt af dess märkligaste minnesmärken från forntiden; Sveriges geografi i utförligare framställning, med särskild hänsyn till natur, folk, samfundsförhållanden och näringslif; det öfriga Nordeuropa samt af Mellaneuropa de land, som i afseende på språk, läge och historia äro fäderneslandet närmast; 2:a klassen: fäderneslandets historia från 1611 till 1809; bilder ur allmänna historien; det öfriga Europas geografi; de främmande världsdelarnas geografi påbörjad.

*Naturkunnighet.* 1:a klassen: människokroppens byggnad, lifsförrättningar och vård; öfversikt af djurriket med särskildt afseende på de inom fäderneslandet allmännast förekommande arter; djurkroppens byggnad och lifsförrättningar; några typiska växtformer, helst under förevisande af lefvande exemplar; 2:a klassen: läran om djuren fortsatt; växtläran fortsatt med särskildt afseende på de inom fäderneslandet allmännast förekommande arter samt på utländska kulturväxter; växtens inre byggnad och lif.

*Pedagogik och metodik.* 2:a klassen: inledande framställning af det allmännaste rörande läran om människan såsom uppfostrans föremål samt om uppfostrans hufvudformer; öfversikt af uppfostringsanstalterna; den del af normalplanen för undervisningen i folk- och småskolor, som rör småskolan, samt metodiska anvisningar till behandling af småskolans läroämnen i samband med praktiska öfningar.

*Välskrifning.* 1:a klassen: öfningar med syfte att bibringa eleverna såväl ökad skriffärdighet som i synnerhet insikt i grunderna för ett metodiskt förfaringssätt vid skrifundervisningen; 2:a klassen: fortsatta öfningar, förenade med handledning uti enkel bokföring.

*Teckning.* 1:a klassen: frihandsteckning, utförd å punkteradt papper och omfattande enklare rätliniga och krokliniga figurer, först efter lärarnes företeckning på krittafla af verkliga föremål, sedan och därjämte efter planscher; lineärteckning, plana, geometriska konstruktioner och ytmönster; 2:a klassen: frihandsteckning: fortsatta öfningar efter svårare mönster; linearritning: projektioner af enkla geometriska kroppar och slöjdföremål.

*Musik och sång.* 1:a klassen: läran om tonbildningen samt om nottecken, tonarter, pauser och takt; lättare öfningar på pianoforte eller orgelharmonium; sång, företrädesvis enstämmig, af koraler och andra lättare stycken; 2:a klassen: läran om rytm, accent och det viktigaste af musikens terminologi; tonträffningsöfningar; sång, företrädesvis enstämmig, af koraler och andra lättare stycken; spelöfningar, fortskridande till spelning af koraler och lättare preludier.

*Gymnastik.* 1:a klassen: femton till tjugu dagöfningar enligt den antagna handboken; 2:a klassen: repetition af i föregående klass genomgångna dagöfningar med någon stegring, i synnerhet genom rörelseformernas skärpande; kommandoöfningar; 1:a—4:e klasserna vid lärareseminarium därjämte militäröfningar enligt särskildt stadgande.

*Trädgårdsskötsel och trädplantering.* 1:a klassen: första grunderna för trädgårdsanläggning; öfning i skötsel af hushållsväxter; 2:a klassen: öfning i blomsterodling, trädplantering och ympning.

*Slöjd.* Den för öfningsskolan antagna öfningsserien fördelas mellan de tre lägre klasserna, så att den i dessa hinner fullständigt genomgås, hvarjämte eleverna efter anlag och förmåga få utföra lämpliga fyllnadsarbeten. (Kungl. kung. den 16 nov. 1894, Bil. A).

## 16. *Gymnastiska centralinstitutet.*

(Den för kvinnor afsedda kursen.)

*Inträdesålder:* till elev må ingen antagas, som uppnått 30 års ålder. (Enligt uppgift från institutets föreståndare pläga kvinnor antagas till elever det år, under hvars lopp de fylla 20 år).

*Inträdesfordringar:* kvinna bör, för att till elev kunna antagas, styrka sig äga kunskaper, motsvarande inträdesfordringarna vid Högre lärarinneseminariet. (Kungl. stadgan den 13 juli 1887 § 23.)

## 17. *Högre lärarinneseminariet.*

*Inträdesålder:* före läsårets början fyllda 18 år; ägande likväl direktionen att efter sig företeende omständigheter till elev antaga den något yngre är.

*Inträdesfordringar:* villkor för att kunna antagas till elev i seminariets första afdelning äro:

att den inträdessökande genom skolbetyg eller särskildt intyg styrkt sig äga färdighet i vanliga kvinnliga handarbeten;

att hon aflägger dels skriftliga, dels muntliga prof enligt följande närmare bestämmelser.

De skriftliga profven äro:

*a)* skrifning efter diktamen af ett stycke svensk prosa;

*b)* en uppsats på modersmålet öfver ett bland flere uppgifna lättare ämnen;

*c)* en öfversättning till franska språket af en lättare svensk text;

*d)* en öfversättning till tyska eller engelska språket af en lättare svensk text.

För att kunna godkännas böra de skriftliga profven ådagalägga:

diktamensskrifningen: förmåga att rätt stafva och interpunktera svensk prosaskrift;

uppsatsskrifningen: förmåga att följdriktigt behandla ämnet och att på ett i grammatiskt afseende tillfredsställande sätt använda språket;

öfversättningarna: god underbyggnad i de särskilda språken.

Den, som underkänts i någondera af de svenska skrifningarna eller i båda öfversättningsprofven, vare från fortsatt inträdespröfning utesluten.

Vid de muntliga profven skall inträdessökande ådagalägga godkända insikter i följande ämnen och pensa:

1. Kristendomskunskap:

Luthers lilla katekes och den af Kungl. Maj:t stadfästa utvecklingen (till dess innehåll); biblisk historia; genom sammanhängande läsning vunnen kännedom om ett synoptiskt evangelium.

2. Svenska språket och litteraturen:

Innanläsning, som ådagalägger förmåga att riktigt uppfatta innehållet; förmåga att muntligt återgifva hufvudinnehållet af en läst berättelse; säker underbyggnad i grammatik; en i sammanhang med läsning af typiska vitterhetsalster vunnen kunskap om de viktigaste skedena i den svenska litteraturens historia från och med Dalin samt någon kännedom om de mest betydande författarnes lefnadsförhållanden.

3. Franska, tyska och engelska språken:

Riktigt uttal och flytande innanläsning; säkerhet i formläran och i tillämpningen af de viktigare bland syntaxens regler; förmåga att utan förberedelse till modersmålet öfversätta lättare moderna prosaskrifter; någon öfning att på ett af de främmande språken referera enklare berättelser.

4. Historia och Geografi:

Historia: Allmänna historien i dess hufvuddrag; Sveriges historia fullständigare.

Geografi: Hufvuddragen af den allmänna matematiska, fysiska och politiska geografien; Europas och i synnerhet den Skandinaviska halföns geografi utförligare.

5. Matematik:

Aritmetik: De fyra räknesätten med hela tal och bråk jämte lättare tillämpningar (s. k. reguladetri, procent- och ränteräkning, bolags- och alligationsräkning).

Geometri: Åskådningslära, tillämpad på planimetriska och stereometriska uppgifter.

6. Naturlära:

Fysik: De fundamentala fenomenen och enklaste apparaterna, tillhörande kapitlen om kroppars jämvikt, värmet, elektriciteten, magnetismen och ljuset.

Kemi: De enklaste kemiska reaktionsfenomenen, förbränningen samt någon kännedom om de viktigaste djur- och växtämnena.

Astronomi: Grunddragen af läran om jorden; det allmännaste om vårt planetsystem och himlakropparna i öfrigt.

7. Naturhistoria:

Zoologi: Människokroppen; några viktigare typer af däggdjur och fåglar samt 1 à 2 typer af hvar och en bland de öfriga hufvudgrupperna, helst efter iakttagelser å själfva naturföremålen; kort öfversikt af djurrikets system.

Botanik: En genom iakttagelser på lefvande växter vunnen kännedom om några viktigare typer, tillhörande olika klasser inom Linnés sexualsystem; säker kännedom om detta system; öfning att bestämma lättare fanerogamer; samt att hafva insamlat och känna 150 växter.

Inträdessökande, som har för afsikt att i seminariet begagna sig af valfriheten i tyska eller engelska, är berättigad att vinna befrielse från inträdesprof i ettdera af dessa språk, därest hon genom intyg styrker sig äga förmåga att läsa detta språk innantill och att med tillhjälp af lexikon till modersmålet öfversätta en lätt text på samma språk. (Kungl. brefvet den 8 mars 1895.)

## Bilaga II. B.

## Kompetensfordringar till tjänstebefattningar.

### 1. *Allmänna läroverken.*

a) *Musiklärare.*

*Kompetensvillkor:* för behörighet till lärarebefattning i musik vid allmänt läroverk fordras betyg af Musikkonservatorium, att sökande för sådan befattning äger åtminstone godkända kunskaper i sång, pianospelning och harmonilära; börande vid jämförelse mellan flere sökande afseende äfven fästas å intyg af nämnda konservatorium om kunskap i violinspelning. (Kungl. kung. den 22 mars 1895.)

Angående inträdesfordringarna till Musikkonservatorium, se Kungl. regl. den 8 dec. 1881 § 12.

b) *Teckningslärare.*

*Kompetensvillkor:* behörighet till lärarebefattning i teckning vid såväl högre som lägre läroverk tillkommer den, som nöjaktigt genomgått den vid Tekniska skolan i Stockholm anordnade högre undervisningskurs för teckningslärare, under det att behörighet till teckningslärarebefattning vid lägre läroverk äfven tillkommer den, som nöjaktigt genomgått den lägre undervisningskursen för teckningslärare vid nyss berörda skola, varande genom detta stadgande ingen ändring gjord i den behörighet att söka teckningslärarebefattning vid allmänt läroverk, som enligt hittills gällande bestämmelser någon tillkommer. (Kungl. kung. den 22 mars 1895).

Ang. inträdesfordringarna till teckningslärarekursen vid Tekniska skolan i Stockholm, se bil. II. A. 2. a.

### 2. *Landsstaten.*

*Kompetensvillkor för befordran till länsmanstjänst:* innan någon till länsmanstjänst befordras, hvilken icke vid universitetet genomgått sådan examen, som fordras

för inträde i rikets rättegångs- eller förvaltningsverk, skall han undergå förhör, därvid han bör gifva nöjaktiga prof af a) förmåga att i skrift redigt uttrycka sig på svenska språket; b) färdighet att räkna i enkla och brutna tal, samt c) försvarlig kännedom af allmänna lagen och särskilda författningar i de delar däraf, som handla om villkoren och sättet för personers häktande, åtals utförande, syneförrättningars, utmätningars och straffs verkställande, utgörandet af de jorden åliggande allmänna besvär, samt om hvad i öfrigt för allmänna ordningens och säkerhetens vidmakthållande länsmännen tillhör att iakttaga. (Kammarkollegii cirk. den 21 januari 1842).

Enligt Kungl. kung. den 12 maj 1865 fordras det ofvan stadgade skrif- och räkneprofvet icke af den, som vid högre elementarläroverk genomgått afgångsexamen.

### 3. *Statens järnvägar.*

*Kompetensvillkor:* sedan uti §§ 50 och 87 af nådiga instruktionen för Kungl. järnvägsstyrelsen med underlydande distriktsförvaltningar den 15 oktober 1897 stadgats, att vid statens järnvägar anställde tjänstemän, för hvilka särskilda kompetensfordringar icke blifvit i instruktionen föreskrifna, böra hafva aflagt antingen afgångsexamen från högre allmänt läroverk, handelsinstitut eller teknisk elementarskola eller ock kunna förete intyg om kunskaper, motsvarande de för mogenhetsexamen fastställda, i vissa ämnen, däri enligt Kungl. styrelsens bepröfvande ett sådant kunskapsmått vore för järnvägstjänsten erforderligt, har Kungl. styrelsen beslutit att i sistnämnda hänseende såsom kompetensfordran för anställning vid statens järnvägar uppställa intyg om kunskaper, motsvarande de för mogenhetsexamen fastställda, i, förutom modersmålet, minst två af ämnena 1) historia och geografi, 2) matematik samt 3) ett af de såsom ämnen i mogenhetsexamen ingående lefvande språk. (Järnvägsstyrelsens cirk. ser. A n:o 16, den 1 mars 1898.)

Hvad kvinnliga tjänstemän angår, har, vid tillämpning af detta cirkulär, såsom intyg om vederbörliga insikter i modersmålet, historia och geografi samt lefvande språk godkänts betyg om afgångsexamen från 8-klassigt elementarläroverk för flickor. (Järnvägsstyrelsens utl. den 20 mars 1899).

### 4. *Tullstaten.*

*Inträdesålder:* fyllda 18 år (Kungl. brefvet den 8 okt. 1831).

*Kompetensvillkor:* Afgångsexamen från högre elementarläroverk. (Kungl. kung. den 12 maj 1865).

## 5. *Riksbanken.*

*Inträdesålder* är icke angifven; af matrikeln framgår emellertid, att 18—19 år kan betraktas som minimiålder.

*Kompetensvillkor:* för att kunna antagas till extra ordinarie tjänsteman i något af riksbankens kontor fordras att hafva undergått godkänd afgångsexamen från högre allmänt läroverk eller på annat sätt ådagalagt erforderliga kunskaper för riksbankens tjänst. (Bankoutskottets regl. för riksbanken den 24 maj 1901 § 69).

## 6. *Postsparbanken.*

*Inträdesålder:* högst 24 år.

*Inträdesfordringar:* såsom reservbiträden antagas kvinnor, hvilka aflagt fullständig afgångsexamen från statens normalskola för flickor eller annat därmed jämförligt läroverk och därvid erhållit åtminstone vitsordet godkänd i svenska språket och matematik, äfvensom genomgått handelsinstitut, handels- eller bokhålleriskola eller bokhållerikurs och därvid förvärfvat minst godkända insikter i bokhålleri, handelskorrespondens och allmänna kontorsgöromål.

Till reservbiträde kan ock villkorligt antagas kvinna, som i ett eller annat afseende icke uppfyller ofvan angifna kompetensvillkor, därest hon eljest visat sig äga lämplighet för postsparbankens tjänst.

För att antagas till reservbiträde fordras dock ovillkorligen, att den sökande äger en tydlig och lättläst handstil (Postsparb. styr. kung. den 2 sept. 1898).

## Bilaga III.

## Tim- och kursplan för ifrågasatta läroverk med sexårig latinkurs.

Af kommitténs ofvan (sid. 373—377) gjorda uttalanden framgår, att de ifrågasatta A-läroverken vid ett genomförande af den föreslagna organisationen skulle komma i det minst ogynnsamma läget, om de organiserades så, att de komme att omfatta:

1) en sexårig kurs i latin,
2) en fyraårig kurs i grekiska,
3) en realskola,
4) ett realgymnasium,

de bägge senare anordnade i full öfverensstämmelse med den vid öfriga läroverk genomförda normalplanen.

Återstår endast den frågan, huruvida på latinlinjens 5:e klass bör byggas en sjette latinklass, som afslutas med realskolexamen. Då enligt kommitténs mening latin ej bör ingå i nämnda examen, hvilken däremot bör omfatta engelska, som af det i fjärde klassen inträdande latinet undantränges (se vidfogade timplan), så måste kommittén besvara den uppställda frågan nekande. Endast de lärjungar, som ämna fortsätta till studentexamen, böra i fjärde klassen välja latin, och under sådana förhållanden har en afslutning på latinlinjens mellanstadium intet berättigande. Visserligen skulle en och annan lärjunge, som ingått på latinlinjen, komma att finna, att han i fjärde klassen gjort ett oriktigt val, men till dylika undantagsfall kan skolorganisationen icke taga hänsyn.

## Timplan.

| Ämnen. | Realskola | | | | | | Realgymnasium | | | | Halfklassiskt gymnasium | | | | Helklassiskt gymnasium | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Klass | | | | | | Ring | | | | Ring | | | | Ring | | | |
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | I | II | III | IV | I | II | III | IV | I | II | III | IV |
| Kristendom | 3 | 3 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 2 | 2 | 2 | 1 | 2 | 2 | 2 | 1 | 2 | 2 |
| Modersmålet | 5 | 5 | 6 | 4 | 3 | 4 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Latin | — | — | — | (7) [1] | (7) [1] | — | — | — | — | — | 6 | 6 | 7 | 7 | 6 | 6 | 7 | 7 |
| Grekiska | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 6 | 6 | 6 |
| Tyska | 6 | 6 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Engelska | — | — | — | 5 | 5 | 4 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 2 | 2 | — | — | — | — |
| Franska | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 4 | 4 | — | 4 | 4 | 4 | — | 4 | 4 | 4 |
| Historia | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 4 | 3 | 2 | 3 | 3 | 3 | 2 | 3 | 3 | 3 | 2 | 3 | 3 |
| Geografi | 2 | 3 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | — | — | 2 | 1 | — | — | 2 | 1 | — | — |
| Matematik | 4 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 6 | 6 | 6 | 7 | 4 | 4 | 5 | 5 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Naturlära | 2 | 2 | 2 | 2 | 4 | 4 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Naturhistoria | — | — | — | — | — | — | 2 | 2 | 1 | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 |
| Fysik | — | — | — | — | — | — | 3 | 2 | 4 | 3 | 2 | 1 | 2 | 2 | 2 | 1 | 2 | 2 |
| Kemi | — | — | — | — | — | — | 2 | 2 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Välskrifning | 2 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Teckning | 1 | 1 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — |
| Summa timmar i veckan | 27 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 32 | 32 | 30 | 30 | 32 | 32 | 30 | 30 | 32 | 32 |

[1]) Motsvarande 5 timmar engelska och 2 timmar teckning.

*Anm. 1.* De lärjungar, som i fjärde och femte klasserna läsa latin, kunna erhålla undervisning i teckning genom deltagande i den frivilliga undervisningen i detta ämne. Detsamma gäller om det helklassiska gymnasiets lärjungar.

*Anm. 2.* Angående den frivilliga franskan i kl. 5—6, se sid. 177.

*Anm. 3.* De lärjungar i tredje och fjärde ringarna å helklassiska gymnasiet, hvilka så önska, erhålla undervisning i engelska 2 timmar i veckan utom timplanen.

*Anm. 4.* De lärjungar i tredje och fjärde ringarna, som så önska, erhålla undervisning i filosofisk propedeutik 1 timme i veckan utom timplanen.

## Grunder till timplanen.

Bortsedt från sådana undantag, hvilka blifva en nödvändig följd däraf, att större utrymme beredts de klassiska språken, har kommittén vid uppgörandet af förslaget till timplan för A-läroverken utgått från den förutsättningen, att de lärjungar, som läsa latin eller latin och grekiska, i öfrigt skulle undervisas efter den för de allmänna läroverken föreslagna normalplanen. Kommittén ser nämligen ingen giltig anledning, hvarför till exempel de lärjungar, som hafva att genomgå den sexåriga kursen i latin, skulle i studentexamen skrifva franska, under det att de, som läsa den mindre kursen, skrifva tyska, eller hvarför de förra skulle hafva ett mindre timtal

i till exempel svenska och naturhistoria än de senare. Skulle de klassiska linjerna vid A-läroverken anordnas i öfverensstämmelse med nu gällande undervisningsplan, blefve det icke möjligt att gifva lärjungar, som utgå från dessa läroanstalter, samma kompetens, som skulle medfölja studentexamen från öfriga läroverk. En sådan anordning vore i och för sig, utan någon medverkan af andra faktorer, nog för att sätta A-läroverkens vara på spel. Härtill kommer, att möjligheten af samläsning mellan de klassiska linjerna å ena sidan samt realskolan och realgymnasium å den andra vore så godt som utesluten, hvarigenom A-läroverken skulle ställa sig väsentligen dyrare än öfriga läroverk. Den förutsättning, på hvilken kommittén grundat den uppgjorda timplanen, torde sålunda befinnas vara det för eventuella A-läroverk minst ogynnsamma alternativet.

I de tre första klasserna skulle undervisningen blifva gemensam för alla lärjungar. I fjärde klassen inträder på latinlinjen latin, som i denna och följande klass undanträngер engelska (tim. 5, 5) och teckning (tim. 2, 2). I första ringen inträder på halfklassiska gymnasiet engelska, som liksom för närvarande erhåller timtalet 3, 3, 2, 2, motsvarande timtalet 2, 2, 2, 2 å den föreslagna normalplanens latingymnasium. Å A-läroverkens halfklassiska gymnasium har latinet samma timtal som för närvarande, d. v. s. 6, 6, 7 7, motsvarande 6, 6, 6, 6 å normalplanen. De erforderliga timmarna tagas från teckning, som erhåller timtalet 1, 1, 1, 1, motsvarande 2, 2, 2, 2 å normalplanen. I öfrigt äro A-läroverkens halfklassiska gymnasium och normalplanens latingymnasium lika.

Ur den sålunda erhållna timplanen framgår det helklassiska gymnasiet på följande sätt: här inträder i första ringen grekiska med samma timtal som för närvarande, d. v. s. 6, 6, 6, 6, hvilka motsvara engelska: 3, 3, 2, 2, matematik: 2, 2, 3, 3 och teckning: 1, 1, 1, 1.

I fjärde och femte klasserna kan sålunda samläsning äga rum i alla ämnen utom latin och de motsvarande ämnena engelska och teckning. Å gymnasiet kan samläsning äga rum i kristendom, modersmålet, tyska, franska, historia, geografi, naturhistoria och filosofisk propedeutik, samt mellan de klassiska gymnasierna dessutom latin och fysik.

## Kursplan.

Här angifvas mål och kurser endast för sådana ämnen, som skulle få en annan ställning vid A-läroverken än vid de efter den föreslagna normalplanen organiserade läroverken. Hvad öfriga ämnen angår, hänvisas till nämnda undervisningsplan.

### Latin.

*Mål.*

Förmåga att öfversätta lättare latinsk prosa, ådagalagd dels genom muntlig extemporerad öfversättning af en lättare text, dels genom skriftlig öfversättning

från latin till svenska; någon kännedom om den romerska litteraturen, vunnen genom läsning af valda skrifter af klassiska prosaförfattare och skalder; någon kännedom om den romerska kulturen, vunnen i sammanhang med läsningen af författarne; insikter i latinska språkets grammatik.

*Kurser.*

*Fjärde klassen.* Läsning af elementarbok jämte formlära och vokabelläsning; behöfliga delar af syntaxen, muntligt meddelade.

*Femte klassen.* Cornelius Nepos, valda delar; fortsättning och repetition af formläran; af syntaxen företrädesvis kasusläran; extemporerade öfningar.

*Första ringen.* Cæsar, De bello gallico, en till två böcker; urval ur Ovidii Metamorfoser; grammatik med extemporerade öfningar.

Hvarannan vecka en skriftlig öfversättning till latin, utförd än i hemmet, än på lärorummet.

*Andra ringen.* Cæsar, De bello gallico, omkring en och en half bok, eller Sallustius, Jugurthinska kriget, omkring 70 kapitel; Livius påbörjad; Virgilii Aeneid, omkring en bok; grammatik med extemporerade öfningar.

Hvarannan vecka en skriftlig öfversättning till latin, utförd än i hemmet, än på lärorummet.

*Tredje ringen.* Cicero, valda tal eller bref, eller någon lättfattligare filosofisk skrift; Livius, en bok, delvis ex tempore; Virgilii Aeneid, en bok; grammatiken afslutad; romerska antikviteter.

Hvarannan vecka en skriftlig öfversättning till latin eller svenska, utförd än i hemmet, än på lärorummet.

*Fjärde ringen.* Cicero, valda tal eller bref, eller någon lättfattligare filosofisk skrift; Livius, en bok, delvis ex tempore; Horatius, valda oden; romerska antikviteter.

Hvarannan vecka en skriftlig öfversättning från latin till svenska, utförd än i hemmet, än på lärorummet.

**Grekiska.**

*Mål.*

Bekantskap med en eller ett par attiska prosaförfattare samt med Homerus; kännedom om det hufvudsakliga af den grekiska formläran och syntaxen.

*Kurser.*

*Första ringen.* Läsöfningar; Xenofons Anabasis påbörjad; formlära.

*Andra ringen.* Xenofons Anabasis, omkring en och en half bok; Homeri Odyssé eller Iliad påbörjad; formläran afslutad.

*Tredje ringen.* Xenofons Anabasis, omkring en och en half bok; Homeri Odyssé eller Iliad, omkring två rapsodier; syntax.

*Fjärde ringen.* Xenofons Anabasis, en bok; Homeri Odyssé eller Iliad, en till två rapsodier; grammatiken afslutad och repeterad.

### Engelska.

a) *Å helklassiska gymnasiet.*

*Mål.*

Förmåga att med någorlunda felfritt uttal uppläsa och öfversätta lätt engelsk text; härför nödig grammatisk kunskap.

*Kurser.*

*Tredje ringen.* Uttals- och läsöfningar; läsning af lättare, sammanhängande stycken; behöfliga delar af grammatiken.

*Fjärde ringen.* Läsning af lättare författare; behöfliga delar af grammatiken.

b) *Å halfklassiska gymnasiet.*

*Mål.*

Förmåga att med vårdadt uttal uppläsa och öfversätta lättare engelsk text; färdighet att uppfatta och på engelska besvara enklare frågor i anslutning till lästa stycken; härför nödig grammatisk kunskap.

*Kurser.*

*Första ringen.* Uttals- och läsöfningar; läsning af lättare, sammanhängande stycken; formlära; muntliga och skriftliga tillämpningsöfningar; talöfningar.

*Andra ringen.* Läsning af sammanhängande stycken; formläran afslutad och repeterad; kort öfversikt af syntaxen påbörjad; muntliga och skriftliga tillämpningsöfningar; talöfningar.

*Tredje ringen.* Läsning af moderna författare, delvis ex tempore; öfversikten af syntaxen afslutad och repeterad; muntliga och skriftliga tillämpningsöfningar; talöfningar.

*Fjärde ringen.* Läsning af moderna författare; språkläran repeterad; muntliga och skriftliga tillämpningsöfningar; talöfningar.

**Matematik,** *å helklassiska gymnasiet.*

*Mål.*

Insikter i läran om ekvationer af första och andra graden med en och flera obekanta jämte färdighet att behandla uppgifter, tillhörande området för den genomgångna kursen; insikter i plangeometri till ett omfång, motsvarande Euklides' fyra första böcker och det viktigaste af läran om likformighet, jämte färdighet att lösa enklare konstruktions- och beräkningsuppgifter.

*Kurser.*

*Första ringen.* Algebra: de fyra räknesätten i hela tal och bråk: sammanfattning och utvidgning af det förut genomgångna; ekvationer af första graden med en obekant jämte problem.

Geometri: den föregående kursen repeterad och ytterligare tillämpad.

*Andra ringen.* Algebra: ekvationer af första graden med en och flera obekanta jämte problem.

Geometri: det viktigaste af läran om likformighet med tillämpning på uppgifter rörande likformig afbildning.

*Tredje ringen.* Läran om kvadratrötter; ekvationer af andra graden med en obekant jämte problem; planimetriska räkneöfningar i anslutning till den föregående geometriska kursen.

*Fjärde ringen.* Ekvationer af andra graden med en och flere obekanta jämte problem; planimetriska räkneöfningar såsom i föregående ring.

**Teckning,** *å halfklassiska gymnasiet.*

*Mål.*

Öfning i teckning efter verkliga föremål jämte någon öfning i skuggning; öfning i projektionsritning.

*Kurser.*

*Första och andra ringarna.* Frihandsteckning: perspektivisk konturteckning efter enkla fristående föremål; teckning ur minnet. — För mera försigkomna lärjungar dessutom öfningar i färgläggning.

Linearritning: några enklare uppgifter på afbildning i parallellperspektiv; krokiteckning samt uppmätning och uppritning i gifven skala af enkla fristående föremål.

*Tredje och fjärde ringarna.* Frihandsteckning: perspektivisk teckning efter fristående föremål jämte lätt angifvande af skuggor; teckning ur minnet. — För mera försigkomna lärjungar dessutom öfningar i färgläggning jämte skuggning.

Linearritning: grunderna af projektionsläran jämte praktiska tillämpningar.

## Grunder till kursplanen.

### Latin och Grekiska.

Då den här ifrågasatta läroverkstypen enkom skulle inrättas i syfte att vid några läroverk bibehålla de klassiska språken i deras nuvarande ställning, har kommittén ansett, att de nu fastställda kurserna i dessa ämnen böra i det hela bibehållas. Det för öfre sjunde klassen föreskrifna feriearbetet i såväl latin som grekiska måste emellertid utgå ur fjärde ringens kursplan, då de af kommittén föreslagna bestämmelserna rörande feriearbetet naturligen böra gälla läroverkens samtliga lärjungar. På af fackmän uttalade önskningar har därjämte föreslagits, att i Horatius skall läsas »valda oden» i stället för »oden, en till två böcker», på det att lärarne må hafva större frihet att välja för lärjungarne lämpliga delar af nämnde författare.

### Engelska.

a) *Å helklassiska gymnasiet.*

De föreslagna kursbestämmelserna ansluta sig till nu gällande praxis.

b) *Å halfklassiska gymnasiet.*

Grammatikkursens fördelning har bragts i öfverensstämmelse med kommitténs ofvan (sid. 129) uttalade allmänna uppfattning om detta moment af språkundervisningen.

### Matematik, *å helklassiska gymnasiet.*

Kursen i algebra är ungefär densamma som normalplanens kurs för latingymnasiets två första ringar. Skillnaden är endast den, att proportionsläran såsom särskildt kursmoment uteslutits och i stället ekvationsläran utsträckts äfven till ekvationssystem af andra graden, hvarigenom åt kursen i denna del af ämnet gifvits den fullständighet, som den öfver hufvud taget erhåller inom läroverket. I geometri skall enligt förslaget i de två första ringarna genomgås samma kurs som i

realskolans sjette klass, hvarefter geometrien skall ingå i undervisningen endast i form af planimetriska räkneöfningar. En lärjunge på A-linjen bör efter afslutad skolkurs, därest han ej valt bort matematiken, äga insikter i matematik till ungefär samma omfång som den lärjunge å det normala latingymnasiet, hvilken vid uppflyttning till tredje ringen valt bort detta ämne.

### **Teckning,** *å halfklassiska gymnasiet.*

Målet har fått samma lydelse som för teckningskursen enligt normalplanen med den ändring, att uttrycket »färdighet» utbytts mot uttrycket »öfning» såsom betecknande den mindre grad af förmåga, som i detta fall i allmänhet kan uppnås, samt att i fråga om linearritningen ej upptagits skuggning och perspektivritning. Kursen har i sin helhet samma omfattning som kursen för första och andra ringarna enligt normalplanen, endast med uteslutning ur linearritningskursen af ett par smärre moment.

## Skrifningar.

a) *å helklassiska gymnasiet.*

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Modersmålet: | ring | I 1 hvar 3:e vecka, | II 1 hvar 3:e vecka, | III 1 hvar 3:e vecka, | IV 1 hvar 4:e vecka |
| Latin : | » | I 1 hvarannan v., | II 1 hvarannan v., | III 1 hvarannan v., | IV 1 hvarannan v. |
| Tyska : | » | I 1 hvar 3:e v., | II 1 hvar 3:e v., | III 1 hvar 3:e v., | IV 1 hvar 3:e v. |
| Summa | » | I 4 2/3 på 4 v., | II 4 2/3 på 4 v., | III 4 2/3 på 4 v., | IV 4 1/3 på 4 v. |

b) *å halfklassiska gymnasiet.*

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Modersmålet: | ring | I 1 hvar 3:e vecka, | II 1 hvar 3:e vecka, | III 1 hvar 3:e vecka, | IV 1 hvar 4:e vecka |
| Latin : | » | I 1 hvarannan v., | II 1 hvarannan v., | III 1 hvarannan v., | IV 1 hvarannan v. |
| Tyska : | » | I 1 hvar 3:e v., | II 1 hvar 3:e v. | III 1 hvar 3:e v., | IV 1 hvar 3:e v. |
| Matematik : | » | I 1 hvar 3:e v., | II 1 hvar 3:e v., | III 1 hvar 3:e v., | IV 1 hvar 3:e v. |
| Summa | » | I 6 på 4 v., | II 6 på 4 v., | III 6 på 4 v., | IV 5 2/3 på 4. v. |

Antalet skrifningar i modersmålet och tyska är detsamma som å realgymnasiet, i matematik å halfklassiska gymnasiet detsamma som å normalplanens latingymnasium och i latin detsamma som för närvarande.

## Valfrihet å gymnasium.

Utgående från den allmänna uppfattningen, att lärjungar vid A-läroverken icke böra i något afseende komma i mindre gynnsam ställning än motsvarande

lärjungar vid öfriga läroverk, har kommittén ansett, att den ofvan (sid. 275—276) föreslagna valfriheten bör införas å de ifrågasatta läroverkens realgymnasium. Det kan nu blifva fråga, huruvida samma förmån jämväl bör komma öfriga lärjungar vid dylika läroverk till del. Det synes kommittén uppenbart, att om vid samma läroanstalt några lärjungar skulle gå miste om en afsevärd lindring i arbetsbördan, som medgifves deras kamrater, en sådan anordning skulle blifva föremål för berättigadt klander och utgöra en anledning till missnöje med den från normalplanen afvikande skoltypen. Det vore utan tvifvel för A-läroverken gynnsammast, om valfrihet där blefve införd öfver hela linjen, såsom i fråga om öfriga läroverk föreslagits.

En speciell fråga är, huruvida lärjungarne å dessa läroverks halfklassiska gymnasium skulle hafva samma rätt att i tredje ringen bortvälja latin, som enligt kommitténs förslag skulle tillkomma motsvarande lärjungar vid de efter normalplanen inrättade läroverken. *Emot* en sådan frihet talar den omständigheten, att latinet därigenom faktiskt icke skulle komma i samma ställning som för närvarande. *För* densamma torde emellertid ett mera vägande skäl kunna anföras. Ty om en sådan inskränkning i valfriheten vid A-läroverken vidtoges, om med andra ord lärjungarne icke blott nödgades börja latinet redan efter tredje skolåret utan ock vore skyldiga att fortsätta med detsamma ända fram till studentexamen, under det att lärjungarne vid öfriga läroverk finge börja ämnet först efter femte skolåret och, där de så önskade, nedlägga detsamma efter det sjunde, så skulle A-läroverkens kurs i latin, få en ännu mera utpräglad karakter af tvångskurs. Det synes under sådana förhållanden vara för A-läroverken förmånligast, om där medgåfves samma valfrihet, som för öfriga läroverk föreslagits.

## Antal läraretimmar.

Vid högre allmänt läroverk utan parallellklasser är antalet behöfliga ämnesläraretimmar enligt

| *A-läroverkens timplan:* | | *Normalplanen:* | |
|---|---|---|---|
| Realskolan (med latinlinje) | 180 | Realskolan (utan latinlinje) | 166 |
| Gymnasiet | 215 | Gymnasiet | 189 |
| Summa | 395 | | 355 |

Skillnaden blir sålunda 40 läraretimmar.

# Bilaga IV.

## Läsårets och feriernas längd i olika länder.

Tid i veckor.

| | Sommar- (och höst-) ferier. | Jul-ferier. | Påsk-ferier. | Pingst-ferier.[1] | Summa ferier. | Läsår. | Anm. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Danmark | 5 (15 juni—19 aug.) | 2 | 1 | 1/2 | 8 1/2[2] | 43 1/2 | |
| Sachsen | 5 (i juli och aug.) + 1 (vid Michaelis) | 1 1/2 | 1 1/2 | 1 | 10 | 42 | |
| Preussen | 4 (juli) + 2 (Michaelis) | 2 | 2 | 1/2 | 10 1/2 | 41 1/2 | |
| Nederländerna (gymnasierna) | 7 (med. af juli—1 sept.) | 1 1/2 | 1 1/2 | 1/2 | 10 1/2 | 41 1/2 | |
| Frankrike (lycéerna) | 8 1/2 (aug. och sept.) | 1/2 | 1 1/2 | 1/2 ? | 11 | 41 | |
| Baden | 5 (1 aug.—11 sept.) | 2 | 2 1/2 | 1 | 10 1/2 | 41 1/2 | |
| Würtemberg | 6 1/2 (1 aug.—15 sept.) | 2 | 2 1/2 | 1/2 | 11 1/2 | 40 1/2 | |
| Österrike | 8 1/2 (med. af juli—med. af sept.) | 1 1/2 | 1 | 1/2 | 11 1/2 | 40 1/2 | |
| Bayern | 8 (med. af juli—med. af sept.) | 1 | 1 1/2 | 0 | 10 1/2 | 41 1/2 | |
| Norge | minst 7 (i juli o. aug.) | 3 ? | 1 ? | 1/2 ? | 12 | 40 | Ferier 13—14 v., hvari dock synas ingå 12 lofdagar under läsåret. Före 1896 ss. i Danm. |
| Belgien | 8 1/2 (aug. o. sept.) | 1 1/2 | 2 | 1/2 | 12 1/2 | 39 1/2 | |
| Förenta staterna (public sec. schools) | 10 (med. af juni 1 sept.) | 1 | 1 | 1/2 ? | 12 1/2 | 39 1/2 | |
| Ryssland | 8 1/2 (med. af juni med. af aug.) | 2 1/2 | 2 | 1/2 ? | 13 1/2 | 38 1/2 | |
| England (sec. schools) | 7 aug. o. sept.) | 4 | 3 | 1/2 ? | 14 1/2 | 37 1/2 | Mycket växlande |
| Sverige | 12 1/2 (omkr. 5 juni—31 aug.) | 3 1/2 | 1 | 1/2 | 17 1/2 | 34 1/2 | |
| Finland | 13 (1 juni—31 aug.) | 3 1/2 | 1 | 1/2 ? | 18 | 34 | Därtill 12 lagstadgade lofdagar under läsåret. |

[1]) Pingstlofvet är räknadt till 1/2 vecka, såväl där det ej är kändt som där det är kändt och ej öfverstiger 5 dagar.

[2]) I Forslag til Lov om høiere Almenskoler 1902 § 17 föreslås, att ferie- och lofdagarna tillsammans i regeln ej få utgöra mera än 63 söckendagar.

## Bilaga V.

### Lärjungarnes hemarbete vid de högre allmänna läroverken.

För vinnande af någon föreställning om huru lång tid lärjungarnes hemarbeten i allmänhet kräfva, har utarbetats motstående sammanställning af de högre läroverkens årsredogörelsers uppgifter därom [1]) för de tre läsåren 1899/1900—1901/2. Då dessa uppgifter ju härröra från lärjungarne själfva, som i regeln ej kunna uppskatta sitt hemarbete tillräckligt noggrant, då vidare ej uppgifves, i hvad mån sådan gallring skett, att uppgifterna omfatta endast »normalt begåfvade lärjungar», och då slutligen olika beräkningssätt användas både vid uppgifternas infordrande och sammanfattning, kunna starka tvifvel hysas om deras tillförlitlighet och inbördes jämförlighet. I allmänhet äro de nog snarare för höga än för låga. För några läroverk angifvas de gränser, inom hvilka de för hvarje klass uppgifna tiderna falla, och då medeltalet mellan dessa tages, blir det sannolikt för högt. Emellertid har den omständigheten, att medeltalsberäkningen här gjorts för tre läsår, ansetts kunna dels upphäfva tillfälliga ojämnheter i uppgifterna rörande hvarje särskildt läroverk, dels vid en sammanräkning för alla de högre läroverken gifva upplysande, om än något för höga medeltal för hemarbetet i hvarje klass. För lofdagar har afdrag ej gjorts, enär i allmänhet dessas ledighet ansetts uppvägas af till dem förlagda skriftliga arbeten.

Om till omstående tabells medeltimtal för veckans hemarbete läggas veckans undervisningstimmar och summan för hvarje klass fördelas på sex dagar, erhållas följande dagliga arbetstider för *hela* skolarbetet i timmar och tiondedels timmar: 5,6 i kl. 1; 6,3 i kl. 2; 6,5 i kl. 3; 7,3 i 4 R; 7,4 i 4 L; 7,9 i 5 R; 8 i 5 L; 8,4 i 6,1 R; 8,7 i 6:1 L och 6:2 R; 9,1 i 6:2 L och 7:1 R; 9,5 i 7:1 L; 9,8 i 7:2 R och 9,5 i 7:2 L.

[1]) Uppgifter saknas för Malmö läroverk, och Nya elementarskolan är ej medtagen i öfversikten.

*Medeltal af uppgifvet antal timmar i veckan för de tre läsåren 1899/1900—1901/2.*

| Läroverkets namn. | Klasser. | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6: 1 | | 6: 2 | | 7: 1 | | 7: 2 | |
| | | | | R | L | R | L | R | L | R | L | R | L | R | L |
| Falun | 6 | 7 | 8·4 | 10·5 | 10·5 | 18·3 | 18·3 | 17·8 | 18·3 | 20·5 | 22·3 | 31·8 | 29 | 31· | 30·5 |
| Gäfle | 7 | 9 | 10·5 | 14·4 | 12·1 | 17·3 | 19·8 | 21 | 20·3 | 20·4 | 26·7 | 21·3 | 27·3 | 23·4 | 30 |
| Göteborgs latin | 4·5 | 6 | 7 | — | 11·2 | — | 16·8 | — | 20 | — | 22·3 | — | 24·9 | — | 27·7 |
| Göteborgs real | 6 | 7·5 | 7·5 | 10·5 | — | 15 | — | 19·5 | — | 18 | — | 24 | — | 24 | — |
| Halmstad | 6·2 | 7·1 | 8·7 | 12·3 | 12.3 | 15·7 | 18·4 | 18·4 | 19 | 15 | 19 | — | 28·2 | — | 29·5 |
| Helsingborg | 4·5 | 6 | 9 | 12·5 | 12·5 | 19 | 19 | 17·5 | 23·8 | 22·8 | 35 | 31·8 | 31·5 | 37·5 | 32 |
| Hernösand | 3 | 5 | 6·3 | 10 | 10·5 | 13·8 | 13·8 | 21 | 19 | 23 | 21 | — | 21 | — | 24·3 |
| Hudiksvall | 9·3 | 12 | 14 | 18·9 | 18·4 | 23·5 | 21·5 | 20·8 | 21·8 | 22 | 22·6 | — | 27·7 | — | 32·7 |
| Jönköping | 7·5 | 9·5 | 12·5 | 17·5 | 17·5 | 21·5 | 21·5 | 26·5 | 26·5 | 28·5 | 28·5 | 30·5 | 30·5 | 32·5 | 32·5 |
| Kalmar | 6·8 | 7·5 | 7·5 | 21·5 | 21·5 | 22·3 | 22·3 | 13·8 | 20·8 | 19·3 | 27·6 | 29 | 33·5 | 31 | 34 |
| Karlskrona | 7·5 | 9 | 12 | 17·5 | 17·5 | 21 | 17·5 | 28·5 | 28 | 28·5 | 28 | 26 | 28 | 26 | 28 |
| Karlstad | 6 | 7·5 | 8·7 | 12·8 | 15·8 | 19·2 | 18·6 | 17·4 | 21·3 | 23·3 | 21·5 | 24·3 | 29·2 | 27 | 29·6 |
| Kristianstad | 5·3 | 7·5 | 8·5 | 13·3 | 13·3 | 17 | 17 | 17·7 | 17·9 | 15·8 | 17·2 | 21 | 21·5 | 23 | 26·5 |
| Linköping | 6·8 | 10 | 8·8 | 14·5 | 14·6 | 18 | 15·8 | 19·4 | 17·8 | 21·8 | 22·8 | 17·9 | 15·3 | 22·1 | 22·2 |
| Luleå | 6·5 | 10·2 | 9·5 | 11·3 | 11·3 | 17·5 | 17·5 | 14·7 | 17 | 20 | 21·3 | 20·8 | 20·8 | 23·8 | 23·8 |
| Lund | 6·7 | 7·3 | 9·2 | 17·5 | 17·5 | 22·1 | 22·1 | 20·5 | 21·4 | 19·5 | 23·5 | 25·3 | 28·3 | 26·4 | 30·4 |
| Norrköping | 6 | 8 | 10 | 13·8 | 13·8 | 16 | 16 | 18·8 | 20·5 | 22·1 | 22·3 | 23 | 29·4 | 25·5 | 28 |
| Nyköping | 6·9 | 8·9 | 10·2 | 14·1 | 14·5 | 18·4 | 18·1 | 18·2 | 19·6 | 22·9 | 22 | 27·6 | 28·3 | 29·5 | 28·9 |
| Skara | 10·5 | 10·5 | 13·5 | 15·3 | 19·5 | 19·5 | 21 | 16·5 | 22·5 | 23·5 | 27·8 | 29 | 33 | 33 | 36·5 |
| Sthlms N. latin | 4·5 | 5·4 | 7 | 12·8 | 13·2 | 17·6 | 16·7 | — | 20·2 | — | 21·1 | — | 23·2 | — | 26·2 |
| „ Reallärov. | 5·5 | 6·7 | 7 | 9·7 | — | 14 | — | 18 | — | 21 | — | 23 | — | 25·5 | — |
| „ å Söderm. | 5·5 | 7 | 7·8 | 11·8 | 16·5 | 15 | 15·7 | 18 | 17·3 | 16·2 | 18·3 | 21 | 25 | 26·3 | 28·3 |
| Strängnäs | 7·5 | 12 | 12 | 21 | 21 | 21 | 21 | — | 24 | — | 27 | — | 31·5 | — | 31·5 |
| Sundsvall | 4·1 | 5·2 | 5·5 | 11 | — | 12·9 | — | 14·8 | — | 18·3 | — | 25·7 | — | 26·5 | — |
| Umeå | 8·5 | 8·7 | 11 | 15·4 | 16·3 | 18 | 18·5 | 23·1 | 19·7 | 19·3 | 19·6 | 20·3 | 21·8 | 22·1 | 20·4 |
| Uppsala | 5 | 5·5 | 6 | 9·3 | 9·5 | 12·8 | 12 | 13 | 14·8 | 14 | 15·5 | 17·5 | 19·5 | 19 | 19 |
| Visby | 6·6 | 6·6 | 8·5 | 10·1 | 10 | 12·6 | 13·1 | 10·4 | 15·2 | 11·6 | 19,1 | 15·4 | 20·7 | 17·6 | 21·3 |
| Vänersborg | 6·4 | 7 | 7·1 | 8·6 | 11·3 | 12·4 | 12·8 | 18·6 | 18·8 | 22·3 | 20·8 | 23·7 | 26·2 | 23·4 | 28·5 |
| Västervik | 4·5 | 6 | 8 | 9 | 10·5 | 13·2 | 14·3 | 10·9 | — | 13·6 | — | 15·7 | — | 18 | — |
| Västerås | 6 | 6·5 | 9 | 15·5 | 14·4 | 19·5 | 20·5 | 19·7 | 22·1 | 21 | 20·8 | 26 | 26·7 | 29 | 26·3 |
| Växjö | 12·5 | 11·5 | 11·5 | 13·5 | 13·5 | 18 | 18 | — | 18 | — | 19 | — | 22·5 | — | 25 |
| Ystad | 7·4 | 9·6 | 9·6 | 13·5 | 14·6 | 17 | 16·8 | 15·2 | 20·9 | 15 | 21 | 20 | 26·7 | 24·5 | 29·2 |
| Örebro | 6 | 7 | 7.5 | 11·5 | 15 | 15 | 17 | 16·5 | 17·5 | 18 | 19 | 21·5 | 22 | — | — |
| Östersund | 9·7 | 12 | 12·7 | 20·3 | 21 | 22 | 22 | 20·7 | 20·3 | 27 | 26 | 31·3 | 30 | 32 | 32 |
| Medeltal i veckan | 6·5 | 8·0 | 9·2 | 13·7 | 14·5 | 17·5 | 17·8 | 18·3 | 20·1 | 20·1 | 22·6 | 23·9 | 26·1 | 26·1 | 28·1 |

# Bilaga VI.

## Förändringar i läroverks och pedagogiers stat sedan år 1849. [1])

### A. Nuvarande och indragna lägre läroverk och pedagogier.

*Anm.* Skolornas benämning vid förra århundradets midt är nedan angifven efter 1849 års öfvergångsstat, enär den förutvarande skillnaden mellan lärdomsskolor, högre och lägre, apologistskolor, högre och lägre, elementarskolor och stadsskolor, hvilken skillnad enligt 1849 års cirkulär skulle upphöra, redan då var rubbad och ej ens i officiella uppgifter iakttogs. — Läroverkens indelning i högre och lägre elementarläroverk samt statsunderstödda pedagogier genomfördes först i samband med löneregleringen vid 1856—58 års riksdag. — Årtalen här nedan angifva i regeln tiden för besluten; där tiden för beslutens genomförande afses, framgår detta af uttrycken.

**Alingås** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 fastställdes stat för 3-kl. läroverk. År 1890 tillades en fjärde, 1891 en femte och 1901 en sjette klass på kommunens bekostnad.

**Arboga** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare (tidigare 2). År 1858 [2]) beslöts utvidgning till 2-kl. pedagogi, 1860 till 3-kl. läroverk och 1866 till 5-klassigt.

**Arvika.** År 1858 beslöts inrättande af ett 2-kl. läroverk och 1866 dettas utvidgning till 3-klassigt. År 1897 tillades en fjärde och 1898 en femte klass på kommunens bekostnad.

**Askersund** hade 1849 en elementarskola (»Prins Oskars») med 2 lärare och kantor. Denna upptogs 1858 som 2-kl. läroverk, och 1860 beslöts utvidgning till 3-klassigt. År 1895 tillades en fjärde klass och 1899 en femte (dock utan ökade lärarekrafter) på kommunens bekostnad.

**Avesta** hade 1849 en pedagogi med 2 lärare, men kollegaklassen indrogs 1851 (blef folkskola) och pedagogiens återstående klass 1871.

För **Borgholms** pedagogi (1843 upptagen som apologistskola) fastställdes 1858 [1]) stat af 2 lärare. År 1890 beslöts pedagogiens indragning.

**Borås** hade 1849 en skola med 2 lärare. År 1858 beslöts denna utvidgning till 5-kl. läroverk.

---

[1]) Uppgifterna äro af kommitténs notarie J. P. Velander sammanfattade hufvudsakligen efter riksdagshandlingar, hvarjämte för senare tider anlitats årsredogörelser och den officiella statistiken.

[2]) Genom Kungl. brefvet af den 12 november 1858.

**Eksjö** hade 1849 en skola med 2 lärare. År 1858 beslöts dennas utvidgning till 5-kl. läroverk.

**Engelholm** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare. År 1865 blef pedagogien 2-klassig; sedan bekostade staden några år en tredje klass, och år 1874 beslöts utvidgning till 3-kl. läroverk. Redan den enklassiga pedagogien »dimitterade flere gånger lärjungar till universitetet», och sedan 1860-talet har meddelats 4 à 5 klassers kurs; sedan 1895 hafva fem klasser funnits, fastän med blott 4 lärare, däraf en bekostad af kommunen.

**Enköping** hade i medeltiden och efter reformationen en betydande skola. Efter öfverflyttning af klasser och donerade löner dels till Hudiksvall, dels till Upsala låg skolan under några år af 1850-talet öde, men återupplifvades 1858 som pedagogi och erhöll [1]) 2 lärare. År 1860 beslöts utvidning till 3-kl. läroverk och år 1866 till 5-klassigt.

**Eskilstuna** hade 1849 en skola med 2 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till 3-kl. läroverk och år 1866 till 5-klassigt.

**Falkenberg** hade »från äldre tider» en pedagogi med 1 lärare. År 1890 beslöts dennas indragning.

**Falköping** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare (i samma hus som folkskolan). År 1877 beslöts utvidning till 3-kl. läroverk. Sedan 1879 har genom bidrag ur stadskassan och frivilliga afgifter bekostats undervisning i fjärde och femte klassernas kurs, före 1896 med 4 lärare, sedan med 5.

**Filipstad** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till 3-kl. läroverk. Sedan 1877 har funnits en fjärde och sedan 1897 äfven en femte klass på kommunens bekostnad.

**Frösö** skola, se Östersund å sid. 881.

**Grenna** hade 1849 en pedagogi, för hvilken år 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare. Dennas indragning beslöts år 1890.

**Göteborg.** År 1860 beslöts inrättande af ett 2-kl. läroverk i Karl Johans församling (Majorna) och år 1863 dettas utvidgning till 5-kl. läroverk. År 1890 höjdes lärarestaten till 6 adjunkter och år 1892 till 15 adjunkter. — År 1866 beslöts inrättande af ett 3-kl. läroverk och år 1879 dettas utvidgning till ett högre reallläroverk (se sid. 877).

**Haparanda** hade 1849 en skola med 4 lärare och kantor. År 1858 fastställdes stat för 3-kl. läroverk, som dock skulle få rektor och 3 kolleger (för de finsktalande lärjungarnes skull), och år 1878 tillades ännu en kollega.

**Hedemora** hade år 1849 en pedagogi, för hvilken år 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare. Dennas indragning beslöts 1890.

**Hjo** hade år 1849 en pedagogi, för hvilken år 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare. Dennas indragning beslöts år 1890.

**Karlshamn** hade år 1849 en skola med 3 lärare och kantor, hvarifrån dimitterades till universitetet. År 1858 fastställdes stat för 5-kl. läroverk.

[1]) Genom Kungl. brefvet af den 12 november 1858.

**Kristinehamn** hade 1849 en pedagogi med 2 lärare. År 1858 beslöts utvidning till 3-kl. läroverk och 1863 till 5-klassigt.

**Kungsbacka** hade år 1849 en pedagogi, för hvilken år 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare. Denhas indragning beslöts år 1890.

**Kungälf** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare (2 före 1809); 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare. Indragning beslöts år 1890.

**Köping** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare (tidigare 2); 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare. Före 1892 lästes på 2 afdelningar i hvardera klassen, men h. t. 1902 utsträcktes undervisningen till 4 klasser med 3 lärare och 1893 till 5 klasser med 4 lärare; 1897 ökades lärarnes antal till 5, däraf dock 1 timlärare.

**Laholm** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare; indragning beslöts år 1890.

**Landskrona** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 fastställdes stat för 3-kl. läroverk, och 1863 utvidgades detta till 5-klassigt.

**Lidköping** hade år 1849 en pedagogi med 2 lärare. År 1858 fastställdes stat för 2-kl. läroverk. År 1860 beslöts utvidgning till 3-kl. läroverk och år 1863 till 5-klassigt.

**Lindesberg** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare; indragning beslöts år 1890.

**Mariefred** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare; indragning beslöts år 1890.

**Mariestad** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till 5-kl. läroverk.

**Marstrand** hade 1849 en skola med 2 lärare och kantor. År 1858 fastställdes stat för 2-kl. läroverk, och år 1874 beslöts utvidgning till 3-klassigt.

**Mönsterås** erhöll 1866 en pedagogi med 1 lärare; indragning beslöts år 1890.

**Nora** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare (2 före 1830); år 1858 [1]) fastställdes stat med 2 lärare.

**Norrtälje** hade 1849 en pedagogi med 2 lärare. År 1858 fastställdes stat för 2-kl. läroverk, men med hjälp af enskilda bidrag anställdes 1862 två extra lärare, och år 1863 beslöts läroverkets utvidgning till 5-klassigt.

**Oskarshamn** erhöll 1858 ett 2-kl. läroverk. År 1863 beslöts dettas utvidgning till 3-kl. och år 1877 till ett på reallinjen 5-kl. läroverk.

**Piteå** hade 1849 en skola med 5 lärare och kantor. År 1858 öfverläts åt Kungl. Maj:t att afgöra, om Piteå eller Luleå skola skulle bli ett på reallinjen fullständigt läroverk. Luleå valdes, och Piteå läroverk miste 2 lärare, men bibehölls dock enligt riksdagsbeslut af 1860 som 3-klassigt och utvidgades år 1874 till 5-klassigt. (Jfr. noten å sid. 879).

**Ronneby** erhöll 1858 ett 2-kl. läroverk; utvidgning till 3-klassigt beslöts år 1874 och indragning år 1890.

**Sala** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 fastställdes stat för 3-kl. läroverk. År 1893 inrättades en fjärde klass och 1894 en femte; sedan 1893 har en extra lärare och sedan 1898 äfven en biträdande lärarinna bekostats af kommunen.

**Sigtuna** hade 1849 en enklassig pedagogi, som inom kort förvandlades till folkskola.

[1]) Genom Kungl. brefvet af den 12 November 1858.

**Simrishamn** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare. År 1863 säges om denna [1]), att den »förenade egenskapen af en förberedande lärdoms- och apologistskola». Först 1884 anställdes en extra lärare på kommunens bekostnad, och skolan har sedan varit delad på 3 afdelningar, af hvilka 2 undervisats gemensamt.

**Skellefteå.** År 1860 beslöts inrättande af ett 2-kl. läroverk, och 1866 dettas utvidgning till 3-klassigt. År 1883 inrättades på kommunens bekostnad en fjärde och en femte klass.

**Skenninge** hade 1849 en stadsskola [2]) med 2 afdelningar, men enligt 1858 års stat blott 1 lärare, hvars lön indrogs från och med år 1871.

**Sköfde** hade 1849 en 1-kl. pedagogi, som 1859 utvidgades till 2-klassig. År 1866 beslöts dennas utvidgning till 3-kl. läroverk och 1875 till 5-klassigt. År 1900 tillades kl. 6: 1 på kommunens bekostnad.

**Stockholm.** De af Stockholms lägre läroverk, som numera uppgått i högre, omnämnas å sid. 879—880. De öfriga upptagas här.

*Jakobs läroverk* blef 5-klassigt å båda linjerna 1858, men 1882 indrogs latinlinjen. Lärarestaten ökades 1890 med 1 adjunkt [3]) och 1901 med ännu 1 adjunkt.

*Katarina läroverk* blef 5-klassigt 1858. Dess lärarestat ökades 1890 med 2 adjunkter [3]) och 1901 med ännu 1 adjunkt.

*Östermalms läroverk* är utvecklad ur Hedvig Eleonora eller Ladugårdslands läroverk, som blef 2-klassigt 1858 och 5-klassigt med 7 kolleger i följd af 1866 års riksdags beslut. Lärarestaten ökades 1890 med 3 adjunkter [3]) och 1901 med ännu 4 adjunkter.

År 1858 beslöts, att 4 af Stockholms lägre läroverk skulle vara 2-klassiga, nämligen utom ofvannämnda *Hedvig Eleonora* äfven *Adolf Fredriks*, *Nikolai* och *Ulrika Eleonora* eller *Kungsholms* läroverk. Indragning af alla tre dessa läroverk beslöts 1873.

**Strömstad** hade år 1849 en skola med 2 lärare. Denna upptogs i 1858 års stat som 2-kl. läroverk. Utvidgning till 3-klassigt beslöts 1874 samt genomfördes 1877. År 1899 inrättades en fjärde realklass och 1901 äfven en femte på kommunens bekostnad.

**Säter** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare; indragning beslöts 1890.

**Söderhamn** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare, 1858 [4]) erhöll pedagogien 2 lärare, 1860 beslöts utvidgning till 3-kl. läroverk och 1875 till 5-klassigt.

**Söderköping** hade 1849 en skola med 2 lärare och kantor. Denna upptogs 1858 som 2-kl. läroverk; utvidgning till 3-klassigt beslöts 1860. Alltsedan 1888 utom läsåret 1897 8 har på kommunens bekostnad funnits en fjärde klass och sedan 1901 äfven en femte realklass.

**Södertälje** hade 1849 en pedagogi med 1 lärare, 1858 [4]) erhöll pedagogien

[1]) I Ecklesiastikdepartementets till 1859 60 års riksdag lämnade utredning om pedagogierna.

[2]) Af 1843 års skolrevision upptages denna skola som lägre lärdomsskola med 2 lärare.

[3]) Egentligen adjunkter å Stockholms läroverks gemensamma stat, men med tjänstgöring som kolleger vid detta läroverk.

[4]) Genom Kungl. brefvet af den 12 november 1858.

2 lärare. På kommunens bekostnad tillades 1877 en tredje klass, 1894 en fjärde och 1895 en femte.

**Sölvesborg** hade 1849 en skola med 2 lärare och kantor. Denna upptogs 1858 som 2-kl. läroverk och 1874 beslöts dess utvidgning till 3-klassigt. År 1890 tillades på kommunens bekostnad en fjärde klass och 1891 en femte. (Sedan 1892 ha 5 klasser upprätthållits med 4 lärare).

**Torshälla** hade 1849 en pedagogi (likställig med folkskola), som indrogs på 1860-talet.

**Trelleborg.** År 1866 beslöts inrättande af ett 2-kl. läroverk och 1874 dettas utvidgning till 3-klassigt. Läsåret 1894/5 samt sedan 1898 har på samhällets bekostnad funnits en fjärde latinklass och sedan 1899 äfven en femte.

**Trosa** hade 1849 en pedagogi (likställig med folkskola), hvars lärareplats år 1871 besattes med folkskolelärare.

**Uddevalla** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts dennas utvidgning till 5-kl. läroverk.

**Ulricehamn** hade 1849 en enklassig pedagogi; dennas indragning beslöts 1890.

**Vadstena** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 upptogs denna som 3-kl. läroverk, och 1875 beslöts utvidgning till 5-klassigt.

**Varberg** hade 1849 en skola med 2 lärare. År 1858 beslöts dennas utvidgning till 3-kl. läroverk. År 1886 inrättades på kommunens bekostnad en fjärde klass och 1887 äfven en femte; lärarnes antal var 4 före 1897, sedan 5.

**Vaxholm** hade 1849 en pedagogi (likställig med folkskola), som indrogs på 1860-talet.

**Vimmerby** hade 1849 en skola med 3 lärare. År 1858 upptogs denna som 3-kl. läroverk. År 1900 inrättades en fjärde realklass och 1901 äfven en femte på kommunens bekostnad.

**Vrigstad** i Jönköpings län hade 1849 en enklassig pedagogi, som indrogs år 1878.

**Värnamo.** År 1866 beslöts inrättande af ett 2-kl. läroverk och 1874 dettas utvidgning till 3-klassigt. Indragning beslöts 1890.

**Ålem** i Kalmar län hade 1849 en enklassig pedagogi, som indrogs 1886.

**Åmål** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. Denna upptogs 1858 som 3-kl. läroverk. År 1893 inrättades en fjärde och 1895 en femte klass på kommunens bekostnad.

**Öregrund** hade 1849 en pedagogi med 2 lärare. Dennas indragning beslöts 1890.

**Örnsköldsvik.** År 1860 beslöts inrättande af ett 2-kl. läroverk och 1874 dettas utvidgning till 3-klassigt. Sedan har tidtals på kommunens bekostnad meddelats undervisning på 4–5 klasser (4 kl. läsåren 1890/1, 1892/3, 1893/4 och sedan h. t. 1899 samt 5 kl. läsåret 1891/2 och sedan h. t. 1900).

**Östhammar** hade 1849 en enklassig pedagogi, som indrogs på 1860-talet.

## B. Nuvarande högre läroverk.

*Anm.* Den i 1849 års cirkulär påbjudna sammanslagningen af olika slags skolor på samma ort till ett läroverk försiggick på några ställen samma år och på de flesta öfriga under loppet af år 1850. De apologistskolor eller apologistklasser, som funnos i lokal förening med de flesta lärdomsskolor, äro i det följande, liksom i 1849 års öfvergångsstat, ej särskildt nämnda, utan inbegripna i desamma.

De fasta rektorer, som 1849 funnos vid gymnasierna gick rektorsbefattningen i tur mellan lektorerna), äro nedan inräknade i det uppgifna antalet lärare, men till uppgifterna om lärarestaten efter 1850 bör för hvarje läroverk läggas dess rektor.

**Falun** hade 1849 en högre lärdomsskola med 7 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till högre läroverk med 3 lektorer och 8 adjunkter, 1863 tillades 1 lektor och 2 adjunkter, 1866 ytterligare 1 lektor och 1 adjunkt samt 1901 ännu 1 adjunkt.

**Gäfle** hade 1849 gymnasium med 8 lärare utom de i naturvetenskap, gymnastik och musik samt en högre lärdomsskola (f. d. Atenæum) med 5 lärare utom kantor och gymnastiklärare. Det sammanslagna högre läroverket erhöll 7 lektorer och 8 adjunkter 1858, år 1866 tillades 1 adjunkt och år 1901 ytterligare 1 adjunkt.

**Göteborg** hade 1849 gymnasium med 8 lärare utom den i naturvetenskap samt högre lärdomsskola med 6 lärare och högre apologistskola med 3 ämnes- och 3 öfningslärare. Det sammanslagna högre läroverket erhöll 7 lektorer och 10 adjunkter år 1858 samt ytterligare 1 adjunkt 1860, 2 adjunkter 1863 och 2 adjunkter 1866. Vid det 1879 beslutade upprättandet af G:s reallläroverk öfverflyttades till detta 3 adjunkter (jämte realklasser) och 1881 ytterligare 1 adjunkt. Läroverket var därefter endast *latinläroverk*, hvars lärarestat 1901 ökades med 1 adjunkt.

*Göteborgs reallläroverk* bildades efter 1879 genom utvidgning af G:s 3-kl. läroverk dels med öfverflyttning af 3 adjunkter 1880 och 1 adjunkt 1882 från det förutvarande högre läroverket, dels genom tillsättning af 2 lektorer och 1 adjunkt 1882 samt 2 lektorer och 2 adjunkter 1884. År 1890 tillades 1 lektor och 3 adjunkter samt 1901 ytterligare 1 lektor och 4 adjunkter.

**Halmstad** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till 5-kl. läroverk, och år 1863 utvidgning (fr. o. m. h. t. 1866) till högre läroverk med 4 lektorer och 7 adjunkter. År 1877 beslöts indragning af 6:e och 7:e realklasserna och 1899 deras återinrättande. År 1901 tillades 1 lektor och 2 adjunkter.

**Helsingborg** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till ett på reallinjen fullständigt läroverk (med 7 kolleger). År 1860 tillades 1 lektor och 1863 ännu 1 lektor. År 1866 beslöts utvidgning till fullständigt på båda linjerna med 2 nya lektorer. År 1890 tillades 2 lektorer och 2 adjunkter och 1901 ytterligare 1 lektor och 6 adjunkter.

**Hernösand** hade 1849 gymnasium med 9 lärare utom de i naturvetenskap, gymnastik och sång samt en skola med 7 lärare. För det sammanslagna högre läroverket beslötos 5 lektorer och 7 adjunkter år 1858, och år 1860 tillades 1 lektor. År 1877 beslöts indragning af 6:e och 7:e realklasserna, år 1900 dessas återinrättande och år 1901 statens ökning med 1 lektor.

**Hudiksvall** hade 1849 en skola med 5 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till ett på reallinjen fullständigt läroverk (med 7 kolleger), 1860 tillades 1 lektor och 1863 ännu 1 lektor. Läroverkets utvidgning med 2 nya lektorer till fullständigt på båda linjerna beslöts 1866 och 7:e realklassens indragning 1877.

**Jönköping** hade 1849 en högre lärdoms- och apologistskola med 9 ämnes- och 3 öfningslärare. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes 1858 en stat af 4 lektorer och 8 adjunkter. År 1863 tillades 1 lektor och 3 adjunkter, 1866 ännu 2 adjunkter och 1874 ytterligare 2 lektorer.

**Kalmar** hade 1849 gymnasium med 8 lärare utom de i naturvetenskap, gymnastik och musik samt högre lärdomsskola med 7 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket beslötos 7 lektorer och 8 adjunkter år 1858, år 1863 tillades 4 adjunkter och 1866 ännu 2 adjunkter.

**Karlskrona** hade 1849 en skola med 4 lärare och kantor, hvarifrån dimitterades till universitetet. År 1858 beslöts utvidgning till högre läroverk med 3 lektorer och 8 adjunkter, år 1863 tillades 1 lektor, 1866 ytterligare 1 lektor och 2 adjunkter, 1874 ännu 1 lektor och 1901 ännu 1 adjunkt.

**Karlstad** hade 1849 gymnasium med 8 lärare utom de i naturvetenskap, gymnastik och musik samt högre lärdomsskola med 7 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes 7 lektorer och 8 adjunkter år 1858. År 1863 tillades 1 adjunkt, 1890 ännu 3 adjunkter och 1901 ytterligare 1 adjunkt.

**Kristianstad** hade 1849 en skola med 6 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till högre läroverk med 3 lektorer och 8 adjunkter. År 1863 tillades 1 lektor samt år 1866 ännu 1 lektor och 2 adjunkter. Indragning af 7:e realklassen beslöts år 1877 och densammas återinrättande 1890. År 1901 ökades lärarestaten med 1 lektor och 1 adjunkt.

**Linköping** hade 1849 gymnasium med 8 ämneslärare (utom den i naturvetenskap) och 3 öfningslärare samt högre lärdomsskola med 8 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes 7 lektorer och 10 adjunkter år 1858, år 1860 tillades 1 adjunkt, 1866 ytterligare 3 adjunkter och slutligen 1901 ännu 2 adjunkter.

**Luleå** hade 1849 en skola med 2 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till ett på reallinjen fullständigt läroverk, som erhöll 6 kolleger [1]). År 1863

[1]) Huruvida det för Norrbotten år 1858 beslutade på reallinjen fullständiga läroverket skulle förläggas till Luleå eller Piteå, öfverlåts åt Kungl. Maj:t att afgöra. Af de 4 kollegerna i Piteå skulle 3 flyttas till Luleå, men i följd af 1860 års riksdags beslut flyttades blott 2, och Luleå läroverk kom däri-

tillades 2 lektorer. År 1870 beslöts läroverkets utvidgning fr. o. m. början af 1871 till fullständigt på båda linjerna med 2 nya lektorer, af hvilka den ene skulle 1871—74 bekostas af Norrbottens landsting. År 1877 beslöts indragning af 7:e realklassen och 1890 dennas återinrättande. År 1901 beslöts ökning af lärarestaten med 1 lektor och 1 adjunkt.

**Lund** hade 1849 en katedralskola med 11 ämnes- och 3 öfningslärare. År 1858 fastställdes det högre läroverkets stat till 7 lektorer och 10 adjunkter, år 1863 tillades 2 adjunkter, 1866 ännu 3 adjunkter och 1901 ytterligare 1 lektor.

**Malmö** hade 1849 en högre lärdomsskola med 7 lärare utom kantor och gymnastiklärare. År 1858 fastställdes det högre läroverkets stat till 3 lektorer och 8 adjunkter, 1860 ökades staten med 1 adjunkt, 1863 med 1 lektor och 1 adjunkt, 1866 med 1 lektor och 4 adjunkter, 1874 med 1 lektor, 1890 med 1 lektor och 1901 med 7 adjunkter.

**Norrköping** hade 1849 en skola med 5 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till ett på reallinjen fullständigt läroverk (med 7 kolleger) och år 1859 till ett på båda linjerna fullständigt läroverk med 3 lektorer och 8 adjunkter. År 1863 ökades staten med 1 lektor, 1866 med 1 lektor och 2 adjunkter, 1874 med 1 lektor samt 1901 med 1 lektor och 5 adjunkter.

**Nyköping** hade 1849 en högre lärdomsskola med 6 lärare utom kantor och gymnastiklärare. År 1858 beslöts utvidgning till ett på reallinjen fullständigt läroverk (med 7 kolleger). År 1860 tillades 1 lektor, och år 1863 beslöts utvidgning (fr. o. m. h. t. 1865) med ännu 3 lektorer och 1 adjunkt till ett på båda linjerna fullständigt läroverk; år 1866 tillades ännu 1 lektor. År 1877 beslöts indragning af 7:e realklassen, men 1890 densammas återinrättande och tillsättning af ännu 1 lektor.

**Skara** hade 1849 gymnasium med 8 lärare utom de i naturvetenskap, gymnastik och musik samt högre lärdomsskola med 8 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes 7 lektorer och 11 adjunkter år 1858, hvilken stat 1860 ökades med 1 adjunkt, 1863 med 1 adjunkt och 1866 med 2 adjunkter.

**Stockholm** hade 1849 (utom Nya elementarskolan) gymnasium med 6 lärare (utom den i naturvetenskap) och kantor, 2 högre lärdomsskolor (Klara och Maria) med 4 lärare och kantor hvardera, 2 högre apologistskolor (Jakobs och Katarina) med 3 lärare och kantor hvardera samt 4 lägre apologistskolor (Adolf Fredriks, Hedvig Eleonora eller Ladugårdslands, Nikolai eller Storkyrkoförsamlingens och Ulrika Eleonora eller Kungsholmens) med 2 lärare och kantor hvardera. Staten af år 1858 upptog *gymnasium* med 7 lektorer såsom gemensam öfverbyggnad för för fyra 5-kl. läroverk (Klara, Maria, Jakobs och Katarina) samt fyra 2-kl. skolor

genom att, i olikhet med öfriga på reallinjen fullständiga läroverk, få blott 6 kolleger (adjunkter), hvilket antal efter läroverkets utvidgning till högre bibehölls t. o. m. 1901.

(sid. 875). Gymnasiet delades 1872 i två afdelningar, hvaraf den ena blef kvar å Riddarholmen och den andra förlades till Södermalm.

*Högre latinläroverket å Norrmalm* bildades från och med 1879 genom sammanslagning af gymnasieafdelningen å Riddarholmen och Klara 5-kl. läroverk samt erhöll till en början 7 lektorer och 7 adjunkter. Lärarne ökades år 1890 med 7 adjunkter [1]) och år 1901 med 2 lektorer och 7 adjunkter.

*Högre läroverket å Södermalm* bildades från och med 1879 genom sammanslagning af Södermalms gymnasieafdelning och Maria 5-kl. läroverk samt blef till en början fullständigt blott å latinlinjen med 4 lektorer och 7 adjunkter, men fr. o. m. 1882 med 7 lektorer. År 1890 beslöts utvidgning med fullständig reallinje, och lärarne ökades då med 3 adjunkter [1]) samt 1901 med ytterligare 1 lektor och 5 adjunkter.

*Högre reallläroverkets* inrättande beslöts år 1874, påbörjades 1875 med 3 klasser och fullbordades 1880, då lärarestaten var 4 lektorer och 7 adjunkter. Lärarne ökades år 1890 med 3 lektorer och 4 adjunkter [1]) samt 1901 med ytterligare 1 lektor och 4 adjunkter.

*Nya elementarskolan* (inrättad 1829) hade 7 ämnes- och 3 öfningslärare år 1849. År 1858 fastställdes staten till 7 lektorer och 1 adjunkt, men ökades 1860 med 7 adjunkter, 1863 med 3 adjunkter och 1901 med 1 adjunkt.

**Strängnäs** hade 1849 gymnasium med 9 ämnes- och 3 öfningslärare samt högre lärdomsskola med 6 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes 1858 en stat af 7 lektorer och 7 adjunkter. År 1877 beslöts indragning af 7:e realklassen och år 1890 indragning af 6:e realklassen samt 2 lektorat.

**Sundsvall** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till 5-kl. och år 1877 till ett på reallinjen fullständigt läroverk med 2 nya lektorer. Lärarestaten ökades 1879 med 2 lektorer och 1 adjunkt samt 1901 med 3 adjunkter.

**Umeå** hade 1848 en skola med 5 lärare och kantor. År 1858 beslöts utvidgning till ett högre läroverk med 3 lektorer och 5 adjunkter. År 1860 ökades staten med 2 adjunkter, 1863 med 1 lektor och 1 adjunkt och 1866 med 1 lektor.

**Upsala** hade 1849 en katedralskola med 11 lärare utom de i naturvetenskap, musik och gymnastik. För det högre läroverket fastställdes år 1858 en stat af 7 lektorer och 12 adjunkter. Staten ökades 1863 med 2 adjunkter, 1866 med ännu 2 adjunkter och 1901 med 1 lektor.

**Visby** hade 1849 gymnasium med 6 lärare utom de i naturvetenskap, musik och gymnastik samt högre lärdomsskola med 8 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes år 1858 en stat af 4 lektorer och 8 adjunkter. År 1863 ökades staten med 1 adjunkt, 1866 med 1 adjunkt och 1874 med 1 lektor.

[1]) Egentligen på Stockholms läroverks gemensamma stat, men med tjänstgöring vid detta läroverk.

**Vänersborg** hade 1849 en skola med 4 ämnes- och 3 öfningslärare. År 1858 beslöts läroverkets utvidgning till fullständigt på reallinjen (med 7 kolleger), och år 1860 till fullständigt på båda linjerna (med 3 lektorer och 8 adjunkter). Staten ökades 1863 med 1 lektor och 1866 med 1 lektor och 2 adjunkter.

**Västervik** hade 1849 en skola med 4 lärare utom kantor och gymnastiklärare. År 1858 beslöts läroverkets utvidgning till fullständigt på reallinjen (med 7 kolleger). Staten ökades 1860 med 1 lektor, 1863 med 1 lektor och 1877 med ännu 1 lektor.

**Västerås** hade 1849 gymnasium med 8 lärare utom de i naturvetenskap, musik och gymnastik samt en lärdomsskola med 7 lärare. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes år 1858 en stat af 7 lektorer och 9 adjunkter, men 1863 ökades staten med 1 adjunkt. År 1877 beslöts indragning af 7:e realklassen och 1898 densammas återinrättande. År 1890 beslöts indragning af 1 lektor, men 1901 tillades 1 lektor.

**Växjö** hade 1849 gymnasium med 8 ämneslärare (utom den i naturvetenskap) och 3 öfningslärare samt högre lärdomsskola med 8 lärare och kantor. För det sammanslagna högre läroverket fastställdes år 1858 en stat af 7 lektorer och 9 adjunkter. Staten ökades 1860 med 1 adjunkt och 1866 med ännu 2 adjunkter. År 1877 beslöts indragning af 6:e och 7:e realklasserna.

**Ystad** hade 1849 en skola med 3 lärare och kantor. År 1858 beslöts läroverkets utvidgning till 5-kl., hvilket det ännu officiellt är, ehuru det på kommunens bekostnad sedan 1888 utvidgats till ett på båda linjerna fullständigt läroverk (se härom sid. 463—464).

**Örebro** hade 1849 en skola (Karolinska skolan) med 9 ämnes- och 3 öfningslärare, hvilken redan genom Kungl. Maj:ts bref af den 6 juli 1849 blef likställig med ett högre läroverk. För detta fastställdes år 1858 en stat af 7 lektorer och 12 adjunkter. Staten ökades 1863 med 1 adjunkt, 1866 med 3 adjunkter och 1870 med ytterligare 1 adjunkt.

**Östersund** fick öfvertaga Frösö högre lärdomsskola år 1849. År 1858 fastställdes för Östersunds högre läroverk en stat af 3 lektorer och 8 adjunkter. Staten ökades 1863 med 1 lektor och 1866 med ännu 1 lektor. År 1877 beslöts indragning af 7:e realklassen och 1890 densammas återinrättande. År 1901 ökades staten med 1 lektor.

# Bilaga VII.

## Jämförelse mellan undervisningstimmarnas ant

### Enligt årsredogörelser

| Flickskolor | Antal klasstimmar | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Svenska ämnen | | | | | | Främmande språk | | | | | Summa läs-timmar | Öfningsämnen | | | | | |
| | Kristendom | Modersmål | Matematik | Naturlära | Historia | Geografi | Summa | 1:a | 2:a | 3:e | Summa | | Välskrifning | Teckning | Handarbete och slöjd | Sång | Gymnastik | Summa |
| 1. Alingsås . . | 15 | 34½ | 21 | 12 | 18½ | 12 | 113 | 20 | 9 | 8½ | 37½ | 150½ | 7 | 9 | 11 | 6 | — | 33 |
| 2. Arboga . . . | 12 | 23 | 18 | 9 | 12 | 10 | 84 | 25 | 10 | 4 | 39 | 123 | 5 | 8 | 15 | 5 | 7½ | 40½ |
| 3. Askersund [1] | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 4. Eksjö . . . . | 15 | 32 | 18½ | 10 | 17 | 11 | 103½ | 25½ | 13 | 6 | 44½ | 148 | 5½ | 11 | 17 | — | 7 | 40½ |
| 5. Engelholm . | 13 | 23 | 18 | 11 | 12 | 12 | 89 | 23 | 12 | 6 | 41 | 130 [4] | 8 | 10 | 13 | 6 | 15 | 52 |
| 6. Enköping . . | 18 | 27 | 22 | 12 | 21 | 14 | 114 | 31 | 10 | 8 | 49 | 163 | 6 | 7 | 13 | 6 | 9 | 41 |
| 7. Falköping. . | 11 | 23 | 19 | 9 | 11 | 10 | 83 | 16 | 9 | — | 25 | 108 | 5 | 6 | 14 | 10 | 5 | 40 |
| 8. Filipstad . . | 14 | 28 | 19 | 13 | 14 | 12 | 100 | 31 | 12 | 6 | 49 | 149 | 8 | 7 | 16 | 7 | 14 | 52 |
| 9. Haparanda [2] | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 10. Köping . . . | 12 | 27 | 25 | 12 | 13 | 10 | 99 | 23 | 11 | 4 | 38 | 137 | 8 | 8 | 16 | 6 | — | 38 |
| 11. Lidköping. . | 10 | 19 | 13 | 8 | 14 | 10 | 74 | 22 | 6 | 6 | 34 | 108 | 6 | 8 | 10 | 5 | 15 | 44 |
| 12. Mariestad . . | 16 | 24 | 20 | 15 | 18 | 9 | 102 | 24 | 17 | 6 | 47 | 149 [5] | 4 | 9 | 16 | 7 | 10 | 46 |
| 13. Norrtälje . . | 9 | 16 | 12 | 8 | 10 | 6 | 61 | 16 | 7 | — | 23 | 84 [6] | 4 | 4 | 7 | 4 | 6 | 25 |
| 14. Oskarshamn | 16 | 23 | 28 | 14 | 17 | 11 | 109 | 29 | 15 | 9 | 53 | 162 [7] | 6 | 7 | 18 | 5 | 10½ | 46½ |
| 15. Piteå . . . . | 14 | 20 | 18 | 12 | 15 | 12 | 91 | 21 | 12 | 6 | 39 | 130 | 3 | 6 | 12 | 6 | 10 | 37 |
| 16. Sala . . . . . | 21 | 27 | 22 | 8 | 16 | 12 | 106 | 24 | 12 | — | 36 | 142 | 7 | 5 | 12+9 | 5 | 7½ | 45½ |
| 17. Skellefteå. . | 11 | 26 | 19 | 10 | 13 | 10 | 89 | 22 | 12 | 8 | 42 | 131 | 3 | 6 | 6 | 9 | 9 | 33 |
| 18. Strömstad [3] | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 19. Söderhamn . | 14 | 24 | 18 | 11 | 14 | 11 | 92 | 30 | 15 | 10 | 55 | 147 | 6 | 9 | 15 | 9 | 17½ | 56½ |
| 20. Södertälje . | 17 | 28½ | 14 | 10½ | 21 | 12½ | 103½ | 31 | 15 | 18 | 64 | 167½ | 5 | 9 | 15½ | 7 | 10 | 46½ |
| 21. Trelleborg . | 16 | 25 | 16 | 12 | 14 | 12 | 95 | 26 | 13 | 6 | 45 | 140 [8] | 8 | 7 | 12 | 6 | 14 | 47 |
| 22. Vadstena . . | 10 | 24 | 19 | 5 | 11 | 10½ | 79½ | 15 | 8 | 3 | 26 | 105½ | 6 | 6 | 11 | 5 | 7½ | 35½ |
| 23. Åmål . . . . | 18 | 32 | 21 | 15 | 17 | 12 | 115 | 28 | 15 | 10 | 53 | 168 | 4 | 11 | 14 | 14 | 9 | 52 |
| 24. Örnsköldsvik | 16 | 23 | 18 | 10 | 17 | 10 | 94 | 19 | 12 | 8 | 39 | 133 | 5 | 8 | 12 | 8 | 10 | 43 |
| Summa | 298 | 529 | 398½ | 226½ | 315½ | 229 | 1,996½ | 501½ | 245 | 131½ | 879 | ,875½ | 119½ | 161 | 284½ | 136 | 193½ | 894 |
| **Medeltal** . . . | 14·2 | 25·2 | 19·0 | 10·7 | 15·0 | 10·9 | 95.0 | 23·9 | 11·7 | 6·3 | 41·9 | 136·9 | 5·7 | 7·7 | 13·5 | 6·5 | 9·2 | 42·6 |
| **Realskolan** . . | 15 | 27 | 29 | 16 | 18 | 13 | 118 | 30 | 14 | 4 | 48 | 166 | 5 | 10 | — | 9 | 18 | 42 |

*Anm.* Då samundervisning ägt rum för en klass i den egentliga flickskolan och en förberedande klass, är denna

[1]) Erhöll statsanslag först år 1900. — [2]) Hade år 1902 ännu ej erhållit statsanslag. — [3]) Erhöll statsanslag först år 1902. — i kl. IV—V. — [4]) Dessutom 2 timmar bokföring i kl. IV—VI. — [5]) Dessutom huslig ekonomi 9 timmar i kl. VI—VII.

## r vecka i vissa flickskolor och i realskolan.

### emata för läsåret 1899/1900.

| Antal läraretimmar | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Svenska ämnen | | | | | | Främmande språk | | | | Summa ämneslärare-timmar | Öfningsämnen | | | | | | Klasser 1899—1900 | Felande klass 1899—1900 |
| Kristendom | Modersmål | Matematik | Naturlära | Historia | Geografi | Summa | 1:a | 2:a | 3:e | Summa | | Välskrifning | Teckning | Handarbete | Sång | Gymnastik | Summa | | |
| 10 | 25½ | 16 | 8 | 17½ | 10 | 87 | 15 | 8 | 7½ | 30½ | 117½ | 3 | 5 | 9 | 2 | — | 19 | 6 | — |
| 8½ | 17½ | 9 | 7 | 11 | 10 | 63 | 16 | 9 | 4 | 29 | 92 | 2 | 3 | 6 | 1 | 1½ | 13½ | 7 | VI |
| 12 | 21 | 14½ | 9 | 13 | 7 | 76½ | 20½ | 9 | 6 | 35½ | 112 | 2½ | 6 | 11 | — | 2 | 21½ | 7 | — |
| 11 | 18½ | 15 | 9 | 11 | 10 | 74½ | 19 | 6 | 6 | 31 | 105½ | 4 | 6 | 12 | 2 | 9 | 33 | 6 | — |
| 8 | 14 | 13 | 6 | 13 | 6 | 60 | 21 | 7 | 5 | 33 | 93 | 2 | 2 | 8 | 1 | 4½ | 17½ | 7 | — |
| 7 | 16 | 16 | 8 | 11 | 8 | 66 | 16 | 9 | — | 25 | 91 | 3 | 3 | 7 | 2 | 1 | 16 | 5 | — |
| 10 | 21 | 16 | 12 | 11 | 7 | 77 | 26 | 10 | 6 | 42 | 119 | 5 | 3 | 7 | 2 | 2 | 19 | 7 | — |
| 7 | 21 | 20 | 7½ | 8 | 5 | 68½ | 17 | 9 | 4 | 30 | 98½ | 3 | 3 | 6 | 1 | — | 13 | 6 | — |
| 8 | 16 | 12½ | 8 | 13 | 10 | 67½ | 21 | 4 | 5 | 30 | 97½ | 4 | 5 | 8 | 1 | 3 | 21 | 6 | IV |
| 16 | 20 | 17 | 14 | 18 | 7 | 92 | 20 | 17 | 6 | 43 | 135 | 2 | 7 | 13 | 2 | 3 | 27 | 8 | III |
| 9 | 14 | 12 | 8 | 8 | 6 | 57 | 12 | 7 | — | 19 | 76 | 1½ | 1 | 2 | 1 | 1½ | 7 | 5 | III |
| 9 | 13 | 15 | 8 | 11 | 5 | 61 | 17 | 9 | 6 | 32 | 93 | 3 | 3 | 10 | 2 | 3 | 21 | 7 | — |
| 11 | 17 | 15 | 12 | 14 | 11 | 80 | 21 | 11 | 6 | 38 | 118 | 1 | 3 | 6 | 1 | 3 | 14 | 6 | — |
| 16 | 19 | 16 | 8 | 16 | 10 | 85 | 16 | 11 | — | 27 | 112 | 5 | 4 | 8+3 | 1 | 1½ | 22½ | 6 | — |
| 11 | 25 | 19 | 10 | 13 | 10 | 88 | 22 | 12 | 8 | 42 | 130 | 3 | 6 | 2 | 1½ | 3 | 15½ | 7 | I |
| 14 | 23 | 17 | 11 | 14 | 11 | 90 | 28 | 15 | 9 | 52 | 142 | 6 | 9 | 14 | 3 | 5 | 37 | 7 | — |
| 15½ | 25½ | 12½ | 10 | 20 | 11½ | 95 | 31 | 15 | 18 | 64 | 159 | 4½ | 8 | 12 | 3 | 1½ | 29 | 8 | — |
| 9 | 12½ | 11 | 9 | 10 | 6 | 57½ | 20½ | 10 | 4 | 34½ | 92 | 6 | 3 | 8 | 2 | 3 | 22 | 7 | — |
| 10 | 21 | 15 | 5 | 11 | 10½ | 72½ | 15 | 8 | 3 | 26 | 98½ | 6 | 5 | 7 | 2 | 1½ | 21½ | 7 | IV |
| 18 | 28 | 21 | 15 | 17 | 12 | 111 | 21 | 15 | 10 | 46 | 157 | 2 | 7 | 8 | 2 | 2½ | 21½ | 7 | — |
| 13 | 17 | 14 | 6 | 14 | 9 | 73 | 17 | 12 | 7 | 36 | 109 | 3 | 4 | 4 | 5 | 2 | 18 | 7 | III |
| 233 | 405½ | 316½ | 190½ | 274½ | 182 | 1,602 | 12 | 213 | 120½ | 745½ | ,347½ | 71½ | 96 | 171 | 37½ | 53½ | 429½ | 139 | 7 |
| 11·1 | 19·3 | 15·1 | 9·1 | 13·0 | 8·7 | 76·3 | 19·6 | 10·1 | 5.8 | 35·5 | 111·8 | 3·4 | 4·6 | 8·1 | 1·8 | 2·5 | 20·4 | 6·6 | 0·3 |
| 15 | 27 | 29 | 16 | 18 | 13 | 118 | 30 | 14 | 4 | 48 | 166 | 5 | 10 | — | 4 | 6 | 27 | 6 | — |

räknad som ½ läraretimme, men naturligtvis som en hel klasstimme.

[4]) Dessutom 2 fasta skriftimmar i kl. V—VI. — [5] Dessutom 3 fasta skriftimmar i kl. VI—VIII. — [6]) Dessutom 3 fasta skriftimmar

## Bilaga VIII. A.

## Utlåtanden om samundervisningen från föreståndare och föreståndarinnor för svenska samskolor.

Från de 15 svenska samskolor, som åtnjuta statsunderstöd och hafva någon erfarenhet om samundervisning under pubertetsåldern, hafva upplysningar inhämtats bland annat angående följande punkter:

1:o) om några skadliga verkningar af samundervisningen (särskildt i fjärde och femte klasserna) blifvit vid skolan bemärkta:

a) för flickornas hälsa antingen på grund af kursernas storlek eller på grund af täflan med gossarne;

b) i moraliskt afseende;

2:o) om valfrihet varit flickorna medgifven, och i hvilken omfattning de däraf begagnat sig.

Svaren, hvilkas betydelse belyses af kommitténs tabell 8 öfver gossarnes och flickornas antal i hvarje klass under femårsperioden h. t. 1896—h. t. 1900, lyda som följer: [1])

1. Från föreståndaren för Palmgrenska samskolan i Stockholm, K. E. Palmgren:

Af samundervisningen, som i öfver 25 år tillämpats i Palmgrenska samskolan, hafva vid denna skola endast goda verkningar iakttagits.

2. Från föreståndaren för Upsala Enskilda läroverk, N. Beckman:

Då jag först blef anmodad afgifva yttrande om mina erfarenheter från samskolan, anförde jag som skäl för min tvekan den ringa tid, jag verkat inom den-

[1]) Svaren, som ingingo redan under vårterminen 1901, blefvo, sedan de inom kommittén uppsatts i tryck, i januari år 1902 öfversända till sina respektive författare i och för ytterligare granskning. Den affattning, som föreligger i denna bilaga, härrör sålunda från vårterminen 1902. I ett fall har kommittén på förekommen anledning ansett sig böra inhämta ytterligare upplysningar och därvid erhållit tillfredsställande meddelanden.

samma. Då det nu kommit till min kännedom, att tillfälle erbjuder sig att redigera ett nytt utlåtande, så griper jag med begärlighet detta tillfälle. Ty sakens vikt gör, att jag gärna bidrager, och den omständigheten, att jag icke från början af teoretiska skäl anslutit mig till samskoleidén, utan af yttre omständigheter kommit att förflyttas midt upp i samskolans verksamhet, kan möjligen för någon läsare gifva mina ord en något ökad betydelse.

Med några allmänna anmärkningar ber jag få klargöra några ytterst enkla frågor. Först räknar jag som en *alldeles odisputabel fördel* för samskolan, att den underlättar samarbetet mellan män och kvinnor inom lärarekåren. Den saken är åtminstone säker, att det samarbetet är i enlighet med naturens ordning, och hvad särskildt beträffar den rent uppfostrande verksamheten bland de yngsta lärjungarna (åtminstone till och med klass 3), så synes mig klasslärarinnans öfverlägsenhet öfver klassläraren vara alldeles gifven. — Att för öfrigt umgänget mellan lärjungarna verkar så till vida godt, att gossarne blifva mera hyfsade och flickorna mera käcka, är väl rätt allmänt erkändt och hos oss å nyo konstateradt.

Vidare betraktar jag som en *inbillad fara* faran för öfveransträngning särskildt af flickorna och särskildt på grund af »konkurrensen med gossarne». Menar man med detta uttryck, att arbetet skulle kunna ordnas med tanke på större kraftuppoffring för gossar än för flickor, så kan jag på grund af otillräcklig erfarenhet icke yttra mig, men skulle så vara, kunde ju flickornas arbete (valfritt eller för alla) på någon punkt reduceras. Menar man, att kamratskapet med gossarne skulle sjukligt stegra flickornas ambition, så måste jag säga, att detta antagande strider emot min erfarenhet. I allmänhet äro ju flickorna ambitiösa och flitiga, i alla skolor äro de behäftade med bleksot och dylikt, och i min skola hafva de på timmar, då gossarne hafva slöjd och gymnastik, ett mindre rekreerande och mera tröttande ämne: huslig ekonomi. Dessa omständigheter innebära, synes det, fullt tillräcklig förklaringsgrund för de öfveransträngningssymptom, som någon gång iakttagits.

Frågans kärnpunkt blir emellertid den inverkan på ungdomens sedliga förhållande, som kan spåras. Är denna månne till godo eller till ondo? Jag förmodar, att det anses lämpligt gå något djupare in på den saken än till ett blott konstaterande af det faktum, att några sedliga förvillelser icke iakttagits. Detta kunde ju också bero på min bristande vakenhet. Men därmed är man också inne på ett ytterst vanskligt kapitel, ty, då det ej är fråga om gärningar, så blir det fråga om tankar och ord, och där har äfven den intresserade läraren icke så lätt att gifva besked. Skall man tolka, hvad man ser, så måste man naturligtvis gå ut från en jämförelse med särskolorna. Min egen erfarenhet från gosskolan är, att konversationen och fantasien inom den kan vara ganska starkt mättad med sexuella ord och föreställningar. Från flickskolorna har jag icke själf någon erfarenhet, men sakkunnigt och trovärdigt folk hafva meddelat liknande iakttagelser. Man får därför icke utan vidare döma ut samskolesaken såsom sådan, om det skulle visa sig, att äfven ganska allvarsamma förseelser i enskilda fall där förekommit.

Men äfven några *rent öfvergående svårigheter*, som samskolan kämpar med, måste tagas i betraktande, innan man ur hittills vunna erfarenheter drager slutsatser med afseende på inverkningarna af en eventuell lagstiftningsåtgärd.

Dit hör till en början själfva osäkerheten i allmänna meningen och däraf följande diskussion i hemmen. Om till exempel mina fjärdeklassister i en liten flock gå på en tur till skogen, så betraktas detta i somliga hem som en naturlig sak, i andra hem gifves efter tvekan och samråd tillstånd och i åter andra hem förbjudas barnen vara med. I och för sig kunna ju de olika meningarna hafva skäl för sig, men själfva diskussionen inför barnen beröfvar dem den omedelbara syn på saken, som samskolan vill bevara och i uppfostringssyfte använda.

Den andra, som jag hoppas, öfvergående svårigheten ligger i de privata samskolornas ekonomi och konkurrensen med bättre gynnade skolor, särskildt de allmänna läroverken. Är uppgiften grannlaga, så vore det naturligtvis önskligt, att lämpliga lärarekrafter i det längsta kunde bibehållas. Det är sakens ena sida. Dess andra sida är, att den gosskontingent, som erbjuder sig, under nuvarande förhållanden till alltför stor del består af lärjungar, som det allmänna läroverket ej velat hafva, som där befunnits åtminstone intellektuellt undermåliga. [1])

Men trots allt detta vågar jag påstå, att samskolan för mig i denna stund står i en gynnsammare dager än före min direkta beröring med densamma. Jag har funnit fördelarna större och farorna mindre, än jag väntat. Jag har icke i ett enda fall iakttagit något alltför starkt intresse mellan kamrater af olika kön — där intresse för så kallad kurtis funnits, hafva föremålen sökts utom skolan. På lekplanen förekommer åtskillig frisk gemensam lek, men, om några kamrater särskildt gärna uppsöka hvarandra, så är det gossar, som uppsöka gossar, och flickor, som uppsöka flickor. Och slutligen: om en klass får placera sig efter behag, då är den genomgående regeln, att gossarna sitta i en grupp — längst från katedern.

Jag har naturligtvis ingen kännedom om hvilket förslag kommittén kan ärna framlägga, men sluter af den framställda frågans formulering, att samskoletankens genomförande endast varit påtänkt i de lägre läroverken, eventuellt vissa bland dem. Skulle det till exempel endast blifva fråga om att grunda samskolor på de mindre orter, där nu ett treklassigt läroverk har bredvid sig en med yttersta fattigdom kämpande flickskola, då är jag viss om att detta förslag skulle förtjäna det allra kraftigaste understöd. Genom dess antagande skulle mycket kunna vinnas och knappast något förloras.

[1]) Under hand tillfrågad om huru gemensamma gymnastiköfningar artat sig, meddelar jag, att såväl föreståndarinnan som vår mångårige gymnastiklärare varit nöjda med att hafva gemensamma öfningar till och med klass 5. Endast under en kortare tid, då afklädningslokalerna voro mindre väl ordnade, visade sig behof af en särskild vakt utom gymnstikläraren. Med ett taktfullt val af uppställningar har allt gått bra. Inskränkning i valet af rörelser har ej behöft göras på annat sätt, än i allmänhet då en flickklass haft manlig lärare.

3. Från föreståndarinnan för Stockholms Nya samskola, fröken A. Whitlock:

Hvarken för flickornas hälsa eller i moraliskt afseende hafva några skadliga verkningar af samundervisningen blifvit vid skolan iakttagna, men väl många goda verkningar.

---

4. Från föreståndarinnan för Djursholms samskola, fröken G. von Friesen:

Då flickorna i fjärde klassen icke äro tvungna att läsa hvarken geometri eller algebra och i femte likaså hvarken algebra eller franska, har ingen öfveransträngning behöft komma i fråga. Flickorna kunna också blifva befriade ifrån de i mitt tycke för den åldern alltför hårdsmälta tyska skrifningar, som användas i de allmänna läroverken.

Några i sedligt afseende skadliga verkningar af samundervisningen hafva vi här ej märkt spår af, däremot goda i hög grad. De tvifvel, jag förr hyst mot samundervisningen, hafva under de fem år, jag varit här, blifvit grundligt vederlagda.

Vid ett föräldramöte i Djursholms samskola den 30 mars 1901 uttalade sig föräldrarna utan undantag för samundervisningen till och med sjette klassen. En fader, som hade fyra barn i skolan, hvaraf en gosse i femte klassen, förklarade, att han, från att hafva varit en motståndare till samskoleidén, genom erfarenheten blifvit öfverbevisad och nu ingenting högre önskade, än att läroverket vore fullständigt.

Emellertid torde det ej vara rådligt att bilda samskola genom sammanslagning af flick- och gossklasser. Liksom äfven i en redan bildad samskola en viss försiktighet nog måste iakttagas vid intagning af elever i högre klasser.

---

5. Från föreståndaren för Motala samskola, K. Harlin: [1])

Några skadliga verkningar af samundervisningen hafva ej iakttagits vare sig för flickornas hälsa eller i moraliskt afseende.

Ehuru flickorna, som i allmänhet samvetsgrannare lära sig sina läxor, visat sig mycket väl kunna följa med, anse vi dock kurserna i vissa ämnen för stora och ämnena för många, hvilket särskildt gäller femte klassen, där enligt vårt förmenande franska språket borde från läsordningen uteslutas. Detta beror kanske därpå, att vi här vid afgångsexamen till nedre sjette (skriftlig och muntlig) förfara såsom vid mogenhetsexamen. Våra kurser sammanfalla med allmänna läroverkens. I den muntliga afgångsexamen hafva ej flickorna deltagit; vi anse dock, att de med heder skulle aflagt den. Af två flickor, som förra året (1900) afgingo ur femte klassen, har den ena tenterat inför vederbörande hufvudlärare i Linköping i alla fyra ämnena och den andra i två för inträde i postelevkursen — helt och hållet efter egna studier. Med afseende på deras hälsa kan ingen anmärkning göras. Detsamma kan man säga om öfriga afgångna flickor.

6. Från föreståndaren för Hedemora samskola, G. A. Ringselle:

Eder första fråga har jag den glädjen att kunna besvara nekande (i bägge dess moment).

7. Från föreståndarinnan för Lindesbergs samskola, fröken C. Krabbe:

Under de tvenne år, jag här varit föreståndarinna, tycker jag mig hafva märkt:

1:o a) att kurserna varit för stora, men att önskliga sträfvanden visats å ömse håll att fullgöra sina plikter;

b) att verkningarna af samundervisningen endast hafva varit goda och uppfostrande.

2:o) Sjukdom eller bristande begåfning har varit orsaken till befrielse från något eller några ämnen.

8. Från föreståndaren för Lysekils samskola, G. L. Forslind:

Jag har vid härvarande samskola ej iakttagit några för flickornas hälsa skadliga verkningar af samundervisningen vare sig på grund af kursernas storlek eller täflan med gossarne; ej heller har jag förmärkt, att samundervisningen haft någon menlig följd i moraliskt afseende.

Lärokurserna hafva vid den egentliga samskolan uppställts i nära anslutning till de allmänna läroverkens motsvarande klasser. Valfrihet har ej varit flickorna medgifven utom så till vida, att de ej behöft taga del af undervisningen i geometri och algebra.

9. Från föreståndarinnan för Falkenbergs elementarskola, fröken C. Hellgren:

Några skadliga verkningar af samundervisningen vare sig i fysiskt eller moraliskt afseende hafva här ej försports. Dock är att märka, att gossarne redan i fjärde klassen afsluta sin skolgång härstädes, hvarför iakttagelser rörande samskolans inflytande på äldre lärjungar ej kunnat göras.

10. Från föreståndaren för Sollefteå samskola, E. Rönnblad:

Flickornas utseende vittnar ej om öfveransträngning. Jag har ej heller hört klagomål öfver sådant vare sig från dem själfva eller deras föräldrar. Men de arbeta duktigt, det vet jag.

Några skadliga verkningar af samskolesystemet i moraliskt afseende har jag ej försport. Jag tillträdde min befattning såsom föreståndare vårterminen 1900, men har frågat mig för beträffande den föregående tiden hos lärarepersonalen för denna tid och har ej hört omtalas skäl till anmärkning i nämnda afseende.

För så vidt jag får döma af den tid, jag haft tillfälle att iakttaga förhållandena, verkar samlifvet med gossarne välgörande på flickorna. De allra flesta äro hurtiga töser, som oförskräckt tumla om med gossarne i snödrifvorna. Att åter gossarne äro artiga och snälla, tror jag visst i hög grad beror på det dagliga umgänget med flickorna.

---

11. Från föreståndarinnan för Bollnäs samskola, fröken C. Fehrnborg:

Här vid skolan hafva inga skadliga verkningar försports af samundervisningen. Flickorna hafva ej svårare för att följa med i klasserna än gossarne, snarare tvärtom. Högre än i fjärde klassen gå ej gossarne här. Som barnen i klasserna äro få till antalet, äro de lätta att öfvervaka, hvarför ej heller något varit att anmärka i sedligt afseende.

---

12. Från föreståndaren för Hörby samskola, G. A. Hallbeck:

1:o a) För flickornas hälsa hafva inga skadliga verkningar af samundervisningen på grund af kursernas storlek eller täflan med gossarne iakttagits vare sig i fjärde och femte eller i de öfriga klasserna.

b) I moraliskt afseende har samundervisningen här visat sig hafva icke blott icke skadliga utan fastmer goda verkningar.

2:o) Valfrihet har icke varit flickorna medgifven.

---

13. Från föreståndaren för Ronneby samskola, A. T. Athén:

1:o a) Några skadliga verkningar hafva icke förmärkts för flickornas hälsa på grund af kursernas storlek. Vid en undersökning, som i detta afseende gjorts i och för årsredogörelsen, har det visat sig, att medeltiden för läxöfverläsningen i de tre första klasserna är nästan densamma för gossar och flickor, i fjärde och femte klasserna betydligt mindre för flickorna, beroende på valfrihet i vissa ämnen. Flickorna äro i allmänhet samvetsgrannare, men detta kan ej tillskrifvas någon täflan med gossarne, hvaraf här ingenting förmärkts.

b) I sedligt afseende hafva inga olägenheter blifvit bemärkta.

---

14. Från föreståndaren för Avesta samskola, A. Svedberg:

Jag har blott sedan februari månad 1901 innehaft platsen som föreståndare vid Avesta samskola och har ej förut varit lärare vid en sådan skola. Någon genom egen längre erfarenhet vunnen uppfattning af samskoleidén äger jag därför ej.

På grund af uppgifter, som jag inhämtat om förhållandena härstädes, kan jag dock meddela:

1:o) Inga menliga verkningar af samundervisningen hafva försports a) vare sig för flickornas hälsa b) eller i moraliskt afseende.

2:o) I nuvarande fjärde klass äro flickorna på målsmäns begäran befriade från undervisningen i geometri. Eljest har ingen frihet från något kunskapsämne varit medgifven.

---

15. Från föreståndarinnan för Hjo samskola, fröken J. Werner:

Några skadliga verkningar af samundervisningen hafva icke vid vår skola blifvit bemärkta.

---

## Bilaga VIII. B.

### Utlåtanden om samundervisningen i Nordamerika. [1]

De båda första hufvudpunkter, angående hvilka den engelska undervisningskommissionen i utfärdadt cirkulär begärt upplysning från Nordamerikas Förenta stater, voro:

1:o) Hvilken erfarenhet har ni om gossars och flickors undervisning i samma skolor (day schools) eller samma klassrum? [2]

2:o) Hvad är er åsikt om systemets verkningar, och hvilka äro enligt eder mening de mest gynnsamma förutsättningarna för detsamma beträffande:

a) lärjungarnes ålder?

b) skolans storlek?

Svar från Amerika, afgifna år 1894:

I. Från Henry H. Belfield, rektor vid Chicago Manuel Training School, Illinois:

1:o) (a) Sex år föreståndare för en grammar school, i hvilken gossar och flickor sutto i olika klasser och i skilda rum.

(b) Tio år föreståndare för en grammar school, i hvilken gossar och flickor sutto i samma klasser och i samma rum.

(c) Sju och ett halft år föreståndare för en high school (secondary school), i hvilken gossar och flickor sutto i samma klasser och i samma rum.

I de ifrågavarande grammar schools voro lärjungarne från 6 till 16 år gamla, i high schools från 14 till 20 år.

2:o) a) Mycket beror på skolornas föreståndare och lärare. Om de brista i disciplin och vaksamhet, är könens samundervisning ägnad att verka hindrande på skolarbetet. Detta är i synnerhet fallet i en secondary school. Både i grammar schools och secondary schools är samundervisningen ägnad att verka skadligt för flickornas hållning, men välgörande för gossarnes.

---

[1] Ur Royal Commission on Secondary Education. London 1895, Vol. 5, sid. 563—585.

[2] Med *day schools* afses motsatsen till *boarding-schools* (pensionat).

Jag har icke iakttagit någon bristande sedlighet såsom en följd af systemet, så långt min egen erfarenhet sträcker sig. Jag tror, att den ålder, vid hvilken lärjungarne befinna sig i secondary schools, d. v. s. från 14 till 18 år, är den, då de äro mest mottagliga för det motsatta könets inflytande, och att därför en större inverkan på deras skolarbete gör sig gällande vid nämnda ålder, än då de äro yngre eller äldre.

Jag har fått mycket allvarsamma tvifvel beträffande klokheten af att uppfostra gossar och flickor tillsammans i secondary och högre skolor på grund af könens inbördes täflan, som ofta medför bestående skada för flickornas hälsa.

b) Jag är ej rätt säker om meningen med frågan rörande skolans storlek, antingen det menas lärjungarnes antal i ett skolrum eller lärjungarnes antal i en skola, bestående af en samling skolrum. Om det förra är fallet, så anser jag, att 25—40 är ett tillräckligt antal för en lärare, detta dock i viss mån beroende på lärjungarnes beskaffenhet och indelning och ännu mera på lärarens skicklighet. Om det senare är meningen, vill jag säga, att jag efter flere års erfarenhet i skolor med 200-1400 elever gifvet föredrager stora skolor på grund af deras noggranna klassindelning.

II. Från James Simmons, professor i filosofi och pedagogik vid Iowa College, Grinnel, Iowa:

1:o och 2:o) Att uppfostra gossar och flickor tillsammans i samma skolor och samma klasser är faktiskt det allmänna bruket här i landet, och det gillas så allmänt, att man näppeligen kan säga, att någon diskussion här förekommer om den saken.

III. Från D. C. Gilman, president för John Hopkins universitet, Baltimore, Maryland:

1:o och 2:o) I de delar af vårt land, som jag känner till, råder mycken olikhet i bruket beträffande gossars och flickors undervisning i samskolor. Jag kan från senare år icke erinra mig någon diskussion af betydelse angående frågan om lämpligaste förfaringssättet. Lokala hänsyn hafva vanligen därvidlag varit de bestämmande. På orter, där samhället är homogent, hafva gossar och flickor under flere generationer gått i samma klasser, och detta bruk är alltjämt härskande i mindre samhällen. Men i stora städer undervisas gossar och flickor vanligen särskildt både i offentliga (public schools) och privata läroverk. Privatskolor, som äro högre än barnskolor och kindergartens, mottaga sällan om någonsin både flickor och gossar. [1] Ju yngre lärjungarne äro och ju mindre skolan, desto färre blifva olägenheterna med samundervisningen.

[1] 1898-99 års statistik anger för Maryland bland offentliga high schools 10 goss- eller flickskolor med 2,328 lärjungar mot 38 samskolor med 1,762 lärjungar och bland de privata high schools 26 goss- eller flickskolor med 1,546 lärjungar mot 11 samskolor med blott 429 lärjungar. Samskolorna hafva således ännu ett mycket mindre elevantal.

IV. Från Charles W. Eliot, president för Harvard universitet, Cambridge, Massachusetts.

1:o och 2:o) I Förenta staternas fria offentliga läroverk undervisas gossar och flickor i regeln tillsammans ända till en ålder af 18 till 19 år; samtliga dessa skolor äro day schools. Undantagen från denna regel äro obetydliga till antalet. De förberedande afdelningar, som upprätthållas vid många colleges och universitet, lämna i regeln tillträde åt både gossar och flickor och äro vanligen pensionat (boarding-schools). Statens och de kommunala normalskolorna (state and city normal schools) lämna i regeln tillträde åt både män och kvinnor, men kvinnorna äro i stor majoritet. Många af de s. k. colleges, hvilka stå öppna för unga män och kvinnor, äro i verkligheten endast secondary schools för personer, hvilkas utbildning blifvit försenad. Landets sed är, kort sagdt, att uppfostra gossar och flickor tillsammans »i samma skolor och i samma klassrum». Metoden är praktisk, ekonomisk och fri från allvarsamma olägenheter eller svårigheter.

I den östra delen af Förenta staterna föredragas bland förmöget folk separatskolor för gossar och flickor öfver 12 eller 13 år. I denna del af landet hafva därför privatskolor och donationsskolor, som uppbära terminsafgifter, bibehållits separata för gossar och flickor; samma bruk har vunnit fast insteg i de västra staternas stora städer. Dessa privata och doterade skolor äro stundom pensionat, stundom icke. Ett belysande exempel på styrkan af detta separatskolans företräde lämnades nyligen i Boston, hvarest försök med en privat skola (day school), som uttryckligen åsyftade att hålla gossar och flickor tillsammans fram till 18 års ålder, och som leddes med stor insikt och utan att några omkostnader sparades, efter åratal af tålmodig ansträngning måst öfvergifvas såsom hopplöst. Upprättandet af åtskilliga separata colleges för kvinnor i de östra staterna under de förlidna 25 åren, i trots däraf att många institutioner, som ursprungligen varit afsedda för män, öppnats för kvinnor under samma period, är också belysande för samma tendens hos den allmänna opinionen.

Enligt min mening verkar samundervisning för gossar och flickor fördelaktigt fram till 10 eller 12 års ålder. Efter denna ålder tyckes det mig lämpligt att skilja de båda könen. Skolans storlek är icke af någon större betydelse; ty en stor skola kan lätt delas i små klasser eller afdelningar. De förnämsta faktorer att taga hänsyn till tyckas mig vara för det första samhällets homogenitet — ju mera enhetligt samhället är med afseende på ras, religion och lefnadssätt, desto bättre verkar samskolan — och för det andra samhällets pekuniära förmåga att underhålla separata skolor för äldre flickor och äldre gossar. Separatskolor kosta mera och äro i landskommuner nästan omöjliga att åstadkomma. I de flesta amerikanska skolstyrelser (committees) härskar den meningen, att flickorna skola hafva en lika god uppfostran som gossarne. Den lättaste och billigaste utvägen att nå detta syfte är att uppfostra flickor och gossar tillsammans.

V. Från Fru Quincy A. Shaw, Boston.

Min erfarenhet är inhämtad i en privatskola för gossar och flickor, hvilken jag upprättade år 1880, och som nu är stängd, äfvensom i experimentellt arbete i förbindelse med de offentliga läroverken. Lärjungarnes antal i privatskolan varierade mellan 150 och 200, och skolans studier sträckte sig från kindergartens till universitetets. Mitt syfte — utom att gifva den bästa hittills i skolorna lämnade undervisning — var att införa naturvetenskaperna, kroppsöfningar och slöjd samt musik och teckning och att bereda tillfälle till anställande af försök med en bättre barnauppfostran, som kunde visa sig nyttig för andra skolor, äfvensom att profva de nya metoder, som ständigt föreslogos af lärare och andra pedagogiskt intresserade.

1:o) Jag anser samuppfostran vara en betydande faktor i barnens utveckling. Den är den naturliga formen, för så vidt familjen är typen för alla andra samhällsförhållanden. Den utvidgar och utvecklar tankeförmågan på grund af den nödvändigt förekommande mångfalden af frågor och svar. Den åstadkommer ett rationellt förhållande mellan människa och människa och stärker, utan att betona oviktigare förhållanden och smärre antydningar till individuella differenser, den fullständiga eller fulländade individualiteten.

2:o) Under 14 års erfarenhet blef min öfvertygelse allt starkare till förmån för gossars och flickors samundervisning, oaktadt såväl de skiftande och stridiga meningarna utifrån som aktivt motstånd och brist på samverkan; därför tror jag, att den är lämplig för barn af alla åldrar, och anser, att de böra undervisas i samma klassrum. Den praktiska framgången af principens utförande beror mera på den uppmärksamhet, man ägnar åt de detaljer, som äro förbundna med åstadkommandet af hvarje god skola, än på någon särskild sak.

VI. Från James B. Angell, president för Michigans universitet.

1:o) Gossars och flickors undervisning i samma skolor och i samma klassrum förekommer allmänt i high schools, ehuru det finnes några undantag, särskildt i Boston. I många akademier[1]) undervisas de äfven tillsammans.

2:o) Systemet är allt igenom lyckosamt, allt ifrån bottenskolan genom hela den sekundära kursen. Det är naturligtvis mera ekonomiskt än ett system med könens skiljande, och vi finna ingen praktisk olägenhet därmed; tvärtom anse vi det lämpligast både för gossar och flickor.

VII. Från B. A. Hinsdale, professor i pedagogik vid Michigans universitet.

1:o) Jag har haft mer eller mindre att göra med undervisning och skolor allt ifrån den tiden jag var gammal nog att själf gå i skola. I mer än 30 år har jag varit anställd som lärare eller haft att göra med skolors ledning (utom fyra år). Jag har iakttagit gossars och flickors undervisning i samma skolor och i

[1]) Förberedande afdelningar af colleges eller fristående pensionat med samma syfte.

samma klassrum, i alla stadier af offentliga läroverk, i förberedande skolor för colleges och i colleges.

2:o) Jag föredrager samundervisning såsom norm eller typ på sekundärskolans område. Jag är dock ingen motståndare till skilda gosskolor och flickskolor för dem, som önska begagna sig däraf. I våra amerikanska stater kommer det emellertid att visa sig omöjligt i längden att upprätthålla något slags offentliga läroverk, till hvilka gossar och flickor icke få lika fritt tillträde. Separatskolor för gossar och flickor måste man sörja för på något annat sätt. Jag behöfver icke taga upp tiden med att framlägga de orsaker och förutsättningar, som skulle göra en gosskola bättre för en gosse och en flickskola bättre för en flicka; jag vill blott säga, att mycket beror af lärjungens karakter och temperament, föräldrarnes uppfattning samt den allmänna opinionen och bruket. I våra amerikanska skolor är jag säker på att samundervisningen måste blifva normen från det lägsta stadiet till universitetets högsta klasser. Ett beaktansvärdt antal personer kommer dock att begagna sig af separata skolor. Det är kanske sannolikt, att detta antal växer i samma mån, som befolkningen växer i täthet och skiljaktighet, och som välståndet ökas. Jag kan icke finna, att lärjungarnes ålder eller skolans storlek är en faktor att taga med i räkningen.

VIII. Från Nicholas Butler, dekanus vid filosofiska fakulteten, Columbia College, (staden) New-York.

1:o) Gossars och flickors undervisning i samma skolor och i samma klassrum är vanlig i vidsträckta områden af Förenta staterna. Den är nästan allrådande i bottenskolorna, med undantag för de största städerna, och inga klagomål eller anmärkningar, som på något sätt kunna anses allvarsamma, hafva någonsin kommit till min kännedom beträffande dess verkningar. I skolor af sekundär grad växlar bruket. I staden New-York finnas inga allmänna secondary schools i egentlig mening, men sekundära klasser i de s. k. city colleges äro organiserade med separat undervisning för gossar och flickor. I Boston finnas särskilda offentliga high schools för gossar och flickor. I mindre städer undervisas emellertid gossar och flickor tillsammans under hela den sekundära skoltiden (14–18 år), utan att det väcker någon uppmärksamhet eller ger anledning till någon anmärkning.

2:o) Min mening är, att systemet med samundervisning verkar godt i skolor af hvilken storlek som helst, men att utsikterna till framgång äro mest gynnsamma, då lärjungarne icke äro öfver 14 års ålder.

IX. Från F. D. Boynton, föreståndare för Ithaca High School, Ithaca, (staten) New-York.

1:o) Mycket tillfredsställande.

2:o) Systemet fungerar bra för alla åldrar och särdeles väl till 12 eller 14 år, vid hvilken ålder det erotiska elementet i viss mån verkar hindrande.

X. Från Amos M. Kilsegg, utgifvare af »School Journal», (staden) New-York.

Skolorna i Förenta staterna äro af tre slag: 1) bottenskolor (primary) och 2) sekundär- eller högskolor (secondary or high schools); den sista benämningen är den vanliga. De öfre klasserna i bottenskolan kallas *grammar*-klasser. Grammar schools i Amerika svara mot de öfre klasserna i elementarskolorna i England men omfatta ett års undervisning mera.

1:o) Min erfarenhet af undervisningen för gossar och flickor i samma klassrum är, att den bör föredragas. I New-York, Boston och några andra städer äro gossar och flickor tillsammans i bottenskolorna och åtskilda i grammar och high schools. I det stora flertalet af alla dessa tre slags skolor äro de tillsammans.

2:o) Jag uppfattar frågan n:o 2 såsom en fråga om »systemet» i allmänhet utan förbindelse med n:o 1 och svarar:

Det amerikanska systemet uppnår sina bästa resultat i bottenskolorna. Det har allt mer och mer blifvit en stadgad mening, att bottenskolans klasser icke få vara stora; det högsta elevantalet är 60 på en lärare, men detta anses vara för mycket. I grammar schools (lärjungar från 11 till 15 år) anses 40 vara tillräckligt.

XI. Från fröken Lucy M. Salmon, professor i historia, Vassar College, Poughkeepsie, New-York.

1:o) Under fyra år läste jag med gossar och unga män i en förberedande skola (Falley Seminary, Fulton, New-York, och Ann Arbor, Michigan, High School) och fem år i en college (University of Michigan), sedan undervisade jag gossar och flickor tillsammans i Mc Gregor, Iowa, High School i fem år och unga män och unga kvinnor i Indiana i statens normalskola i tre år; de sista sex åren har jag endast undervisat unga kvinnor. Som studerande och som lärare är mitt omdöme obetingadt till förmån för gossars och flickors samundervisning i samma klassrum. Hvarje annan undervisning tyckes abnorm och bristfällig i vissa vitala stycken, som äro förbundna med samundervisningens system.

XII. Från fröken Carry Thomas, Dekanus vid Bryn Mawr College, Philadelphia, Pennsylvania.

1:o) I många af midt- och sydstaterna undervisas gossar och flickor separat i de flesta public schools, innefattande primary, grammar och high schools. I Philadelphia och Baltimore till exempel, de två städer, som jag personligen känner till, undervisas gossar och flickor åtskils. Resultatet är, att, så usla gosskolorna än äro, flickskolorna dock äro ännu sämre. I Philadelphia till exempel är det omöjligt för en flicka att i de offentliga läroverken blifva förberedd för college. I Philadelphia normalskola, hvilken i åratal varit själfva krönet på den allmänna skolundervisningen för flickor och är öfverfylld med studerande, från 1,600 till 2,000,

är det omöjligt för en flicka att få lära latin, franska eller tyska. Förlidet år har en high school för flickor blifvit upprättad genom stora ansträngningar från deras sida, som intressera sig för kvinnans uppfostran. Den är afsedd att gifva en förberedande kurs för college. Bryn Mawr College, som ligger i en af Philadelphias förstäder, har erbjudit två friplatser om året till från denna skola utexaminerade lärjungar, som i densamma helt och hållet fått sin förberedelse för college, men för närvarande finnes ingen utsikt till att skolan skall kunna gifva en kurs, som kommer att göra lärjungarna rustade för förhören i och för immatrikulering. I Pennsylvanias landsdistrikt och i alla staten New-Yorks offentliga skolor utom själfva staden New-Yorks undervisas gossar och flickor tillsammans. I dessa samskolor är flickornas undervisning lika god som gossarnes. Jag har haft jämförelsevis godt tillfälle att bilda mig ett omdöme, enär flickor från nästan alla delar af Förenta staterna underkasta sig förhör för inskrifning vid Bryn Mawr College. Min erfarenhet vittnar, att hvarhelst gossars och flickors sekundära undervisning åtskiljes, där sjunker flickornas undervisning till en mycket lägre nivå. Orsaken därtill tyckes mig vara, att vårt offentliga undervisningsväsen i stor omfattning ligger i händerna på politici, och att kvinnornas antal i våra skolstyrelser är proportionsvis mycket litet, äfven i stater, där lagarna medgifva kvinnor att i dem taga del. Därför få illiberala synpunkter med afseende på flickors uppfostran fritt spelrum i skolor, som i första rummet äro afsedda för flickor.

Det är ett allmänt bruk i Amerikas östra stater att skilja gossar och flickor i privatskolorna och donationsskolorna. Privatskolorna för flickor äro i ett bedrövligt skick. För tio år sedan var i staden Baltimore, som har nära 400,000 invånare, omöjligt för en flicka att vare sig i en privat eller offentlig skola erhålla tillräcklig undervisning i latin och grekiska för att komma in i en college. Likadant var förhållandet i Philadelphia. En stor förändring har försiggått under de sista tio åren, men denna förändring gäller hufvudsakligen de flickor, som komma till college. Undervisningen vid högre flickskolor har förblifvit densamma för flickor, som icke gå in vid college.

Dessa privatskolors beskaffenhet är en synnerligen viktig sak, enär i våra stora städer i östern ingen gosse eller flicka, hvilkens föräldrar hafva råd att skicka sina barn till en privatskola, sändes till en offentlig skola.

---

Kommissionen uppdrog i aug. 1894 åt sin »assistant commissioner» J. J. Findlay att på ort och ställe studera den högre skolundervisningen i Nordamerika, och sedan denne tagit kännedom om de 12 svarsskrifvelser, hvaraf de första punkterna ofvan återgifvits, besökte han Washington, Baltimore, Philadelphia, New-York, Boston och Toronto samt afgaf från sistnämnda ort berättelse den 5 nov. 1894, hvars § 11 om undervisning för gossar och flickor i öfversättning lyder: [1])

[1]) Royal Commission on secondary education. Vol. VII: sid. 357—359.

»Här är platsen att behandla frågan om samundervisning för gossar och flickor. Det lider intet tvifvel, att den allmänna meningen i Förenta staterna och Canada är gynnsam för samundervisning; den ofantliga majoriteten af amerikanska gossar och flickor hafva blifvit uppfostrade tillsammans på alla skolans stadier, och det är endast här och där, som undantag från denna regel förefunnits. Undervisningsbyrån håller på med utgifvandet af en rapport i frågan, innehållande utlåtanden af en stor mängd lärare samt kända och aktade män och kvinnor utom skolan, och det är uppenbart, att de, som tvifla på samundervisningen, äro få till antalet. Jag är i alla fall öfvertygad, att denna minoritet, ehuru liten, innesluter ett antal mycket tänkande och samvetsgranna lärare, som, kanske med större sorgfällighet än de öfrige, gifvit akt på de ungas karaktersutveckling. Jag sammanträffade med några sådana lärare; en, rektor för en high school i Nya England med omkring 500 gossar och flickor, medgaf, att hans ställning innebar ett stort ansvar, dock trodde han i det hela, att samundervisningens fördelar uppvägde dess olägenheter, om skolan vore i samvetsgranna och vaksamma lärares händer. Och ehuru han kände denna tvekan beträffande lärjungarne under deras high school-tid, d. v. s. mellan 15 och 18 års ålder, såg han ingen fara i samundervisning vid college. Å andra sidan fann jag, att en f. d. rektor (ex-president) för ett betydande universitet för kvinnor föreställde sig, att de allvarsamma farorna af samundervisningen förefunnes under college-tiden, men önskade att se gossar och flickor uppfostrade tillsammans, tills de komme till college. Häraf är jag benägen att draga den slutsatsen, att en viss tvekan kännes i frågan bland tänkande personer, särskildt i stora städer, hvarest barnen äro mindre under föräldrarnas ögon än på öfriga orter, men att hvar och en utan undantag gillar gossars och flickors samuppfostran *intill* deras high-schoolålder. Den enda möjliga olägenheten med detta system torde förefinnas i mycket eländiga stadsdelar med en sammangyttrad befolkning, där barnen kanske komma från lastbara hem.

Med hänsyn till det möjliga upprättandet af high schools i England, tror jag, att erfarenheten från Amerika åtminstone berättigar oss att upprätta high schools med samundervisning för gossar och flickor, där en ringa befolkning tillåter endast en skola. I Canada följer Ontario det amerikanska systemet, Quebec det engelska, och jag fann, att i Ontario lämpligheten af det amerikanska systemet knappast är bestridd. [1])

I nära samband härmed står frågan om användandet af kvinnor eller män som lärare i high schools, och jag vågar påstå, att detta spörsmål är nästan lika så

[1]) Det kan anmärkas, att samundervisning kan med mycket större tryggbet upptagas i ett system, hvarest barnen uppfostras tillsammans från skollifvets första år, och hvarest samhället, såsom i Amerika, har vant sig vid en mindre sträng och misstänksam hållning gent emot umgänge mellan ungt folk af motsatta kön. Det torde vara oklokt för en high school att uppfostra gossar och flickor tillsammans, hvilka icke blifvit vanda vid samundervisning i bottenskolan. *(Not af Findlay).*

viktigt som frågan om samundervisningen. England är kanske det enda land, i hvilket det är sed att utesluta manliga lärare från deltagande i flickornas undervisning; och Amerika skiljer sig från Europa uti att låta kvinnliga lärare taga del i gossarnes undervisande. Jag fann meningen i Amerika vara ungefär följande: det är fördelaktigt för gossar att till en viss utsträckning komma under inflytande af kvinnliga lärare under hela skoltiden och för flickor att till en viss utsträckning undervisas af manliga lärare. Utan tvifvel användas emellertid kvinnliga lärare alltför mycket vid gossars undervisning[1]), och det helt enkelt på den grund, att de kunna aflönas lägre; men kvinnors fullständiga uteslutande från gosskolor skulle icke betraktas med blida ögon i fråga om någon skolform.

De kvinnliga lärarne utmärka sig, säges det, genom sitt tålamod och sin ihärdighet i skolarbetets detaljer, medan manliga lärare äro behöfliga på grund af sin organisatoriska och styrande förmåga; mina egna slutsatser af hvad jag såg i Amerika bekräfta fullständigt detta omdöme. Jag tror, att, om kvinnliga lärare i Amerika ådagalade större organisatorisk förmåga, de oftare skulle sättas i spetsen för stora skolor».

[1]) I Förenta staterna har en kommunal high school med samläsning (mixed city high school) vanligen manliga lärare till ungefär en fjärdedel af lärarekåren och resten kvinnliga; i Ontario är förhållandet motsatt. *(Not af Findlay)*

# Bilaga IX.

## Förhållandet mellan folkmängd (i tusental) och lärareplatser i olika landsdelar och stift.

| Landsdelar och stift | Enligt förhållandena vårterminen 1902 | | | | | Enl. kom:s förslag | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Folkmgd vid 1902 års början | Inv. pr lektorat [3]) | Inv. pr adjunktur [3]) | Inv. pr ämneslär. a) i tusen | Inv. pr ämneslär. b) i % [4]) af rikets medeltal | Inv. pr ämneslär. a) i tusen | Inv. pr ämneslär. b) i % [4]) af rikets medeltal |
| Norrbottens län | 138·6 | 23·1 | 7·7 | 5·8 = 100 % | | 4·6 = 94 % | |
| Västerbottens län | 146·0 | 24·3 | 13·3 | 8·6 = 149 % | | 6·3 = 128 % | |
| Västernorrlands län | 235·0 | 18·1 | 12·4 | 7·3 = 126 % | | 5·6 = 114 % | |
| Jämtlands län | 112·7 | 16·1 | 14·1 | 7·5 = 130 % | | 7·0 = 142 % | |
| **Hernösands stift** | **632·3** | **19·8** | **11·3** | **7·2 = 125 %** | | **5·7 = 116 %** | |
| Dalarne | 220·1 | 36·7 | 18·3 | 12·2 = 211 % | | 11·0 = 224 % | |
| Västmanland | 183·4 | 22·9 | 8·0 | 5·9 = 102 % | | 4·8 = 98 % | |
| **Västerås stift [1])** | **399·4** | **28·5** | **11·4** | **8·2 = 142 %** | | **6.9 = 140 %** | |
| Gäfleborgs län | 241·4 | 18·6 | 10·5 | 6·7 = 116 % | | 5·6 = 114 % | |
| Upland | 277·7 | 30·9 | 9·9 | 7·5 = 130 % | | 7·1 = 144 % | |
| **Upsala stift** | **519·1** | **23·6** | **10·2** | **7·1 = 123 %** | | **6·3 = 128 %** | |
| **Stockholms stad** | **303·4** | **8·4** | **3·3** | **2·4 = 41 %** | | **1·9 = 39 %** | |
| Södermanland | 218·4 | 16·8 | 9·5 | 6·1 = 105 % | | 4·7 = 96 % | |
| Nerke | 120·8 | 15·1 | 6·0 | 4·3 = 74 % | | 4·2 = 85 % | |
| **Strängnäs stift [2])** | **343·3** | **16·3** | **8·0** | **5·4 = 93 %** | | **4·6 = 94 %** | |
| Värmland | 270·5 | 33·8 | 10 8 | 8·2 = 142 % | | 6·0 = 122 % | |
| Dalsland | 72·5 | ∞ | 24·2 | 24·2 = 420 % | | 10·4 = 212 % | |
| **Karlstads stift** | **343·0** | **42·9** | **12·3** | **9·5 = 164 %** | | **6·6 = 134 %** | |
| **Skara stift** | **355·1** | **25·4** | **6·5** | **5·1 = 88 %** | | **4·3 = 88 %** | |
| Göteborgs stift utom Halland | 438·8 | 29·2 | 8·3 | 6·5 = 112 % | | 5·2 = 106 % | |
| Halland | 141·3 | 23·6 | 11·8 | 7·9 = 137 % | | 5·7 = 116 % | |
| **Göteborgs stift** | **580·1** | **27·6** | **8·9** | **6·7 = 116 %** | | **5·3 = 108 %** | |
| Skåne | 632·9 | 19·8 | 7·8 | 5·6 = 97 % | | 4·6 = 94 % | |
| Bleking | 146·8 | 21·0 | 7·3 | 5·4 = 93 % | | 5·9 = 120 % | |
| **Lunds stift** | **779·7** | **20·0** | **7·7** | **5·6 = 97 %** | | **4·8 = 98 %** | |
| **Växjö stift** | **322·2** | **20·1** | **12·9** | **7·9 = 137 %** | | **7·7 = 157 %** | |
| **Kalmar stift** | **136·5** | **17·1** | **6·8** | **4·9 = 85 %** | | **4·7 = 96 %** | |
| **Linköpings stift** | **408·3** | **20·4** | **7·3** | **5·4 = 93 %** | | **5·6 = 114 %** | |
| **Visby stift** | **52·8** | **8·8** | **5·3** | **3·3 = 57 %** | | **8·3 = 67 %** | |
| **Hela riket** | **5,175·2** | **20·14** | **8·11** | **5·78 = 100 %** | | **4·91 = 100 %** | |

*Anm.* Extra lärare äro ej inräknade i ämneslärarne, hvadan siffran för antalet inv. pr ämneslärare 1902 kan anses väl hög i förhållande till siffran enligt kommitténs förslag. Om extra lärare inräknats för 1902, skulle förhållandet blifvit det motsatta.

[1]) Västerås stift är något mindre än Västmanland + Dalarne.

[2]) Strängnäs stift är något större än Södermanland + Nerke.

[3]) Rektorernas lärarebefattningar äro räknade som lektorat vid de högre och som adjunkturer vid samtliga de lägre läroverken.

[4]) Ju lägre %-tal, desto förmånligare utrustning med lärarekrafter.

## Bilaga X.

### Kommunernas sannolika bidrag till samskolornas underhåll.

Enligt kommitténs förslag skulle samskolans lärarestat utgöras af:

| | a) Aflöning i lägsta lönegraden: | b) Aflöning i högsta lönegraden: | *Anm.* |
|---|---|---|---|
| 1 rektor | 4,500 | 5,000 | Med bostadsförmån |
| 3 adjunkter | à 3,000 ... 9,000 | à 4,500 ... 13,500 | |
| 1 första lärarinna | 2,000 | 2,500 | |
| 2 lärarinnor | à 1,500 ... 3,000 | à 2,000 ... 4,000 | |
| 1 teckningslärare f. 10 veckotim.[1]) | 860 | 990 | |
| 1 gymnastiklärare | 700 | 800 | Event. med tilläggsarfvode |
| 1 musiklärare för 6 veckotimmar | 550 | 650 | Utan öfvertimmar |
| 1 slöjdlärarinna med 12 veckotim. | 650 | 650 | |
| | Summa kr. 21,260 | Summa kr. 28,090 | |

Härtill kan ytterligare komma: extra arfvode åt musikläraren för 1, 2 eller 3 veckotimmar[2]) med (i lägsta lönegraden) 80, 160 eller 240 kr., d. v. s. i medeltal 160 kr., samt tilläggsarfvode för gymnastikläraren med högst 100 kr. (om kommunen anses böra därtill bidraga).

Under dessa förutsättningar utgöra de utgifter (utom lokal), till hvilka kommunen skall bidraga, mellan 21,260 och 21,420 kr. och den på kommunen belöpande tredjedelen häraf alltså 7,087 à 7,140 kr.[3]) Kommunens bidrag kan sålunda beräknas till i regeln *7,100 kr.*

Under antagande, att $^3/_5$, eller 60 %, af det å sid. 451 för samskolorna beräknade lärjungeantalet kommer att betala ifrågasatt terminsafgift med 20 kr.,

[1]) Enär realskolans timplan upptager 10 timmars teckning, torde teckningslärarens aflöning kunna beräknas till den för 8 timmar föreslagna lönen (700 à 800 kr.) jämte arfvode för 2 veckotimmar (160 à 190 kr.)

[2]) Musiklärare skall enligt kommitténs förslag tjänstgöra högst 6 veckotimmar för sin lön och för högst 3 veckotimmar därutöfver få åtnjuta arfvode à 80 kr. i 1:a och 95 kr. 2:a lönegraden.

[3]) Härtill kan dock ytterligare komma arfvode åt en af kommunen anställd gymnastiklärarinna, förslagsvis 500 kr., och möjligen äfven åt lärarne beviljade särskilda förmåner, såsom hyresbidrag.

och att de anslag, som nu af kommunerna själfva, landsting eller ekonomiska föreningar gifvits åt flickskolan, i stället komma samskolan till godo, skulle den sexklassiga samskolans ekonomiska ställning i de olika kommunerna blifva ungefär följande:

| Kommun. | Beräknad inkomst af lärjungarnas årsafgifter. [1]) | Flickskolans anslag år 1902 | | För samskolan kräfves ytterligare af kommunen | Dessutom insparas anslag till gosslärov., nu sannolikt [5]) |
|---|---|---|---|---|---|
| | | af landsting eller ekon. förening [2]) | af vederb. kommun | | |
| Alingsås ..... | 136. 24 = 3,264 | 1,000 | 600 | 2,236 | 3,600 |
| Arboga ..... ..... | 116. 24 = 2,784 | 1,360 | 1,000 | 1,956 | — |
| Askersund .... .... | 113. 24 = 2,712 | 449 | 451 | 3,488 | 800 |
| Eksjö ..... | 164. 24 = 3,936 | — | 800 | 2,364 | — |
| Engelholm .. ..... | 130. 24 = 3,120 | 689 | 1,000 | 2,291 | 1,800 |
| Enköping ..... | 151. 24 = 3,624 | — | 1,463 | 2,013 | — |
| Falköping ..... | 129. 24 = 3,096 | — | 736 | 3,268 | 1,800 |
| Filipstad ..... | 132. 24 = 3,168 | — | 1,800 | 2,132 | 3,600 |
| Köping ..... | 127. 24 = 3,048 | 600 | 600 | 2,852 | 3,100 |
| Lidköping ..... | 167. 24 = 4,008 | — | 1,500 | 1,592 | — |
| Mariestad ..... . | 133. 24 = 3,192 | — | 2,250 | 1,658 | — |
| Norrtälje ..... | 121. 24 = 2,904 | 2,355 | 500 [3]) | 2,471 | — |
| Oskarshamn ..... | 190. 24 = 4,560 | — | (Fri lokal) | 2,540 | — |
| Piteå ..... ..... | 102. 24 = 2,448 | — | 1,300 | 3,352 | — |
| Sala ..... | 133. 24 = 3,192 | 1,600 | 750 | 1,558 | 2,400 |
| Skellefteå ..... | 136. 24 = 3,264 | 800 | 1,000 | 2,036 | 3,600 |
| Strömstad ..... | 77. 24 = 1,848 | 2,000 | 1,200 | 2,052 [4]) | 2,700 |
| Söderhamn ..... | 171. 24 = 4,104 | 1,000 | 1,000 | 996 | — |
| Södertälje ..... | 169. 24 = 4,056 | 500 | 1,000 | 1,544 | 5,400 |
| Trelleborg . ..... | 156. 24 = 3,744 | — | 650 | 2,706 | 3,600 |
| Vadstena ..... | 128. 24 = 3,072 | — | 500 | 3,528 | — |
| Åmål ..... | 134. 24 = 3,216 | 2,000 | — | 1,884 | 3,900 |
| Örnsköldsvik . ... | 94. 24 = 2,256 | — | 1,000 | 3,844 | 3,600 |

[1]) I stället för att räkna en årsafgift af 40 kr. för $^3/_5$ af lärjungarna är här räknadt $^3/_5$ af 40 kr. d. v. s. 24 kr. för *alla* lärjungarna, upptagna till samma antal som å sid. 451.

[2]) Om dessa lämnas en del närmare upplysningar i anm. och noter till bil. XI.

[3]) För räkenskapsåret 1901/2 blott 400 kr. Se i öfrigt bil. XI.

[4]) 4,052 kr., om sparbankens anslag för läsåret 1901/2 betraktas endast som bidrag för en gång till skolans inrättande. Jfr. bil. XI.

[5]) Enligt beräknadt normalt arfvode för anställda extra lärare, där ej annat belopp uppgifvits.

# Bilaga XI.

## Statsunderstödda flickskolors ställning

### i städer, hvilkas läroverk åren 1897—1901 haft omkring 100 lärjungar eller därunder.

(Efter årsredogörelser eller till kommittén insända uppgifter).

| Kommunens namn | Klasser h. t. 1901 | | Lärjungar h. t. 1901 | | Grundläggningsspråk år 1901 | Senaste räkenskapsårs | | Årsafgifter i högre afd. | Statsbidrag 1902. | Senaste räkenskapsårs | | Anmärkningar om öfriga anslag. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | För-ber. | Hög-re | För-ber. | Hög-re | | Utgifter | + el −*) | | | Kommun-bidrag. | Öfriga anslag. | |
| Alingsås | 3 | 6 | 21 | 35 | T 1, E 2 | 5,879 | + 192 | 60 à 90 | 1,300 | 600 | 1,000 | Af sparbanken[1]) |
| Arboga | 3 | 7 | 19 | 43 | F 1, E 2 | 7,024 | — 467 | 60 à 120 | 1,500 | 1,000 | 1,360 | 600 af landsting och 760 af garantiför. |
| Arvika | 3 | 7 | 24 | 63 | T 1, F 2 | 9,463 | + 214 | 70 à 140 | 1,700 | 1,750 [2]) | — | |
| Askersund | 3 | 7 | 20 | 31 | F 1, T 2 | 3,781 | — 454 | 60 | 900 | 451 | 449 | Af fonder |
| Eksjö | 1 | 7 | 3 | 50 | F 1, T 2 | 5,965 | 0 | 60 à 130 | 800 | 800 | — | |
| Engelholm | 3 | 7 | 23 | 63 | T 1, F 2 | 10,505 | + 774 | 100 à 150 | 1,600 | 1,000 | 689 | Af garantiförening. |
| Enköping | 2 | 7 | 12 | 57 | T 1, F 2 | 6,348 | + 449 | 60 à 130 | 1,200 | 1,463 | — | |
| Falköping | — | 6 | — | 49 | T 1, F 2 | 4,060 | 0 | 60 à 120 | 600 | 736 [3]) | — | |
| Filipstad | 3 | 7 | 14 | 41 | T 1, F 2 | 7,972 | — 1,482 | 70 à 150 | 1,200 | 1,800 [4]) | — | |
| Kristinehamn | 3 | 8 | 21 | 81 | T 1, F 2 | 13,293 | + 1,029 | 70 à 160 | 2,350 | 2,500 [5]) | 1,280 | Skänkta för en gång. |
| Köping | 3 | 7 | 15 | 43 | F 1, T 2 | 6,614 | + 432 | 80 à 200 | 1,200 | 600 [6]) | 600 | Af landstinget |
| Lidköping | 3 | 6 | 22 | 44 | F 1, T 2 | 7,475 | — 220 | 80 à 140 | 1,500 | 1,500 | — | |
| Mariestad | 3 | 8 [7]) | 25 | 50 | T 1, F 2 | 9,166 | 0 | 80 à 150 | 1,750 | 2,250 [8]) | — | |
| Nora | 2 | 6 | 7 | 29 | F 1, T 2 | 3,903 | + 119 | 70 à 110 | 500 | 600 | 50 | Af enskilde |
| Norrtälje | — | 6 | — | 37 | F 1, T 2 | 6,372 | — 66 | 90 à 140 | 500 | 400 | 2,355 | 500 af sparb., 855 af garantiför. och 1,000 kr. af ensk. person |
| Oskarshamn | 3 | 7 | 61 | 83 | F 1, T 2 | 8,333 | + 533 | 60 à 140 | 1,500 | Lokal [9]) | — | |
| Piteå | 3 | 5 | 17 | 36 | F 1, E 2 | 5,116 | + 225 | 90 à 130 | 900 | 1,300 [10]) | — | |
| Sala | 2 | 6 | 20 | 49 | F 1, T 2 | 7,706 | — 185 | 60 à 90 | 1,250 | 750 | 1,600 | 1,000 af sparbank och 600 af landsting |
| Skellefteå | 2 | 7 | 13 | 46 | F 1, T 2 | 8,565 | — 509 | 80 à 150 | 1,350 | 1,000 | 800 | Af landstinget |
| Strömstad | 3 | 6 | 17 | 30 | T 1, F 2 | 6,084 | + 103 | 70 à 130 | 850 | 1,200 | 2,000 | Af sparbanken för läsåret 1901/2 |
| Söderhamn | 3 | 7 | 26 | 75 | F 1, E 2 | 12,200 | + 39 | 70 à 170 | 2,000 | 1,000 | 1,000 | Af landstinget |
| Södertälje | 3 | 8 [11]) | 26 | 63 | F 1, T 2 | 11,120 | 0 | 100 à 150 | 1,500 | 1,000 | 500 | Af sparbanken |
| Trelleborg | 1 à 2 | 7 | 3 | 71 | T 1, F 2 | 7,373 | 0 | 80 à 140 | 650 | 650 | — | |
| Vadstena | 2 | 7 | 15 | 57 | T 1, F 2 | 7,175 | 0 | 50 à 200 | 1,000 | 500 | — | |
| Varberg | 3 | 7 | 39 | 61 | T 1, F 2 | 17,147 | + 435 | 80 à 140 | 2,000 | 3,500 | — | |
| Åmål | 3 | 7 | 13 | 48 | F 1, T 2 | 8,310 | — 187 | 70 à 120 | 2,000 | — | 2,000 | |
| Örnsköldsvik | — | 6 | — | 41 | T 1, F 2 | 5,995 | 0 | 125 à 150 | 1,000 | 1,000 | — | |

*Anm.* Öfriga hit hänförliga städer, nämligen Haparanda, Marstrand, Simrishamn, Söderköping, Sölvesborg och Vimmerby hade år 1902 ingen statsunderstödd flickskola.

*) + betecknar öfverskott och — brist för räkenskapsåret, oafsedt behållning eller brist vid årets början.

[1]) Sparbankens bidrag höjdes i juni 1902 till 1,200 kr. — [2]) Kommunens bidrag höjes fr. o. m. 1903 till 2,350 kr. — [3]) Höjes fr. o. m. 1903 till 1,800 kr. — [4]) Däraf 600 kr. medelst upplåtelse af lokal. — [5]) Däraf 1,000 kr. kontant och resten medelst upplåtelse af ett tvåvåningars hus till skollokal. — [6]) Dessutom 250 kr. som dyrtidstillägg för läsåret. — [7]) Inberäknadt klass 5, som saknades h. t. 1901. — [8]) För 1903—5 höjdt till 2,815 kr. Skollokal upplåtes af staden för 1,350 kr. [9]) Värderad till 2,400 kr.; upplåts läsåret 1901—2 för 237:50, sedan kostnadsfritt. — [10]) Däraf 300 kr. medelst upplåtelse af lokal. — [11]) Inberäknadt kl. 8, som saknades h. t. 1901.

## Bilaga XII.

## Öfversikt af kompetensfordringar och lönetursbestämmelser.

### I. *Kompetensvillkor för rektorsbefattning.*

*1. Vid högre läroverk:*

*1859—1861*: godkändt lektorsprof samt latinskt disputationsprof, såvida ej Kungl. Maj:t i förekommande fall därifrån frikallat. (Kungl. stadgan 1859 § 62).

*1861—1878:* godkändt lektorsprof samt latinskt disputationsprof, från hvilket dock förordnandet till rektor kunde innebära befrielse). (Kungl. kung. 12 juli 1861).

*1878—1892:* godkändt lektorsprof. (Kungl. stadgan 1878 § 59).

*1892—1900:* att vara ordinarie lektor eller att vara ordinarie adjunkt eller kollega och hafva aflagt godkändt prof för lektorsbefattning. (Kungl. kung. 16 dec. 1892).

*1901—:* att vara ordinarie lektor eller att vara ordinarie adjunkt eller kollega och hafva fullgjort villkoren för att kunna till lektor utnämnas. (Kungl. kung. 31 dec. 1900).

*2. Vid lägre läroverk:*

*1859—1878:* godkändt prof för adjunkts- eller kollegabefattning samt latinskt disputationsprof, såvida ej Kungl. Maj:t därifrån frikallat. (Kungl. stadgan 1859 § 62).

*1878—1892*: godkändt prof för lektors-, adjunkts- eller kollegabefattning. (Kungl. stadgan 1878 § 59).

*1892—*: att vara ordinarie lektor, adjunkt eller kollega. (Kungl. kung. 16 dec. 1892).

### II. *Kompetensvillkor för lektorsbefattning.*

1) *För att söka:*

a) *examen:*

*1859—1878*: fullständiga och godkända prof för promotion inom filosofiska fakulteten vid inländskt universitet. (Kungl. stadgan 1859 § 60).

(Innehafvare af prebende måste därjämte enligt kyrkolagen vara präst).

*1878—1892:* filosofie licentiatexamen eller, om kristendom ingår som läroämne, teologie kandidatexamen. (Kungl. stadgan 1878 § 55).

*1892* [1])*—:* filosofie licentiatexamen enligt Kungl. stadgan 17 april 1891, med villkor att den sökande dels i särskild pröfning erhållit vitsord om minst godkända insikter i antropologi och logik, därest icke teoretisk filosofi ingår i hans kandidat- eller licentiatexamen, dels i dessa examina kombinerat vissa ämnen och ämnesgrupper, eller, om kristendom ingår som läroämne, antingen teologie kandidatexamen eller filosofie kandidatexamen jämte teoretisk teologisk examen. (Kungl. kung. 10 mars 1892).

b) *profår:*

*Kungl. kung. 12 maj 1865* införde profåret genom den nya lydelsen af skolstadgans § 59, men villkorligt genom den nya lydelsen af samma stadgas § 58, som fick följande tillägg: »eller ock kunna styrka sig äga annorledes genom öfning förvärfvad, emot nyssnämnda prof svarande undervisningsskicklighet».

*Kungl. kung. 16 juni 1875 § 1* angaf profårets ändamål vara »att bibringa *den särskilda utbildning för lärarekallet, som utgör villkor* för behörighet till lärarebefattning vid statens elementarläroverk».

*1878 års skolstadga § 53* satte som villkor »nöjaktigt genomgången profårskurs, såframt ej Kungl. Maj:t på därom gjord ansökning funnit godt att från detta villkor frikalla lärare, som under en längre tids tjänstgöring vid läroverk af detta slag ådagalagt en framstående lärareduglighet». Redan anställda ordinarie lärare befriades från villkoret om profår.

*Kungl. kung. 22 mars 1895* strök ur § 53 bisatsen om kunglig dispens från profåret, hvilket emellertid, då det här gäller en af Konungen i administrativ väg gifven författning, icke torde innebära, att sådan dispens ej kan vidare förekomma.

2) *För att utnämnas:*

a) *disputation:*

*1859—1878:* antingen 1) inför vederbörande konsistorium afhandling eller teser i hvart och ett af de ämnen, som hörde till sysslan, och, om sökande så önskade, i ett af honom själf valdt ämne eller 2) akademiskt disputationsprof i något af sysslans ämnen efter vunnen filosofisk grad, hvilket prof blifvit bedömdt såväl för författandet som försvaret med ett betyg, motsvarande minst cum laude. (Kungl. stadgan 1859 § 62: 1).

*1878—1892:* antingen 1) disputationsprof inför konsistorium såsom under perioden 1859—1878 eller 2) akademiskt disputationsprof i något af sysslans ämnen, bedömdt med betyget godkänd för författandet och försvaret. (Kungl. stadgan 1878 §§ 55: 2 och 58).

*1892—:* blott akademiskt disputationsprof i något af sysslans ämnen med betyget godkänd eller därutöfver för författandet och försvaret. (Kungl. kung. 10 mars 1892).

b) *undervisningsprof:* obligatoriskt till och med år 1900, sedan frivilligt- (Kungl. stadgan 1859 § 62, Kungl. kung. 31 dec. 1900).

[1]) Filosofie licentiatexamen enligt äldre föreskrifter kunde afläggas till slutet af vårterminen 1893.

## III. *Kompetensvillkor för adjunkts- eller kollegabefattning.*

### 1) *För att söka:*

a) *examen:*

*1859–1870:* filosofie kandidatexamen enligt Kungl. brefvet 22 april 1853 [1]). (Kungl. stadgan 1859 § 60 och Kungl. brefvet 22 nov. 1861 rörande tvåklassiga pedagogier).

*1870* [1])*–1887:* filosofie kandidatexamen enligt bestämmelserna den 16 april 1870 och däri senare vidtagna ändringar, med villkor af godkända insikter dels i fem föreskrifna ämnen, dels antingen i främmande lefvande språk och grekiska eller i matematik och två af naturvetenskaperna: botanik, zoologi och fysik. (Kungl. cirk. 16 april 1870, Kungl. brefvet 26 jan. 1877 och Kungl. cirk. 12 sept. 1879).

*1887–1892:* filosofie kandidatexamen enligt 1870 års bestämmelser med däri senare vidtagna ändringar, med villkor af godkända insikter i de fem ämnena samt antingen i romanska och germanska språk eller i ettdera af dessa ämnen och grekiska eller ock i matematik och två af naturvetenskaperna: botanik, zoologi och fysik. (Kungl. cirk. 4 febr. 1887).

*1892* [2])*–:* filosofie kandidatexamen med villkor att den sökande dels i särskild pröfning erhållit vitsord om minst godkända insikter i antropologi och logik, därest icke teoretisk filosofi ingår i hans kandidatexamen, dels i nämnda examen kombinerat vissa ämnen och ämnesgrupper, eller, om kristendom ingår som läroämne, teoretisk teologisk examen jämte teologisk-filosofisk examen med vitsord om minst med beröm godkända insikter i två af ämnena latin, grekiska och historia. (Kungl. kung. 10 mars 1902).

Anm. Behörighet att söka lektorsbefattning har under ofvan angifna tid medfört behörighet att söka adjunkts- eller kollegabefattning.

b) *profår:* samma bestämmelser som för lektorat.

### 2) *För att utnämnas:*

*undervisningsprof:* se ofvan angående kompetensvillkoren för lektorsbefattning.

## IV. *Kompetensvillkor för teckningslärare.*

### 1) *Vid högre läroverk:*

*1859–1878:* att sökande företer af Kungl. Akademien för de fria konsterna utfärdadt betyg däröfver, att han 1) behörigen genomgått akademiens elementartecknings- samt antik- och modellskolor; 2) känner grunderna för landskapsritning och kan teckna landskap efter naturen; 3) känner grunderna för perspektivet och kan med cirkel och linjal upprita de enklare konstruktionerna däraf; med villkor dock att den sökande undfått betyg om åtminstone godkända insikter i föreskrifna ämnen. (Kungl. stadgan 1859 § 76).

[1]) Filosofie kandidatexamen enligt Kungl. brefvet 22 april 1853 aflades till och med vårterminen 1875.

[2]) Filosofie kandidatexamen enligt äldre föreskrifter kunde afläggas till och med vårterminen 1893.

*1878—1895:* att hafva nöjaktigt genomgått den vid Högre konstindustriella skolan i Stockholm anordnade ritkurs för teckningslärare vid de allmänna läroverken och därvid erhållit betyg om godkänd skicklighet i 1) frihandsteckning jämte muntligt fritt föredrag, 2) grunderna för beskrifvande geometri, perspektiv- och skugglära, 3) klotsritning, 4) teckning efter gipsornament och figur med skuggors antydning, 5) undervisning i ritklass. (Kungl. stadgan 1878 § 74).

*1895—:* att hafva nöjaktigt genomgått den vid Tekniska skolan i Stockholm anordnade högre undervisningskursen för teckningslärare. (Kungl. kung. 22 mars 1895).

*Anm.* Kvinnor hafva i några fall genom dispens tillerkänts behörighet att söka teckningslärarebefattning vid högre allmänt läroverk.

2) *Vid lägre läroverk:*

*1859—1878:* samma bestämmelser som för behörighet till dylik befattning vid högre läroverk med undantag af villkoret om »åtminstone godkända insikter i föreskrifna ämnen.» (Kungl. stadgan 1859 § 76).

*1878—1895:* samma bestämmelser som beträffande högre läroverk. (Kungl. stadgan 1878 § 74).

*1895—:* samma bestämmelser som beträffande högre läroverk eller nöjaktig genomgång af den lägre teckningslärarekursen vid Tekniska skolan. (Kungl. kung. 22 mars 1895).

*Anm.* Ansökningsrätt för kvinnor medgafs genom Kungl. cirk. 12 febr. 1869.

## V. *Kompetensvillkor för gymnastiklärare.*

1) *Vid högre läroverk:*

*1859—1864:* af Gymnastiska centralinstitutets föreståndare utfärdadt betyg såväl om skicklighet i alla till gymnastiken hörande delar, hvarunder fäktning med sabel och värja, voltigering på lefvande häst och simning inbegripas, samt på offentliga öfningsställen undergången teoretisk och praktisk examen. (Kungl. brefvet 14 nov. 1822).

*1864—1887:* fullständig lärokurs inom den pedagogiska eller militära afdelningen vid Gymnastiska centralinstitutet. (Kungl. stadgan för Gymnastiska centralinstitutet 8 jan. 1864 § 52 och Kungl. stadgan 1878 § 74).

*1887—:* fullständig gymnastiklärarekurs vid Gymnastiska centralinstitutet. (Kungl. stadgan för Gymnastiska centralinstitutet 13 juli 1887 § 48 och Kungl. kung. 22 mars 1895).

2) *Vid lägre läroverk:*

*1859—1864:* samma bestämmelser som beträffande högre läroverk.

*1864—1887:* samma bestämmelser som beträffande högre läroverk eller, i brist på fullt kompetenta sökande, genomgång af första årets kurs vid Gymnastiska centralinstitutet. (Kungl. stadgan för Gymnastiska centralinstitutet 8 jan. 1864 § 52 och Kungl. stadgan 1878 § 74).

*1887—:* samma bestämmelser som beträffande högre läroverk eller ock att med goda vitsord hafva genomgått instruktörskurs vid Gymnastiska centralinstitutet. (Kungl. stadgan för sagda institut 13 juli 1887 § 48 och Kungl. kung. 22 mars 1895).

## VI. *Kompetensvillkor för musiklärare.*

### 1) *Vid högre läroverk:*

*1859—1878:* betyg från Kungl. Musikaliska akademien om åtminstone godkända kunskaper såväl i harmoni och sång som i behandlingen af violin, violoncelle och pianoforte. (Kungl. stadgan 1859 § 76).

*1878—1895:* betyg af Kungl. Musikaliska akademien om åtminstone godkända kunskaper såväl i harmoni och sång som i behandling af violin. (Kungl. stadgan 1878 § 74).

*1895—:* betyg från Musikkonservatorium om åtminstone godkända kunskaper i sång, pianospelning och harmonilära; börande vid jämförelse mellan flere sökande afseende äfven fästas å intyg af nämnda konservatorium om kunskap i violinspelning. (Kungl. kung. 22 mars 1895).

### 2) *Vid lägre läroverk:*

*1859—1878:* företräde för den, som företer betyg öfver godkänd vid musikaliska akademien aflagd examen. (Kungl. stadgan 1859 § 76).

*1878—:* samma bestämmelser som vid högre läroverk under motsvarande tider. (Kungl. stadgan 1878 § 74 och Kungl. kung. 22 mars 1895).

*Anm.* Ansökningsrätt för kvinnor medgafs genom Kungl. cirk. 12 febr. 1869.

## VII. *Löneursbestämmelser.*

Lönetur beräknades ursprungligen blott för tjänstgöring som ordinarie lärare. Genom Kungl. cirk. 29 dec. 1860 bestämdes, att lärare, som under längre tid än 5 år före verkställigheten af den vid 1856—1858 års riksdag beslutade reglering af de allmänna läroverken varit anställda såsom *extra lärare* eller *duplikanter*, skulle från och med år 1861 såsom grund för högre lönetur få räkna sig till godo det antal år öfver fem, som de på sådant sätt tjänstgjort.

Genom Kungl. cirk. 11 dec. 1863 medgafs samma rätt åt lärare, som under nämnda tid varit anställda som *vikarier*.

Genom sistnämnda cirkulär förordnades därjämte, att vid årsberäkning för uppflyttning i högre lönegrad hvarje lärare skulle få räkna sig till godo den tid efter inträdet af därpå följande statsregleringsperiod, under hvilken han efter undergången filosofie kandidatexamen varit som extra ordinarie lärare anställd, dock med undantag för de tre första åren af hans så beskaffade verksamhet.

Genom Kungl. cirk. 18 maj 1878 erhöllo lärare rätt att på enahanda sätt räkna sig tjänstgöring till godo, äfven om den fullgjorts före år 1864.

Samma rätt upphäfdes genom Kungl. cirk. 12 sept. 1890.[1])

Genom Kungl. cirk. 1 juni 1877 har filosofie kandidat eller filosofie doktor, som genomgått profår samt i öfrigt fullgjort stadgade villkor för att kunna till ordinarie läraretjänst utnämnas, fått rätt att vid utnämning till ordinarie tjänst som lektor, adjunkt eller kollega räkna tjänsteår som extra ordinarie vid statens elementarläroverk och tvåklassiga pedagogier från och med året efter villkorens fullgörande, såframt hans tjänstgöring varit väsentligen lika den, som åligger lektor, adjunkt eller kollega.

Lärare vid *vissa enskilda läroverk* af minst fem klasser fingo år 1874 rätt att räkna lönetur, om de — efter att hafva genomgått profår och aflagt undervisningsprof — varit anställda vid samma läroverk minst 5 år, dock ej för mer än 10 års tjänstgöring. (Kungl. kung. 29 maj 1874). Villkoret om fem års tjänstgöring upphäfdes genom Kungl. kung. 29 juni 1883.

Samma rätt medgafs för *seminarielärare* och lektorer vid *sjökrigsskolan* genom Kungl. kung. 12 sept. 1890.

*Docent* med docentstipendium fick rätt att tillgodoräkna sig högst 5 år från och med år 1878 genom Kungl. cirk. 1 juni 1877.

Samma rätt medgafs från och med år 1879 åt andra docenter, 20 i Upsala och 10 i Lund, som genom aflagda examina och profår vunnit behörighet till läraretjänst. (Kungl. cirk. 18 maj 1878).

*Lektorer,* som varit adjunkter med mer än 10 lönetursår berättigades genom Kungl. cirk. 13 maj 1864 att åtnjuta de löneförmåner, de redan innehaft, samt sin gamla uppflyttningsrätt, tills de efter 15 års lektorstjänst uppflyttas i 4:e lektorslönegraden.

Denna rätt utvidgades genom Kungl. kung. 12 sept. 1890 till rätt att vid lönetursberäkning räkna alla lönetursår som adjunkt utöfver tio, äfvensom den tid till lektor befordrad ordinarie adjunkt från och med året efter vunnen lektorskompetens tjänstgjort såsom t. f. rektor, vikarierande lektor eller med en tjänstgöring väsentligen lika med den, som åligger lektor.

*Profår* som villkor för lönetur stadgades först för lärare vid enskilda läroverk 1874, såsom villkor för omedelbar räkning af lönetur för extra lärare och vikarier vid de allmänna läroverken 1877, för docenter 1877 och 1878 samt för samtliga ämneslärare 1890.[1]) Villkor för genomgång af profår var ursprungligen och enligt Kungl. kung. 16 juni 1875 genom examina vunnen behörighet till lärarebefattning, men blef genom Kungl. kung. 30 dec. 1880 filosofie kandidatexamen och är efter 20 april 1892 åter lärarekompetens.

*Undervisningsprof* som villkor för lönetur har haft samma utveckling som profåret, men föreskrifves ej för docenter i 1878 års cirkulär och är upphäfdt för adjunkter från början af 1895 genom Kungl. kung. 1 juni 1894 och för lektorer från början af 1902 genom Kungl. kung. 7 juni 1901.

[1]) Utom för dem, som redan haft rätt att räkna sig tjänstgöring till godo.

# Bilaga XIII.

## Öfversikt af vissa ämbets- och tjänstemäns löneförmåner.

### A) Statens civile tjänsteinnehafvares aflöning.

(Sammandrag efter Pensionskommitténs den 24 maj 1894 afgifna betänkande.)

| Tjänsteinnehafvare [1]) | Lön från början + Tjänstgör.-penningar | Hela lönen med ålderstillägg | Ungef. antal platser | Regleringstid |
|---|---|---|---|---|
| 1) *K. M:ts kansli.* | | | | |
| Kanslisekreterare och Registratorer i allmänhet | 2500 + 1500 | 4000, 4500, 5000 | 34 platser | Mest 1878 |
| Protokollssekreterare | 2500 + 1200 | 3700, 4200, 4700 | 11 platser | 1876 |
| 2) *Hofrätterna.* | | | | |
| Assessorer | 3300 + 2000 | 5300, 5800 | 39 platser | 1890 |
| Notarier, Aktuarier och Arkivarier | 2000 + 1200 | 3200, 3700, 4200 | 31 platser | 1876, 1890 |
| Fiskaler | 1500 + 1000 | 2500 | 12 platser (Öfvergångsplatser) | 1876 |
| 3) *Statsförvaltningens allmänna styrelser.* | | | | |
| Sekreterare (ej byråchefer eller råd) och Kamrerare i allmänhet, Förste aktuarier, Arkivarier, Bibliotekarier och Öfverintendenter | 3000 + 1500 | 4500, 5000, 5500 | Omkring 50 platser | 1877—82 |
| Notarier, Registratorer, Revisorer, Bokhållare, Aktuarier och Amanuenser | 1800 + 1200 | 3000, 3500, 4000 | Öfver 130 platser i Stockholm | 1877—82 (Några 1891) |
| 4) *Landsstaten.* | | | | |
| Räntmästare | mellan 2500 + 1500 och 2500 + 1000 | 4000, 4500 3500, 4000 | 24 platser | 1883 |
| Länsnotarier och Länsbokhållare. | dels 1500 + 1000 dels 1200 + 800 | 2500, 3000 2000, 2500 | 32 platser 16 platser | 1878 |
| Kronofogdar | 3000 + 1000 | 4000, 4500 | 117 platser | 1878 |
| Häradsskrifvare | mellan 2000 + 1475 och 2000 + 800 | 3475, 3975 2800, 3300 | 116 platser | 1880 och 1890 |
| 5) *Bergmästarne* | 2500 + 1500 | 4000, 4500, 5000 | 6 platser | 1885 |
| 6) *Poststaten.* | | | | |
| Postmästare af 2:a kl. | 2700 + 900 | 3600, 4000 | 14 platser | 1886 |
| d:o af 3:e kl. | 2250 + 750 | 3000, 3400 | 13 platser | |
| d:o af 4:e, 5:e och 6:e kl. | mellan 1950 + 650 och 1350 + 450 | 2600, 2900, 3200 1800, 2200, 2600 | 161 platser | 1886 |
| Kontrollörer af tre lönegr. | mellan 2700 + 900 och 1800 + 600 | 3600, 4000 2400, 2800 | 36 platser (Öfvergångsplatser) | 1886—90 |
| Postexpeditörer af 1:a lönegr. | 1350 + 450 | 1800, 2200, 2600 | 125 platser | 1887—90 |
| Postexpeditörer af 2:a lönegr. | 1200 + 400 | 1600, 2000, 2400 | 125 platser | |

[1]) *Närmast högre* befattningar än de här upptagna aflönas endast undantagsvis så lågt som med 5 à 6000 kr. och i regel med 6 à 7000 kr.

| Tjänsteinnehafvare | Lön från början + Tjänstgör.-penningar | Hela lönen med ålderstillägg | Ungef. antal platser | Regleringstid |
|---|---|---|---|---|
| 7) *Telegrafstaten.* | | | | |
| Direktörer | 3000 + 1000 | 4000, 4500, 5000 | 4 platser | 1882 |
| Kommissarier | mellan 2250 + 750 och 1800 + 600 | 3000, 3500, 4000 2400, 2700, 3000 | 66 platser | 1882—92 |
| Assistenter | 1200 + 400 | 1600, 1800, 2000, 2200 | 102 platser | „ |
| 9) *Tullstaten.* | | | | |
| Tullförvaltare | mellan 4000 + 2000 och 2000 + 700 | 6000, 6500, 7000 2700, 3100, 3500 | 58 platser[1]) | 1875—86 (några 1890) |
| Kontrollörer (utom 4) | mellan 3000 + 2000 och 2400 + 600 | 5000, 5500, 6000 2400, 2700, 3000 | 44 platser[1]) | 1875 (några 1890) |
| Kammarskrifvare | mellan 1500 + 500 och 1500 + 300 | 2000, 2500, 3000 1800, 2100, 2400 | 38 platser[2]) 6 platser[2]) | 1875, 84, 90 1875, 1884 |
| Inspektorer och Öfveruppsyningsmän (betjäntegrad) | mellan 1500 + 500 och 1500 + 300 | 2000, 2500, 3000 1800, 2100, 2400 | 48 platser[2]) | 1875, 84, 89 |
| 10) *Skogsstaten.* | | | | |
| Öfverjägmästare | 3200 + 1600 | 4800, 5400 | 9 platser | 1889 |
| Jägmästare | mellan 1500 + 1600 och 1500 + 1000 | 3100, 3600, 4100, 4600 2500, 3000, 3500, 4000 | 90 platser | 1889—90 |
| 11) *Lärare* vid | | | | |
| Skogsinsinstitutet (lektor) | 2000 + 1500 | 3500, 4000, 4500 | 2 platser | 1892 |
| Ultunalandtbr.-inst. (lekt.) | 2000 + 1000 | 3000, 3500, 4000, 4500 | 6 platser[3]) | 1891 |
| d:o (adjunkt.) | 1400 + 600 | 2000 | 2 platser[3]) | |
| Universiteten: profess. | dels 4500 + 1500 dels 3300 + 1200 | 6000 4500, 5000, 5500 | 109 platser | 1876—98 |
| Gymnast. centralinstitutet: öfverlärare | 3500 + 1500 | 5000, 5500 | 3 platser | 1879 |
| Tekniska högsk.: profess. | mellan 4000 + 2000 och 3200 + 1500 | 6000 4700 (1 plats) | 12 platser | 1876 |
| d:o lektorer | mellan 2700 + 1300 och 1400 + 600 | 4000 2000 | 7 platser[4]) | 1876 (en 84) |
| Tekniska elem.-skolor: lektorer | mellan 4000 och 2500 | 4000, 4500, 5000 2500, 3000, 3500 | 16 platser[5]) | 1877 |
| Veterinärinst.: professorer | 3500 + 1500 | 5000, 5500 | 5 platser | 1879 |
| Farmaceut. institutet | dels 3000 + 1500 dels 2700 + 1300 | 4500 4000 | 1 plats 1 plats | 1881 |
| Navigationsskolor: föreståndare | dels 1800 + 1500 dels 1800 + 1000 | 3300, 3800, 4300 2800, 3300, 3800 | 3 platser 7 platser | 1891 |
| 12) *Provinsialläkare* | mellan 1875 + 2125 och 1875 + 652 | 4000, 4500, 5000 2500, 3000, 3500 | 138 platser[6]) | 1890 |

[1]) Med ofta ifrågakommande förflyttning till bättre plats af samma slag.
[2]) Med sportler.
[3]) Med fri bostad.
[4]) 2 à 4000, 1 à 3350, 1 à 3000, 1 à 2700 och 2 à 2000.
[5]) Deraf flertalet eller 10 platser med 3000, 3500 och 4000 i aflöningsgrader.
[6]) Med hyresersättning af 750 kr.

## B) Kyrkoherdars och

(Sammandrag af Prästlöneregleringskommitténs

| Stiftens namn | Kyrkoherdelöner | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal i allt | Under 3,000 kr. | 3,000—4,000 kr. | 4,000—5,000 kr. | 5,000—6,000 kr. | 6,000—10,000 kr. | 10,000—15,000 kr. | Medeltal kronor |
| A. *Hela riket:* | | | | | | | | |
| Upsala ärkestift | 169 | 27 | 57 | 37 | 27 | 19 | 2 | 4,429 |
| Linköpings stift | 149 | 17 | 63 | 44 | 14 | 10 | 1 | 4,193 |
| Skara „ | 124 | 17 | 49 | 38 | 13 | 7 | — | 4,042 |
| Strängnäs „ | 105 | 8 | 35 | 37 | 16 | 8 | 1 | 4,462 |
| Västerås „ | 105 | 18 | 29 | 24 | 14 | 19 | 1 | 4,637 |
| Växjö „ | 96 | 26 | 41 | 23 | 2 | 3 | 1 | 3,712 |
| Lunds „ | 239 | 3 | 34 | 51 | 48 | 95 | 8 | 5,796 |
| Göteborgs „ | 111 | 8 | 30 | 21 | 19 | 30 | 3 | 5,096 |
| Kalmar „ | 45 | 12 | 13 | 12 | 5 | 3 | — | 3,886 |
| Karlstads „ | 60 | 10 | 9 | 13 | 13 | 15 | — | 4,926 |
| Hernösands „ | 113 | 4 | 26 | 27 | 19 | 33 | 4 | 5,507 |
| Visby „ | 44 | 18 | 22 | 4 | — | — | — | 3,264 |
| Stockholms stad | 8 | — | — | — | — | 6 | 2 | 8,468 |
| I hela riket | **1,368** | **168** | **408** | **331** | **190** | **248** | **23** | **4,709** |
| B. *Landspastorat:* | | | | | | | | |
| Upsala ärkestift | 159 | 26 | 56 | 33 | 26 | 16 | 2 | 4,377 |
| Linköpings stift | 138 | 17 | 63 | 42 | 11 | 5 | — | 3,987 |
| Skara „ | 114 | 17 | 46 | 38 | 9 | 4 | — | 3,937 |
| Strängnäs „ | 95 | 7 | 33 | 36 | 15 | 4 | — | 4,276 |
| Västerås „ | 96 | 18 | 28 | 24 | 11 | 14 | 1 | 4,481 |
| Växjö „ | 93 | 26 | 41 | 23 | 2 | 1 | — | 3,554 |
| Lunds „ | 222 | 3 | 32 | 49 | 47 | 88 | 3 | 5,666 |
| Göteborgs „ | 95 | 7 | 29 | 18 | 16 | 24 | 1 | 4,889 |
| Kalmar „ | 42 | 12 | 12 | 12 | 5 | 1 | — | 3,765 |
| Karlstads „ | 56 | 10 | 9 | 12 | 11 | 14 | — | 4,873 |
| Hernösands „ | 104 | 4 | 25 | 27 | 17 | 28 | 3 | 5,346 |
| Visby „ | 43 | 18 | 21 | 4 | — | — | — | 3,262 |
| I hela riket | **1,257** | **165** | **395** | **318** | **170** | **199** | **10** | **4,544** |
| C. *Stadspastorat* (helt eller delvis): | | | | | | | | |
| Upsala ärkestift | 10 | 1 | 1 | 4 | 1 | 3 | — | 5,269 |
| Linköpings stift | 11 | — | — | 2 | 3 | 5 | 1 | 6,782 |
| Skara „ | 10 | — | 3 | — | 4 | 3 | — | 5,240 |
| Strängnäs „ | 10 | 1 | 2 | 1 | 1 | 4 | 1 | 6,231 |
| Västerås „ | 9 | — | 1 | — | 3 | 5 | — | 6,298 |
| Växjö „ | 3 | — | — | — | — | 2 | 1 | 8,635 |
| Lunds „ | 17 | — | 2 | 2 | 1 | 7 | 5 | 7,504 |
| Göteborgs „ | 16 | 1 | 1 | 3 | 3 | 6 | 2 | 6,327 |
| Kalmar „ | 3 | — | 1 | — | — | 2 | — | 5,588 |
| Karlstads „ | 4 | — | — | 1 | 2 | 1 | — | 5,670 |
| Hernösands „ | 9 | — | 1 | — | 2 | 5 | 1 | 7,372 |
| Visby „ | 1 | — | 1 | — | — | — | — | 3,340 |
| Stockholms stad | 8 | — | — | — | — | 6 | 2 | 8,468 |
| I hela riket | **111** | **3** | **13** | **13** | **20** | **49** | **13** | **6,579** |

## komministrars aflöning.

tabeller för ecklesiastikåret 1896—97.)

| Stiftens namn | Komministerlöner | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal i allt | Under 1,200 kr. | 1,200—1,500 kr. | 1,500—2,000 kr. | 2,000—3,000 kr. | 3,000—4,000 kr. | 4,000—8,000 kr. | Medeltal kronor |
| A. *Hela riket:* | | | | | | | | |
| Upsala ärkestift | 122 | 24 | 44 | 32 | 19 | 3 | — | 1,565 |
| Linköpings stift | 116 | 26 | 50 | 30 | 5 | 5 | — | 1,506 |
| Skara „ | 116 | 22 | 53 | 34 | 7 | — | — | 1,466 |
| Strängnäs „ | 82 | 10 | 17 | 38 | 14 | 3 | — | 1,715 |
| Västerås „ | 73 | 2 | 17 | 21 | 26 | 6 | 1 | 1,997 |
| Växjö „ | 100 | 12 | 62 | 22 | 2 | 2 | — | 1,449 |
| Lunds „ | 36 | 2 | 2 | 12 | 12 | 5 | 3 | 2,513 |
| Göteborgs „ | 87 | 5 | 15 | 33 | 25 | 9 | — | 2,002 |
| Kalmar „ | 35 | 5 | 16 | 12 | 2 | — | — | 1,467 |
| Karlstads „ | 78 | 12 | 17 | 27 | 21 | 1 | — | 1,701 |
| Hernösands „ | 81 | 4 | 22 | 22 | 26 | 7 | — | 1,948 |
| Visby „ | 6 | 1 | 3 | 1 | 1 | — | — | 1,412 |
| Stockholms stad | 25 | — | 1 | — | 4 | 11 | 9 | 3,453 |
| I hela riket | **957** | **125** | **319** | **284** | **164** | **52** | **13** | **957** |
| B. *Landspastorat:* | | | | | | | | |
| Upsala ärkestift | 109 | 24 | 43 | 28 | 13 | 1 | — | 1,476 |
| Linköpings stift | 97 | 23 | 48 | 24 | 2 | — | — | 1,390 |
| Skara „ | 100 | 18 | 49 | 28 | 5 | — | — | 1,446 |
| Strängnäs „ | 70 | 10 | 17 | 31 | 11 | 1 | — | 1,635 |
| Västerås „ | 55 | 1 | 13 | 16 | 18 | 6 | 1 | 2,027 |
| Växjö „ | 95 | 12 | 61 | 21 | — | 1 | — | 1,403 |
| Lunds „ | 13 | 2 | 2 | 3 | 6 | — | — | 1,863 |
| Göteborgs „ | 70 | 5 | 15 | 32 | 15 | 3 | — | 1,812 |
| Kalmar „ | 31 | 5 | 16 | 10 | — | — | — | 1,418 |
| Karlstads „ | 73 | 11 | 17 | 26 | 18 | 1 | — | 1,689 |
| Hernösands „ | 70 | 4 | 21 | 20 | 22 | 3 | — | 1,863 |
| Visby „ | 4 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | 1,311 |
| I hela riket | **787** | **116** | **304** | **240** | **110** | **16** | **1** | **1,593** |
| C. *Stadspastorat* (helt eller delvis): | | | | | | | | |
| Upsala ärkestift | 13 | — | 1 | 4 | 6 | 2 | — | 2,313 |
| Linköpings stift | 19 | 3 | 2 | 6 | 3 | 5 | — | 2,100 |
| Skara „ | 16 | 4 | 4 | 6 | 2 | — | — | 1,589 |
| Strängnäs „ | 12 | — | — | 7 | 3 | 2 | — | 2,182 |
| Västerås „ | 18 | 1 | 4 | 5 | 8 | — | — | 1,906 |
| Växjö „ | 5 | — | 1 | 1 | 2 | 1 | — | 2,322 |
| Lunds „ | 23 | — | — | 9 | 6 | 5 | 3 | 2,880 |
| Göteborgs „ | 17 | — | — | 1 | 10 | 6 | — | 2,785 |
| Kalmar „ | 4 | — | — | 2 | 2 | — | — | 1,855 |
| Karlstads „ | 5 | 1 | — | 1 | 3 | — | — | 1,876 |
| Hernösands „ | 11 | — | 1 | 2 | 4 | 4 | — | 2,490 |
| Visby „ | 2 | — | 1 | — | 1 | — | — | 1,616 |
| Stockholms stad | 25 | — | 1 | — | 4 | 11 | 9 | 3,453 |
| I hela riket | **170** | **9** | **15** | **44** | **54** | **36** | **12** | **2,440** |

# Bilaga XIV.

## Nuvarande löneförmåner för läro-

### A) Akademiskt utbildade

*Anm.* En franc och en finsk mark är räknad till 0,72 kr., en tysk mark till
äro utförda i svenska kronor. — Lön och tjänstgöringspenningar

| Land | Lärare | Lönegrader | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | |
| Baden | Professorer | 1780 | 2225 | 2670 | 3115 | 3560 | 4005 | 4450 | — | — | — | 1 |
| Bayern | Gymn. o. Reallehrer | 2029 | 2350 | 2670 | 2830 | 2990 | 3151 | 3311 | 3471 | 3631 | 3791 | 2 |
| | Professorer | 3311 | 3631 | 3952 | 4272 | 4432 | 4592 | 4753 | 4913 | 5073 | — | 3 |
| Belgien *) | Prof. kl. 3 | 2376 | 2592 | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 |
| | „ kl. 2 | 2808 | 2952 | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 |
| | „ kl. 1 | 3168 | 3456 | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 |
| Danmark | Adjunkt | 1800 | 2000 | 2200 | 2400 | 2700 | 3000 | — | — | — | — | 7 |
| | Overlærer | 3000 | 3300 | 3900 | 4200 | — | — | — | — | — | — | 8 |
| England | Master | 2700—20000 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 |
| Finland | Kollega | 1872 | 2448 | 3024 | 3600 | — | — | — | — | — | — | 10 |
| | d:o i Helsingfors | 2160 | 2736 | 3312 | 3888 | — | — | — | — | — | — | 11 |
| | d:o vid normallyc. | 2448 | 3024 | 3600 | 4176 | — | — | — | — | — | — | 12 |
| | Lektor | 2880 | 3456 | 4032 | 4608 | — | — | — | — | — | — | 13 |
| | d:o i Helsingfors | 3312 | 3888 | 4464 | 5040 | — | — | — | — | — | — | 14 |
| | Öfverlärare | 4680 | 5400 | 6120 | 6840 | — | — | — | — | — | — | 15 |
| Frankrike | Prof. titul. i prov. | 2304 | 2592 | 2880 | 3168 | 3456 | 3744 | — | — | — | — | 16 |
| | „ i Lyon o. Marseille | 2592 | 2894 | 3196 | 3499 | 3801 | 4104 | — | — | — | — | 17 |
| | „ i Paris | 3600 | 3960 | 4320 | 4680 | 5040 | 5400 | — | — | — | — | 18 |
| Nederländerna | i klass. pr. i Haag | 3000 | 3375 | 3750 | 4125 | 4500 | — | — | — | — | — | 19 |
| | „ „ i Amst. | 3300 | 5100 | — | — | — | — | — | — | — | — | 20 |
| Norge | Adjunkt | 2200 | 2600 | 2900 | 3200 | — | — | — | — | — | — | 21 |
| | Overlærer | 3200 | 3600 | 4000 | 4400 | — | — | — | — | — | — | 22 |
| Preussen | Wissensch. Lehrer**) | 2403 | 2848 | 3204 | 3738 | 4272 | 4806 | 5073 | 5340 | — | — | 23 |
| Sachsen | 214 wissensch. Lehrer | 2492 | 2848 | 3204 | 3560 | 3916 | 4272 | 4628 | 4984 | 5340 | — | 24 |
| | 61 herausgehobene St. | 5340 | 5607 | 5874 | — | — | — | — | — | — | — | 25 |
| Sverige | Adjunkt | 2000 | 2500 | 3000 | 3500 | 4000 | — | — | — | — | — | 26 |
| | Lektor | 3000 | 3500 | 4000 | 4500 | 5000 | — | — | — | — | — | 27 |
| Österrike | Lehrer i Wien ***) | 2869 | 3171 | 3624 | 4077 | 4681 | 5134 | — | — | — | — | 28 |
| | „städer ö. 50000 inv. | 2567 | 2869 | 3262 | 3715 | 4258 | 4711 | — | — | — | — | 29 |
| | „ „ 10000—50000 | 2492 | 2794 | 3171 | 3624 | 4153 | 4606 | — | — | — | — | 30 |
| | „ „ under 10000 | 2416 | 2718 | 3080 | 3533 | 4047 | 4500 | — | — | — | — | 31 |

*) Uppflyttning från 3:e till 2:a klassen efter 6 år, från 2:a till 1:a klassen kan ske efter ytterligare 6 år. Af regeringen garanterade 700 fr. terminsafgifter äro inräknade i lönebeloppen. Hvar lärares andel stiger i vissa städer till mera än 3 gånger denna summa.

**) Af lönebeloppen utgöra i 4 lönegr. 267, i 5:e 534 samt i 6:e, 7:e och 8:e 801 kronor »Funktionszulage».

## verkslärare i främmande länder.

### ämneslärares löneförmåner.

0,89 kr., en nederländsk gulden till 1,50 kr. och en österrikisk florin till 1,51 kr. Alla värden äro öfverallt sammanförda till ett belopp.

| | Tjänstetid i år före högsta lön | Hyres-bidrag | Tillägg för synnerlig förtjänst | Under-visnings-timmar | Bet. för öfvertid per vec-kotimme | Pensionsafg. för egen del | Pensionsafg. för änka och barn | År för senaste löneregl. | Anm. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 17 | 223—552 | — | 18—24 | — | 0 | 3 %[1]) | 1888—94 | [1]) af lönen. |
| 2 | 40 | 160 | — | 22 | — | 0 | 36—73 | 1893 | |
| 3 | 40 | 374 | — | 20 | — | 0 | 36 - 73 | ,, | |
| 4 | 3 | — | — | o. 18 | erhålles | 0 | % | 1881 | |
| 5 | 3 | — | — | ,, | ,, | 0 | ,, | ,, | |
| 6 | 3 | — | 216 - 576 | ,, | ,, | 0 | ,, | ,, | |
| 7 | 15 | 200[2]) | — | o. 24 | — | 0 | ,, | 1892 | [2]) i Sorø. |
| 8 | 15 | 500[2]) | — | o. 24 | — | 0 | ,, | ,, | [2]) ,, |
| 9 | ? | Ofta bost. | — | 20—28 | — | — | — | — | |
| 10 | 15 | — | — | 22 | 100 | 0 | 40 | 1883 - 92 | |
| 11 | 15 | — | — | 22 | 100 | 0 | 40 | ,, | |
| 12 | 15 | — | — | 22 | 100 | 0 | 40 | ,, | |
| 13 | 15 | — | — | 18 | 100 | 0 | 72 | 1883 | |
| 14 | 15 | — | — | 14 à 18 | 100 | 0 | 72 | 1883—96 | |
| 15 | 15 | | | | | | | | |
| 16 | minst 10 | — | 360[3]) | 10—20 | 108—180 | 10 % ††) | | 1887 | [3]) För alla agrégés. |
| 17 | ,, | — | ,, | ,, | ,, | | ,, | 1887, 91 | |
| 18 | ,, | — | ,, | 8—18 | ,, | | ,, | 1902 | |
| 19 | 30 | — | — | 17—21 | — | 0 | 5 % | — | |
| 20 | 4 | — | — | ? | — | 0 | 5 % | — | [4]) För resp. 2 och 2 äldste adj. |
| 21 | 9 | — | 200 à 400[4]) | o. 24 | — | 0 | Gifta | 1898 | [5]) Nu anställda realkandidater efter 18 års tjänst. |
| 22 | 9 | — | 200[5]) | o. 24 | — | 0 | ,, | ,, | |
| 23 | 21 | 320—801 | — | h. 24 | — | 0 | 3 % | 1897 | |
| 24 | 24 | — | — | 18 - 20 | — | 0 | % | 1898 | |
| 25 | 6 | — | — | ,, | — | 0 | % | ,, | |
| 26 | 20 | — | — | 28 | — | 0 | 70 | 1883—98 | |
| 27 | 20 | — †) | — | 20—22 | — | 0 | 90 | 1883—98 | |
| 28 | 25 | — | h. 755 | 17—20 | 76—91 | 3 % | | 1898 | |
| 29 | 25 | — | ,, | ,, | ,, | ,, | | ,, | |
| 30 | 25 | — | ,, | ,, | ,, | ,, | | ,, | |
| 31 | 25 | — | ,, | ,, | ,, | ,, | | ,, | |

***) Löneberäkningen är gjord under antagande af uppflyttning till 8:e rangklassen efter 10 års tjänst och till 7:e rangklassen efter 20 års tjänst i enlighet med lagen 19 sept. 1898 § 6.

†) Lämnas i en del städer af kommunala medel.

††) + 1/12 af lönen vid första utbetalning och hvarje uppflyttning.

## B) Rektorers

| Land och Läroverk | Lönegrader | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | |
| *Baden* | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | — | — | — | 5162 | — | — | — | — | — | 1 |
| Lägre läroverk | — | — | 4717 | — | — | — | — | — | — | 2 |
| *Bayern* | | | | | | | | | | |
| Gymnasier och realskolor | 4379 | 4699 | 5020 | 5340 | 5500 | 5660 | 5821 | 5981 | 6141 | 3 |
| *Belgien* | | | | | | | | | | |
| Atenéer | 3528 | 3816 | — | — | — | — | — | — | — | 4 |
| *Danmark* | | | | | | | | | | |
| Høiere Almenskoler | 4200 | 4600 | 5000 | — | — | — | — | — | — | 5 |
| *England* | | | | | | | | | | |
| Secondary schools | 14000—108000[2]) | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 |
| *Finland* | | | | | | | | | | |
| Lycéer | — | — | 5472 | — | — | — | — | — | — | 7 |
| Normallycéer | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 |
| Elementarskolor | — | — | 4032 | — | — | — | — | — | — | 9 |
| *Frankrike* | | | | | | | | | | |
| I provinserna | 4320 | 4680 | 5040 | 5400 | — | — | — | — | — | 10 |
| I Lyon och Marseille | 4464 | 4944 | 5424 | 5904 | — | — | — | — | — | 11 |
| I Paris | 6480 | — | — | — | — | — | — | — | — | 12 |
| *Nederländerna* | | | | | | | | | | |
| I Amsterdam och Haag | 6000 | — | — | — | — | — | — | — | — | 13 |
| Konrektor i Haag | 5250 | — | — | — | — | — | — | — | — | 14 |
| „ i Amsterdam | 5700 | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 |
| *Norge* | | | | | | | | | | |
| Høiere Almenskolor | 4600 | 5000 | 5400 | — | — | — | — | — | — | 16 |
| *Preussen* | | | | | | | | | | |
| Högre lärov. i Berlin | 5340 | 5696 | 6052 | 6408 | — | — | — | — | — | 17 |
| „ „ i städer öfver 50000 | 4539 | 4984 | 5340 | 5696 | 6052 | 6408 | — | — | — | 18 |
| „ „ i städer under 50000 | 4272 | 4717 | 5073 | 5429 | 5785 | 6141 | — | — | — | 19 |
| Lägre läroverk i storstäder | 4272 | 4539 | 4806 | 5073 | 5340 | 5607 | — | — | — | 20 |
| „ „ i småstäder | 4005 | 4272 | 4539 | 4806 | 5073 | 5340 | — | — | — | 21 |
| *Sachsen* | | | | | | | | | | |
| Königl. Gymnasien | 5874 | 6141 | 6408 | — | — | — | — | — | — | 22 |
| *Sverige* | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 5000 | 5500 | — | — | — | — | — | — | — | 23 |
| Lägre läroverk i Stockholm | 4500 | — | — | — | — | — | — | — | — | 24 |
| „ „ i öfriga städer | 4000 | 4500 | — | — | — | — | — | — | — | 25 |
| *Österrike* | | | | | | | | | | |
| I Wien | — | — | — | — | — | 5436[7]) | — | — | — | 26 |
| I småstäder | — | — | — | — | — | 5074 | — | — | — | 27 |

## löneförmåner.

| | Rektorstid före högsta lön | Bostad eller hyresbidrag | Lönetillägg | Undervisningstimmar | Pensionsafg. för egen del | Pensionsafg. för änka och barn | År för gällande lönereglering. | Anmärkningar |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Beror på löneår. | Bostad eller 223—552 | — | 12—14 | 0 | 3 % | 1888, 1894 | |
| 2 | „ | „ | — | 18—20 | 0 | „ | „ | |
| 3 | 40 | Bost. el. 471 | — | 12 | 0 | 73 | 1893 | |
| 4 | 3 | Bostad | 216—576 | 0 | 0 | % | 1881 | + andel i terminsafgifter. |
| 5 | 10 | Ettdera | 400[1] o. 1200 | 15 | 0 | „ | 1892 | [1]) Resp. vid Metropolitansk. och i Sorø |
| 6 | — | Bostad | — | 8—12 | — | — | — | [2]) Lön, terminsafgifter och boställe. |
| 7 | Beror på löneår. | Ettdera | Bet. för öfvertimmar = lärare | 12 | 0 | 72 | 1896 | Arfvode öfver lönen 864. |
| 8 | „ | „ | „ | 12 | 0 | 72 | 1896 | „ „ „ 1080. |
| 9 | „ | „ | „ | 16 | 0 | 72 | 1883—96 | „ „ „ 432. |
| 10 | Skiftar | Bostad | 360[3]) | 0 | 10 %[4]) | | 1887 | [3]) Om proviseur är agrégé. |
| 11 | „ | „ | „ | 0 | „ | | 1880, 1891 | [4]) + $\frac{1}{2}$ af lönen vid första utbetalning |
| 12 | 0 | „ | „ | 0 | „ | | 1887 | och hvarje uppflyttning. |
| 13 | 0 | I Amsterd. | — | 8 | 0 | 5 % | ? | |
| 14 | 0 | bostad el. | — | 17 | 0 | „ | ? | |
| 15 | 0 | 1500 | — | ? | 0 | „ | ? | |
| 16 | 10 | Ettdera | 400[5]) | 10—15 | 0 | Gifta | 1898 | [5]) För de två äldsta. Personligt tillägg förekommer äfven. |
| 17 | 9 | „ | — | 6—16 | 0 | 3 % | 1897 | |
| 18 | 15 | „ | — | „ | 0 | „ | „ | |
| 19 | „ | „ | — | „ | 0 | „ | „ | |
| 20 | „ | „ | — | „ | 0 | „ | „ | |
| 21 | „ | „ | — | „ | 0 | „ | „ | |
| 22 | 10 | „ | — | 12—16 | 0 | % | 1886 | |
| 23 | 10 | „ | —[6]) | 12—16 | 0 | 90 | 1883, 1898 | [6]) Genom donationer, t. ex. i Malmö. |
| 24 | 0 | „ | — | 20—22 | 0 | 70 | „ | |
| 25 | 10 | „ | — | „ | 0 | 70 | „ | |
| 26 | Beror på löneår. | „ | h. 755 | 5—8 | 3 % | | 1898 | [7]) Näml. arfvode, 775 kr., jämte den å sid. 914 angifna lärarelönen samt hälften af tjänstgöringspenningar i 7:e eller 6:e rangklassen d. v. s. hälften af 423—1057 kr. eller af 483—1208 kr. |
| 27 | „ | „ | „ | „ | „ | | „ | |

## C) Öfningslärares löneförmåner.

| *Land* och Lärare | Lönegrader | | | | | | | | | | Tjänstetid i år före högsta lön | Arfvode för veckotimme | År för senaste löneregler. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | | | |
| *Baden* | | | | | | | | | | | | | 1888 |
| I teckning o. gymnastik | 1602 | 1869 | 2092 | 2314 | 2537 | 2759 | 2982 | 3204[1] | — | — | 20 | — | —94 |
| *Bayern* | | | | | | | | | | | | | |
| I teckning och gymnastik | 1816 | 1976 | 2136 | 2296 | 2456 | 2616 | 2776 | 2936 | 3096 | — | 38 | — | 1893 |
| I sång samt för ej fasta i teckning och gymnastik | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 80—96 | — |
| *Belgien* | | | | | | | | | | | | | |
| I teckning | 1080 | 1296 | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | — | 1881 |
| I gymnastik [2] | 1008 | 1152 | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | — | ,, |
| *Danmark* [3] | | | | | | | | | | | | | |
| I teckning, gymnastik och sång i Sorø | 1700 | 1900 | 2100 | 2300 | 2500 | 2700 | — | — | — | — | 15 | — | 1892 |
| *Finland* | | | | | | | | | | | | | |
| I sång vid normallyceer | 576 | 691 | 806 | — | — | — | — | — | — | — | 10 | — | 1883 |
| ,, ,, andra lyceer | 432 | 518 | 605 | — | — | — | — | — | — | — | 10 | — | ,, |
| I teckning vid reallyceer | 1008 | 1210 | 1411 | — | — | — | — | — | — | — | 10 | — | 1891 |
| ,, ,, klassiska lyceer | 360 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1884 |
| I gymnastik [4] | 1872 | 2448 | 3024 | 3600 | — | — | — | — | — | — | 15 | — | 1894 |
| *Frankrike* | | | | | | | | | | | | | |
| I teckning i provinserna | 1440 | 1584 | 1728 | 1872 | — | — | — | — | — | — | Skiftar | — | 1887 |
| ,, ,, i Paris | 2160 | 2520 | 2880 | — | — | — | — | — | — | — | ,, | — | ,, |
| I gymnastik i provinserna | 864 | 1008 | 1152 | 1296 | — | — | — | — | — | — | ,, | — | ,, |
| ,, ,, i Paris | 1152 | 1296 | 1440 | 1584 | 1728 | — | — | — | — | — | ,, | — | ,, |
| *Nederländerna* | | | | | | | | | | | | | |
| I gymnastik i Haag [5] | 750 | — | 1050 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| ,, ,, i Amsterdam | 2250 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| *Preussen* [6] | | | | | | | | | | | | | |
| Teckningslärare | 1602 | 1825 | 2047 | 2270 | 2492 | 2670 | 2848 | 3026 | 3204 | 3382 | 27 | 98 | 1900 |
| Technische Lehrer 1) | 1335 | 1558 | 1780 | 1958 | 2136 | 2314 | 2492 | 2670 | 2848 | 3026 | 27 | 80 | ,, |
| ,, ,, 2) | 1335 | 1513 | 1691 | 1869 | 2047 | 2225 | 2403 | 2581 | 2714 | 2848 | 27 | 80 | ,, |
| *Sachsen* [7] | | | | | | | | | | | | | |
| Ständige Fachlehrer | 1869 | 2136 | 2403 | 2670 | 2937 | 3204 | 3471 | 3738 | 4005 | — | 24 | — | — |
| *Österrike* | | | | | | | | | | | | | |
| I gymnastik i Wien | 2265 | 2416 | 2567 | 2794 | 3020 | 3247 | — | — | — | — | 25 | 60 | 1898 |
| ,, ,, i småstäder | 1903 | 2054 | 2205 | 2432 | 2658 | 2885 | — | — | — | — | ,, | ,, | ,, |

[1]) Enligt Mushackes Schulkalender 3293 kr. 1/5 af lärarne hafva 89 kr. mer. [2]) Efter 10 års förtjänstfull verksamhet ökas lönen med 1/3 eller 384 kr. [3]) Därjämte bostad eller 400 kr. [4]) Högre i Helsingfors, se kollega vid Finland å sid. 914. [5]) För 8 veckotimmar. [6]) Dessutom hyresbidrag af 160—481. [7]) Löneturs räkningen börjar efter utnämning till ordinarie, dock först vid fyllda 25 år. (Mushackes Schulkalender för das Schuljahr 1901/2).

## D) Extralärares löneförmåner.

| Länder. | Årslön. | Arfvode för vecko-timme. | Arfvode för timme. | Tjänste-tid i år före hög-sta arfv. | Anmärkningar. |
|---|---|---|---|---|---|
| Baden | 1068—1424 | — | — | — | Praktikanten. |
| Bayern | 1335—1755 | — | — | 10 år | Assistenten. |
| Belgien | 1656—1872 | — | — | 3 „ | Hilfslehrer. |
| England | 0. 2000 | — | — | — | |
| Frankrike: | | | | | |
| I Paris | 2160—3456 | — | — | Skiftar | Generalrepetenter och assistenter. |
| I provinserna | 1800—2592 | — | — | „ | |
| Norge | 1500—2000<br>1700—2200 | — | — | 8 | Klasselærere. |
| Preussen 1901 | 1602—2136 | 98[1]) | 2,23 | 5 | Hilfslehrer. |
| Sachsen | 1331—2136 | — | — | — | 27 nicht ständige Lehrer[2]) |
| Sverige: | | | | | |
| adjunkter | 1800 | — | — | — | |
| lektorer | 2000 | — | — | — | |
| Österrike: | | | | | |
| I Wien | 2567 | 76—91 | — | — | Supplenten. |
| I städer öfver 50000 | 2265 | „ | — | — | „ |
| „ „ 10000—50000 | 2190 | „ | — | — | „ |
| „ under 10000 | 2114 | „ | — | — | „ |

[1]) Den, som på prof konstitueras att sköta läraretjänst, aflönas med remunerationer intill begynnelselönen, 2403 kr.

[2]) Vid kommunalskolorna i Dresden och Leipzig är lönen 1602—2136 kr., och erhålles efter 2 år; efter 3 års tjänst bli lärarne "ständige".

## Bilaga XV.

## Öfversikt af yttranden rörande ordinarie ämneslärares aflöning, afgifna jämlikt kungl. cirkuläret den 25 oktober 1901.

De i dessa yttranden, som i juni 1902 remitterades till kommittén, ifrågasatta lönebeloppen äro i nedanstående tabellariska öfversikter sammanställda gruppvis jämte antalet af de domkapitel och kollegier vid olika slags läroverk, som uttalat sig för hvarje belopp. Mindre afvikelser äro, liksom alla namnuppgifter, omnämnda i Anm. och noter.

*I. Adjunkters och kollegers löner.*

| Förslag | Domkapitel | Högre lärov. | Femkl. lärov. | Trekl. lärov. och Pedagogier |
|---|---|---|---|---|
| 3,000—5,500: 5 ålderstillägg ..... | 1 *a)* | — | — | — |
| 3,000—5,000: 4 ålderstillägg ..... | 9 *b)* | 18 *d)* | 11 *f)* | 2 *h)* |
| 3,000—4,500: 3 ålderstillägg ..... | 1 *c)* | 8 *e)* | 6 *g)* | 10 *i)* |
| Summa | 11 | 26 | 17 | 12 |

**a)** Kalmar. — **b)** Upsala, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lund, Göteborg, Hernösand, Visby. — **c)** Linköping.

**d)** Stockholms norra latinläroverk, Södermalms läroverk, Stockholms reallläroverk, Nya elementarskolan, Upsala, Gäfle, Strängnäs, Örebro, Västerås, Falun, Växjö, Jönköping, Göteborgs latinläroverk, Göteborgs reallläroverk, Karlstad, Hernösand, Sundsvall, Visby. — **e)** Hudiksvall, Linköping, Norrköping, Västervik, Vänersborg, Nyköping, Umeå, Luleå.

**f)** Jakobs läroverk, Katarina läroverk, Östermalms läroverk, Söderhamn, Norrtälje, Lidköping, Borås, Arboga, Göteborgs femkl. läroverk, Uddevalla, Haparanda. — **g)** Enköping, Vadstena, Eksjö, Eskilstuna, Kristinehamn, Piteå.

**h)** Varberg, Åmål. — **i)** Söderköping, Vimmerby, Södertälje, Sala, Köping, Strömstad, Filipstad, Arvika, Skellefteå, Örnsköldsvik.

Anm. 1. Från Halmstad föreslås endast slutlön: 5,000 kronor.

Anm. 2. I allmänhet är förslaget 3,000—4,500 kronor afgifvet under förutsättning, att lärarne ej skola bidraga till sin egen pensionering.

## *II. Lektorers löner.*

| Förslag | Domkapitel | Högre lärov. | Femkl. lärov. | Trekl. lärov. och Pedagogier |
|---|---|---|---|---|
| 4,000—6,500: 5 ålderstillägg . . . . . | 1 *a)* | — | — | — |
| 4,000—6,000: 4 ålderstillägg . . . . . | 9 *b)* | 18 *d)* | 6 *f)* | 2 *h)* |
| 4,000—5,500: 3 ålderstillägg . . . . . | 1 *c)* | 8 *e)* | 4 *g)* | 7 *i)* |
| Summa | 11 | 26 | 10 | 9 |

**a)** Kalmar. — **b)** Upsala, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lund, Göteborg, Hernösand, Visby. — **c)** Linköping.

**d)** Stockhoms norra latinläroverk, Södermalms läroverk, Stockholms reallläroverk, Nya elementarskolan, Upsala, Gäfle, Strängnäs, Örebro, Västerås, Falun, Växjö, Jönköping, Göteborgs latinläroverk, Göteborgs reallläroverk, Karlstad, Hernösand, Sundsvall, Visby. — **e)** Hudiksvall, Linköping, Norrköping, Västervik, Vänersborg, Nyköping, Umeå, Luleå.

**f)** Jakobs läroverk, Katarina läroverk, Östermalms läroverk, Lidköping, Arboga, Göteborgs femkl. läroverk. — **g)** Enköping, Vadstena, Eksjö, Eskilstuna.

**h)** Varberg, Åmål. — **i)** Söderköping, Södertälje, Sala, Köping, Filipstad, Skellefteå, Örnsköldsvik.

Anm. 1. Från Halmstad föreslås endast slutlön: 6,000 kr.

Anm. 2. I allmänhet är förslaget 4,000—5,500 afgifvet under förutsättning att lärarne ej skola bidraga till sin egen pensionering.

## *III. Rektorslöner vid högre läroverk.*

| Förslag | Domkapitel | Högre läroverk | Femkl. läroverk | Trekl. lärov. och Pedagogier |
|---|---|---|---|---|
| 6,000—7,000: 2 ålderstillägg efter 5 och 10 år | 4 *a)* | 2 *f)* | — | — |
| 6,000—6,500: 1 ålderstillägg efter 5 år . . | 1 *b)* | 1 *g)* | 2 *j)* | — |
| 6,000—6,500: 1 ålderstillägg efter 10 år | 1 *c)* | 6 *h)* | 1 *k)* | 1 *m)* |
| 5,500—6,000: 1 ålderstillägg efter 5 år . . | 1 *d)* | — | — | — |
| 5,500—6,000: 1 ålderstillägg efter 10 år | — | 1 *i)* | 1 *l)* | — |
| 5,500: Intet ålderstillägg föreslaget . . . . . | 1 *e)* | — | — | — |
| Summa | 8 | 10 | 4 | 1 |

**a)** Skara, Västerås, Växjö, Kalmar. — **b)** Hernösand. — **c)** Visby. — **d)** Upsala. — **e)** Linköping.

**f)** Västerås, Göteborgs latinläroverk. — **g)** Göteborgs reallläroverk. — **h)** Stockholms norra latinläroverk, Södermalms läroverk, Nya elementarskolan, Upsala, Hernösand, Visby. — **i)** Hudiksvall.

**j)** Lidköping, Göteborgs femkl. läroverk. — **k)** Arboga. — **l)** Eksjö.

**m)** Varberg.

Anm. Förslaget »höjning i proportion» till ämneslärarnes löner har uppfattats såsom högsta lektorslön med ett ålderstillägg af 500 kronor efter 10 år.

## *IV. Rektorslöner vid lägre läroverk.*

| Förslag | Dom-kapitel | Högre läroverk | Femkl. läroverk | Trekl. lärov. och Pedagogier |
|---|---|---|---|---|
| 5,000—6,000: 2 ålderstillägg efter 5 och 10 år | 2 *a)* | 1 *e)* | — | — |
| 5,000—5,500: 1 ålderstillägg efter 5 år | — | — | 1 *g)* | — |
| 5,000—5,500: 1 ålderstillägg efter 10 år | — | 4 *f)* | 7 *h)* | 1 *k)* |
| 4,500—5,500: 2 ålderstillägg efter 5 och 10 år | 1 *b)* | — | — | — |
| 4,500—5,000: 1 ålderstillägg efter 5 år | 2 *c)* | — | 3 *i)* | — |
| 4,500—5,000: 1 ålderstillägg efter 10 år | — | — | 2 *j)* | — |
| 4,500: Intet ålderstillägg föreslaget | 1 *d)* | — | — | — |
| Summa | 6 | 5 | 13 | 1 |

**a)** Skara, Västerås. — **b)** Kalmar. — **c)** Upsala, Hernösand. — **d)** Linköping.
**e)** Göteborgs latinläroverk. — **f)** Stockholms norra latinläroverk, Södermalms läroverk, Upsala, Hernösand.
**g)** Lidköping. — **h)** Jakobs läroverk, Katarina läroverk, Östermalms läroverk, Borås, Arboga, Uddevalla, Haparanda. — **i)** Söderhamn, Norrtälje, Göteborgs femkl. lärov. — **j)** Eksjö, Piteå.
**k)** Varberg.

Anm. 1. Förslaget »höjning i proportion» till ämneslärarnes löner har uppfattats såsom högsta kollegalön med ett ålderstillägg å 500 kronor efter 10 år.

Anm. 2. Göteborgs domkapitel föreslår, att rektor vid Göteborgs femkl. läroverk skall åtnjuta samma lön som motsvarande rektorer i Stockholm. Från Katarina och, som det vill synas, Östermalm föreslås för rektor vid femkl. läroverk i Stockholm: 5,500 och efter 10 år 6,000 kr. Från Göteborgs femklassiga läroverk föreslås för rektorer vid femklassiga läroverk i Stockholm och Göteborg: 5,000 och efter 5 år 5,500 kronor.

# KAP. XIII.

## Tabeller till kap. I–XII.

### Förteckning å tabellerna.


*Tab. 1. A.* Förmögenhetsgrupper i de högre läroverkens 6:e och 7:e klasser.
*Tab. 1. B.* Förmögenhetsgrupper i de högre läroverkens fem lägre klasser.
*Tab. 1. C.* Förmögenhetsgrupper i de högre läroverkens samtliga klasser.
*Tab. 1. D.* Förmögenhetsgrupper i de lägre läroverken och pedagogierna.
*Tab. 1. E.* Förmögenhetsuppskattning för hvarje årsklass inom olika grupper af läroverk och för hela riket.
*Tab. 1. F.* Brödrakretsar inom olika förmögenhetsgrupper sammanräknade för olika grupper af läroverk.
*Tab. 1. G.* Terminsafgifternas årliga belopp och antalet under h. t. befriade lärjungar samt stipendier, premier och understöd i medeltal för de tio åren 1890—1899.
*Tab. 1. H.* Jämförelse mellan befrielserna från terminsafgifter och förmögenhetsuppskattningen v. t. 1900.
*Tab. 2.* Antalet i examen vid slutet af vårterminen 1900 i de olika läroämnena och teckning godkända och icke godkända lärjungar inom 4:e och 5:e klasserna vid de högre allmänna läroverken (utom Nya elementarskolan).
*Tab. 3.* Tiden för slöjdundervisningen vid de särskilda läroverken.
*Tab. 4.* Öfversikt af antalet allmänna läroverk, där slöjdundervisning enligt årsredogörelserna 1880–1900 förekommit.
*Tab. 5.* Antal under läsåren 1880/81 — 1899/1900 i slöjd undervisade lärjungar vid de läroverk, för hvilka uppgifter härom funnits att tillgå.
*Tab. 6.* Lärjungarnes fördelning på bildningslinjer 1875–1901.
*Tab. 7.* Antal lärjungar vid de allmänna läroverken höstterminerna 1891–1900.
*Tab. 8.* Antal lärjungar vid samskolor höstterminerna 1896–1900.
*Tab. 9.* Antal godkända i mogenhetsexamen i Sverige och i motsvarande examina i Norge Danmark, Finland och Preussen.

## Tabell 1 A.

# Förmögenhetsgrupper i de högre läroverkens 6:e och 7:e klasser.

Enligt uppskattning af läroverkens rektorer.

| Läroverk | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | |
| | | | | | | | | a) b) c) |
| Falun | 14 | 14 | 4 | 22 | 16 | 37 | 107 | 26 %, 24 %, 50 %, Falun |
| Gäfle | 10 | 3 | 14 | 14 | 34 | 27 | 102 | 13 „ 27 „ 60 „ Gäfle |
| Göteb. latinl. | 31 | 25 | 16 | 12 | 52 | 49 | 185 | 30 „ 15 „ 55 „ Göteb. latinl. |
| „ reallär. | 22 | 6 | 21 | 7 | 85 | 21 | 162 | 17 „ 17 „ 66 „ „ reallär. |
| Halmstad | 5 | 11 | 4 | 4 | 19 | 16 | 59 | 27 „ 14 „ 59 „ Halmstad |
| Helsingborg | 30 | 19 | 11 | 15 | 55 | 25 | 155 | 31 „ 17 „ 52 „ Helsingborg |
| Hernösand | 13 | 9 | 3 | 10 | 14 | 19 | 68 | 32 „ 19 „ 49 „ Hernösand |
| Hudiksvall | 3 | 5 | 6 | 2 | 4 | 11 | 31 | 26 „ 26 „ 48 „ Hudiksvall |
| Jönköping | 18 | 13 | 11 | 13 | 34 | 15 | 104 | 30 „ 23 „ 47 „ Jönköping |
| Kalmar | 22 | 7 | 10 | 14 | 24 | 39 | 116 | 25 „ 21 „ 54 „ Kalmar |
| Karlskrona | 19 | 11 | 12 | 10 | 24 | 13 | 89 | 34 „ 25 „ 41 „ Karlskrona |
| Karlstad | 14 | 12 | 9 | 15 | 29 | 60 | 139 | 19 „ 17 „ 64 „ Karlstad |
| Kristianstad | 12 | 8 | 9 | 9 | 35 | 39 | 112 | 18 „ 16 „ 66 „ Kristianstad |
| Linköping | 33 | 28 | 24 | 42 | 14 | 40 | 181 | 34 „ 36 „ 30 „ Linköping |
| Luleå | 10 | 3 | 5 | 5 | 21 | 25 | 69 | 19 „ 14 „ 67 „ Luleå |
| Lund | 26 | 19 | 18 | 13 | 30 | 59 | 165 | 27 „ 19 „ 54 „ Lund |
| Malmö | 43 | 10 | 25 | 20 | 51 | 14 | 163 | 32 „ 28 „ 40 „ Malmö |
| Norrköping | 14 | 6 | 13 | 2 | 59 | 17 | 111 | 18 „ 14 „ 68 „ Norrköping |
| Nyköping | 6 | 1 | 5 | 10 | 11 | 41 | 74 | 10 „ 20 „ 70 „ Nyköping |
| Skara | 24 | 38 | 15 | 34 | 18 | 68 | 197 | 31 „ 25 „ 44 „ Skara |
| Sthm: N. latin | 53 | 6 | 31 | 3 | 142 | 15 | 250 | 23 „ 14 „ 63 „ N. latin, Sthm |
| „ Reallär. | 44 | 6 | 38 | 4 | 171 | 30 | 293 | 17 „ 14 „ 69 „ Reallär. „ |
| „ Söderm. | 16 | — | 42 | 5 | 123 | 18 | 204 | 8 „ 23 „ 69 „ Söderm. „ |
| „ N. elem. | 6 | — | 16 | 5 | 113 | 20 | 160 | 4 „ 13 „ 83 „ N. elem. „ |
| Strängnäs | 1 | 4 | 4 | 5 | 11 | 9 | 34 | 15 „ 26 „ 59 „ Strängnäs |
| Sundsvall | 12 | 1 | 7 | 6 | 15 | 4 | 45 | 29 „ 29 „ 42 „ Sundsvall |
| Umeå | 14 | 15 | 1 | 9 | 19 | 24 | 82 | 36 „ 12 „ 52 „ Umeå |
| Upsala | 49 | 9 | 18 | 11 | 55 | 55 | 197 | 29 „ 15 „ 56 „ Upsala |
| Visby | 8 | 7 | 5 | 2 | 16 | 7 | 45 | 33 „ 16 „ 51 „ Visby |
| Vänersborg | 11 | 11 | 7 | 8 | 10 | 36 | 83 | 27 „ 18 „ 55 „ Vänersborg |
| Västervik | 9 | 4 | 9 | 1 | 11 | 18 | 52 | 25 „ 19 „ 56 „ Västervik |
| Västerås | 10 | 15 | 9 | 3 | 21 | 31 | 89 | 28 „ 13 „ 59 „ Västerås |
| Växjö | 29 | 19 | 5 | 13 | 18 | 22 | 106 | 45 „ 17 „ 38 „ Växjö |
| Ystad | 2 | 5 | — | 1 | 14 | 20 | 42 | 17 „ 2 „ 81 „ Ystad |
| Örebro | 19 | 11 | 19 | 25 | 26 | 45 | 145 | 21 „ 30 „ 49 „ Örebro |
| Östersund | 9 | 4 | 14 | 24 | 26 | 18 | 95 | 14 „ 40 „ 46 „ Östersund |
| Summa | 661 | 365 | 460 | 398 | 1,420 | 1,007 | 4,311 | Under förutsättning af afgiftsfrihet för a) och blott half afgift för b) blir uppbörden 66,25 % af hel afgift för samtliga lärjungar. |
| Procent | 15,3 % | 8,6 % | 10,7 | 9,2 | 32,9 % | 23,4 % | = | |
| | 23,8 % | | 19,9 % | | 56,3 % | | 100 % | |

## Tabell 1. B.

# Förmögenhetsgrupper i de högre läroverkens fem lägre klasser.

| Läroverk | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | |
| | | | | | | | | a) b) c) |
| Falun | 41 | 26 | 22 | 49 | 40 | 54 | 232 | 29 %, 31 %, 40 %, Falun |
| Gäfle | 21 | 5 | 51 | 19 | 88 | 51 | 235 | 11 „ 30 „ 59 „ Gäfle |
| Göteb. latinl. | 48 | 11 | 40 | 11 | 123 | 22 | 255 | 23 „ 20 „ 57 „ Göteb. latinl. |
| „ reallär. | 51 | 5 | 72 | 9 | 254 | 43 | 434 | 13 „ 19 „ 68 „ „ reallär. |
| Halmstad | 46 | 6 | 29 | 12 | 54 | 26 | 173 | 30 „ 24 „ 46 „ Halmstad |
| Helsingborg | 88 | 5 | 78 | 29 | 80 | 38 | 318 | 29 „ 34 „ 37 „ Helsingborg |
| Hernösand | 31 | 24 | 20 | 13 | 37 | 37 | 162 | 34 „ 20 „ 46 „ Hernösand |
| Hudiksvall | 15 | 10 | 14 | 13 | 29 | 16 | 97 | 26 „ 28 „ 46 „ Hudiksvall |
| Jönköping | 57 | 28 | 43 | 32 | 63 | 27 | 250 | 34 „ 30 „ 36 „ Jönköping |
| Kalmar | 41 | 14 | 36 | 39 | 57 | 38 | 225 | 25 „ 33 „ 42 „ Kalmar |
| Karlskrona | 59 | 7 | 23 | 13 | 62 | 7 | 171 | 39 „ 21 „ 40 „ Karlskrona |
| Karlstad | 29 | 14 | 41 | 16 | 73 | 83 | 256 | 17 „ 22 „ 61 „ Karlstad |
| Kristianstad | 55 | 13 | 25 | 11 | 51 | 41 | 196 | 35 „ 18 „ 47 „ Kristianstad |
| Linköping | 96 | 45 | 34 | 49 | 38 | 46 | 308 | 46 „ 27 „ 27 „ Linköping |
| Luleå | 28 | 4 | 27 | 12 | 35 | 23 | 129 | 25 „ 30 „ 45 „ Luleå |
| Lund | 67 | 23 | 50 | 18 | 45 | 59 | 262 | 34 „ 26 „ 40 „ Lund |
| Malmö | 171 | 14 | 93 | 18 | 167 | 27 | 490 | 38 „ 23 „ 39 „ Malmö |
| Norrköping | 80 | 15 | 71 | 19 | 122 | 57 | 364 | 26 „ 25 „ 49 „ Norrköping |
| Nyköping | 13 | 5 | 14 | 14 | 29 | 37 | 112 | 16 „ 25 „ 59 „ Nyköping |
| Skara | 46 | 25 | 3 | 33 | 22 | 43 | 172 | 41 „ 21 „ 38 „ Skara |
| Sthm: N. latin | 138 | 13 | 101 | 18 | 216 | 21 | 507 | 30 „ 23 „ 47 „ N. latin, Sthm |
| „ Reallär. | 75 | — | 52 | 4 | 148 | 25 | 304 | 25 „ 18 „ 57 „ Reallär. „ |
| „ Söderm. | 58 | 3 | 99 | 7 | 195 | 32 | 394 | 15 „ 27 „ 58 „ Söderm. „ |
| „ N. elem. | 6 | — | 15 | 3 | 146 | 24 | 194 | 3 „ 9 „ 88 „ N. elem. „ |
| Strängnäs | 23 | 11 | 10 | 15 | 20 | 18 | 97 | 35 „ 26 „ 39 „ Strängnäs |
| Sundsvall | 51 | 15 | 46 | 28 | 61 | 28 | 229 | 29 „ 32 „ 39 „ Sundsvall |
| Umeå | 35 | 14 | 11 | 12 | 39 | 43 | 154 | 32 „ 15 „ 53 „ Umeå |
| Upsala | 101 | 4 | 50 | 18 | 84 | 76 | 333 | 32 „ 20 „ 48 „ Upsala |
| Visby | 20 | 12 | 10 | 12 | 29 | 16 | 99 | 32 „ 22 „ 46 „ Visby |
| Vänersborg | 24 | 12 | 17 | 18 | 11 | 47 | 129 | 28 „ 27 „ 45 „ Vänersborg |
| Västervik | 51 | 15 | 18 | 6 | 24 | 18 | 132 | 50 „ 18 „ 32 „ Västervik |
| Västerås | 24 | 12 | 24 | 31 | 26 | 36 | 153 | 24 „ 36 „ 40 „ Västerås |
| Växjö | 38 | 38 | 11 | 34 | 51 | 51 | 223 | 34 „ 20 „ 46 „ Växjö |
| Ystad | 44 | 11 | 28 | 13 | 45 | 21 | 162 | 34 „ 25 „ 41 „ Ystad |
| Örebro | 77 | 18 | 55 | 43 | 62 | 58 | 313 | 30,4 „ 31,3 „ 38,3 „ Örebro |
| Östersund | 29 | 11 | 38 | 34 | 44 | 26 | 182 | 22 „ 40 „ 38 „ Östersund |
| Summa | 1,877 | 488 | 1,371 | 725 | 2,670 | 1,315 | 8,446 | Under förutsättning af afgiftsfrihet för a) och blott half afgift för b) blir uppbörden |
| Procent | 22,2 % | 5,8 % | 16,2 % | 8,6 % | 31,6 % | 15,6 % | = | 59,6 % af hel afgift för samtliga lärjungar i kl 1—5 af de högre lärov. |
| | 28,0 % | | 24,8 % | | 47,2 % | | 100 % | |

## Tabell 1. C.

# Förmögenhetsgrupper i de högre läroverkens samtliga klasser.

| Läroverk | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | |
| | | | | | | | | a) b) c) |
| Falun | 55 | 40 | 26 | 71 | 56 | 91 | 339 | 28 %, 29 %, 43 %, Falun |
| Gäfle | 31 | 8 | 65 | 33 | 122 | 78 | 327 | 12 „ 29 „ 59 „ Gäfle |
| Göteb. latinl. | 79 | 36 | 56 | 23 | 175 | 71 | 440 | 26 „ 18 „ 56 „ Göteb. latinl. |
| „ reallär. | 73 | 11 | 93 | 16 | 339 | 64 | 596 | 14 „ 18 „ 68 „ „ reallär. |
| Halmstad | 51 | 17 | 33 | 16 | 73 | 42 | 232 | 29 „ 21 „ 50 „ Halmstad |
| Helsingborg | 118 | 24 | 89 | 44 | 135 | 63 | 473 | 30 „ 28 „ 42 „ Helsingborg |
| Hernösand | 44 | 33 | 23 | 23 | 51 | 56 | 230 | 33 „ 20 „ 49 „ Hernösand |
| Hudiksvall | 18 | 15 | 20 | 15 | 33 | 27 | 128 | 26 „ 27 „ 47 „ Hudiksvall |
| Jönköping | 75 | 41 | 54 | 45 | 97 | 42 | 354 | 33 „ 28 „ 39 „ Jönköping |
| Kalmar | 63 | 21 | 46 | 53 | 81 | 77 | 341 | 25 „ 29 „ 46 „ Kalmar |
| Karlskrona | 78 | 18 | 35 | 23 | 86 | 20 | 260 | 37 „ 22 „ 41 „ Karlskrona |
| Karlstad | 43 | 26 | 50 | 31 | 102 | 143 | 395 | 17 „ 21 „ 62 „ Karlstad |
| Kristianstad | 67 | 21 | 34 | 20 | 86 | 80 | 308 | 29 „ 17 „ 54 „ Kristianstad |
| Linköping | 129 | 73 | 58 | 91 | 52 | 86 | 489 | 41 „ 31 „ 28 „ Linköping |
| Luleå | 38 | 7 | 32 | 17 | 56 | 48 | 198 | 23 „ 25 „ 52 „ Luleå |
| Lund | 93 | 42 | 68 | 31 | 75 | 118 | 427 | 32 „ 23 „ 45 „ Lund |
| Malmö | 214 | 24 | 118 | 38 | 218 | 41 | 653 | 36 „ 24 „ 40 „ Malmö |
| Norrköping | 94 | 21 | 84 | 21 | 181 | 74 | 475 | 24 „ 22 „ 54 „ Norrköping |
| Nyköping | 19 | 6 | 19 | 24 | 40 | 78 | 186 | 13 „ 23 „ 64 „ Nyköping |
| Skara | 70 | 63 | 18 | 67 | 40 | 111 | 369 | 36 „ 23 „ 41 „ Skara |
| Sthm: N. latin | 191 | 19 | 132 | 21 | 358 | 36 | 757 | 28 „ 20 „ 52 „ N. latin, Sthm |
| „ Reallär. | 119 | 6 | 90 | 8 | 319 | 55 | 597 | 21 „ 16 „ 63 „ Reallär. „ |
| „ Söderm. | 74 | 3 | 141 | 12 | 318 | 50 | 598 | 13 „ 26 „ 61 „ Söderm. „ |
| „ N. elem. | 12 | — | 31 | 8 | 259 | 44 | 354 | 3 „ 11 „ 86 „ N. elem. „ |
| Strängnäs | 24 | 15 | 14 | 20 | 31 | 27 | 131 | 30 „ 26 „ 44 „ Strängnäs |
| Sundsvall | 63 | 16 | 53 | 34 | 76 | 32 | 274 | 29 „ 32 „ 39 „ Sundsvall |
| Umeå | 49 | 29 | 12 | 21 | 58 | 67 | 236 | 33 „ 14 „ 53 „ Umeå |
| Upsala | 150 | 13 | 68 | 29 | 139 | 131 | 530 | 31 „ 18 „ 51 „ Upsala |
| Visby | 28 | 19 | 15 | 14 | 45 | 23 | 144 | 33 „ 20 „ 47 „ Visby |
| Vänersborg | 35 | 23 | 24 | 26 | 21 | 83 | 212 | 27 „ 24 „ 49 „ Vänersborg |
| Västervik | 60 | 19 | 27 | 7 | 35 | 36 | 184 | 43 „ 18 „ 39 „ Västervik |
| Västerås | 34 | 27 | 33 | 34 | 47 | 67 | 242 | 25 „ 28 „ 47 „ Västerås |
| Växjö | 67 | 57 | 16 | 47 | 69 | 73 | 329 | 38 „ 19 „ 43 „ Växjö |
| Ystad | 46 | 16 | 28 | 14 | 59 | 41 | 204 | 30 „ 21 „ 49 „ Ystad |
| Örebro | 96 | 29 | 74 | 68 | 88 | 103 | 458 | 27 „ 31 „ 42 „ Örebro |
| Östersund | 38 | 15 | 52 | 58 | 70 | 44 | 277 | 19 „ 40 „ 41 „ Östersund |
| Summa | 2,538 | 853 | 1,831 | 1,123 | 4,090 | 2,322 | 12,757 | Under förutsättning af afgiftsfrihet för a) och blott half afgift för b) blir uppbörden 61,85 % af hel afgift för samtliga lärjungar i de *högre* lärov. |
| Procent | 19,9 % | 6,7 % | 14,3 % | 8,8 % | 32,1 % | 18,2 % | = | |
| | 26,6 % | | 23,1 % | | 50,3 % | | 100 % | |

## Tabell 1. D.

# Förmögenhetsgrupper i de lägre läroverken och pedagogierna.

| Läroverk | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | |
| | | | | | | | | a) b) c) |
| Alingsås | 23 | 25 | 11 | 9 | 8 | 9 | 85 | 56 %, 24 %, 20 %, Alingsås |
| Arboga | 16 | 2 | 7 | 5 | 10 | 6 | 46 | 39 „ 26 „ 35 „ Arboga |
| Arvika | 36 | 9 | 16 | 13 | 18 | 20 | 112 | 40 „ 26 „ 34 „ Arvika |
| Askersund | 11 | 4 | 5 | 10 | 8 | 15 | 53 | 28 „ 28 „ 44 „ Askersund |
| Borås | 29 | 24 | 21 | 11 | 43 | 19 | 147 | 36 „ 22 „ 42 „ Borås |
| Eksjö | 8 | 9 | 20 | 13 | 19 | 14 | 83 | 20 „ 40 „ 40 „ Eksjö |
| Engelholm | 12 | 6 | 10 | 10 | 6 | 16 | 60 | 30 „ 33 „ 37 „ Engelholm |
| Enköping | 24 | 14 | 5 | 16 | 7 | 18 | 84 | 45 „ 25 „ 30 „ Enköping |
| Eskilstuna | 28 | 4 | 37 | 6 | 44 | 7 | 126 | 25 „ 34 „ 41 „ Eskilstuna |
| Falköping | 17 | 5 | 19 | 4 | 10 | 3 | 58 | 38 „ 40 „ 22 „ Falköping |
| Filipstad | 20 | 6 | 10 | 15 | 10 | 10 | 71 | 37 „ 35 „ 28 „ Filipstad |
| Göteb:gs 5-kl. | 117 | 19 | 85 | 13 | 117 | 20 | 371 | 37 „ 26 „ 37 „ Göteb:gs 5-kl. |
| Haparanda | 16 | 4 | 6 | 9 | 10 | 2 | 47 | 43 „ 32 „ 25 „ Haparanda |
| Karlshamn | 33 | 7 | 20 | 12 | 29 | 19 | 120 | 33 „ 27 „ 40 „ Karlshamn |
| Kristinehamn | 18 | 9 | 21 | 13 | 22 | 19 | 102 | 27 „ 33 „ 40 „ Kristinehamn |
| Köping | 14 | 8 | 8 | 4 | 12 | 3 | 49 | 45 „ 24 „ 31 „ Köping |
| Landskrona | 33 | — | 33 | 7 | 36 | 5 | 114 | 29 „ 35 „ 36 „ Landskrona |
| Lidköping | 29 | 6 | 14 | 7 | 20 | 9 | 85 | 41 „ 25 „ 34 „ Lidköping |
| Mariestad | 23 | 6 | 8 | 8 | 15 | 6 | 66 | 44 „ 24 „ 32 „ Mariestad |
| Marstrand | 6 | 2 | 2 | 1 | — | — | 11 | 73 „ 27 „ — Marstrand |
| Nora | 9 | 4 | 5 | 2 | 2 | — | 22 | 59 „ 32 „ 9 „ Nora |
| Norrtälje | 8 | 4 | 9 | 5 | 10 | 13 | 49 | 24 „ 29 „ 47 „ Norrtälje |
| Oskarshamn | 18 | 5 | 20 | 9 | 23 | 3 | 78 | 30 „ 37 „ 33 „ Oskarshamn |
| Piteå | 22 | 5 | 10 | 14 | 11 | 4 | 66 | 41 „ 36 „ 23 „ Piteå |
| Sala | 13 | 3 | 19 | 6 | 16 | 4 | 61 | 26 „ 41 „ 33 „ Sala |
| Simrishamn | 20 | 6 | 6 | 15 | 9 | 4 | 60 | 43 „ 35 „ 22 „ Simrishamn |
| Skellefteå | 5 | 1 | 13 | 13 | 18 | 15 | 65 | 9 „ 40 „ 51 „ Skellefteå |
| Sköfde | 29 | 9 | 18 | 20 | 22 | 22 | 120 | 32 „ 32 „ 36 „ Sköfde |
| Sthm: Jakob | 69 | 5 | 83 | 6 | 103 | 10 | 276 | 27 „ 32 „ 41 „ Jakob, Sthm |
| „ Katarina | 38 | 3 | 72 | 13 | 120 | 21 | 267 | 15 „ 32 „ 53 „ Katarina „ |
| „ Österm. | 77 | 1 | 94 | 5 | 221 | 11 | 409 | 19 „ 24 „ 57 „ Österm. „ |
| Strömstad | 26 | 3 | 1 | 1 | 7 | 2 | 40 | 72½ „ 5 „ 22½ „ Strömstad |
| Söderhamn | 18 | 4 | 18 | 1 | 36 | 4 | 81 | 27 „ 24 „ 49 „ Söderhamn |
| Söderköping | 6 | 1 | 6 | 3 | 5 | 4 | 25 | 28 „ 36 „ 36 „ Söderköping |
| Södertälje | 11 | 3 | 23 | 6 | 21 | 7 | 71 | 20 „ 41 „ 39 „ Södertälje |
| Sölvesborg | 11 | 2 | 6 | 1 | 8 | 2 | 30 | 43⅓ „ 23⅓ „ 33⅓ „ Sölvesborg |
| Trelleborg | 6 | 4 | 14 | 9 | 20 | 12 | 65 | 15 „ 36 „ 49 „ Trelleborg |
| Uddevalla | 24 | 8 | 22 | 11 | 41 | 14 | 120 | 27 „ 27 „ 46 „ Uddevalla |
| Vadstena | 7 | 4 | 18 | 3 | 15 | 14 | 61 | 18 „ 34 „ 48 „ Vadstena |
| Varberg | 45 | 12 | 9 | 6 | 22 | 11 | 105 | 54 „ 14 „ 32 „ Varberg |
| Vimmerby | 12 | 9 | 3 | 5 | 2 | 2 | 33 | 64 „ 24 „ 12 „ Vimmerby |
| Åmål | 33 | 10 | 11 | 10 | 16 | 13 | 93 | 46 „ 23 „ 31 „ Åmål |
| Örnsköldsvik | 12 | 4 | 10 | 2 | 10 | 8 | 46 | 35 „ 26 „ 39 „ Örnsköldsvik |
| Summa | 1,032 | 279 | 848 | 352 | 1,202 | 420 | 4,133 | Under förutsättning af afgiftsfrihet för a) och blott half afgift för b) blir uppbörden |
| Procent | 25,0 % | 6,7 % | 20,5 % | 8,5 % | 29,1 % | 10,2 % | = | 53,8 % af hel afgift för samtliga lärjungar i de lägre läroverken och pedagogierna. |
| | 31,7 % | | 29,0 % | | 39,3 % | | 100 % | |

## Tabell 1. E.

# Förmögenhetsuppskattning för hvarje årsklass inom olika grupper af läroverk och för hela riket.

| Klasser och Läroverksgrupper [1]) | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | a) | b) | c) |
| ***Första klassen*** i | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 353 | 70 | 307 | 101 | 421 | 156 | 1,408 | 30 % | 29 % | 41 % |
| Realskolor för gossar [1]) | 149 | 26 | 144 | 28 | 181 | 45 | 573 | 31 „ | 30 „ | 39 „ |
| Samskolor m. kommunbidr. | 121 | 30 | 74 | 39 | 81 | 36 | 381 | 39 „ | 30 „ | 31 „ |
| Indragn.-läroverk [1]) | 26 | 11 | 7 | 10 | 7 | 2 | 63 | 59 „ | 27 „ | 14 „ |
| Summa | 649 | 137 | 532 | 178 | 690 | 239 | 2,425 | 33 „ | 29 „ | 38 „ |
| | 786 | | 710 | | 929 | | | | | |
| ***Andra klassen*** i | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 468 | 83 | 322 | 161 | 577 | 238 | 1,849 | 30 „ | 26 „ | 44 „ |
| Realskolor för gossar | 140 | 30 | 141 | 33 | 196 | 31 | 571 | 30 „ | 30 „ | 40 „ |
| Samskolor m. kommunbidr. | 85 | 34 | 86 | 44 | 75 | 47 | 371 | 32 „ | 35 „ | 33 „ |
| Indragn.-läroverk | 23 | 7 | 8 | 7 | 7 | 6 | 58 | 52 „ | 26 „ | 22 „ |
| Summa | 716 | 154 | 557 | 245 | 855 | 322 | 2,849 | 31 „ | 28 „ | 41 „ |
| | 870 | | 802 | | 1,177 | | | | | |
| ***Tredje klassen*** i | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 403 | 91 | 301 | 150 | 578 | 282 | 1,805 | 27 „ | 25 „ | 48 „ |
| Realskolor för gossar | 134 | 22 | 124 | 32 | 185 | 49 | 546 | 28½ „ | 28½ „ | 43 „ |
| Samskolor m. kommunbidr. | 82 | 23 | 57 | 41 | 71 | 43 | 317 | 33 „ | 31 „ | 36 „ |
| Indragn.-läroverk | 11 | 5 | 7 | 9 | 6 | 3 | 41 | 39 „ | 39 „ | 22 „ |
| Summa | 630 | 141 | 489 | 232 | 840 | 377 | 2,709 | 28 „ | 27 „ | 45 „ |
| | 771 | | 721 | | 1,217 | | | | | |
| ***Fjärde klassen*** i | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 350 | 144 | 240 | 162 | 589 | 308 | 1,793 | 28 „ | 22 „ | 50 „ |
| Realskolor för gossar | 98 | 26 | 75 | 26 | 165 | 47 | 437 | 28 „ | 23 „ | 49 „ |
| Samskolor m. kommunbidr. | 53 | 35 | 50 | 31 | 59 | 45 | 273 | 32 „ | 30 „ | 38 „ |
| Tre indragn.-läroverk [2]) | 3 | 1 | 5 | — | 1 | 1 | 11 | 36 „ | 46 „ | 18 „ |
| Summa | 504 | 206 | 370 | 219 | 814 | 401 | 2,514 | 28 „ | 24 „ | 48 „ |
| | 710 | | 589 | | 1,215 | | | | | |
| ***Femte klassen*** i | | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 303 | 100 | 201 | 151 | 505 | 331 | 1,591 | 25 „ | 22 „ | 53 „ |
| Realskolor för gossar | 71 | 10 | 53 | 26 | 121 | 28 | 309 | 26 „ | 26 „ | 48 „ |
| Samskolor m. kommunbidr. | 35 | 19 | 16 | 25 | 42 | 37 | 174 | 31 „ | 24 „ | 45 „ |
| Ett indragn.-läroverk [3]) | 1 | — | 1 | 1 | 5 | — | 8 | 12 „ | 25 „ | 63 „ |
| Summa | 410 | 129 | 271 | 203 | 673 | 396 | 2,082 | 26 „ | 23 „ | 51 „ |
| | 539 | | 474 | | 1,069 | | | | | |

[1]) De lägre läroverken och pedagogierna äro här fördelade i tre grupper, allt efter som de af kommittén föreslagits a) till af staten underhållna realskolor för gossar, b) till samskolor med bidrag af kommunen och c) till indragning (Marstrand, Nora, Simrishamn, Söderköping, Sölvesborg och Vimmerby). — *Haparanda* läroverk, som föreslagits till en af staten underhållen samskola, har hänförts till första gruppen, och *Ystads* läroverk till de högre.

[2]) Nora, Söderköping och Sölvesborg. — [3]) Sölvesborg.

| Klasser och Läroverksgrupper | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | |
| | | | | | | | | a) b) c) |
| *Sjette nedre klassen* i Högre läroverk ..... | 204 | 125 | 151 | 131 | 446 | 328 | 1,385 | 24 %, 20 %, 56 %, |
| Sköfde lägre läroverk [1]) | (3) | (1) | — | — | (2) | (1) | (7) | |
| | 329 | | 282 | | 774 | | | |
| *Sjette öfre klassen* | 171 | 91 | 122 | 100 | 354 | 248 | 1,086 | 24 „ 21 „ 57 „ |
| | 262 | | 222 | | 602 | | | |
| *Sjunde nedre klassen* | 161 | 73 | 96 | 76 | 352 | 250 | 1,008 | 23 „ 17 „ 60 „ |
| | 234 | | 172 | | 602 | | | |
| *Sjunde öfre klassen* | 125 | 76 | 91 | 91 | 268 | 181 | 832 | 24 „ 22 „ 54 „ |
| | 201 | | 182 | | 449 | | | |
| **Sammanfattningar:** *Klasserna I—V* | | | | | | | | |
| Högre läroverk ..... | 1,877 | 488 | 1,371 | 725 | 2,670 | 1,315 | 8,446 | 28 „ 25 „ 47 „ |
| Realskolor för gossar ..... | 592 | 114 | 537 | 145 | 848 | 200 | 2,436 | 29 „ 28 „ 43 „ |
| Samskolor m. kommunbidr. | 376 | 141 | 283 | 180 | 328 | 208 | 1,516 | 34 „ 31 „ 35 „ |
| Indragn.-läroverk..... | 64 | 24 | 28 | 27 | 26 | 12 | 181 | 49 „ 30 „ 21 „ |
| Summa | 2,909 | 767 | 2,219 | 1,077 | 3,872 | 1,735 | 12,579 | Anm. [2]) $c+\frac{b}{2}=7{,}255$ |
| | 3,676 | | 3,296 | | 5,607 | | | |
| Procent | 23,1 | 6,1 | 17,6 | 8,6 | 30,8 | 13,8 | 100 % | $c+\frac{b}{2}=57{,}7$ % |
| | 29,2 % | | 26,2 % | | 44,6 % | | | |
| *Klasserna I—VI: 1* | 3,113 | 892 | 2,370 | 1,208 | 4,318 | 2,063 | 13,964 | $c+\frac{b}{2}=8{,}170$ |
| | 4,005 | | 3,578 | | 6,381 | | | |
| Procent | 22,2 | 6,4 | 17,0 | 8,6 | 31,0 | 14,8 | 100 % | $c+\frac{b}{2}=58{,}4$ % |
| | 28,6 % | | 25,6 % | | 45,8 % | | | |
| *Klasserna VI:2—VII:2* | 457 | 240 | 309 | 267 | 974 | 679 | 2,926 | $c+\frac{b}{2}=1{,}941$ |
| | 697 | | 576 | | 1,653 | | | |
| Procent | 15,6 | 8,2 | 10,6 | 9,1 | 33,3 | 23,2 | 100 % | $c+\frac{b}{2}=66{,}35$ % |
| | 23,8 % | | 19,7 % | | 56, % | | | |
| *Alla klasserna* vid alla läroverk i riket | 3,570 | 1,132 | 2,679 | 1,475 | 5,292 | 2,742 | 16,890 | $c+\frac{b}{2}=10{,}111$ |
| | 4,702 | | 4,154 | | 8,034 | | | |
| Procent | 21,14 | 6,7 | 15,86 | 8,73 | 31,33 | 16,24 | 100 % | $c+\frac{b}{2}=59{,}86$ % |
| | 27,84 % | | 24,59 % | | 47,57 % | | | |

[1]) Lärjungarne i kl. 6:1 vid Sköfde läroverk äro inräknade kl. 5.

[2]) Till ledning vid beräkning af de belopp, hvartill full afgift för c och half afgift för b skulle uppgå, anges här summan af talen i kol. c och hälften af talen i kol. b.

| Högre läroverk tillsammans med Realsk. f. gossar | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa | Summan af full afgift för c) och half afgift för b) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,5000 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | |
| a) för klasserna I—V | 2,469 | 602 | 1,908 | 870 | 3,518 | 1,515 | 10,882 | $c+\frac{b}{2}=6{,}422$ |
| | 3,071 | | 2,778 | | 5,033 | | | |
| Procent | 22,7 | 5,53 | 17,53 | 7,99 | 32,33 | 13,92 | | $c+\frac{b}{2}=59{,}01$ % |
| | 28,23 % | | 25,52 % | | 46,25 % | | | |
| b) för klasserna I—VI: 1 | 2,673 | 727 | 2,059 | 1,001 | 3,964 | 1,843 | 12,267 | $c+\frac{b}{2}=7{,}337$ |
| | 3,400 | | 3,060 | | 5,807 | | | |
| Procent | 21,8 | 5,9 | 16,8 | 8,2 | 32,3 | 15,0 | | $c+\frac{b}{2}=59{,}8$ % |
| | 27,7 % | | 25 % | | 47,3 | | | |

## Tabell 1. F.

## Brödrakretsar inom olika förmögenhetsgrupper sammanräknade för olika grupper af läroverk.

### A) Olika slag af brödrakretsar.

| Brödrakretsar och Läroverksgrupper | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa brödrakretsar | Antal bröder | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | | |
| *Brödrapar:* | | | | | | | | | a) b) c) |
| Högre läroverk | 244 | 43 | 232 | 130 | 597 | 312 | 1,558 | 3,116 | 18,4 % 23,3 % 58,3 % |
| Realsk. f. gossar | 32 | 6 | 57 | 17 | 97 | 28 | 237 | 474 | 16,0 „ 31,2 „ 52,8 „ |
| Tillsamman | 276 | 49 | 289 | 147 | 694 | 340 | 1,795 | 3,590 | 18,1 „ 24,3 „ 57,6 „ |
| Samskolor | 37 | 7 | 37 | 20 | 49 | 33 | 183 | 366 | 24,0 „ 31,2 „ 44,8 „ |
| Indragn.-lärov. | 3 | 1 | 6 | 2 | 3 | 1 | 16 | 32 | 25,0 „ 50,0 „ 25,0 „ |
| Summa | 316 | 57 | 332 | 169 | 746 | 374 | 1,994 | 3,988 | — — — |
| Procent | 15,8 | 2,9 | 16,7 | 8,5 | 37,4 | 18,7 | 100 % | — | 18,7 „ 25,2 „ 56,1 „ |
| *Brödrakretsar af 3* | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 35 | 17 | 28 | 19 | 125 | 87 | 311 | 933 | 16,7 „ 15,1 „ 68,2 „ |
| Realsk. f. gossar | 3 | 2 | 2 | 2 | 17 | 7 | 33 | 99 | 15,2 „ 12,1 „ 72,7 „ |
| Tillsamman | 38 | 19 | 30 | 21 | 142 | 94 | 344 | 1,032 | 16,6 „ 14,8 „ 68,6 „ |
| Samskolor | 1 | 1 | 2 | 3 | 9 | 4 | 20 | 60 | 10,0 „ 25,0 „ 65,0 „ |
| Indragn.-läroverk | — | — | — | 1 | — | — | 1 | 3 | — 100,0 „ — |
| Summa | 39 | 20 | 32 | 25 | 151 | 98 | 365 | 1,095 | — — — |
| Procent | 10,7 | 5,5 | 8,8 | 6,8 | 41,4 | 26,8 | 100 % | — | 16,2 „ 15,6 „ 68,2 „ |
| *Brödrakretsar af 4* | | | | | | | | | |
| Högre läroverk | 3 | 1 | 7 | 5 | 17 | 16 | 49 | 196 | 8,2 „ 24,5 „ 67,3 „ |
| Realsk. f. gossar | — | — | 1 | — | 2 | 2 | 5 | 20 | — 20,0 80,0 „ |
| Summa | 3 | 1 | 8 | 5 | 19 | 18 | 54 | 216 | 7,4 „ 24,1 „ 68,5 „ |

*Anm.* Brödrakretsar af 5 finnas blott i Falun, Norrköping och Umeå samt brödrakrets af 6 blott i Östersund, alla i förmögenhetsgruppen öfver 3,000 kr.

## B Samtliga brödrakretsar.

| Brödrakretsar och Läroverksgrupper | Antal lärjungar, hvilkas föräldrar anses äga i årsinkomst | | | | | | Summa brödra-kretsar | Antal bröder | I procent för hvardera af grupperna a), b) och c) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | a) under 1,500 kr. | | b) 1,500—3,000 kr. | | c) öfver 3,000 kr. | | | | |
| | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | Från staden | Annan ort | | | |
| ***Högre läroverk:***[1] | | | | | | | | | |
| Kretsar | 282 | 61 | 267 | 154 | 743 | 415 | 1,922 | — | 17,9% 21,9% 60,2% |
| Individer | 605 | 141 | 576 | 337 | 1,658 | 949 | — | 4,266 | — — — |
| D:o i procent | 14,2 | 3,3 | 13,5 | 7,9 | 38,8 | 22,3 | — | 100 % | 17,5 „ 21,4 „ 61,1 „ |
| Bröder utom den 1:e | 323 | 80 | 309 | 183 | 915 | 534 | — | 2,344 | — — — |
| D:o i procent | 13,8 | 3,4 | 13,2 | 7,8 | 39,0 | 22,8 | — | 100 % | 17,2 „ 21,0 „ 61,8 „ |
| ***Realsk. f. gossar:***[1] | | | | | | | | | |
| Kretsar | 35 | 8 | 60 | 19 | 116 | 37 | 275 | — | 15,6 „ 28,7 „ 55,7 „ |
| Individer | 73 | 18 | 124 | 40 | 253 | 85 | — | 593 | — — — |
| D:o i procent | 12,3 | 3,0 | 20,9 | 6,7 | 42,7 | 14.4 | — | 100 % | 15,3 „ 27,6 „ 57,1 „ |
| Bröder utom den 1:e | 38 | 10 | 64 | 21 | 137 | 48 | — | 318 | — — — |
| D:o i procent | 12,0 | 3,1 | 20,1 | 6,6 | 43,1 | 15,1 | — | 100 % | 15,1 „ 26,7 „ 58,2 „ |
| ***Samskolor:***[2] | | | | | | | | | |
| Kretsar | 38 | 8 | 39 | 23 | 58 | 37 | 203 | — | 22,7 „ 30,5 „ 46,8 „ |
| Individer | 77 | 17 | 80 | 49 | 125 | 78 | — | 426 | — — — |
| D:o i procent | 18,1 | 4,0 | 18,8 | 11,5 | 29,3 | 18,3 | — | 100 % | 22,1 „ 30,3 „ 47,6 „ |
| Bröder utom den 1:e | 39 | 9 | 41 | 26 | 67 | 41 | — | 223 | — — — |
| D:o i procent | 17,5 | 4,0 | 18,4 | 11,7 | 30,0 | 18,4 | — | 100 % | 21,5 „ 30,1 „ 48,4 „ |
| ***Indragn.-lärov.:*** | | | | | | | | | |
| Kretsar | 3 | 1 | 6 | 3 | 3 | 1 | 17 | — | 23,5 „ 53,0 „ 23,5 „ |
| Individer | 6 | 2 | 12 | 7 | 6 | 2 | — | 35 | — — — |
| D:o i procent | 17,15 | 5,7 | 34,3 | 20,0 | 17,15 | 5,7 | — | 100 % | 23,0 „ 54,0 „ 23,0 „ |
| Bröder utom den 1:e | 3 | 1 | 6 | 4 | 3 | 1 | — | 18 | — — — |
| D:o i procent | 16,7 | 5,55 | 33,3 | 22,2 | 16,7 | 5,55 | — | 100 % | 22,0 „ 56,0 „ 22,0 „ |
| ***Samtliga lärov.:*** | | | | | | | | | |
| Kretsar | 358 | 78 | 372 | 199 | 920 | 490 | 2,417 | — | 18,1 „ 23,6 „ 58,3 „ |
| Individer | 761 | 178 | 792 | 433 | 2,042 | 1,114 | — | 5,320 | — — — |
| D:o i procent | 14,3 | 3,4 | 14,9 | 8,1 | 38,4 | 20,9 | — | 100 % | 17,7 „ 23,0 „ 59,3 „ |
| Bröder utom den 1:e | 403 | 100 | 420 | 234 | 1,122 | 624 | — | 2,903 | — — — |
| D:o i procent | 13,9 | 3,4 | 14,5 | 8,1 | 38,6 | 21,5 | — | 100 % | 17,3 „ 22,6 „ 60,1 „ |
| ***Högre läroverk tillsammans med Realsk. f. gossar:***[1] | | | | | | | | | |
| Kretsar | 317 | 69 | 327 | 173 | 859 | 452 | 2,197 | — | 17,6 „ 22,8 „ 59,6 „ |
| Individer | 678 | 159 | 700 | 377 | 1,911 | 1,034 | — | 4,859 | — — — |
| D:o i procent | 13,9 | 3,3 | 14,4 | 7,8 | 39,4 | 21,2 | — | 100 % | 17,2 „ 22,2 „ 60,6 „ |
| Bröder utom den 1:e | 361 | 90 | 373 | 204 | 1,052 | 582 | — | 2,662 | — — — |
| D:o i procent | 13,6 | 3,4 | 14,0 | 7,7 | 39,5 | 21,8 | — | 100 % | 17,0 „ 21,7 „ 61,3 „ |

[1]) Till *högre läroverk* räknas här, liksom i föregående tab., Ystad, och till *realskolor för gossar* Haparanda föreslagna statssamskola.

[2]) Utom Haparanda.

## Tabell 1. G.

# Terminsafgifternas årliga belopp och antalet under h. t. befriade lärjungar samt stipendier, premier och understöd i medeltal för de tio åren 1890—1899.

Efter läroverkens årsredogörelser.

### A) Högre läroverk.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar *) | Befriade från afgift till | | Fullt betalande | Procent af | | | Arliga skolafgifter för fullt betalande [1]) | Årligen utdelade stipendier, premier, understöd | Årligen utdelade kr. på hvarje lärjunge |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | två kassor | en kassa | | medellösa | mindre bemedl. | fullt betalande | | | |
| Falun | 273 | 33 | 28 | 212 | 12,1 | 10,6 | 77,3 | 33,23 | 2,277,54 | 8,34 |
| Gäfle | 314 | 27 | 27 | 260 | 8,6 | 8,6 | 82,8 | 37,25 | 2,956,83 | 9,42 |
| Göteb:s latinl. | 424 | 68 | 41 | 315 | 16,0 | 9,7 | 74,3 | 28,60 | 17,548,45 [2]) | 41,39 |
| » reallär. | 608 | 53 | 80 | 475 | 8,7 | 13,2 | 78,1 | 33,25 | 8,289,64 | 13,63 |
| Halmstad | 226 | 30 | 25 | 171 | 13,3 | 11,0 | 75,7 | 31,65 | 2,610,49 [3]) | 11,55 |
| Helsingborg | 404 | 82 | 46 | 276 | 20,8 | 11,4 | 68,3 | 26,40 | 1,816,75 [4]) | 4,50 |
| Hernösand | 205 | 31 | 23 | 151 | 15,1 | 11,2 | 73,7 | 33,00 | 1,639,56 | 8,00 |
| Hudiksvall | 134 | 23 | 19 | 92 | 17,2 | 14,2 | 68,6 | 30,85 | 1,591,32 | 11,88 |
| Jönköping | 373 | 90 | 70 | 213 | 24,1 | 18,8 | 57,1 | 36,55 | 2,738,68 | 7,34 |
| Kalmar | 327 | 64 | 88 | 175 | 19,6 | 26,9 | 53,5 | 30,75 | 3,105,41 | 9,50 |
| Karlskrona | 283 | 30 | 20 | 233 | 10,6 | 7,1 | 82,3 | 35,40 | 1,299,38 | 4,59 |
| Karlstad | 393 | 75 | 72 | 246 | 19,1 | 18,3 | 62,6 | 28,60 | 3,748,78 | 9,54 |
| Kristianstad | 269 | 72 | 19 | 178 | 26,8 | 7,0 | 66,2 | 31,40 | 3,005,98 | 11,17 |
| Linköping | 394 | 78 | 56 | 260 | 19,8 | 14,2 | 66,0 | 32,55 | 7,102,82 | 18,03 |
| Luleå | 146 | 20 | 16 | 110 | 13,7 | 11,0 | 75,3 | 31,00 | 528,07 | 3,62 |
| Lund | 427 | 71 | 38 | 318 | 16,6 | 8,9 | 74,5 | 31,40 | 2,067,21 | 4,84 |
| Malmö | 579 | 122 | 31 | 426 | 21,1 | 5,3 | 73,6 | 29,35 | 3,928,95 | 6,79 |
| Norrköping | 410 | 36 | 55 | 319 | 8,8 | 13,4 | 77,8 | 30,95 | 2,971,76 | 7,25 |
| Nyköping | 205 | 41 | 21 | 143 | 20,0 | 10,2 | 69,8 | 31,75 | 2,485,47 | 12,12 |
| Skara | 342 | 74 | 83 | 185 | 21,6 | 24,3 | 54,1 | 31,40 | 6,056,50 | 17,71 |
| Sthm: N. latin | 710 | 122 | — | 588 | 17,2 | — | 82,8 | 33,25 | 1,325,94 | 1,87 |
| Sthm: Reallär. | 529 | 65 | 13 | 451 | 12,3 | 2,5 | 85,2 | 38,00 | 695,82 | 1,32 |
| » Söderm. | 507 | 71 | 10 | 426 | 14,0 | 2,0 | 84,0 | 36,70 | 1,379,46 | 2,72 |
| » N. elem. | 320 | 9 [5]) | — | 311 | 2,8 | — | 97,2 | 49,00 | 630,66 | 1,97 |
| Strängnäs | 112 | 29 | 13 | 70 | 25,9 | 11,6 | 62,5 | 28,00 | 3,202,77 | 28,60 |
| Sundsvall | 228 | 54 | 21 | 153 | 23,7 | 9,2 | 67,1 | 38,00 | 698,41 | 3,06 |

*) Liktydigt med antalet af i skolan närvarande lärjungar vid tiden för kollegiets beslut om afgifter och befrielser.

[1]) Medeltalet för terminsafgiften till ljus- och vedkassan erhålles genom att draga 19 från talet i denna kolumn och dela resten med 2. Nya elementarskolan har blott en kassa.

[2]) Däraf omkring 4,000 kr. till f. d. lärjungar.

[3]) Däraf omkring 270 kr. till studerande vid universitetet.

[4]) Däraf nära 400 kr. till f. d. lärjungar.

[5]) Befriade från afgiften till läroverkets allmänna kassa svara mot medellöse vid andra läroverk.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar | Befriade från afgift till två kassor | Befriade från afgift till en kassa | Fullt betalande | Procent af medellösa | Procent af mindre bemedl. | Procent af fullt betalande | Arliga skolafgifter för fullt betalande | Årligen utdelade stipendier, premier, understöd | Årligen utdelade kr. på hvarje lärjunge |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Umeå | 190 | 28 | 25 | 137 | 14,7 | 13,2 | 72,1 | 31,15 | 1,602,23 | 8,43 |
| Upsala | 453 | 108 | 38 | 307 | 23,8 | 8,4 | 67,8 | 32,45 | 2,549,78 | 5,63 |
| Visby | 148 | 12 | 30 | 106 | 8,1 | 20,3 | 71,6 | 32,75 | 803,53 | 5,43 |
| Vänersborg | 218 | 39 | 36 | 143 | 17,9 | 16,5 | 65,6 | 35,55 | 814,73 | 3,74 |
| Västervik | 178 | 44 | 34 | 100 | 24,7 | 19,1 | 56,2 | 29,00 | 1,998,70 | 11,23 |
| Västerås | 248 | 22 | 34 | 192 | 8,9 | 13,7 | 77,4 | 32,80 | 4,659,35 | 18,79 |
| Växjö | 304 | 55 | 64 | 185 | 18,1 | 21,0 | 60,9 | 34,90 | — — | — |
| Örebro | 416 | 43 | 66 | 307 | 10,3 | 15,9 | 73,8 | 32,23 | 4,129,02 | 9,93 |
| Östersund | 210 | 23 | 30 | 157 | 10,9 | 14,3 | 74,8 | 30,70 | 1,235,52 | 5,88 |
| Summa | 11,507 | 1,844 | 1,272 | 8,391 | 16,0 | 11,1 | 72,9 | 32,85 | — — | — |
| Om Nya elementarskolan ej medräknas, blir talen: | 11,187 | 1,835 | 1,272 | 8,080 | 16,4 | 11,4 | 72,2 | 32,37 | — — | — |

## B) Femklassiga läroverk.

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Arboga | 57 | 18 | — | 39 | 31,6 | — | 68,4 | 35,90 | 1,293,09 [1] | 22,68 |
| Borås | 114 | 20 | 21 | 73 | 17,6 | 18,4 | 64,0 | 25,05 | 189,50 | 1,66 |
| Eksjö | 70 | 11 | 20 | 39 | 15,7 | 28,6 | 55,7 | 28,26 | 1,471,79 | 21,03 |
| Enköping | 70 | 14 | 13 | 43 | 20,0 | 18,6 | 61,4 | 26,60 | 308,68 | 4,41 |
| Eskilstuna | 117 | 27 | 14 | 76 | 23,0 | 12,0 | 65,0 | 26,35 | 615,16 | 5,26 |
| Göteborg | 322 | 93 | 67 | 162 | 28,9 | 20,8 | 50,3 | 26,55 | 1,224,76 | 3,80 |
| Haparanda | 50 | 15 | 6 | 29 | 30,0 | 12,0 | 58,0 | 25,40 | 622,23 [2] | 12,44 |
| Karlshamn | 137 | 34 | 19 | 84 | 24,8 | 13,9 | 61,3 | 27,03 | | |
| Kristinehamn | 90 | 20 | 15 | 55 | 22,2 | 16,7 | 61,1 | 31,35 | 294,74 | 3,27 |
| Landskrona | 107 | 21 | 11 | 75 | 19,6 | 10,3 | 70,1 | 30,70 | 638,69 | 5,97 |
| Lidköping | 69 | 23 | 19 | 27 | 33,3 | 27,6 | 39,1 | 27,80 | 675,04 | 9,78 |
| Mariestad | 67 | 10 | 18 | 39 | 15,0 | 26,9 | 58,1 | 28,50 | 524,37 | 7,83 |
| Norrtälje | 48 | 9 | 9 | 30 | 18,7 | 18,8 | 62,5 | 34,05 | 605,27 | 12,61 |
| Oskarshamn | 75 | 10 | 23 | 42 | 13,3 | 30,7 | 56,0 | 28,40 | 252,09 | 3,36 |
| Piteå | 70 | 17 | 17 | 36 | 24,3 | 24,3 | 51,4 | 27,55 | 367,75 | 5,25 |
| Sköfde | 110 | 25 | 27 | 58 | 22,7 | 24,6 | 52,7 | 29,70 | 184,75 | 1,68 |
| Sthm: Jakob | 251 | 38 | 8 | 205 | 15,1 | 3,2 | 81,7 | 30,60 | 525,86 | 2,10 |
| » Katarina | 215 | 45 | 28 | 142 | 21,0 | 13,0 | 66,0 | 35,75 | 435,96 | 2,02 |
| » Österm. | 386 | 51 | 2 | 333 | 13,2 | 0,5 | 86,3 | 28,05 | 436,26 | 1,13 |
| Söderhamn | 81 | 16 | 11 | 54 | 19,7 | 13,6 | 66,7 | 31,40 | 300,87 | 3,71 |
| Uddevalla | 123 | 41 | 15 | 67 | 33,3 | 12,2 | 54,5 | 33,00 | 277,64 | 2,26 |
| Vadstena | 68 | 6 | 15 | 47 | 8,8 | 22,1 | 69,1 | 33,35 | 413,84 | 6,09 |
| Ystad | 138 | 16 | 13 | 109 | 11,6 | 9,4 | 79,0 | 32,85 | 1,546,16 | 11,20 |
| Summa | 2,835 | 580 | 391 | 1,864 | 20,5 | 13,8 | 65,7 | 29,78 | | |

[1] Däraf 268,79 till forna lärjungar vid andra läroverk.
[2]) Däri ingå stipendier till forna lärjungar vid högre läroverk.

## C) Treklassiga läroverk.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar | Befriade från afgift till två kassor | Befriade från afgift till en kassa | Fullt betalande | Procent af medellösa | Procent af mindre bemedl. | Procent af fullt betalande | Årliga skolafgifter för fullt betalande | Årligen utdelade stipendier, premier, understöd | Årligen utdelade kr. på hvarje lärjunge |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Alingsås | 83 | 25 | 31 | 27 | 30,1 | 37,4 | 32,5 | 22,89 | 1 093,21 | 13,17 |
| Arvika | 67 | 23 | 19 | 25 | 34,3 | 28,4 | 37,3 | 23,70 | 111,82 | 1,67 |
| Askersund | 33 | 11 | 4 | 18 | 33,3 | 12,1 | 54,6 | 31,35 | 135,27 | 4,10 |
| Engelholm | 64 | 15 | 8 | 41 | 23,4 | 12,5 | 64,1 | 24,30 | 141,81 | 2,22 |
| Falköping | 65 | 28 | 18 | 19 | 43,1 | 27,7 | 29,2 | 27,75 | 89,00 | 1,37 |
| Filipstad | 64 | 21 | 20 | 23 | 32,8 | 31,3 | 35,9 | 25,00 | 705,75 | 11,03 |
| Marstrand | 16 | 6 | 5 | 5 | 37,6 | 31,2 | 31,2 | 21,00 | 16,81 | 1,05 |
| Sala | 50 | 7 | 11 | 32 | 14,0 | 22,0 | 64,0 | 28,30 | 177,30 | 3,55 |
| Skellefteå | 43 | 10 | 10 | 23 | 23,3 | 23,3 | 53,4 | 26,25 | 366,88 | 8,53 |
| Strömstad | 36 | 19 | 5 | 12 | 52,8 | 13,9 | 33,3 | 28,20 | 613,19 | 17,03 |
| Söderköping | 36 | 12 | 9 | 15 | 33,3 | 25,0 | 41,7 | 28,60 | 358,96 | 9,97 |
| Sölvesborg | 47 | 13 | 12 | 22 | 27,7 | 25,5 | 46,8 | 28,20 | 81,20 | 1,73 |
| Trelleborg | 33 | 2 | 4 | 27 | 6,1 | 12,1 | 81,8 | 33,60 | 137,02 | 4,15 |
| Varberg | 80 | 22 | 20 | 38 | 27,5 | 25,0 | 47,5 | 27,30 | 614,46 | 7,68 |
| Vimmerby | 31 | 11 | 9 | 11 | 35,5 | 29,0 | 35,5 | 23,95 | 210,29 | 6,78 |
| Åmål | 58 | 21 | 16 | 21 | 36,2 | 27,6 | 36,2 | 25,95 | 170,08 | 2,73 |
| Örnsköldsvik | 43 | 12 | 5 | 26 | 28,0 | 11,6 | 60,4 | 28,25 | 54,26 | 1,26 |
| Summa | 849 | 258 | 206 | 385 | 30,4 | 24,3 | 45,3 | 26,74 | 5,077,31 | 5,98 |
| **D) Pedagogier.** | | | | | | | | | | |
| Köping | 60 | 15[1] | — | 45 | 25,0 | — | 75,0 | 16,20[2] | 315,51 | 5,26 |
| Nora | 28 | 6[1] | — | 22 | 21,4 | — | 78,6 | 11,55[2] | 111,42 | 3,98 |
| Simrishamn | 51 | 7 | 8 | 36 | 13,7 | 15,7 | 70,6 | 22,00 | 52,42 | 1,03 |
| Södertälje | 54 | 15 | 22 | 17 | 27,8 | 40,7 | 31,5 | 27,85 | 213,25 | 3,95 |
| Summa | 193 | 43 | 30 | 120 | 22,3 | 15,5 | 62,2 | 19,40 | 692,60 | 3,59 |
| **Sammandrag för alla läroverk.** | | | | | | | | | | |
| Summa | 15,384 | 2,725 | 1,899 | 10,760 | 17,7 | 12,3 | 70,0 | 29,95 | — | — |
| **Sammandrag för alla läroverk med samma kassor.[3]** | | | | | | | | | | |
| Summa | 14,976 | 2,695 | 1,899 | 10,382 | 18,0 | 12,7 | 69,3 | 30,12 | — | — |

[1]) Befriade från materielkassan motsvara närmast andra läroverks medellöse.

[2]) Terminsafgiften till ljus- och vedkassan erhålles för dessa läroverk genom att draga 9 från talet i denna kolumn och dela resten med 2.

[3]) Således Nya elementarskolan samt pedagogierna i Köping och Nora ej medräknade.

## Tabell 1. H.

# Jämförelse mellan befrielserna från terminsafgifter och förmögenhetsuppskattningen v. t. 1900.

### A) Högre läroverk.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar [1] | Medellösa | Mindre bemedlade | Fullt betalande | Procent af: medellöse | Procent af: mindre bemedl. | Procent af: fullt betal. | Skillnad [2] i procent mellan: medellösa o. taxerade under 1,500 | mindre bemedlade o. taxerade 1,500—3,000 | fullt betalande och taxerade öfver 3,000 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Falun | 339 | 34 | 48 | 257 | 10 | 14 | 76 | — 18 | — 15 | + 33 |
| Gäfle | 334 | 33 | 35 | 266 | 10 | 10 | 80 | — 2 | — 19 | + 21 |
| Göteb. latin | 440 | 78 | 26 | 336 | 18 | 6 | 76 | — 8 | — 12 | + 20 |
| „ real | 596 | 62 | 79 | 455 | 11 | 13 | 76 | — 3 | — 5 | + 8 |
| Halmstad | 232 | 31 | 41 | 160 | 13 | 18 | 69 | — 16 | — 3 | + 19 |
| Helsingborg | 471 | 92 | 40 | 339 | 19 | 9 | 72 | — 11 | — 19 | + 30 |
| Hernösand | 230 | 39 | 24 | 167 | 17 | 10 | 73 | — 16 | — 10 | + 26 |
| Hudiksvall | 128 | 20 | 19 | 89 | 16 | 15 | 69 | — 10 | — 12 | + 22 |
| Jönköping | 354 | 85 | 63 | 206 | 24 | 18 | 58 | — 9 | — 10 | + 19 |
| Kalmar | 341 | 56 | 79 | 206 | 17 | 23 | 60 | — 8 | — 6 | + 14 |
| Karlskrona | 260 | 20 | 19 | 221 | 8 | 7 | 85 | — 29 | — 15 | + 44 |
| Karlstad | 395 | 68 | 82 | 245 | 17 | 21 | 62 | ± 0 | ± 0 | ± 0 |
| Kristianstad | 308 | 83 | 14 | 211 | 27 | 4 | 69 | — 2 | — 13 | + 15 |
| Linköping | 488 | 103 | 75 | 310 | 21 | 15 | 64 | — 20 | — 16 | + 36 |
| Luleå | 198 | 21 | 19 | 158 | 11 | 9 | 80 | — 12 | — 16 | + 28 |
| Lund | 433 | 65 | 58 | 310 | 15 | 13 | 72 | — 17 | — 10 | + 27 |
| Malmö | 643 | 135 | 51 | 457 | 21 | 8 | 71 | — 15 | — 16 | + 31 |
| Norrköping | 475 | 63 | 53 | 359 | 13 | 11 | 76 | — 11 | — 11 | + 22 |
| Nyköping | 186 | 33 | 17 | 136 | 18 | 9 | 73 | + 5 | — 14 | + 9 |
| Skara | 368 | 67 | 97 | 204 | 18 | 26 | 56 | — 18 | + 3 | + 15 |
| Sthm: N. latin | 758 | 112 | — | 646 | 15 | — | 85 | — 13 | — 20 | + 33 |
| „ real | 598 | 48 | 37 | 513 | 8 | 6 | 86 | — 13 | — 10 | + 23 |
| „ Söderm. | 595 | 58 | 33 | 504 | 10 | 5 | 85 | — 3 | — 21 | + 24 |
| „ N.elem. | 354 | 6 | 2 | 346 | 2 | — | 98 | — 1 | — 11 | + 12 |
| Strängnäs | 133 | 43 | 17 | 73 | 32 | 13 | 55 | + 2 | — 13 | + 11 |
| Sundsvall | 273 | 55 | 26 | 192 | 20 | 10 | 70 | — 9 | — 22 | + 31 |
| Umeå | 236 | 47 | 16 | 173 | 20 | 7 | 73 | — 13 | — 7 | + 20 |

[1]) Antalet lärjungar, som upptaxerats för terminsafgifter v. t. 1900 och som upptaxerats för kommitténs arbeten i tre förmögenhetskategorier vid ungefär samma tid, är i allmänhet för hvarje läroverk detsamma eller skiljer sig blott på en eller högst 3 lärjungar. Undantag utgöra blott läroverken i Lund och Malmö, där respektive 6 lärjungar mindre och 10 lärjungar mer upptaxerats i förmögenhetsklasser än för terminsafgifter. Vid alla högre läroverk tillsammans äro 10 lärjungar mer taxerade i förmögenhetsklasser, vid de femklassiga 8 och vid Nora pedagogi 2. Tabellen upptager de för terminsafgiften upptaxerade; de i förmögenhetsklasser upptaxerade återfinnas i Tab. 1. C och 1. D sid. 926 och 927.

[2]) Procenttalen för de tre förmögenhetsgrupperna återfinnas i Tab. 1. C och 1. D. + utmärker öfverskott för terminsafgiftsgrupper öfver förmögenhetsgrupper, — tvärtom.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar | Medellösa | Mindre bemedlade | Fullt betalande | Procent af | | | Skillnad i procent mellan | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | medellösa | mindre bemedl. | fullt betal. | medellösa o. taxerade under 1,500 | mindre bemedlade o. taxerade 1,500—3,000 | fullt betalande och taxerade öfver 3,000 |
| Upsala | 530 | 131 | 42 | 357 | 25 | 8 | 67 | — 6 | — 10 | + 16 |
| Visby | 144 | 9 | 33 | 102 | 6 | 23 | 71 | — 27 | + 3 | + 24 |
| Vänersborg | 213 | 47 | 35 | 131 | 22 | 16 | 62 | — 5 | — 8 | + 13 |
| Västervik | 184 | 44 | 42 | 98 | 24 | 23 | 53 | — 19 | + 5 | + 14 |
| Västerås | 242 | 24 | 31 | 187 | 10 | 13 | 77 | — 15 | — 15 | + 30 |
| Växjö | 329 | 49 | 84 | 196 | 15 | 26 | 59 | — 23 | + 7 | + 16 |
| Örebro | 458 | 49 | 89 | 320 | 11 | 19 | 70 | — 16 | — 12 | + 28 |
| Östersund | 277 | 23 | 48 | 206 | 8 | 17 | 75 | — 11 | — 23 | + 34 |
| Summa | 12,543 | 1,933 | 1,474 | 9,136 | 15,1 | 11,8 | 72,8 [3]) | — 11,1 | — 11,4 | + 22,5 |

[3]) Motsvarande procenttal för de tre förmögenhetsgrupperna äro 26,5, 23,2, 50,3 eller något olika de i Tab. 1. C angifna, beroende af att Ystad där medräknats.

## B) Femklassiga läroverk.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar | Medellösa | Mindre bemedlade | Fullt betalande | Procent af | | | Skillnad i procent mellan | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | medellösa | mindre bemedl. | fullt betal. | medellösa o. taxerade under 1,500 | mindre bemedlade o. taxerade 1,500—3,000 | fullt betalande och taxerade öfver 3,000 |
| Arboga | 46 | 18 | 4 | 24 | 39 | 9 | 52 | ± 0 | — 17 | + 17 |
| Borås | 145 | 24 | 28 | 93 | 17 | 19 | 64 | — 19 | — 3 | + 22 |
| Eksjö | 83 | 3 | 25 | 55 | 4 | 30 | 66 | — 16 | — 10 | + 26 |
| Enköping | 84 | 14 | 15 | 55 | 17 | 18 | 65 | — 28 | — 7 | + 35 |
| Eskilstuna | 125 | 32 | 11 | 82 | 25 | 9 | 66 | ± 0 | — 25 | + 25 |
| Göteborg | 371 | 88 | 68 | 215 | 24 | 18 | 58 | — 13 | — 8 | + 21 |
| Happaranda | 46 | 10 | 4 | 32 | 22 | 9 | 69 | — 21 | — 23 | + 44 |
| Karlshamn | 120 | 23 | 18 | 79 | 19 | 15 | 66 | — 14 | — 12 | + 26 |
| Kristinehamn | 102 | 37 | 18 | 47 | 36 | 18 | 46 | + 9 | — 15 | + 6 |
| Landskrona | 113 | 21 | 11 | 81 | 18 | 10 | 72 | — 11 | — 25 | + 36 |
| Lidköping | 85 | 24 | 16 | 45 | 28 | 19 | 53 | — 13 | — 6 | + 19 |
| Mariestad | 66 | 8 | 21 | 37 | 12 | 32 | 56 | — 32 | + 8 | + 24 |
| Norrtälje | 49 | 12 | 2 | 35 | 25 | 4 | 71 | + 1 | — 25 | + 24 |
| Oskarshamn | 77 | 10 | 23 | 44 | 13 | 30 | 57 | — 17 | — 7 | + 24 |
| Piteå | 66 | 7 | 20 | 39 | 11 | 30 | 59 | — 30 | — 6 | + 36 |
| Sköfde | 120 | 30 | 33 | 57 | 25 | 27 | 48 | — 7 | — 5 | + 12 |
| Sthm: Jakob | 276 | 40 | 18 | 218 | 15 | 6 | 79 | — 12 | — 26 | + 38 |
| „ Katarina | 267 | 38 | 44 | 185 | 14 | 17 | 69 | — 1 | — 15 | + 16 |
| „ Österm. | 408 | 37 | 22 | 349 | 9 | 5 | 86 | — 10 | — 19 | + 29 |
| Söderhamn | 80 | 12 | 14 | 54 | 15 | 18 | 67 | — 12 | — 6 | + 18 |
| Uddevalla | 120 | 40 | 21 | 59 | 33 | 18 | 49 | + 6 | — 9 | + 3 |
| Vadstena | 61 | 8 | 14 | 39 | 13 | 23 | 64 | — 5 | — 11 | + 16 |
| Ystad | 162 | 33 | 18 | 111 | 20 | 11 | 69 | — 14 | — 14 | + 28 |
| Summa | 3,072 | 569 | 468 | 2,035 | 18,5 | 15,2 | 66,3 | — 10,1 | — 13,7 | + 24,1 |

## C) Treklassiga läroverk.

| Läroverk | Antal taxerade lärjungar | Medellösa | Mindre bemedlade | Fullt betalande | Procent af: medellösa | Procent af: mindre bemedl. | Procent af: fullt betal. | Skillnad i procent mellan: medellösa o. taxerade under 1,500 | Skillnad i procent mellan: mindre bemedlade o. taxerade 1,500—3,000 | Skillnad i procent mellan: fullt betalande och taxerade öfver 3,000 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Alingsås | 85 | 31 | 29 | 25 | 37 | 34 | 29 | — 19 | + 10 | + 9 |
| Arvika | 112 | 32 | 30 | 50 | 28 | 27 | 45 | — 12 | + 1 | + 11 |
| Askersund | 53 | 12 | 7 | 34 | 23 | 13 | 64 | — 5 | — 15 | + 20 |
| Engelholm | 60 | 11 | 9 | 40 | 18 | 15 | 67 | — 12 | — 18 | + 30 |
| Falköping | 58 | 21 | 15 | 22 | 36 | 26 | 38 | — 2 | — 14 | + 16 |
| Filipstad | 71 | 19 | 23 | 29 | 27 | 32 | 41 | — 10 | — 3 | + 13 |
| Marstrand | 11 | 6 | 2 | 3 | 55 | 18 | 27 | — 18 | — 9 | + 27 |
| Sala | 61 | 7 | 15 | 39 | 11 | 25 | 64 | — 15 | — 16 | + 31 |
| Skellefteå | 65 | 6 | 10 | 49 | 9 | 15 | 76 | ± 0 | — 25 | + 25 |
| Strömstad | 40 | 20 | 7 | 13 | 50 | 17 | 33 | — 23 | + 12 | + 11 |
| Söderköping | 25 | 5 | 8 | 12 | 20 | 32 | 48 | — 8 | — 4 | + 12 |
| Sölvesborg | 30 | 3 | 8 | 19 | 10 | 27 | 63 | — 33 | + 3 | + 30 |
| Trelleborg | 65 | 10 | 4 | 51 | 15 | 6 | 79 | ± 0 | — 30 | + 30 |
| Varberg | 105 | 30 | 23 | 52 | 29 | 22 | 49 | — 25 | + 8 | + 17 |
| Vimmerby | 33 | 7 | 13 | 13 | 22 | 39 | 39 | — 42 | + 15 | + 27 |
| Åmål | 93 | 27 | 33 | 33 | 29 | 35 | 36 | — 17 | + 12 | + 5 |
| Örnsköldsvik | 46 | 11 | 6 | 29 | 24 | 13 | 63 | — 11 | — 13 | + 24 |
| Summa | 1,013 | 258 | 242 | 513 | 25,5 | 23,9 | 50,6 | — 14,0 | — 4,0 | + 18,0 |

## D) Pedagogier.

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Köping | 49 | 15 | — | 34 | 31 | — | 69 | — 14 | — 24 | + 38 |
| Nora | 20 | 2 | — | 18 | 10 | — | 90 | — 49 | — 32 | + 81 |
| Simrishamn | 60 | 9 | 8 | 43 | 15 | 13 | 72 | — 28 | — 22 | + 50 |
| Södertälje | 71 | 15 | 27 | 29 | 21 | 38 | 41 | + 1 | — 3 | + 2 |
| Summa | 200 | 41 | 35 | 124 | 20,5 | 17,5 | 62,0 | — 16,6 | — 16,7 | + 33,3 |

## Sammandrag för alla läroverk.

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Summa | 16,828 | 2,801 | 2,219 | 11,808 | 16,6 | 13,2 | 70,2 | — 11,3 | — 11,4 | + 22,7 |

## Sammandrag för alla läroverk med samma afgifter.

(N. elem.-skolan samt pedagogierna i Köping och Nora ej medräknade).

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Summa | 16,405 | 2,778 | 2,217 | 11,410 | 16,9 | 13,5 | 69,6 | — 11,4 | — 11,4 | + 22,8 |

## Tabell 2.

## Antal i examen vid slutet af vårterminen 1900 i de olika lärjungar inom 4:e och 5:e klasserna vid de högre

| Ämnen. | Realklassen 4. | | | | Latinklassen 4. | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Godkända. | | Icke godkända. | | Godkända. | | Icke godkända. | |
| | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % |
| Kristendom [1] | 1,064 | 97,4 | 28 | 2,6 | 630 | 99,1 | 6 | 0,9 |
| Modersmålet | 781 | 71,1 | 318 | 28,9 | 550 | 86,2 | 88 | 13,8 |
| Latin | — | — | — | — | 561 | 87,9 | 77 | 12,1 |
| Tyska | 732 | 66,6 | 367 | 33,4 | 511 | 80,1 | 127 | 19,9 |
| Engelska | 968 | 88,1 | 131 | 11,9 | — | — | — | — |
| Franska | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Historia | 1,010 | 91,9 | 89 | 8,1 | 607 | 95,1 | 31 | 4,9 |
| Geografi | 1,034 | 94,1 | 65 | 5,9 | 623 | 97,6 | 15 | 2,4 |
| Matematik | 822 | 74,8 | 277 | 25,2 | 521 | 81,7 | 117 | 18,3 |
| Naturlära | 976 | 88,8 | 123 | 11,2 | 603 | 94,5 | 35 | 5,5 |
| Teckning [2] | 1,011 | 92,1 | 87 | 7,9 | 572 | 89,9 | 64 | 10,1 |
| Summa afgifna ämnesbetyg | 8,398 | 85,0 [3] | 1,485 | 15,0 [3] | 5,178 | 90,2 | 560 | 9,8 |

*Anm.* Med % menas % af klassens i ämnet undervisade lärjungar, hvilkas antal i kristendom och teckning är något lägre än klassens hela lärjungeantal.

[1] I kristendomsundervisningen ha icke deltagit: 7 lärjungar i R. 4, 2 i L. 4, 7 R. 5 och 2 i L. 5.

[2] Från teckningsundervisningen ha varit befriade: 1 lärjunge i R. 4, 2 i L. 4 och 2 i L. 5.

## läroämnena och teckning godkända och icke godkända allmänna läroverken (utom Nya elementarskolan).

| Hela kl. 4. | | Realklassen 5. | | | | Latinklassen 5. | | | | Hela kl. 5. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Icke godkända. | | Godkända. | | Icke godkända. | | Godkända. | | Icke godkända. | | Icke godkända. | |
| Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % |
| 34 | 2,0 | 877 | 99,3 | 6 | 0,7 | 640 | 98,8 | 8 | 1,2 | 14 | 0,9 |
| 406[4]) | 23,4 | 718 | 80,7 | 172 | 19,3 | 580 | 89,2 | 70 | 10,8 | 242[5]) | 15,7 |
| 77 | 12,1 | — | — | — | — | 571 | 87,8 | 79 | 12,2 | 79 | 12,2 |
| 494[4]) | 28,4 | 705 | 79,2 | 185 | 20,8 | 543 | 83,5 | 107 | 16,5 | 292[5]) | 19,0 |
| 131 | 11,9 | 806 | 90,6 | 84 | 9,4 | — | — | — | — | 84 | 9,4 |
| — | — | 748 | 84,0 | 142 | 16,0 | 593 | 91,2 | 57 | 8,8 | 199 | 12,9 |
| 120 | 6,9 | 848 | 95,3 | 42 | 4,7 | 633 | 97,4 | 17 | 2,6 | 59 | 3,8 |
| 80 | 4,6 | 852 | 95,7 | 38 | 4,3 | 631 | 97,1 | 19 | 2,9 | 57 | 3,7 |
| 394[4]) | 22,7 | 719 | 80,8 | 171 | 19,2 | 574 | 88,3 | 76 | 11,7 | 247[5]) | 16,0 |
| 158 | 9,1 | 821 | 92,3 | 69 | 7,7[5]) | 608 | 93,5 | 42 | 6,5 | 111 | 7,2 |
| 151 | 8,7 | 776 | 87,2 | 114 | 12,8 | 484 | 90,1 | 64 | 9,9 | 178 | 11,6 |
| 2,045 | 13,1 | 7,870 | 88,5 | 1,023 | 11,5 | 5,957 | 91,7 | 539 | 8,3 | 1,562 | 10,2 |

[3]) D. v. s. af alla afgifna betyg äro i medeltal 85 % godkända eller däröfver och 15 % underbetyg.

[4]) Af samtliga underbetyg i kl. 4 utgöra underbetygen i modersmålet 19, 9 %, i tyska 24, 2 % och i matematik 19, 3 %.

[5]) Af samtliga underbetyg i kl. 5 utgöra underbetygen i modersmålet 15,5 %, i tyska 18,7 % och i matematik 15,8 %.

**Tabell 3.**

## Tiden för slöjdundervisningen vid de särskilda läroverken.

| | Läroverkets namn o. slag. H=högre; F=5-klassigt; T=3-klassigt. | | Tiden för denna undervisning. | Antal år (terminer) under hvilket undervisningen fortgått. | Anmärkningar. |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Lidköpings | F | vt. 77—vt. 94; ht. 95 vt. 1900. | 23 | |
| 2 | Enköpings | F | ht. 84—vt. 1900. | 16 | |
| 3 | Strömstads | T | vt. 85—vt. 1900. | 15 1/2 (31 term.) | |
| 4 | Växjö | H | ht. 85—vt. 1900. | 15 | Under sommarferierna år 1885 deltogo ett tjugutal lärjungar i Kronobergs läns hushållningssällskaps slöjdskola. |
| 5 | Marstrands | T | ht. 82—ht. 88; ht. 92—vt. 1900. | 14 1/2 (29 term.) | |
| 6 | Karlskrona | H | 84—vt. 95; ht. 97—vt. 1900. | 14 1/2 „ | Under sommarferierna år 1884, 1885, 1886; fr. o. m. 1886—87 *äfven* under terminerna. |
| 7 | Stockholms norra latinläroverk | H | ht. 86—vt. 1900. | 14 | |
| 8 | Borås | F | ht. 86—vt. 1900. | 14 | |
| 9 | Kristinehamns | F | ht. 84—vt. 93; ht. 94—vt. 98. | 13 1/2 (27 term.) | Ett afbrott 1893—1894, emedan en eldsvåda förstört slöjdlokalen. |
| 10 | Nyköpings | H | ht. 87—vt. 1900. | 13 | |
| 11 | Skara | H | ht. 88—vt. 1900. | 12 | Under minst 10 år förut hade enstaka lärjungar deltagit i undervisning i stadens slöjdskola. |
| 12 | Sala | T | vt. 89—vt. 1900. | 11 1/2 (23 term.) | |
| 13 | Göteborgs reallläroverk | H | ht. 86—vt. 97. | 11 | |
| 14 | Norrtälje | F | 89—vt. 99. | 10 | Under ferierna 1889—1894; under läsåret 1895—1899. |
| 15 | Göteborgs 5-kl. | F | ht. 90—vt. 1900. | 10 | |
| 16 | Hudiksvalls | H | vt. 80—vt. 82; ht. 84—ht. 90. | 9 | |
| 17 | Gäfle | H | ht. 86—vt. 87; ht. 88—vt. 96. | 9 | 1886—1887 slöjd i folkskolans lokal; fr. 1888 i läroverkets. |
| 18 | Falköping | F | ht. 91—vt. 1900. | 9 | Under flere föreg. år hade en och annan lärjunge undervisats i stadens slöjdskola. |
| 19 | Strängnäs | H | ht. 88—vt. 92; vt. 98—vt. 1900. | 7 1/2 (15 term.) | |
| 20 | Södermalms läroverk i Stockholm | H | ht. 90—vt. 97. | 7 | I Maria förbered. elementarskola. |
| 21 | Stockholms reallläroverk | H | ht. 93—vt. 1900. | 7 | Ett begränsadt antal lärjungar få deltaga i Norra latinläroverkets slöjdundervisning. |
| 22 | Vänersborgs | H | vt. 83—vt. 88. | 5 1/2 (11 term.) | |
| 23 | Lunds | H | ht. 86—vt. 91. | 5 | Vid privat slöjdskola mot afgift; dock frielever, för hvilka skolan betalar. |
| 24 | Jakobs i Stockholm | F | ht. 85—vt. 87. | 2 | I Beskowska skolan mot afgift; på senare år har en och annan lärj. fått deltaga i Norra latinläroverkets slöjdundervisning. |
| 25 | Norrköpings | H | ht. 86—vt. 88. | 2 | Vid privat slöjdskola mot afgift. |

| | Läroverkets namn o. slag. H=högre; F=5-klassigt; T=3-klassigt. | | Tiden för denna undervisning. | Antal år (terminer) under hvilket undervisningen fortgått. | Anmärkningar. |
|---|---|---|---|---|---|
| 26 | Linköpings | H | ht. 94 – vt. 96. | 2 | Äfven några föreg. år ha lärjungar under julferierna fått undervisning i privat slöjdskola (ej upptaget i årsredogörelsen). |
| 27 | Malmö | H | ht. 98—vt. 1900. | 2 | |
| 28 | Varbergs | T | ht. 87 – vt. 88. | 1 | |
| 29 | Sölvesborgs | T | ht. 89—vt. 90. | 1 | |
| 30 | Landskrona | F | vt. 91. | 1/2 (1 term.) | |

**Tabell 4.**

## Öfversikt af antalet allmänna läroverk, där slöjdundervisning enligt årsredogörelserna 1880—1900 förekommit.

| Läsår. | Högre lärov. | Femklassiga lärov. | Treklassiga lärov. | Summa. | Läsår. | Högre lärov. | Femklassiga lärov. | Treklassiga lärov. | Summa. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1877—78 | — | 1 | — | 1 | 1889—90 | 10 | 5 | 3 | 18 |
| 78—79 | — | 1 | — | 1 | 90—91 | 11 | 6 | 2 | 19 |
| 79—80 | 1 | 1 | — | 2 | 91—92 | 9 | 7 | 3 | 19 |
| 80—81 | 1 | 1 | — | 2 | 92—93 | 9 | 6 | 4 | 19 |
| 81—82 | 1 | 1 | — | 2 | 93—94 | 9 | 5 | 4 | 18 |
| 82—83 | 1 | 1 | 1 | 3 | 94—95 | 10 | 5 | 4 | 19 |
| 83—84 | 1 | 2 | 1 | 4 | 95—96 | 9 | 6 | 4 | 19 |
| 84—85 | 3 | 3 | 1 | 7 | 96—97 | 8 | 6 | 4 | 18 |
| 85—86 | 4 | 4 | 2 | 10 | 97—98 | 7 | 6 | 4 | 17 |
| 86—87 | 8 | 5 | 2 | 15 | 98—99 | 8 | 5 | 4 | 17 |
| 87—88 | 9 | 4 | 3 | 16 | 99—1900 | 8 | 4 | 4 | 16 |
| 88—89 | 10 | 4 | 3 | 17 | | | | | |

*Anm.* Läroverken upptagas för respektive år, äfven om undervisningen meddelats endast under den ena af läsårets terminer.

**Tabell 5.**

## Antal under läsåren 1880/81—1899/1900 i slöjd undervisade lärjungar

| Läroverk. | Läroverkets hela lärjungeantal | | Antal i slöjd undervisade | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | första året. | sista året. | 1880/81 | | 1881/82 | | 1882/83 | | 1883/84 | | 1884/85 | | 1885/86 | | 1886/87 | | 1887/88 | | 1888/89 | |
| | | | h. t. | t v. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. |
| *Högre.* | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Växjö | 399 | 329 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ? | 53 | 32 | 60 | 60 | 25 | 26 | 27 |
| Karlskrona | 239 | 260 | — | — | — | -- | — | — | 24 [1] | | 30 [1] | | 31 [1] | | 48 | 52 | 46 | 48 | 13 [1] / 16 | 16 |
| Stockholms norra latinläroverk | 684 | 758 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ? | 52 | 52 | 40 | 39 | 40 |
| Nyköping | 195 | 186 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 71 | 63 | 61 | 52 |
| Skara | 345 | 369 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 35 | |
| Göteborgs reallläroverk | 475 | 619 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 72 | 69 | 43 | 43 | 40 | 36 |
| Hudiksvall | 140 | 122 | 35 | 19 | 15 | 14 | — | — | — | — | 14 | 21 | 14 | 30 | — | 15 | — | 14 | 13 | 10 |
| Gefle | 294 | 313 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ? | ? | — | — | 19 | |
| Strängnäs | 113 | 133 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 32 | |
| Stockholms reallläroverk | 627 | 598 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | |
| Vänersborg | 225 | 180 | — | — | — | — | — | 88 | 44 | 25 | 46 | 20 | 23 | 9 | ? | ? | ? | ? | — | |
| Lund | 543 | 460 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 40 | 60 | 61 | | 62 | |
| *Femklassiga.* | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Lidköping | 97 | 85 | — | — | 20 | | 20 | | 25 | | 25? | 25? | 25? | 25? | 42 | 20 | 25 | | 25 | |
| Enköping | 48 | 84 | — | — | — | — | — | — | — | — | 19 | 10 | 20 | 20 | 22 | 20 | 25 | 27 | 24 | 24 |
| Borås | 67 | 145 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 25 | 27 | 22 | 24 | 25 | 21 |
| Göteborg | 285 | 371 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| *Treklassigt.* | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Sala | 31 | 61 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 31 | |

*Anmärkningar. Växjö:* Slöjdafgifterna olika allt efter terminsafgifterna. Dessutom under sommarferierna 1885 och Minskningen berodde på »missgynnande omständigheter». — *Stockholms reallläroverk:* »Många flera ha önskat deltaga». — föräldrar.» — *Lidköping:* Före 1881 finnes ingen anteckning om slöjden i årsredogörelsen. — *Enköping:* Hvarje termin hafva af räntemedel ur Torins fond. — *Göteborgs 5-kl. läroverk:* »Minst 25 frielever». — *Sala:* Betalning erlagd »efter råd och

[1]) Under sommarferierna. — [2]) Under julferierna.

## vid de läroverk, för hvilka uppgifter härom funnits att tillgå.

lärjungar under läsåret.

| 1889/90 | | 1890/91 | | 1891/92 | | 1892/93 | | 1893/94 | | 1894/95 | | 1895/96 | | 1896/97 | | 1897/98 | | 1898/99 | | 1899/1900 | | Terminsafgifter för slöjdundervisningen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | h. t. | v. t. | Kronor. |
| 26 | 36 | 24 | 18 | 32 | 24 | 25 | 23 | 27 | 33 | 36 | 39 | 33 | 37 | 34 | 34 | 20 | 23 | 24 | 25 | 35 | 33 | 1 à 4 |
| 22[1] | 19 | 8[1] | 22 24 | 8[1] | 21 29 | 5 | 6 | 17 | 13 | 5 | 6 | — | — | — | — | — | 18 | 17 | 10 | 12 | 12 | »Afgift» |
| 42 | 39 | 44 | 33 | 33 | 19 | 20 | 14 | 40 | 42 | 40 | 28 | 42 | 20 | 39 | 23 | 32 | 40 | 32 | 22 | 22 | 17 | 10 |
| 65 | 34 | 32 | 20 | 31 | 22 | 42 | 27 | 37 | 39 | 45 | 41 | 31 | 29 | 27 | 24 | 24 | 20 | 18 | 13 | 13 | 14 | 5 |
| 34 | | 28 | | 37 | | 37 | 40 | 29 | 33 | 36 | 44 | 31 | 29 | 25 | 24 | 34 | 44 | 37 | 39 | 27 | 41 | 10 |
| 46 | 30 | 42 | 31 | 31 | 27 | 31 | 18 | 37 | 21 | 26 | 20 | 18? | | 28 | 18 | — | — | — | — | — | — | 8 à 10 |
| 15 | 11 | 7 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 |
| 33 | 15 | 15 | 13 | 14 | 6 | 4 | 10 | 7 | 8 | 10 | 7 | 15 | 18 | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 |
| 33 | 19 | 27 | 19 | 18 | 19 | 19 | 20 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 66 | 50 | 40 | 46 | 40 | C:a 1 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | 17 | 32 | 17 | 13 | 18 | 13 | 15 | 9 | 10 | 13 | 5 | 14 | 20 | 22 | |
| — | — | | | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 0,25 i timmen |
| 31 | | 20[2] | 27 10 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 i månaden |
| 25? | | 25? | | 25? | | 20? | | 20? | | — | — | 20 | 17 | 17 | 20 | 20 | 23 | 20 | 20 | 20 | 22 | 0 |
| 21 | 23 | 21 | 18 | 21 | 26 | 25 | 22 | 22 | 23 | 23 | 24 | 26 | 25 | 24 | 27 | 27 | 26 | 25 | 24 | 22 | 22 | 0 |
| 37 | 25 | 25 | 18 | 29 | 18 | 15 | 30 | 15 | 15 | 26 | 25 | 18 | 25 | 33 | 39 | 18 | 32 | 57 | 50 | 28 | 32 | 2,50 à 3 |
| — | — | 97 | 64 | 81 | 43 | 50 | 39 | 51 | 75 | 64 | 53 | 68 | 55 | 71 | 53 | 66 | 56 | 46 | 37 | 49 | 37 | 5 |
| 20 | 18 | 25 | 25 | 22 | 21 | 28 | 33 | 23 | 21 | 27 | 22 | 23 | 20 | 24 | 20 | 21 | 23 | 23 | 23 | — | 32 | 1 à 3 |

1886 resp. 18 och 14 lärjungar. — *Nyköping*. Några »frielever» hafva funnits. *Hudiksvall:* V. T. 1880 funnos 89 slöjdande. *Vänersborg:* Bland de undervisade hafva funnits några frielever, för hvilka skolan betalat. »Den höga afgiften afskräcker flere anmält sig än som kunnat mottagas. — *Borås:* För medellösa har afgiften betalats af Älfsborgs läns s. slöjdförening eller lägenhet».

**Tabell 6.**

## Lärjungarnes fördelning på bildningslinjer 1875—1901.

| Höst-terminen år | Samtliga klasserna. | Klasserna 1—3. | Kl. 4 och 5. | | Kl. 6: 1—7: 2. | | | Kl. 4—7: 2. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | Latin-linjen | Real-linjen. | Latin-linjen A. | Latin-linjen B. | Real-linjen. | Latin-linjen. | Real-linjen. |
| 1875 | 12,717 | 6,844 | 1,928 | 1,356 | 1,303 | 893 | 393 | 4,124 | 1,749 |
| 1876 | 13,156 | 6,998 | 1,891 | 1,591 | 1,312 | 899 | 465 | 4,102 | 2,056 |
| 1877 | 13,695 | 7,236 | 1,908 | 1,602 | 1,242 | 1,037 | 670 | 4,187 | 2,272 |
| 1878 | 14,378 | 7,399 | 2,114 | 1,629 | 1,273 | 1,174 | 789 | 4,561 | 2,418 |
| 1879 | 15,174 | 7,656 | 2,383 | 1,612 | 1,320 | 1,340 | 863 | 5,043 | 2,475 |
| 1880 | 15,478 | 7,679 | 2,500 | 1,528 | 1,386 | 1,467 | 918 | 5,353 | 2,446 |
| 1881 | 15,492 | 7,503 | 2,458 | 1,589 | 1,402 | 1,644 | 896 | 5,504 | 2,485 |
| 1882 | 15,107 | 7,158 | 2,432 | 1,622 | 1,332 | 1,770 | 793 | 5,534 | 2,415 |
| 1883 | 14,958 | 7,063 | 2,411 | 1,642 | 1,255 | 1,840 | 747 | 5,506 | 2,389 |
| 1884 | 14,756 | 6,868 | 2,292 | 1,643 | 1,210 | 1,995 | 748 | 5,497 | 2,391 |
| 1885 | 14,617 | 6,877 | 2,229 | 1,634 | 1,113 | 1,992 | 772 | 5,334 | 2,406 |
| 1886 | 14,708 | 6,949 | 2,123 | 1,722 | 1,073 | 2,023 | 818 | 5,219 | 2,540 |
| 1887 | 14,409 | 6,881 | 1,990 | 1,755 | 969 | 1,951 | 863 | 4,910 | 2,618 |
| 1888 | 14,385 | 7,068 | 1,822 | 1,900 | 910 | 1,814 | 871 | 4,546 | 2,771 |
| 1889 | 14,441 | 7,245 | 1,753 | 1,953 | 845 | 1,761 | 884 | 4,359 | 2,837 |
| 1890 | 14,591 | 7,435 | 1,800 | 2,040 | 755 | 1,662 | 899 | 4,217 | 2,939 |
| 1891 | 14,627 | 7,386 | 1,707 | 2,308 | 685 | 1,595 | 946 | 3,987 | 3,254 |
| 1892 | 14,738 | 7,336 | 1,699 | 2,445 | 635 | 1,598 | 1,025 | 3,932 | 3,470 |
| 1893 | 14,787 | 7,256 | 1,692 | 2,455 | 652 | 1,546 | 1,186 | 3,890 | 3,641 |
| 1894 | 15,071 | 7,344 | 1,694 | 2,495 | 740 | 1,479 | 1,319 | 3,913 | 3,814 |
| 1895 | 15,348 | 7,377 | 1,706 | 2,637 | 791 | 1,400 | 1,437 | 3,897 | 4,074 |
| 1896 | 15,770 | 7,536 | 1,695 | 2,633 | 852 | 1,433 | 1,621 | 3,980 | 4,254 |
| 1897 | 16,175 | 7,667 | 1,688 | 2,723 | 858 | 1,508 | 1,731 | 4,054 | 4,454 |
| 1898 | 16,516 | 7,794 | 1,645 | 2,932 | 834 | 1,547 | 1,764 | 4,026 | 4,696 |
| 1899 | 16,949 | 7,953 | 1,555 | 3,073 | 798 | 1,647 | 1,923 | 4,000 | 4,996 |
| 1900 | 17,479 | 8,141 | 1,514 | 3,242 | 784 | 1,668 | 2,130 | 3,966 | 5,372 |
| 1901 | 18,085 | 8,260 | 1,599 | 3,428 | 755 | 1,676 | 2,367 | 4,030 | 5,795 |
| *Medeltal:* | | | | | | | | | |
| 1876—80 | 14,376 | 7,393 | 2,159 | 1,592 | 1,307 | 1,183 | 741 | 4,649 | 2,333 |
| 1881—85 | 14,986 | 7,094 | 2,364 | 1,626 | 1,262 | 1,848 | 791 | 5,475 | 2,417 |
| 1886—90 | 14,507 | 7,116 | 1,898 | 1,874 | 910 | 1,842 | 867 | 4,650 | 2,741 |
| 1891—95 | 14,914 | 7,340 | 1,700 | 2,468 | 701 | 1,524 | 1,183 | 3,924 | 3,651 |
| 1896—1900 | 16,578 | 7,818 | 1,619 | 2,921 | 825 | 1,561 | 1,834 | 4,005 | 4,755 |

Tabell 7.

# Antal lärjungar vid de allmänna läroverken höstterminerna 1891—1900.

## A) Högre läroverk.

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Falun** | 1891 | 26 | 29 | 37 | 26 | 10 | 9 | 15 | 7 | 11 | 0 | 2 | 10 | 1 | 4 | 2 | 3 | 2 | 4 | 0 | 198 |
| | 1892 | 29 | 39 | 34 | 32 | 10 | 17 | 7 | 10 | 12 | 2 | 6 | 6 | 0 | 3 | 9 | 1 | 3 | 2 | 3 | 235 |
| | 1893 | 29 | 50 | 38 | 19 | 20 | 30 | 9 | 14 | 5 | 3 | 8 | 7 | 2 | 6 | 6 | 0 | 3 | 8 | 1 | 258 |
| | 1894 | 33 | 35 | 54 | 27 | 13 | 17 | 17 | 24 | 8 | 4 | 6 | 5 | 2 | 9 | 6 | 2 | 5 | 7 | 0 | 274 |
| | 1895 | 35 | 38 | 38 | 34 | 18 | 25 | 13 | 13 | 12 | 5 | 13 | 7 | 4 | 6 | 3 | 2 | 7 | 9 | 1 | 283 |
| | 1896 | 35 | 43 | 45 | 27 | 16 | 36 | 17 | 18 | 10 | 0 | 9 | 11 | 6 | 11 | 6 | 2 | 5 | 3 | 1 | 301 |
| | 1897 | 35 | 49 | 44 | 36 | 17 | 31 | 17 | 21 | 11 | 2 | 11 | 11 | 0 | 10 | 9 | 3 | 9 | 6 | 1 | 323 |
| | 1898 | 35 | 46 | 56 | 30 | 13 | 32 | 13 | 16 | 15 | 1 | 16 | 12 | 1 | 9 | 10 | 1 | 5 | 8 | 2 | 321 |
| | 1899 | 35 | 44 | 61 | 39 | 9 | 25 | 19 | 27 | 13 | 2 | 12 | 13 | 3 | 15 | 9 | 1 | 6 | 10 | 1 | 344 |
| | 1900 | 35 | 42 | 52 | 41 | 14 | 29 | 10 | 18 | 15 | 2 | 14 | 13 | 1 | 11 | 11 | 6 | 12 | 8 | 1 | 335 |
| | Medeltal | 33·7 | 41·5 | 45·9 | 31·1 | 14·0 | 25·1 | 13·7 | 16·8 | 11·2 | 2·1 | 9·7 | 9·5 | 2·0 | 8·4 | 7·1 | 2·1 | 5·7 | 6·5 | 1·1 | 287·2 |
| **Gäfle** | 1891 | 44 | 50 | 57 | 28 | 22 | 16 | 12 | 16 | 6 | 4 | 7 | 9 | 2 | 7 | 6 | 2 | 3 | 5 | 4 | 300 |
| | 1892 | 42 | 45 | 48 | 26 | 26 | 15 | 15 | 6 | 9 | 2 | 11 | 7 | 4 | 5 | 7 | 2 | 6 | 6 | 2 | 284 |
| | 1893 | 32 | 48 | 42 | 35 | 12 | 17 | 24 | 9 | 8 | 4 | 4 | 9 | 2 | 7 | 2 | 3 | 7 | 7 | 2 | 274 |
| | 1894 | 35 | 53 | 52 | 25 | 15 | 23 | 12 | 11 | 11 | 7 | 7 | 6 | 4 | 5 | 8 | 2 | 7 | 2 | 3 | 288 |
| | 1895 | 32 | 54 | 59 | 27 | 15 | 28 | 17 | 13 | 4 | 7 | 10 | 11 | 7 | 8 | 5 | 2 | 4 | 7 | 2 | 312 |
| | 1896 | 35 | 51 | 59 | 35 | 29 | 20 | 13 | 23 | 10 | 5 | 7 | 2 | 6 | 11 | 10 | 7 | 8 | 6 | 2 | 339 |
| | 1897 | 34 | 49 | 56 | 32 | 25 | 24 | 28 | 18 | 5 | 5 | 20 | 7 | 5 | 12 | 4 | 5 | 6 | 10 | 6 | 351 |
| | 1898 | 35 | 51 | 49 | 38 | 20 | 17 | 21 | 12 | 14 | 3 | 19 | 7 | 5 | 18 | 7 | 5 | 8 | 3 | 5 | 337 |
| | 1899 | 35 | 56 | 49 | 36 | 18 | 28 | 17 | 15 | 10 | 4 | 7 | 11 | 4 | 21 | 6 | 4 | 12 | 4 | 5 | 342 |
| | 1900 | 35 | 59 | 52 | 34 | 18 | 29 | 16 | 30 | 8 | 7 | 11 | 9 | 3 | 6 | 10 | 4 | 21 | 4 | 3 | 359 |
| | Medeltal | 35·9 | 51·6 | 52·3 | 31·6 | 20·0 | 21·7 | 17·5 | 15·3 | 8·5 | 4·8 | 10 3 | 7·8 | 4·2 | 10 0 | 6·5 | 3·6 | 8·2 | 5·4 | 3·4 | 318·6 |
| **Göteborg** (latinläroverket) | 1891 | 35 | 60 | 49 | — | 49 | — | 46 | — | 37 | 10 | — | 19 | 15 | — | 23 | 17 | — | 18 | 16 | 394 |
| | 1892 | 36 | 59 | 58 | — | 56 | — | 42 | — | 33 | 14 | — | 30 | 12 | — | 12 | 12 | — | 19 | 16 | 399 |
| | 1893 | 35 | 71 | 52 | — | 48 | — | 52 | — | 35 | 17 | — | 23 | 14 | — | 24 | 11 | — | 15 | 14 | 411 |
| | 1894 | 35 | 69 | 70 | — | 42 | — | 38 | — | 33 | 30 | — | 25 | 15 | — | 16 | 13 | — | 20 | 11 | 417 |
| | 1895 | 34 | 62 | 69 | — | 55 | — | 41 | — | 24 | 22 | — | 29 | 22 | — | 17 | 15 | — | 15 | 11 | 416 |
| | 1896 | 35 | 64 | 68 | — | 58 | — | 45 | — | 33 | 23 | — | 23 | 18 | — | 26 | 18 | — | 14 | 14 | 439 |
| | 1897 | 35 | 70 | 61 | — | 56 | — | 49 | — | 31 | 21 | — | 25 | 24 | — | 16 | 15 | — | 27 | 15 | 445 |
| | 1898 | 35 | 70 | 70 | — | 43 | — | 54 | — | 36 | 25 | — | 23 | 17 | — | 23 | 25 | — | 13 | 15 | 449 |
| | 1899 | 35 | 70 | 70 | — | 38 | — | 41 | — | 34 | 19 | — | 31 | 19 | — | 23 | 20 | — | 21 | 17 | 438 |
| | 1900 | 35 | 70 | 65 | — | 60 | — | 33 | — | 25 | 22 | — | 25 | 18 | — | 28 | 19 | — | 22 | 13 | 435 |
| | Medeltal | 35·0 | 66·5 | 63·2 | — | 50·5 | — | 44·1 | — | 32·1 | 20·3 | — | 25·3 | 17·4 | — | 20·8 | 16·5 | — | 18·4 | 14·2 | 424·3 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Göteborg** (reallärov.) | 1891 | 105 | 86 | 105 | 114 | — | 67 | — | 46 | — | — | 24 | — | — | 21 | — | — | 21 | — | — | 589 |
| | 1892 | 105 | 105 | 96 | 98 | — | 84 | — | 46 | — | — | 32 | — | — | 17 | — | — | 23 | — | — | 606 |
| | 1893 | 105 | 110 | 89 | 118 | — | 67 | — | 71 | — | — | 23 | — | — | 33 | — | — | 11 | — | — | 627 |
| | 1894 | 70 | 105 | 103 | 120 | — | 90 | — | 51 | — | — | 49 | — | — | 18 | — | — | 25 | — | — | 631 |
| | 1895 | 69 | 97 | 105 | 131 | — | 90 | — | 72 | — | — | 37 | — | — | 39 | — | — | 17 | — | — | 657 |
| | 1896 | 70 | 80 | 91 | 131 | — | 78 | — | 56 | — | — | 51 | — | — | 38 | — | — | 28 | — | — | 623 |
| | 1897 | 70 | 70 | 86 | 111 | — | 105 | — | 50 | — | — | 43 | — | — | 46 | — | — | 30 | — | — | 611 |
| | 1898 | 70 | 70 | 85 | 98 | — | 88 | — | 64 | — | — | 36 | — | — | 35 | — | — | 36 | — | — | 582 |
| | 1899 | 70 | 70 | 97 | 111 | — | 87 | — | 58 | — | — | 47 | — | — | 37 | — | — | 26 | — | — | 603 |
| | 1900 | 70 | 70 | 90 | 100 | — | 93 | — | 65 | — | — | 48 | — | — | 40 | — | — | 31 | — | — | 607 |
| | Medeltal | 80·4 | 86·3 | 94·7 | 113·2 | — | 81·9 | — | 57·9 | — | — | 39·0 | — | — | 32·4 | — | — | 24·8 | — | — | 613·6 |
| **Halmstad** | 1891 | 29 | 32 | 31 | 10 | 21 | 8 | 22 | — | 9 | 6 | — | 8 | 7 | — | 9 | 5 | — | 3 | 5 | 205 |
| | 1892 | 31 | 35 | 31 | 16 | 17 | 5 | 19 | — | 14 | 6 | — | 6 | 5 | — | 7 | 7 | — | 9 | 4 | 212 |
| | 1893 | 33 | 35 | 35 | 12 | 17 | 14 | 16 | — | 11 | 6 | — | 9 | 6 | — | 3 | 5 | — | 7 | 7 | 216 |
| | 1894 | 29 | 34 | 47 | 13 | 22 | 8 | 17 | — | 9 | 8 | — | 4 | 7 | — | 7 | 6 | — | 3 | 5 | 219 |
| | 1895 | 35 | 35 | 35 | 25 | 35 | 7 | 19 | — | 11 | 6 | — | 6 | 9 | — | 4 | 7 | — | 4 | 5 | 243 |
| | 1896 | 35 | 35 | 34 | 20 | 25 | 14 | 29 | — | 12 | 6 | — | 7 | 9 | — | 4 | 7 | — | 4 | 7 | 248 |
| | 1897 | 35 | 35 | 35 | 11 | 25 | 10 | 26 | — | 11 | 12 | — | 6 | 7 | — | 5 | 5 | — | 4 | 8 | 235 |
| | 1898 | 34 | 34 | 49 | 11 | 21 | 9 | 21 | — | 12 | 5 | — | 9 | 15 | — | 5 | 6 | — | 5 | 5 | 241 |
| | 1899 | 35 | 35 | 24 | 32 | 19 | 6 | 21 | — | 11 | 5 | — | 9 | 2 | — | 7 | 13 | — | 5 | 7 | 231 |
| | 1900 | 35 | 35 | 51 | 19 | 12 | 25 | 18 | 10 | 13 | 6 | — | 11 | 4 | — | 6 | 3 | — | 6 | 9 | 263 |
| | Medeltal | 33·1 | 34·5 | 37·2 | 16·9 | 21·4 | 10·6 | 20·8 | 1·0 | 11·3 | 6·6 | — | 7·5 | 7·1 | — | 5·7 | 6·4 | — | 5·0 | 6·2 | 231·3 |
| **Helsingborg** | 1891 | 26 | 52 | 57 | 39 | 18 | 24 | 26 | 14 | 18 | 3 | 6 | 18 | 4 | 6 | 10 | 4 | 5 | 9 | 3 | 342 |
| | 1892 | 21 | 63 | 49 | 44 | 16 | 32 | 16 | 19 | 23 | 5 | 7 | 12 | 3 | 8 | 18 | 4 | 5 | 9 | 2 | 356 |
| | 1893 | 32 | 49 | 63 | 39 | 20 | 34 | 16 | 20 | 17 | 4 | 12 | 18 | 4 | 7 | 13 | 4 | 9 | 13 | 3 | 377 |
| | 1894 | 32 | 69 | 58 | 42 | 14 | 32 | 19 | 20 | 16 | 3 | 15 | 15 | 3 | 14 | 17 | 4 | 4 | 11 | 3 | 391 |
| | 1895 | 31 | 69 | 70 | 42 | 18 | 30 | 12 | 22 | 15 | 5 | 13 | 16 | 4 | 15 | 14 | 2 | 12 | 9 | 4 | 403 |
| | 1896 | 29 | 70 | 71 | 53 | 17 | 26 | 18 | 28 | 12 | 8 | 20 | 15 | 5 | 17 | 12 | 3 | 11 | 13 | 2 | 430 |
| | 1897 | 28 | 68 | 72 | 47 | 19 | 47 | 22 | 22 | 13 | 6 | 22 | 12 | 9 | 13 | 15 | 6 | 14 | 11 | 2 | 448 |
| | 1898 | 36 | 74 | 72 | 63 | 10 | 43 | 19 | 30 | 16 | 7 | 18 | 9 | 8 | 15 | 12 | 7 | 13 | 10 | 5 | 467 |
| | 1899 | 22 | 74 | 79 | 55 | 21 | 55 | 9 | 30 | 14 | 8 | 23 | 11 | 6 | 13 | 9 | 8 | 18 | 12 | 7 | 474 |
| | 1900 | 34 | 58 | 79 | 70 | 23 | 50 | 22 | 52 | 9 | 7 | 23 | 13 | 7 | 18 | 5 | 5 | 12 | 7 | 9 | 503 |
| | Medeltal | 29·1 | 64·6 | 67·0 | 49·4 | 17·6 | 37·3 | 17·9 | 25·7 | 15·3 | 5·6 | 15·9 | 13·9 | 5·3 | 12·6 | 12·5 | 4·7 | 10·3 | 10·4 | 4·0 | 419·1 |
| **Hernösand** | 1891 | 27 | 39 | 24 | 9 | 21 | 8 | 21 | — | 11 | 4 | — | 9 | 2 | — | 9 | 2 | — | 8 | 3 | 197 |
| | 1892 | 26 | 27 | 42 | 18 | 10 | 7 | 19 | — | 14 | 6 | — | 6 | 4 | — | 7 | 2 | — | 8 | 2 | 198 |
| | 1893 | 18 | 34 | 32 | 16 | 25 | 10 | 10 | — | 6 | 10 | — | 11 | 6 | — | 3 | 5 | — | 8 | 2 | 196 |
| | 1894 | 22 | 25 | 35 | 13 | 36 | 9 | 21 | — | 4 | 9 | — | 5 | 8 | — | 10 | 5 | — | 2 | 5 | 209 |
| | 1895 | 17 | 20 | 25 | 13 | 32 | 7 | 29 | — | 8 | 15 | — | 4 | 6 | — | 4 | 9 | — | 9 | 4 | 202 |
| | 1896 | 22 | 19 | 24 | 11 | 16 | 8 | 31 | — | 12 | 12 | — | 7 | 10 | — | 2 | 5 | — | 4 | 7 | 190 |
| | 1897 | 29 | 24 | 30 | 11 | 12 | 10 | 18 | — | 14 | 15 | — | 7 | 10 | — | 5 | 9 | — | 2 | 6 | 202 |
| | 1898 | 25 | 47 | 18 | 13 | 24 | 11 | 13 | — | 7 | 12 | — | 12 | 12 | — | 7 | 9 | — | 5 | 10 | 225 |
| | 1899 | 31 | 31 | 45 | 7 | 17 | 12 | 19 | — | 9 | 4 | — | 6 | 11 | — | 12 | 11 | — | 6 | 8 | 229 |
| | 1900 | 27 | 36 | 32 | 31 | 14 | 6 | 14 | 9 | 10 | 8 | — | 6 | 4 | — | 5 | 11 | — | 10 | 12 | 235 |
| | Medeltal | 24·4 | 30·2 | 30·7 | 14·2 | 20·7 | 8·8 | 19·5 | 0·9 | 9·5 | 9·5 | — | 7·3 | 7·3 | — | 6·4 | 6·8 | — | 6·2 | 5·9 | 208·3 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. | B. L. A. | R. | L. | B. L. A. | R. | L. | B. L. A. | R. | L. | B. L. A. | |
| **Hudiksvall** | 1891 | 18 | 25 | 29 | 7 | 11 | 4 | 9 | 1 | 10 | 3 | 0 | 4 | 2 | — | 4 | 1 | — | 6 | 0 | 134 |
| | 1892 | 12 | 18 | 24 | 11 | 18 | 4 | 11 | 3 | 9 | 1 | 0 | 6 | 2 | — | 4 | 1 | — | 3 | 1 | 128 |
| | 1893 | 29 | 19 | 20 | 9 | 16 | 6 | 14 | 2 | 8 | 2 | 1 | 11 | 2 | — | 2 | 1 | — | 3 | 1 | 146 |
| | 1894 | 18 | 29 | 16 | 12 | 10 | 6 | 12 | 5 | 10 | 5 | 0 | 5 | 2 | — | 9 | 2 | — | 2 | 1 | 144 |
| | 1895 | 18 | 24 | 23 | 10 | 14 | 5 | 10 | 5 | 9 | 5 | 2 | 5 | 3 | — | 5 | 2 | — | 8 | 2 | 150 |
| | 1896 | 18 | 20 | 14 | 10 | 13 | 7 | 11 | 1 | 3 | 5 | 0 | 6 | 4 | — | 2 | 3 | — | 5 | 2 | 124 |
| | 1897 | 17 | 29 | 20 | 7 | 11 | 4 | 5 | 2 | 4 | 5 | 3 | 2 | 5 | — | 5 | 3 | — | 2 | 3 | 127 |
| | 1898 | 19 | 22 | 25 | 9 | 10 | 5 | 12 | 2 | 3 | 3 | 1 | 3 | 3 | — | 2 | 4 | — | 5 | 3 | 131 |
| | 1899 | 16 | 18 | 23 | 21 | 7 | 5 | 9 | 3 | 7 | 1 | 2 | 4 | 3 | — | 3 | 3 | — | 2 | 3 | 130 |
| | 1900 | 22 | 23 | 17 | 10 | 14 | 11 | 8 | 1 | 8 | 2 | 0 | 7 | 1 | — | 3 | 3 | — | 3 | 2 | 135 |
| | Medeltal | 18·7 | 22·7 | 21·1 | 10·6 | 12·4 | 5·7 | 10·1 | 2·5 | 7·1 | 3·2 | 0·9 | 5·3 | 2·7 | — | 3·9 | 2·3 | — | 3·9 | 1·8 | 134·9 |
| **Jönköping** | 1891 | 28 | 58 | 50 | 25 | 32 | 13 | 39 | 14 | 27 | 8 | 8 | 16 | 12 | 7 | 12 | 9 | 3 | 19 | 6 | 386 |
| | 1892 | 36 | 45 | 52 | 20 | 37 | 22 | 29 | 13 | 29 | 11 | 6 | 23 | 5 | 7 | 7 | 8 | 5 | 12 | 7 | 374 |
| | 1893 | 48 | 45 | 52 | 19 | 29 | 18 | 30 | 14 | 21 | 11 | 11 | 14 | 3 | 6 | 14 | 3 | 5 | 4 | 8 | 355 |
| | 1894 | 42 | 50 | 52 | 18 | 25 | 22 | 33 | 14 | 19 | 8 | 9 | 17 | 8 | 6 | 7 | 2 | 4 | 14 | 4 | 354 |
| | 1895 | 47 | 58 | 45 | 30 | 29 | 22 | 18 | 10 | 23 | 3 | 13 | 15 | 7 | 3 | 14 | 5 | 5 | 7 | 2 | 356 |
| | 1896 | 61 | 55 | 68 | 28 | 21 | 27 | 23 | 12 | 15 | 12 | 5 | 14 | 2 | 9 | 11 | 4 | 3 | 14 | 5 | 389 |
| | 1897 | 41 | 74 | 61 | 33 | 27 | 17 | 19 | 21 | 16 | 5 | 8 | 11 | 7 | 1 | 11 | 3 | 10 | 13 | 3 | 381 |
| | 1898 | 43 | 58 | 69 | 35 | 24 | 27 | 20 | 14 | 7 | 6 | 15 | 11 | 2 | 7 | 7 | 4 | 2 | 11 | 3 | 365 |
| | 1899 | 36 | 54 | 52 | 33 | 20 | 32 | 21 | 23 | 15 | 6 | 11 | 6 | 5 | 12 | 9 | 1 | 6 | 6 | 4 | 352 |
| | 1900 | 53 | 42 | 65 | 53 | 16 | 36 | 20 | 26 | 9 | 6 | 18 | 12 | 7 | 12 | 5 | 3 | 12 | 9 | 1 | 405 |
| | Medeltal | 43·5 | 53·9 | 56·6 | 29·4 | 26·0 | 23·6 | 25·2 | 16·1 | 18·1 | 7·6 | 10·4 | 13·9 | 5·8 | 7·0 | 9·7 | 4·2 | 5·5 | 10·9 | 4·3 | 371·7 |
| **Kalmar** | 1891 | 40 | 44 | 44 | 41 | 28 | 20 | 18 | 8 | 14 | 10 | 3 | 14 | 2 | 7 | 12 | 7 | 1 | 7 | 11 | 331 |
| | 1892 | 34 | 54 | 53 | 24 | 21 | 18 | 28 | 12 | 8 | 5 | 3 | 6 | 9 | 3 | 9 | 3 | 4 | 8 | 3 | 305 |
| | 1893 | 34 | 58 | 54 | 25 | 22 | 15 | 25 | 12 | 11 | 7 | 9 | 6 | 6 | 3 | 5 | 8 | 3 | 10 | 4 | 317 |
| | 1894 | 43 | 37 | 58 | 27 | 24 | 15 | 23 | 13 | 18 | 6 | 7 | 3 | 8 | 9 | 5 | 7 | 3 | 4 | 6 | 316 |
| | 1895 | 36 | 50 | 52 | 29 | 23 | 19 | 25 | 9 | 12 | 13 | 12 | 12 | 4 | 6 | 3 | 6 | 9 | 5 | 7 | 332 |
| | 1896 | 40 | 52 | 52 | 24 | 21 | 10 | 29 | 16 | 7 | 11 | 8 | 9 | 9 | 12 | 10 | 3 | 6 | 2 | 6 | 327 |
| | 1897 | 36 | 46 | 49 | 23 | 31 | 11 | 23 | 10 | 17 | 14 | 13 | 5 | 10 | 7 | 7 | 8 | 10 | 10 | 3 | 333 |
| | 1898 | 37 | 49 | 48 | 21 | 24 | 18 | 34 | 8 | 11 | 7 | 8 | 12 | 7 | 10 | 5 | 11 | 7 | 7 | 6 | 330 |
| | 1899 | 44 | 53 | 48 | 27 | 21 | 14 | 18 | 11 | 20 | 8 | 12 | 7 | 8 | 6 | 12 | 8 | 9 | 4 | 11 | 341 |
| | 1900 | 48 | 69 | 60 | 19 | 30 | 20 | 20 | 14 | 6 | 12 | 10 | 19 | 7 | 11 | 9 | 8 | 5 | 10 | 9 | 386 |
| | Medeltal | 39·2 | 51·2 | 51·8 | 26·0 | 24·5 | 16·0 | 24·3 | 11·3 | 12·4 | 9·3 | 8·5 | 9·3 | 7·0 | 7.4 | 7·7 | 6·9 | 5·7 | 6·7 | 6·6 | 331·8 |
| **Karlskrona** | 1891 | 19 | 55 | 55 | 37 | 25 | 26 | 14 | 13 | 8 | 6 | 11 | 8 | 6 | 7 | 7 | 2 | 5 | 5 | 5 | 314 |
| | 1892 | 16 | 36 | 57 | 36 | 18 | 24 | 20 | 15 | 16 | 1 | 11 | 8 | 3 | 9 | 6 | 6 | 6 | 4 | 2 | 294 |
| | 1893 | 24 | 35 | 47 | 35 | 31 | 17 | 13 | 20 | 13 | 7 | 7 | 8 | 1 | 7 | 6 | 5 | 9 | 6 | 4 | 295 |
| | 1894 | 33 | 34 | 37 | 20 | 20 | 31 | 22 | 20 | 7 | 6 | 11 | 8 | 5 | 7 | 8 | 1 | 7 | 4 | 4 | 285 |
| | 1895 | 20 | 63 | 35 | 15 | 15 | 17 | 21 | 20 | 10 | 8 | 13 | 5 | 3 | 8 | 7 | 5 | 8 | 6 | 2 | 281 |
| | 1896 | 31 | 56 | 39 | 23 | 10 | 14 | 17 | 9 | 15 | 8 | 13 | 7 | 7 | 8 | 3 | 3 | 11 | 7 | 4 | 285 |
| | 1897 | 32 | 39 | 53 | 24 | 10 | 12 | 14 | 13 | 10 | 3 | 6 | 12 | 9 | 11 | 4 | 4 | 8 | 2 | 2 | 268 |
| | 1898 | 23 | 30 | 39 | 27 | 16 | 17 | 5 | 9 | 11 | 4 | 11 | 8 | 3 | 7 | 9 | 12 | 9 | 4 | 1 | 245 |
| | 1899 | 32 | 34 | 36 | 25 | 6 | 29 | 11 | 14 | 4 | 1 | 10 | 9 | 4 | 11 | 8 | 2 | 6 | 6 | 11 | 259 |
| | 1900 | 24 | 42 | 41 | 24 | 5 | 22 | 6 | 25 | 7 | 1 | 12 | 3 | 1 | 8 | 10 | 4 | 9 | 6 | 2 | 252 |
| | Medeltal | 25·4 | 42·4 | 43·9 | 26·6 | 15·6 | 20·9 | 11·3 | 15·8 | 10·1 | 4·5 | 10·5 | 7·6 | 4·2 | 8·3 | 6·8 | 4·4 | 7·8 | 5·0 | 3·7 | 277·8 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Karlstad** | 1891 | 35 | 51 | 59 | 43 | 23 | 39 | 25 | 11 | 17 | 5 | 11 | 14 | 1 | 5 | 19 | 6 | 3 | 14 | 5 | 386 |
| | 1892 | 34 | 62 | 46 | 52 | 33 | 36 | 23 | 14 | 8 | 11 | 8 | 12 | 3 | 7 | 15 | 3 | 5 | 19 | 5 | 396 |
| | 1893 | 22 | 56 | 56 | 43 | 25 | 44 | 31 | 15 | 10 | 4 | 10 | 9 | 11 | 5 | 12 | 3 | 6 | 12 | 4 | 378 |
| | 1894 | 24 | 36 | 59 | 36 | 31 | 33 | 32 | 19 | 17 | 9 | 13 | 8 | 5 | 8 | 9 | 10 | 5 | 10 | 1 | 365 |
| | 1895 | 35 | 38 | 46 | 36 | 29 | 32 | 32 | 22 | 24 | 6 | 12 | 11 | 6 | 10 | 11 | 5 | 8 | 5 | 7 | 375 |
| | 1896 | 35 | 56 | 48 | 25 | 35 | 35 | 28 | 21 | 25 | 7 | 12 | 16 | 7 | 11 | 11 | 7 | 10 | 8 | 6 | 403 |
| | 1897 | 34 | 48 | 61 | 26 | 22 | 25 | 32 | 22 | 21 | 10 | 16 | 21 | 6 | 8 | 15 | 7 | 9 | 11 | 7 | 401 |
| | 1898 | 34 | 61 | 56 | 35 | 25 | 22 | 23 | 17 | 31 | 8 | 13 | 17 | 9 | 14 | 16 | 4 | 9 | 9 | 7 | 410 |
| | 1899 | 36 | 63 | 59 | 35 | 20 | 26 | 22 | 20 | 25 | 6 | 14 | 19 | 8 | 9 | 13 | 7 | 7 | 14 | 6 | 409 |
| | 1900 | 35 | 50 | 66 | 40 | 17 | 26 | 21 | 29 | 24 | 6 | 13 | 22 | 6 | 12 | 14 | 6 | 9 | 13 | 6 | 415 |
| | Medeltal | 32·4 | 52·1 | 55·6 | 37·1 | 26·0 | 31·8 | 26·9 | 19·0 | 20·2 | 7·2 | 12·2 | 14·9 | 6·2 | 8·9 | 13·5 | 5·8 | 7·1 | 11·5 | 5·4 | 393·8 |
| **Kristianstad** | 1891 | 25 | 55 | 53 | 12 | 19 | 7 | 23 | 3 | 23 | 5 | 1 | 10 | 3 | — | 11 | 7 | — | 8 | 7 | 272 |
| | 1892 | 23 | 43 | 60 | 18 | 27 | 5 | 17 | 2 | 15 | 9 | 0 | 15 | 5 | — | 7 | 3 | — | 9 | 6 | 264 |
| | 1893 | 18 | 49 | 53 | 16 | 27 | 12 | 28 | 0 | 14 | 3 | 1 | 13 | 7 | — | 9 | 5 | — | 8 | 3 | 266 |
| | 1894 | 19 | 43 | 55 | 17 | 33 | 6 | 24 | 6 | 17 | 7 | 0 | 12 | 3 | — | 11 | 5 | — | 7 | 5 | 270 |
| | 1895 | 17 | 35 | 53 | 19 | 33 | 13 | 23 | 3 | 17 | 5 | 3 | 18 | 5 | — | 3 | 4 | — | 10 | 4 | 265 |
| | 1896 | 12 | 37 | 41 | 20 | 32 | 12 | 26 | 9 | 19 | 5 | 0 | 13 | 4 | — | 14 | 5 | — | 3 | 3 | 255 |
| | 1897 | 21 | 35 | 40 | 17 | 23 | 13 | 25 | 11 | 21 | 6 | 3 | 16 | 6 | — | 12 | 2 | — | 13 | 5 | 269 |
| | 1898 | 24 | 37 | 36 | 19 | 18 | 14 | 19 | 12 | 26 | 3 | 10 | 14 | 3 | — | 15 | 7 | — | 11 | 1 | 269 |
| | 1899 | 22 | 48 | 46 | 30 | 12 | 19 | 15 | 14 | 14 | 5 | 9 | 23 | 3 | 10 | 14 | 2 | — | 13 | 7 | 306 |
| | 1900 | 14 | 44 | 51 | 23 | 28 | 27 | 11 | 17 | 10 | 6 | 9 | 16 | 5 | 9 | 20 | 2 | 8 | 11 | 1 | 312 |
| | Medeltal | 19·5 | 42·6 | 48·8 | 19·1 | 25·2 | 12·8 | 21·1 | 7·7 | 17·6 | 5·4 | 3·6 | 15·0 | 4·4 | 1·9 | 11·6 | 4·2 | 0·8 | 9·3 | 4·2 | 274·8 |
| **Linköping** | 1891 | 34 | 60 | 62 | 20 | 28 | 21 | 18 | 5 | 21 | 8 | 10 | 15 | 5 | 9 | 13 | 3 | 2 | 8 | 8 | 350 |
| | 1892 | 34 | 56 | 63 | 16 | 40 | 15 | 25 | 11 | 17 | 10 | 4 | 12 | 6 | 10 | 11 | 7 | 8 | 15 | 2 | 362 |
| | 1893 | 35 | 51 | 61 | 32 | 20 | 15 | 34 | 17 | 22 | 8 | 8 | 13 | 7 | 6 | 12 | 8 | 12 | 8 | 6 | 375 |
| | 1894 | 35 | 50 | 48 | 35 | 34 | 26 | 18 | 15 | 13 | 17 | 14 | 16 | 5 | 10 | 13 | 8 | 5 | 10 | 9 | 381 |
| | 1895 | 35 | 54 | 59 | 31 | 16 | 27 | 29 | 24 | 16 | 8 | 8 | 6 | 14 | 13 | 20 | 4 | 8 | 5 | 7 | 384 |
| | 1896 | 35 | 53 | 59 | 36 | 27 | 25 | 17 | 22 | 18 | 6 | 22 | 12 | 7 | 9 | 4 | 15 | 12 | 18 | 4 | 401 |
| | 1897 | 35 | 53 | 58 | 38 | 24 | 33 | 15 | 21 | 23 | 4 | 26 | 10 | 4 | 16 | 11 | 8 | 7 | 3 | 13 | 402 |
| | 1898 | 35 | 56 | 53 | 51 | 19 | 38 | 23 | 33 | 17 | 4 | 24 | 16 | 3 | 20 | 10 | 5 | 13 | 12 | 7 | 439 |
| | 1899 | 42 | 67 | 61 | 48 | 19 | 50 | 21 | 44 | 15 | 9 | 27 | 18 | 4 | 21 | 14 | 4 | 15 | 10 | 5 | 494 |
| | 1900 | 40 | 54 | 75 | 41 | 26 | 42 | 21 | 48 | 21 | 10 | 37 | 9 | 6 | 24 | 20 | 4 | 13 | 13 | 3 | 507 |
| | Medeltal | 36.0 | 55·4 | 59·9 | 34·8 | 25·3 | 29·2 | 22·1 | 24·0 | 18·3 | 8·4 | 18·0 | 12·7 | 6·1 | 13·8 | 12·8 | 6·6 | 9·5 | 10·2 | 6·4 | 409·5 |
| **Luleå** | 1891 | 19 | 21 | 26 | 3 | 9 | 1 | 12 | 1 | 10 | 1 | 0 | 8 | 2 | — | 10 | 1 | — | 7 | 4 | 135 |
| | 1892 | 14 | 25 | 26 | 7 | 12 | 3 | 10 | 0 | 10 | 1 | 1 | 9 | 0 | — | 8 | 2 | — | 8 | 1 | 137 |
| | 1893 | 17 | 19 | 23 | 11 | 9 | 2 | 13 | 2 | 14 | 1 | 0 | 8 | 0 | — | 8 | 3 | — | 6 | 0 | 136 |
| | 1894 | 15 | 21 | 22 | 7 | 7 | 8 | 10 | 1 | 10 | 4 | 1 | 12 | 2 | — | 5 | 0 | — | 9 | 3 | 137 |
| | 1895 | 18 | 22 | 15 | 8 | 11 | 10 | 8 | 3 | 8 | 0 | 1 | 11 | 2 | — | 8 | 2 | — | 4 | 0 | 131 |
| | 1896 | 20 | 25 | 24 | 10 | 1 | 7 | 10 | 9 | 10 | 0 | 3 | 6 | 1 | — | 7 | 3 | — | 4 | 1 | 141 |
| | 1897 | 20 | 21 | 24 | 13 | 9 | 11 | 3 | 5 | 12 | 0 | 7 | 10 | 0 | — | 3 | 1 | — | 6 | 3 | 148 |
| | 1898 | 29 | 24 | 24 | 16 | 4 | 14 | 8 | 13 | 4 | 0 | 3 | 10 | 0 | 6 | 6 | 1 | — | 3 | 0 | 165 |
| | 1899 | 30 | 27 | 28 | 22 | 2 | 14 | 4 | 17 | 8 | 4 | 10 | 3 | 1 | 3 | 11 | 0 | 6 | 5 | 1 | 196 |
| | 1900 | 27 | 30 | 30 | 20 | 6 | 19 | 2 | 19 | 3 | 2 | 15 | 8 | 3 | 9 | 3 | 0 | 3 | 11 | 0 | 210 |
| | Medeltal | 20·9 | 23·5 | 24·2 | 11·7 | 7·0 | 8·9 | 8·0 | 7·0 | 8·9 | 1·3 | 4·1 | 8·5 | 1·1 | 1·8 | 6·9 | 1·3 | 0·9 | 6·3 | 1·3 | 153·6 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Lund** | 1891 | 39 | 43 | 67 | 24 | 40 | 16 | 53 | 7 | 36 | 12 | 5 | 19 | 11 | 6 | 21 | 16 | 2 | 12 | 13 | 442 |
| | 1892 | 39 | 37 | 58 | 28 | 32 | 21 | 46 | 4 | 34 | 19 | 5 | 28 | 13 | 4 | 18 | 10 | 4 | 17 | 15 | 432 |
| | 1893 | 46 | 38 | 52 | 28 | 32 | 19 | 33 | 16 | 19 | 21 | 3 | 20 | 19 | 3 | 25 | 14 | 4 | 13 | 9 | 414 |
| | 1894 | 39 | 44 | 54 | 16 | 37 | 16 | 36 | 19 | 19 | 14 | 10 | 16 | 21 | 3 | 19 | 18 | 2 | 22 | 10 | 415 |
| | 1895 | 35 | 40 | 61 | 21 | 31 | 14 | 32 | 13 | 18 | 12 | 14 | 10 | 15 | 10 | 17 | 22 | 3 | 13 | 13 | 394 |
| | 1896 | 55 | 41 | 48 | 29 | 45 | 16 | 30 | 12 | 21 | 7 | 11 | 14 | 10 | 13 | 8 | 12 | 9 | 13 | 22 | 416 |
| | 1897 | 48 | 48 | 59 | 21 | 34 | 21 | 39 | 13 | 21 | 11 | 10 | 21 | 5 | 11 | 12 | 12 | 12 | 11 | 12 | 421 |
| | 1898 | 50 | 44 | 60 | 26 | 39 | 19 | 33 | 13 | 22 | 16 | 13 | 20 | 12 | 10 | 19 | 5 | 9 | 13 | 10 | 433 |
| | 1899 | 47 | 49 | 48 | 26 | 33 | 22 | 44 | 19 | 23 | 18 | 10 | 15 | 11 | 14 | 17 | 11 | 8 | 17 | 5 | 437 |
| | 1900 | 38 | 53 | 57 | 19 | 32 | 25 | 32 | 18 | 30 | 20 | 13 | 17 | 15 | 11 | 15 | 12 | 14 | 16 | 11 | 448 |
| | Medeltal | 43·6 | 43·7 | 56·4 | 23·8 | 35·5 | 18·9 | 37·8 | 13·4 | 24·3 | 15·0 | 9·4 | 18·0 | 13·2 | 8·5 | 17·1 | 13·2 | 6·7 | 14·7 | 12.0 | 425·2 |
| **Malmö** | 1891 | 76 | 81 | 98 | 52 | 31 | 26 | 30 | 8 | 31 | 14 | 5 | 9 | 10 | 6 | 12 | 8 | 4 | 22 | 5 | 528 |
| | 1892 | 75 | 84 | 89 | 43 | 44 | 45 | 28 | 13 | 25 | 8 | 3 | 17 | 11 | 3 | 6 | 8 | 7 | 11 | 8 | 528 |
| | 1893 | 82 | 97 | 75 | 59 | 34 | 33 | 35 | 18 | 21 | 3 | 3 | 16 | 8 | 2 | 15 | 8 | 4 | 6 | 6 | 525 |
| | 1894 | 74 | 101 | 83 | 53 | 26 | 40 | 31 | 18 | 17 | 12 | 15 | 21 | 4 | 3 | 12 | 7 | 2 | 12 | 8 | 539 |
| | 1895 | 92 | 86 | 97 | 40 | 43 | 44 | 29 | 22 | 20 | 9 | 13 | 14 | 12 | 14 | 17 | 4 | 3 | 12 | 6 | 577 |
| | 1896 | 91 | 107 | 93 | 46 | 49 | 36 | 35 | 29 | 24 | 11 | 13 | 15 | 8 | 15 | 16 | 13 | 12 | 10 | 4 | 627 |
| | 1897 | 89 | 105 | 106 | 60 | 34 | 27 | 37 | 21 | 23 | 9 | 24 | 18 | 11 | 8 | 14 | 6 | 12 | 14 | 13 | 631 |
| | 1898 | 105 | 96 | 102 | 50 | 49 | 45 | 31 | 17 | 24 | 12 | 15 | 17 | 8 | 20 | 11 | 11 | 8 | 17 | 6 | 644 |
| | 1899 | 95 | 123 | 98 | 47 | 52 | 30 | 45 | 18 | 24 | 8 | 12 | 15 | 9 | 11 | 17 | 8 | 20 | 9 | 12 | 653 |
| | 1900 | 102 | 104 | 128 | 49 | 35 | 27 | 52 | 20 | 27 | 10 | 15 | 19 | 7 | 10 | 15 | 9 | 14 | 16 | 6 | 665 |
| | Medeltal | 88·1 | 98·4 | 96·9 | 49·9 | 39·7 | 35·3 | 35·3 | 18·4 | 23·6 | 9·6 | 11·8 | 16·1 | 8·8 | 9·2 | 13·5 | 8·2 | 8·6 | 12·9 | 7·4 | 591·7 |
| **Norrköping** | 1891 | 35 | 68 | 56 | 41 | 25 | 28 | 36 | 12 | 17 | 3 | 6 | 7 | 5 | 6 | 6 | 6 | 6 | 9 | 4 | 376 |
| | 1892 | 35 | 69 | 70 | 37 | 24 | 28 | 26 | 15 | 27 | 5 | 6 | 16 | 2 | 4 | 6 | 4 | 4 | 8 | 4 | 390 |
| | 1893 | 35 | 69 | 66 | 42 | 31 | 25 | 27 | 14 | 23 | 8 | 8 | 13 | 4 | 5 | 11 | 2 | 2 | 6 | 4 | 395 |
| | 1894 | 35 | 69 | 58 | 48 | 28 | 31 | 23 | 10 | 15 | 12 | 10 | 12 | 6 | 9 | 11 | 6 | 4 | 9 | 0 | 396 |
| | 1895 | 35 | 68 | 60 | 39 | 30 | 43 | 23 | 16 | 15 | 8 | 8 | 6 | 7 | 11 | 11 | 6 | 6 | 10 | 5 | 407 |
| | 1896 | 35 | 68 | 67 | 48 | 18 | 36 | 27 | 26 | 14 | 10 | 7 | 13 | 8 | 5 | 5 | 8 | 9 | 9 | 5 | 418 |
| | 1897 | 35 | 68 | 67 | 53 | 15 | 42 | 23 | 14 | 18 | 6 | 18 | 7 | 7 | 6 | 9 | 7 | 5 | 8 | 7 | 415 |
| | 1898 | 52 | 70 | 71 | 53 | 19 | 53 | 12 | 16 | 11 | 12 | 12 | 11 | 5 | 11 | 4 | 8 | 4 | 9 | 5 | 438 |
| | 1899 | 64 | 87 | 70 | 62 | 23 | 41 | 18 | 21 | 9 | 4 | 13 | 9 | 10 | 15 | 11 | 5 | 5 | 3 | 8 | 478 |
| | 1900 | 50 | 88 | 85 | 58 | 26 | 49 | 21 | 25 | 11 | 10 | 17 | 6 | 4 | 12 | 9 | 9 | 12 | 10 | 4 | 506 |
| | Medeltal | 41·1 | 72·4 | 67·0 | 48·1 | 23·9 | 37·6 | 23·6 | 16·9 | 16·0 | 7·8 | 10·5 | 10·0 | 5·8 | 8·4 | 8·3 | 6·1 | 5·7 | 8·1 | 4·6 | 421·9 |
| **Nyköping** | 1891 | 23 | 34 | 28 | 13 | 13 | 12 | 13 | 8 | 7 | 4 | 6 | 6 | 6 | 6 | 12 | 5 | — | 15 | 4 | 215 |
| | 1892 | 26 | 30 | 34 | 14 | 18 | 12 | 15 | 11 | 11 | 3 | 4 | 5 | 3 | 8 | 6 | 3 | 4 | 10 | 4 | 221 |
| | 1893 | 21 | 36 | 25 | 21 | 10 | 13 | 18 | 9 | 15 | 2 | 9 | 8 | 2 | 9 | 2 | 4 | 6 | 9 | 2 | 221 |
| | 1894 | 22 | 29 | 36 | 12 | 11 | 21 | 17 | 7 | 12 | 1 | 6 | 10 | 2 | 9 | 9 | 1 | 6 | 3 | 3 | 217 |
| | 1895 | 18 | 24 | 28 | 26 | 10 | 6 | 10 | 15 | 10 | 5 | 7 | 11 | 1 | 4 | 9 | 2 | 7 | 6 | 1 | 200 |
| | 1896 | 19 | 21 | 27 | 22 | 11 | 15 | 9 | 13 | 8 | 2 | 9 | 8 | 5 | 6 | 9 | 2 | 2 | 8 | 2 | 198 |
| | 1897 | 26 | 24 | 26 | 20 | 5 | 17 | 14 | 8 | 7 | 4 | 8 | 6 | 1 | 6 | 9 | 3 | 4 | 6 | 2 | 196 |
| | 1898 | 26 | 23 | 25 | 23 | 4 | 18 | 7 | 10 | 9 | 5 | 9 | 8 | 3 | 6 | 6 | 1 | 5 | 9 | 3 | 200 |
| | 1899 | 25 | 20 | 22 | 15 | 8 | 15 | 5 | 21 | 3 | 7 | 13 | 8 | 5 | 3 | 5 | 1 | 6 | 5 | 1 | 188 |
| | 1900 | 20 | 26 | 21 | 12 | 9 | 14 | 9 | 17 | 4 | 1 | 16 | 2 | 4 | 6 | 6 | 4 | 4 | 4 | 1 | 180 |
| | Medeltal | 22·6 | 26·7 | 27·2 | 17·8 | 9·9 | 14·3 | 11·7 | 11·9 | 8·6 | 3·4 | 8·7 | 7·2 | 3·2 | 6·3 | 7·3 | 2·6 | 4·4 | 7·5 | 2·3 | 203·6 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Skara** | 1891 | 30 | 44 | 38 | 21 | 35 | 12 | 26 | 8 | 18 | 11 | 4 | 7 | 16 | 2 | 17 | 10 | 2 | 10 | 17 | 328 |
| | 1892 | 32 | 40 | 47 | 16 | 17 | 18 | 37 | 8 | 18 | 7 | 6 | 12 | 11 | 2 | 6 | 10 | 3 | 14 | 14 | 318 |
| | 1893 | 29 | 35 | 45 | 15 | 32 | 10 | 22 | 17 | 20 | 12 | 8 | 14 | 8 | 5 | 7 | 10 | 2 | 6 | 11 | 308 |
| | 1894 | 31 | 39 | 45 | 27 | 23 | 10 | 25 | 18 | 16 | 12 | 9 | 14 | 12 | 6 | 12 | 6 | 5 | 5 | 10 | 325 |
| | 1895 | 30 | 40 | 38 | 23 | 22 | 25 | 19 | 13 | 19 | 13 | 17 | 14 | 10 | 9 | 9 | 13 | 5 | 8 | 6 | 333 |
| | 1896 | 27 | 37 | 51 | 19 | 18 | 20 | 24 | 25 | 17 | 14 | 12 | 15 | 11 | 13 | 12 | 11 | 8 | 7 | 12 | 353 |
| | 1897 | 29 | 34 | 40 | 25 | 27 | 17 | 25 | 19 | 18 | 11 | 19 | 16 | 14 | 14 | 16 | 11 | 11 | 11 | 9 | 366 |
| | 1898 | 33 | 35 | 41 | 26 | 18 | 28 | 22 | 23 | 24 | 11 | 15 | 15 | 11 | 17 | 16 | 16 | 14 | 13 | 11 | 389 |
| | 1899 | 21 | 35 | 31 | 31 | 16 | 21 | 18 | 24 | 23 | 16 | 20 | 21 | 8 | 14 | 16 | 12 | 15 | 15 | 11 | 368 |
| | 1900 | 24 | 32 | 35 | 22 | 12 | 27 | 22 | 21 | 18 | 6 | 23 | 24 | 16 | 23 | 23 | 9 | 11 | 12 | 14 | 374 |
| | Medeltal | 28·6 | 37·0 | 41·1 | 22·5 | 22·9 | 18·8 | 24·0 | 17·6 | 19·1 | 11·3 | 13·3 | 15·2 | 11·7 | 10·5 | 13·5 | 10·3 | 7·6 | 10·1 | 11·5 | 346·2 |
| **Stockholm** (latinläroverket) | 1891 | 70 | 97 | 107 | 47 | 55 | 34 | 63 | — | 62 | 9 | — | 48 | 7 | — | 37 | 9 | — | 38 | 6 | 689 |
| | 1892 | 70 | 96 | 97 | 54 | 52 | 31 | 59 | — | 68 | 12 | — | 46 | 8 | — | 47 | 7 | — | 29 | 8 | 684 |
| | 1893 | 70 | 105 | 104 | 39 | 60 | 35 | 60 | — | 57 | 13 | — | 57 | 12 | — | 50 | 8 | — | 36 | 5 | 711 |
| | 1894 | 70 | 106 | 103 | 57 | 49 | 28 | 67 | — | 39 | 25 | — | 46 | 13 | — | 46 | 10 | — | 42 | 5 | 706 |
| | 1895 | 71 | 106 | 106 | 45 | 62 | 37 | 55 | — | 38 | 21 | — | 32 | 23 | — | 43 | 11 | — | 42 | 8 | 700 |
| | 1896 | 72 | 109 | 107 | 42 | 67 | 28 | 65 | — | 46 | 17 | — | 34 | 20 | — | 35 | 21 | — | 40 | 8 | 711 |
| | 1897 | 71 | 105 | 107 | 30 | 71 | 37 | 70 | — | 66 | 17 | — | 37 | 16 | — | 32 | 19 | — | 33 | 18 | 729 |
| | 1898 | 73 | 105 | 110 | 51 | 60 | 25 | 64 | — | 61 | 9 | — | 59 | 19 | — | 38 | 16 | — | 26 | 17 | 733 |
| | 1899 | 72 | 106 | 106 | 56 | 69 | 42 | 61 | — | 59 | 12 | — | 60 | 8 | — | 50 | 17 | — | 32 | 16 | 766 |
| | 1900 | 72 | 105 | 113 | 66 | 50 | 40 | 70 | — | 69 | 8 | — | 46 | 12 | — | 58 | 8 | — | 46 | 15 | 778 |
| | Medeltal | 71·1 | 104·0 | 106·0 | 48·7 | 59·5 | 33·7 | 63·4 | — | 56·5 | 14·3 | — | 46·5 | 13·8 | — | 43·6 | 12·6 | — | 36·4 | 10·6 | 720·7 |
| **Stockholm** (reallläroverket) | 1891 | 35 | 57 | 34 | 47 | — | 36 | — | 74 | — | — | 50 | — | — | 44 | — | — | 33 | — | — | 410 |
| | 1892 | 35 | 49 | 58 | 51 | — | 62 | — | 82 | — | — | 59 | — | — | 48 | — | — | 34 | — | — | 478 |
| | 1893 | 35 | 61 | 63 | 69 | — | 71 | — | 88 | — | — | 61 | — | — | 53 | — | — | 43 | — | — | 544 |
| | 1894 | 35 | 66 | 70 | 73 | — | 69 | — | 107 | — | — | 63 | — | — | 46 | — | — | 47 | — | — | 576 |
| | 1895 | 36 | 67 | 60 | 76 | — | 64 | — | 90 | — | — | 82 | — | — | 55 | — | — | 34 | — | — | 564 |
| | 1896 | 34 | 70 | 66 | 59 | — | 68 | — | 96 | — | — | 71 | — | — | 71 | — | — | 52 | — | — | 587 |
| | 1897 | 34 | 57 | 65 | 62 | — | 57 | — | 106 | — | — | 73 | — | — | 63 | — | — | 59 | — | — | 576 |
| | 1898 | 35 | 70 | 70 | 70 | — | 62 | — | 97 | — | — | 78 | — | — | 59 | — | — | 53 | — | — | 594 |
| | 1899 | 35 | 69 | 67 | 67 | — | 63 | — | 100 | — | — | 77 | — | — | 72 | — | — | 49 | — | — | 599 |
| | 1900 | 35 | 70 | 71 | 74 | — | 55 | — | 103 | — | — | 84 | — | — | 68 | — | — | 55 | — | — | 615 |
| | Medeltal | 34·9 | 63·6 | 62·4 | 64·8 | — | 60·7 | — | 94·3 | — | — | 69·8 | — | — | 57·9 | — | — | 45·9 | — | — | 554·3 |
| **Stockholm** (Södermalms läroverk) | 1891 | 70 | 92 | 68 | 48 | 22 | 28 | 25 | 26 | 17 | 4 | 13 | 9 | 6 | 4 | 10 | 3 | — | 6 | 4 | 455 |
| | 1892 | 54 | 75 | 87 | 46 | 18 | 43 | 22 | 23 | 21 | 5 | 14 | 8 | 4 | 9 | 8 | 6 | 4 | 9 | 3 | 459 |
| | 1893 | 63 | 70 | 83 | 51 | 23 | 35 | 17 | 32 | 23 | 8 | 15 | 16 | 1 | 11 | 7 | 4 | 7 | 8 | 5 | 479 |
| | 1894 | 50 | 86 | 64 | 55 | 25 | 37 | 21 | 30 | 10 | 11 | 22 | 16 | 2 | 12 | 17 | 1 | 8 | 7 | 4 | 478 |
| | 1895 | 66 | 70 | 81 | 30 | 27 | 46 | 23 | 25 | 11 | 13 | 29 | 8 | 8 | 14 | 15 | 3 | 10 | 12 | 0 | 491 |
| | 1896 | 68 | 89 | 68 | 51 | 36 | 23 | 24 | 34 | 17 | 13 | 18 | 5 | 12 | 22 | 11 | 7 | 12 | 14 | 2 | 526 |
| | 1897 | 66 | 87 | 96 | 47 | 26 | 41 | 34 | 32 | 15 | 7 | 27 | 15 | 13 | 20 | 3 | 11 | 17 | 12 | 7 | 576 |
| | 1898 | 72 | 74 | 86 | 59 | 29 | 40 | 24 | 46 | 29 | 9 | 22 | 8 | 5 | 25 | 15 | 12 | 16 | 3 | 13 | 587 |
| | 1899 | 72 | 92 | 74 | 54 | 24 | 52 | 27 | 28 | 16 | 11 | 33 | 25 | 10 | 19 | 8 | 6 | 25 | 13 | 11 | 600 |
| | 1900 | 72 | 91 | 86 | 68 | 13 | 50 | 23 | 57 | 20 | 10 | 22 | 12 | 13 | 29 | 24 | 10 | 19 | 10 | 6 | 635 |
| | Medeltal | 65·3 | 82·6 | 79·3 | 50·9 | 24·3 | 39·5 | 24·0 | 33·3 | 17·9 | 9·1 | 21·5 | 12·2 | 7·4 | 16·5 | 11·8 | 6·3 | 11·8 | 9·4 | 5·5 | 528·6 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R.[1]) | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Stockholm** (Nya elementarskolan) | 1891 | 28 | 47 | 50 | 54 | — | 17 | 15 | 22 | 16 | — | 5 | 2 | 0 | 16 | 17 | 3 | 10 | 4 | 3 | 309 |
| | 1892 | 29 | 43 | 51 | 43 | — | 31 | 17 | 25 | 17 | — | 5 | 10 | 0 | 12 | 9 | 0 | 8 | 8 | 3 | 311 |
| | 1893 | 30 | 44 | 52 | 49 | — | 27 | 5 | 31 | 25 | — | 7 | 2 | 3 | 15 | 14 | 0 | 4 | 5 | 0 | 313 |
| | 1894 | 23 | 43 | 49 | 52 | — | 30 | 9 | 36 | 7 | — | 11 | 10 | 4 | 20 | 15 | 3 | 4 | 7 | 0 | 323 |
| | 1895 | 20 | 35 | 48 | 58 | — | 30 | 16 | 36 | 8 | — | 11 | 5 | 0 | 26 | 15 | 5 | 8 | 5 | 1 | 327 |
| | 1896 | 21 | 32 | 38 | 47 | — | 52 | — | 29 | 15 | — | 11 | 5 | 0 | 33 | 13 | 2 | 5 | 5 | 2 | 310 |
| | 1897 | 24 | 34 | 36 | 42 | — | 39 | — | 27+16 | 21 | — | 18 | 13 | 0 | 18 | 6 | 0 | 24 | 6 | 0 | 324 |
| | 1898 | 21 | 34 | 36 | 42 | — | 40 | — | 23+6 | 11 | — | 27 | 14 | 6 | 20 | 12 | 0 | 14 | 5 | 0 | 311 |
| | 1899 | 35 | 38 | 43 | 41 | — | 37 | — | 25+16 | 10 | — | 23 | 12 | 0 | 28 | 16 | 6 | 15 | 9 | 0 | 354 |
| | 1900 | 30 | 48 | 42 | 49 | — | 39 | — | 24+6 | 16 | — | 19 | 9 | 2 | 20 | 14 | 0 | 24 | 10 | 5 | 357 |
| | Medeltal | 26·1 | 39·8 | 44·5 | 47·7 | — | 34·2 | 6·2 | 32·2 | 14·6 | — | 13·7 | 8·2 | 1·5 | 20·8 | 13·1 | 1·9 | 11·6 | 6·4 | 1·4 | 323·9 |
| **Strängnäs** | 1891 | 6 | 10 | 11 | 4 | 8 | 3 | 10 | — | 5 | 6 | 1 | 8 | 0 | — | 3 | 4 | — | 2 | 5 | 86 |
| | 1892 | 8 | 11 | 7 | 3 | 12 | 4 | 10 | — | 8 | 1 | — | 5 | 4 | — | 7 | 0 | — | 4 | 5 | 89 |
| | 1893 | 8 | 16 | 8 | 3 | 5 | 3 | 9 | — | 8 | 8 | — | 6 | 1 | — | 6 | 4 | — | 5 | 0 | 90 |
| | 1894 | 11 | 21 | 17 | 2 | 8 | 2 | 6 | — | 7 | 6 | — | 6 | 7 | — | 4 | 1 | — | 7 | 5 | 110 |
| | 1895 | 11 | 13 | 26 | 3 | 13 | 3 | 9 | — | 4 | 4 | — | 8 | 7 | — | 2 | 6 | — | 4 | 1 | 114 |
| | 1896 | 15 | 17 | 22 | 5 | 16 | 4 | 14 | — | 8 | 7 | — | 2 | 2 | — | 6 | 8 | — | 1 | 6 | 133 |
| | 1897 | 23 | 17 | 20 | 11 | 10 | 3 | 11 | — | 10 | 4 | — | 6 | 7 | — | 2 | 4 | — | 7 | 6 | 141 |
| | 1898 | 17 | 19 | 23 | 13 | 8 | 9 | 11 | — | 5 | 3 | — | 8 | 6 | — | 4 | 5 | — | 2 | 3 | 136 |
| | 1899 | 20 | 26 | 18 | 9 | 13 | 8 | 5 | — | 5 | 4 | — | 3 | 4 | — | 9 | 5 | — | 2 | 3 | 134 |
| | 1900 | 19 | 23 | 24 | 8 | 9 | 8 | 15 | — | 3 | 2 | — | 5 | 4 | — | 4 | 4 | — | 8 | 5 | 141 |
| | Medeltal | 13·8 | 17·3 | 17·6 | 6·1 | 10·2 | 4·7 | 10·0 | — | 6·3 | 4·5 | 0·1 | 5·7 | 4·2 | — | 4·7 | 4·1 | — | 4·2 | 3·9 | 117·4 |
| **Sundsvall** | 1891 | 48 | 35 | 35 | 27 | 3 | 15 | 3 | 13 | — | — | 6 | — | — | 8 | — | — | 10 | — | — | 203 |
| | 1892 | 56 | 47 | 26 | 33 | 3 | 16 | 2 | 13 | — | — | 7 | — | — | 4 | — | — | 8 | — | — | 215 |
| | 1893 | 40 | 55 | 44 | 26 | 2 | 21 | 3 | 16 | — | — | 9 | — | — | 7 | — | — | 5 | — | — | 228 |
| | 1894 | 41 | 47 | 51 | 30 | 4 | 16 | 2 | 20 | — | — | 10 | — | — | 8 | — | — | 6 | — | — | 235 |
| | 1895 | 45 | 40 | 50 | 28 | 2 | 26 | 2 | 7 | — | — | 15 | — | — | 7 | — | — | 8 | — | — | 230 |
| | 1896 | 44 | 51 | 34 | 46 | 1 | 22 | 1 | 20 | — | — | 6 | — | — | 13 | — | — | 6 | — | — | 244 |
| | 1897 | 41 | 46 | 39 | 30 | 2 | 30 | 1 | 12 | — | — | 18 | — | — | 6 | — | — | 12 | — | — | 257 |
| | 1898 | 44 | 54 | 38 | 38 | 3 | 18 | 3 | 20 | — | — | 9 | — | — | 12 | — | — | 6 | — | — | 245 |
| | 1899 | 49 | 52 | 56 | 33 | 4 | 35 | 0 | 14 | — | — | 16 | — | — | 3 | — | — | 12 | — | — | 274 |
| | 1900 | 63 | 58 | 52 | 50 | 3 | 31 | 3 | 21 | — | — | 9 | — | — | 15 | — | — | 2 | — | — | 307 |
| | Medeltal | 47·1 | 48·5 | 42·5 | 34·1 | 2·7 | 23·0 | 2·0 | 15·6 | — | — | 10·5 | — | — | 8·3 | — | — | 7·5 | — | — | 241·8 |
| **Umeå** | 1891 | 21 | 24 | 14 | 2 | 10 | 4 | 8 | 5 | 6 | 4 | 5 | 12 | 3 | 3 | 9 | 1 | 2 | 9 | 3 | 145 |
| | 1892 | 12 | 24 | 20 | 6 | 10 | 1 | 11 | 5 | 14 | 4 | 4 | 6 | 3 | 5 | 10 | 3 | 3 | 10 | 1 | 152 |
| | 1893 | 20 | 17 | 18 | 9 | 13 | 8 | 14 | 6 | 14 | 3 | 2 | 11 | 2 | 3 | 5 | 3 | 4 | 12 | 3 | 167 |
| | 1894 | 22 | 30 | 14 | 13 | 11 | 10 | 15 | 9 | 10 | 6 | 3 | 7 | 1 | 3 | 12 | 3 | 3 | 4 | 3 | 179 |
| | 1895 | 31 | 27 | 29 | 10 | 12 | 10 | 15 | 9 | 7 | 3 | 4 | 6 | 6 | 3 | 9 | 1 | 3 | 9 | 3 | 197 |
| | 1896 | 23 | 33 | 36 | 12 | 12 | 9 | 10 | 9 | 13 | 5 | 7 | 8 | 2 | 4 | 8 | 8 | 2 | 10 | 0 | 211 |
| | 1897 | 32 | 27 | 34 | 21 | 14 | 7 | 13 | 11 | 12 | 3 | 7 | 10 | 6 | 7 | 7 | 1 | 5 | 8 | 7 | 232 |
| | 1898 | 24 | 37 | 28 | 24 | 22 | 12 | 11 | 9 | 12 | 3 | 8 | 10 | 4 | 5 | 8 | 5 | 6 | 7 | 1 | 236 |
| | 1899 | 22 | 36 | 29 | 15 | 7 | 25 | 19 | 11 | 8 | 3 | 8 | 10 | 2 | 8 | 9 | 5 | 5 | 8 | 3 | 233 |
| | 1900 | 21 | 26 | 28 | 25 | 8 | 13 | 10 | 15 | 11 | 4 | 8 | 7 | 2 | 8 | 7 | 4 | 5 | 4 | 4 | 210 |
| | Medeltal | 22·8 | 28·1 | 25,0 | 13·7 | 11·9 | 9·9 | 12·6 | 8·9 | 10·7 | 3·8 | 5·6 | 8·7 | 3·1 | 4·9 | 8·4 | 3·4 | 3·8 | 8·1 | 2·8 | 196·2 |

[1] Talen efter lustecknet afse lär un arne i raktiska afslutnin sklassen.

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Upsala** | 1891 | 61 | 59 | 57 | 42 | 24 | 15 | 31 | 6 | 30 | 3 | 9 | 14 | 6 | 7 | 14 | 11 | 3 | 23 | 5 | 420 |
| | 1892 | 52 | 61 | 67 | 23 | 26 | 35 | 24 | 15 | 27 | 6 | 5 | 23 | 3 | 9 | 14 | 4 | 7 | 11 | 11 | 423 |
| | 1893 | 55 | 68 | 50 | 35 | 33 | 22 | 20 | 21 | 15 | 8 | 14 | 20 | 5 | 3 | 20 | 2 | 9 | 14 | 6 | 420 |
| | 1894 | 60 | 65 | 67 | 32 | 31 | 19 | 29 | 19 | 15 | 4 | 20 | 8 | 8 | 15 | 17 | 5 | 3 | 21 | 2 | 440 |
| | 1895 | 53 | 64 | 63 | 39 | 28 | 22 | 31 | 17 | 8 | 18 | 15 | 13 | 4 | 21 | 9 | 8 | 13 | 14 | 6 | 446 |
| | 1896 | 55 | 59 | 66 | 22 | 41 | 25 | 27 | 22 | 15 | 15 | 17 | 7 | 16 | 11 | 12 | 3 | 23 | 10 | 9 | 455 |
| | 1897 | 57 | 70 | 61 | 33 | 30 | 13 | 38 | 27 | 13 | 16 | 28 | 12 | 13 | 18 | 7 | 16 | 9 | 8 | 4 | 473 |
| | 1898 | 57 | 67 | 70 | 36 | 29 | 28 | 32 | 17 | 24 | 8 | 20 | 15 | 17 | 25 | 9 | 10 | 16 | 4 | 16 | 500 |
| | 1899 | 66 | 68 | 67 | 30 | 40 | 29 | 27 | 25 | 32 | 5 | 14 | 23 | 9 | 22 | 13 | 16 | 20 | 8 | 10 | 524 |
| | 1900 | 67 | 70 | 60 | 33 | 38 | 23 | 37 | 23 | 19 | 13 | 20 | 29 | 6 | 15 | 25 | 10 | 21 | 9 | 18 | 536 |
| | Medeltal | 58·3 | 65·1 | 62·8 | 32·5 | 32·0 | 23·1 | 29·6 | 19·2 | 19·8 | 9·6 | 16·2 | 16·4 | 8·7 | 14·6 | 14·0 | 8·5 | 12·4 | 12·2 | 8·7 | 463·7 |
| **Visby** | 1891 | 29 | 21 | 29 | 23 | 12 | 7 | 6 | 2 | 3 | 2 | 1 | 3 | 2 | 1 | 3 | 3 | 0 | 4 | 2 | 153 |
| | 1892 | 22 | 28 | 18 | 14 | 17 | 13 | 8 | 2 | 4 | 3 | 1 | 4 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 1 | 4 | 149 |
| | 1893 | 28 | 24 | 25 | 10 | 8 | 10 | 15 | 9 | 6 | 2 | 2 | 3 | 3 | 0 | 3 | 2 | 3 | 2 | 2 | 157 |
| | 1894 | 18 | 25 | 23 | 18 | 8 | 7 | 7 | 5 | 7 | 4 | 6 | 6 | 2 | 1 | 2 | 3 | 0 | 3 | 2 | 147 |
| | 1895 | 18 | 18 | 26 | 7 | 10 | 14 | 7 | 4 | 5 | 1 | 3 | 4 | 3 | 7 | 5 | 2 | 0 | 2 | 2 | 138 |
| | 1896 | 23 | 17 | 23 | 12 | 9 | 4 | 10 | 8 | 7 | 1 | 3 | 3 | 1 | 5 | 5 | 3 | 4 | 3 | 2 | 143 |
| | 1897 | 20 | 26 | 19 | 16 | 6 | 8 | 7 | 6 | 7 | 2 | 3 | 6 | 2 | 3 | 3 | 1 | 5 | 5 | 3 | 148 |
| | 1898 | 17 | 20 | 24 | 10 | 6 | 6 | 7 | 6 | 5 | 3 | 3 | 7 | 3 | 3 | 5 | 1 | 2 | 1 | 1 | 130 |
| | 1899 | 29 | 19 | 20 | 11 | 8 | 6 | 6 | 6 | 4 | 2 | 2 | 6 | 3 | 3 | 5 | 3 | 3 | 6 | 1 | 143 |
| | 1900 | 27 | 29 | 20 | 13 | 6 | 10 | 8 | 5 | 5 | 2 | 4 | 3 | 3 | 3 | 5 | 4 | 2 | 6 | 2 | 157 |
| | Medeltal | 23·1 | 22·7 | 22·7 | 13·4 | 9·0 | 8·5 | 8·1 | 5·3 | 5·3 | 2·2 | 2·8 | 4·5 | 2·4 | 2·8 | 3·8 | 2·4 | 2·1 | 3·3 | 2·1 | 146 5 |
| **Vänersborg** | 1891 | 15 | 27 | 28 | 15 | 10 | 4 | 13 | 9 | 11 | 2 | 8 | 4 | 1 | 3 | 10 | 3 | 3 | 3 | 3 | 172 |
| | 1892 | 23 | 25 | 26 | 24 | 9 | 8 | 16 | 4 | 11 | 3 | 9 | 7 | 1 | 4 | 3 | 1 | 3 | 10 | 3 | 190 |
| | 1893 | 23 | 43 | 22 | 25 | 10 | 18 | 11 | 5 | 14 | 5 | 4 | 10 | 3 | 9 | 7 | 1 | 4 | 2 | 1 | 217 |
| | 1894 | 28 | 32 | 44 | 18 | 8 | 20 | 11 | 17 | 12 | 3 | 3 | 13 | 4 | 3 | 6 | 2 | 6 | 7 | 0 | 237 |
| | 1895 | 29 | 35 | 35 | 26 | 19 | 21 | 10 | 17 | 10 | 0 | 9 | 13 | 3 | 2 | 10 | 4 | 3 | 4 | 2 | 252 |
| | 1896 | 24 | 35 | 31 | 35 | 12 | 23 | 14 | 17 | 7 | 2 | 11 | 9 | 0 | 10 | 10 | 3 | 1 | 5 | 3 | 252 |
| | 1897 | 18 | 35 | 35 | 17 | 12 | 28 | 16 | 18 | 12 | 1 | 13 | 6 | 2 | 12 | 8 | 0 | 5 | 11 | 3 | 252 |
| | 1898 | 17 | 19 | 35 | 13 | 18 | 19 | 17 | 14 | 16 | 0 | 12 | 10 | 1 | 11 | 3 | 1 | 8 | 7 | 1 | 222 |
| | 1899 | 17 | 28 | 19 | 27 | 11 | 11 | 19 | 13 | 11 | 4 | 8 | 13 | 0 | 11 | 10 | 2 | 8 | 4 | 0 | 211 |
| | 1900 | 11 | 16 | 30 | 11 | 11 | 26 | 7 | 13 | 18 | 4 | 7 | 10 | 2 | 5 | 10 | 1 | 10 | 10 | 2 | 204 |
| | Medeltal | 20·5 | 29·0 | 30·5 | 21·1 | 12·0 | 17·8 | 13·4 | 12·7 | 12·2 | 2·4 | 8·4 | 9·5 | 1·7 | 7·0 | 7·7 | 1·8 | 5·1 | 6·3 | 1·8 | 220,9 |
| **Västervik** | 1891 | 23 | 32 | 24 | 18· | 6 | 16 | 2 | 19 | — | — | 8 | — | — | 20 | — | — | 6 | — | — | 174 |
| | 1892 | 30 | 28 | 33 | 18 | 3 | 13 | 6 | 11 | — | — | 11 | — | — | 12 | — | — | 11 | — | — | 176 |
| | 1893 | 21 | 35 | 29 | 29 | 3 | 14 | 4 | 14 | — | — | 9 | — | — | 8 | — | — | 10 | — | — | 176 |
| | 1894 | 9 | 29 | 34 | 22 | 5 | 26 | 3 | 13 | — | — | 11 | — | — | 8 | — | — | 11 | — | — | 171 |
| | 1895 | 24 | 18 | 31 | 27 | 4 | 21 | 5 | 20 | — | — | 12 | — | — | 10 | — | — | 5 | — | — | 177 |
| | 1896 | 23 | 26 | 23 | 28 | 3 | 18 | 3 | 21 | — | — | 16 | — | — | 7 | — | — | 10 | — | — | 178 |
| | 1897 | 14 | 32 | 30 | 16 | 8 | 22 | 2 | 21 | — | — | 17 | — | — | 12 | — | — | 7 | — | — | 181 |
| | 1898 | 24 | 22 | 35 | 21 | 6 | 13 | 6 | 14 | — | — | 21 | — | — | 15 | — | — | 6 | — | — | 183 |
| | 1899 | 22 | 29 | 29 | 26 | 3 | 16 | 5 | 15 | — | — | 13 | — | — | 15 | — | — | 9 | — | — | 182 |
| | 1900 | 24 | 21 | 32 | 25 | 7 | 20 | 2 | 12 | — | — | 12 | — | — | 12 | — | — | 9 | — | — | 176 |
| | Medeltal | 21·4 | 27·2 | 30 0 | 23·0 | 4·8 | 17·9 | 3·8 | 16·0 | — | — | 13·0 | — | — | 11·9 | — | — | 8·4 | — | — | 177·4 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Väster-ås** | 1891 | 27 | 46 | 44 | 18 | 17 | 13 | 21 | 7 | 15 | 7 | 2 | 7 | 10 | — | 4 | 10 | — | 7 | 5 | 260 |
| | 1892 | 33 | 33 | 46 | 16 | 23 | 14 | 18 | 7 | 11 | 12 | 5 | 12 | 7 | — | 5 | 10 | — | 5 | 7 | 264 |
| | 1893 | 35 | 36 | 35 | 11 | 29 | 11 | 23 | 3 | 15 | 8 | 2 | 11 | 8 | — | 8 | 6 | — | 5 | 10 | 256 |
| | 1894 | 18 | 34 | 40 | 10 | 24 | 8 | 30 | 7 | 11 | 8 | 0 | 11 | 8 | — | 9 | 6 | — | 7 | 6 | 237 |
| | 1895 | 21 | 29 | 32 | 23 | 19 | 8 | 23 | 1 | 15 | 14 | 5 | 10 | 9 | — | 9 | 7 | — | 7 | 6 | 238 |
| | 1896 | 29 | 24 | 36 | 13 | 13 | 15 | 25 | 8 | 20 | 1 | 2 | 12 | 13 | — | 6 | 10 | — | 8 | 6 | 241 |
| | 1897 | 38 | 32 | 25 | 11 | 26 | 10 | 12 | 8 | 18 | 7 | 1 | 17 | 2 | — | 9 | 13 | — | 6 | 10 | 245 |
| | 1898 | 35 | 37 | 29 | 14 | 17 | 8 | 21 | 5 | 11 | 2 | 4 | 17 | 6 | — | 17 | 3 | — | 5 | 13 | 244 |
| | 1899 | 29 | 32 | 37 | 13 | 11 | 9 | 19 | 14 | 18 | 9 | 5 | 4 | 3 | 3 | 13 | 7 | — | 16 | 3 | 245 |
| | 1900 | 37 | 36 | 37 | 23 | 11 | 13 | 14 | 8 | 14 | 8 | 12 | 14 | 7 | 5 | 6 | 3 | 3 | 11 | 4 | 266 |
| | Medel-tal | 30·2 | 33·9 | 36·1 | 15·2 | 19·0 | 10·9 | 20·6 | 6·8 | 14·8 | 7·6 | 3·8 | 11·5 | 7·3 | 0·8 | 8·6 | 7·5 | 0·3 | 7·7 | 7·0 | 249·6 |
| **Växjö** | 1891 | 35 | 50 | 48 | 9 | 40 | 5 | 25 | — | 21 | 9 | — | 20 | 1 | — | 14 | 8 | — | 12 | 9 | 306 |
| | 1892 | 21 | 39 | 53 | 11 | 31 | 4 | 45 | — | 17 | 6 | — | 13 | 6 | — | 17 | 1 | — | 11 | 8 | 283 |
| | 1893 | 18 | 37 | 43 | 7 | 39 | 9 | 35 | — | 25 | 17 | — | 9 | 4 | — | 13 | 6 | — | 16 | 2 | 280 |
| | 1894 | 32 | 31 | 42 | 9 | 44 | 4 | 32 | — | 23 | 17 | — | 23 | 11 | — | 6 | 5 | — | 13 | 5 | 297 |
| | 1895 | 33 | 48 | 26 | 15 | 30 | 3 | 39 | — | 17 | 14 | — | 17 | 8 | — | 20 | 12 | — | 4 | 5 | 291 |
| | 1896 | 37 | 47 | 57 | 11 | 21 | 8 | 32 | — | 15 | 15 | — | 13 | 14 | | 16 | 8 | — | 20 | 11 | 325 |
| | 1897 | 28 | 46 | 44 | 14 | 43 | 6 | 19 | — | 13 | 18 | — | 15 | 11 | — | 11 | 13 | — | 14 | 7 | 302 |
| | 1898 | 30 | 37 | 55 | 9 | 42 | 10 | 43 | — | 10 | 13 | — | 12 | 15 | — | 13 | 9 | — | 11 | 12 | 321 |
| | 1899 | 25 | 43 | 42 | 9 | 41 | 3 | 53 | — | 31 | 7 | — | 11 | 12 | — | 12 | 13 | — | 12 | 10 | 324 |
| | 1900 | 29 | 48 | 44[1]) | 12 | 32 | 8 | 42 | — | 31 | 20 | — | 16 | 9 | — | 10 | 12 | — | 7 | 11 | 331[1]) |
| | Medel-tal | 28·8 | 42·6 | 45·4 | 10·6 | 36·3 | 6·0 | 36·5 | — | 20·3 | 13·6 | — | 14·9 | 9·1 | — | 13·2 | 8·7 | — | 12·0 | 8·0 | 306·0 |
| **Ystad** | 1891 | 24 | 28 | 23 | 22 | 22 | 10 | 11 | 0 | 9 | 1 | 2 | 8 | 7 | — | 5 | 2 | — | 4 | 4 | 182 |
| | 1892 | 28 | 20 | 35 | 12 | 11 | 16 | 19 | 2 | 9 | 4 | 0 | 7 | 2 | — | 7 | 4 | — | 6 | 1 | 183 |
| | 1893 | 24 | 24 | 24 | 20 | 11 | 11 | 13 | 7 | 15 | 4 | 0 | 5 | 4 | — | 9 | 1 | — | 4 | 4 | 180 |
| | 1894 | 23 | 31 | 25 | 12 | 11 | 14 | 16 | 6 | 6 | 3 | 3 | 12 | 4 | — | 6 | 3 | — | 7 | 1 | 183 |
| | 1895 | 15 | 26 | 32 | 14 | 8 | 9 | 13 | 2 | 11 | 3 | 0 | 8 | 4 | — | 7 | 3 | — | 8 | 3 | 166 |
| | 1896 | 21 | 20 | 30 | 12 | 13 | 11 | 9 | 2 | 6 | 3 | 0 | 8 | 3 | — | 5 | 5 | — | 6 | 3 | 157 |
| | 1897 | 40 | 25 | 26 | 19 | 14 | 11 | 13 | 4 | 4 | 4 | 0 | 8 | 2 | — | 5 | 3 | — | 5 | 5 | 188 |
| | 1898 | 35 | 42 | 28 | 10 | 17 | 18 | 10 | 5 | 12 | 3 | 5 | 2 | 3 | — | 6 | 2 | — | 6 | 3 | 207 |
| | 1899 | 26 | 44 | 39 | 15 | 12 | 13 | 13 | 4 | 9 | 0 | 5 | 6 | 0 | 4 | 2 | 3 | — | 5 | 3 | 203 |
| | 1900 | 22 | 29 | 46 | 25 | 12 | 9 | 11 | 8 | 10 | 2 | 3 | 7 | 0 | 4 | 6 | 1 | 4 | 2 | 3 | 204 |
| | Medel-tal | 25·8 | 28·9 | 30·8 | 16·1 | 13·1 | 12·2 | 12·8 | 4·0 | 9·1 | 2·7 | 1·8 | 7·1 | 2·9 | 0·8 | 5·8 | 2·7 | 0·4 | 5·3 | 3·0 | 185·3 |
| **Örebro** | 1891 | 49 | 73 | 77 | 44 | 26 | 22 | 19 | 9 | 20 | 3 | 8 | 8 | 4 | 2 | 7 | 7 | 9 | 13 | 5 | 405 |
| | 1892 | 42 | 79 | 72 | 47 | 27 | 28 | 19 | 12 | 18 | 4 | 8 | 18 | 3 | 8 | 10 | 4 | 3 | 6 | 7 | 415 |
| | 1893 | 49 | 57 | 81 | 34 | 24 | 37 | 29 | 15 | 12 | 4 | 7 | 12 | 4 | 9 | 12 | 2 | 5 | 8 | 4 | 405 |
| | 1894 | 44 | 62 | 54 | 46 | 36 | 32 | 24 | 16 | 13 | 9 | 9 | 7 | 4 | 4 | 8 | 2 | 4 | 13 | 2 | 389 |
| | 1895 | 42 | 53 | 55 | 41 | 22 | 38 | 34 | 20 | 16 | 5 | 9 | 9 | 5 | 5 | 6 | 4 | 4 | 8 | 2 | 378 |
| | 1896 | 51 | 46 | 71 | 38 | 22 | 26 | 17 | 19 | 33 | 8 | 17 | 12 | 3 | 9 | 7 | 5 | 5 | 7 | 4 | 400 |
| | 1897 | 60 | 58 | 45 | 35 | 29 | 34 | 22 | 27 | 16 | 1 | 14 | 24 | 6 | 15 | 12 | 3 | 8 | 6 | 5 | 420 |
| | 1898 | 78 | 73 | 59 | 32 | 18 | 33 | 31 | 26 | 14 | 4 | 18 | 14 | 1 | 14 | 22 | 6 | 15 | 12 | 2 | 472 |
| | 1899 | 56 | 84 | 68 | 41 | 14 | 33 | 20 | 19 | 25 | 6 | 15 | 10 | 4 | 15 | 11 | 1 | 13 | 23 | 6 | 464 |
| | 1900 | 64 | 68 | 81 | 45 | 16 | 42 | 14 | 27 | 14 | 1 | 12 | 24 | 5 | 11 | 11 | 4 | 18 | 11 | 1 | 469 |
| | Medel-tal | 53·5 | 65·3 | 66·3 | 40·3 | 23·4 | 32·5 | 22·9 | 19·0 | 18·1 | 4·5 | 11·7 | 13·8 | 3·9 | 9·2 | 10·6 | 3·8 | 8·4 | 10·7 | 3·8 | 421·7 |

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | 4 | | 5 | | 6:1 | | | 6:2 | | | 7:1 | | | 7:2 | | | |
| | | | | | R. | L. | R. | L. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | R. | L. B. | L. A. | |
| **Östersund** | 1891 | 39 | 18 | 27 | 20 | 9 | 13 | 17 | 2 | 7 | 0 | 1 | 9 | 2 | — | 9 | 3 | — | 9 | 2 | 187 |
| | 1892 | 28 | 37 | 18 | 13 | 15 | 15 | 9 | 7 | 11 | 0 | 1 | 5 | 0 | — | 9 | 2 | — | 12 | 3 | 185 |
| | 1893 | 33 | 25 | 34 | 10 | 12 | 13 | 13 | 9 | 5 | 2 | 4 | 13 | 0 | — | 5 | 0 | — | 4 | 1 | 183 |
| | 1894 | 42 | 29 | 29 | 18 | 15 | 7 | 5 | 3 | 13 | 3 | 5 | 5 | 2 | — | 11 | 0 | — | 4 | 0 | 191 |
| | 1895 | 35 | 41 | 29 | 12 | 19 | 9 | 15 | 7 | 6 | 2 | 1 | 9 | 4 | — | 5 | 2 | — | 9 | 0 | 205 |
| | 1896 | 30 | 35 | 39 | 18 | 10 | 9 | 20 | 6 | 8 | 3 | 3 | 8 | 2 | — | 7 | 1 | — | 5 | 5 | 209 |
| | 1897 | 33 | 35 | 43 | 11 | 23 | 14 | 13 | 5 | 12 | 7 | 3 | 7 | 3 | — | 9 | 1 | — | 7 | 1 | 227 |
| | 1898 | 35 | 35 | 35 | 38 | 8 | 7 | 22 | 9 | 9 | 5 | 6 | 14 | 6 | 8 | 8 | 2 | — | 3 | 2 | 252 |
| | 1899 | 35 | 35 | 39 | 31 | 5 | 30 | 8 | 13 | 11 | 5 | 11 | 7 | 6 | 8 | 9 | 5 | 7 | 6 | 4 | 275 |
| | 1900 | 35 | 42 | 28 | 30 | 12 | 24 | 5 | 25 | 4 | 4 | 12 | 10 | 4 | 9 | 9 | 6 | 7 | 5 | 5 | 276 |
| | Medeltal | 34·5 | 33·2 | 32·1 | 20·1 | 12·8 | 14·1 | 12·7 | 8·6 | 8·6 | 3·1 | 4·7 | 8·7 | 2·9 | 2·5 | 8·1 | 2·2 | 1·4 | 6.4 | 2·3 | 219·0 |

## B) Femklassiga läroverk.

| Läroverk | År | Klass och linje | | | | | | | Summa | Läroverk | | | | | | | | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | | | 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | |
| **Arboga** | 1891 | 12 | 14 | 9 | 7 | 3 | 7 | 4 | 56 | **Borås** | 22 | 29 | 31 | 12 | 10 | 6 | 4 | 114 |
| | 1892 | 10 | 11 | 16 | 5 | 2 | 5 | 3 | 52 | | 18 | 29 | 21 | 18 | 9 | 5 | 7 | 107 |
| | 1893 | 12 | 7 | 9 | 12 | 2 | 4 | 1 | 47 | | 17 | 20 | 27 | 14 | 4 | 10 | 8 | 100 |
| | 1894 | 21 | 10 | 8 | 7 | 0 | 10 | 1 | 57 | | 25 | 18 | 23 | 16 | 10 | 7 | 2 | 101 |
| | 1895 | 18 | 22 | 12 | 7 | 0 | 6 | 0 | 65 | | 19 | 24 | 17 | 22 | 4 | 7 | 8 | 101 |
| | 1896 | 14 | 17 | 22 | 5 | 3 | 7 | 0 | 68 | | 34 | 22 | 24 | 12 | 2 | 9 | 4 | 107 |
| | 1897 | 16 | 12 | 13 | 16 | 5 | 3 | 2 | 67 | | 34 | 32 | 23 | 12 | 7 | 8 | 2 | 118 |
| | 1898 | 8 | 15 | 10 | 10 | 0 | 9 | 3 | 55 | | 34 | 34 | 31 | 18 | 0 | 12 | 7 | 136 |
| | 1899 | 8 | 15 | 10 | 8 | 0 | 6 | 0 | 47 | | 36 | 38 | 34 | 20 | 5 | 14 | 0 | 147 |
| | 1900 | 16 | 9 | 16 | 10 | 0 | 4 | 0 | 55 | | 30 | 37 | 30 | 28 | 2 | 19 | 6 | 152 |
| | Medeltal | 13·5 | 13·2 | 12·5 | 8·7 | 1·5 | 6·1 | 1·4 | 56·9 | | 26·9 | 28·3 | 26·1 | 17·2 | 5·3 | 9·7 | 4·8 | 118·3 |
| **Eksjö** | 1891 | 17 | 17 | 13 | 10 | 6 | 1 | 8 | 72 | **Enköping** | 12 | 11 | 10 | 6 | 3 | 3 | 2 | 47 |
| | 1892 | 12 | 21 | 14 | 1 | 6 | 4 | 9 | 67 | | 19 | 15 | 10 | 6 | 3 | 4 | 3 | 60 |
| | 1893 | 16 | 12 | 16 | 6 | 11 | 0 | 6 | 67 | | 23 | 19 | 14 | 3 | 6 | 5 | 2 | 72 |
| | 1894 | 7 | 16 | 12 | 5 | 6 | 2 | 9 | 57 | | 13 | 23 | 20 | 10 | 2 | 1 | 6 | 75 |
| | 1895 | 13 | 14 | 15 | 7 | 3 | 5 | 6 | 63 | | 18 | 14 | 22 | 15 | 2 | 8 | 2 | 81 |
| | 1896 | 12 | 12 | 11 | 9 | 5 | 4 | 3 | 56 | | 16 | 24 | 17 | 14 | 3 | 9 | 1 | 84 |
| | 1897 | 13 | 14 | 15 | 9 | 5 | 11 | 5 | 72 | | 11 | 21 | 19 | 11 | 0 | 6 | 3 | 71 |
| | 1898 | 21 | 17 | 17 | 12 | 4 | 10 | 6 | 87 | | 22 | 11 | 20 | 13 | 6 | 5 | 1 | 78 |
| | 1899 | 12 | 21 | 17 | 11 | 5 | 12 | 4 | 82 | | 19 | 20 | 12 | 11 | 7 | 9 | 4 | 82 |
| | 1900 | 17 | 19 | 22 | 10 | 4 | 7 | 6 | 85 | | 14 | 23 | 14 | 8 | 1 | 9 | 6 | 75 |
| | Medeltal | 14·0 | 16·3 | 15·2 | 8·0 | 5·5 | 5·6 | 6·2 | 70·8 | | 16·7 | 18·1 | 15·8 | 9·7 | 3·3 | 5·9 | 3·0 | 72·5 |

| Läroverk | År | Klass och linje 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Eskilstuna** | 1891 | 24 | 22 | 30 | 13 | 5 | 15 | 5 | 114 |
| | 1892 | 23 | 27 | 20 | 15 | 5 | 10 | 4 | 104 |
| | 1893 | 27 | 27 | 28 | 14 | 4 | 10 | 4 | 114 |
| | 1894 | 22 | 29 | 26 | 20 | 6 | 9 | 5 | 117 |
| | 1895 | 26 | 26 | 30 | 14 | 8 | 12 | 6 | 122 |
| | 1896 | 31 | 23 | 19 | 22 | 3 | 8 | 9 | 115 |
| | 1897 | 32 | 31 | 21 | 13 | 4 | 14 | 1 | 116 |
| | 1898 | 36 | 37 | 24 | 11 | 2 | 11 | 4 | 125 |
| | 1899 | 37 | 30 | 31 | 16 | 1 | 9 | 2 | 126 |
| | 1900 | 35 | 30 | 23 | 25 | 3 | 11 | 1 | 128 |
| | Medeltal | 29·3 | 28·2 | 25·2 | 16·3 | 4·1 | 10·9 | 4·1 | 118·1 |
| **Haparanda** | 1891 | 12 | 17 | 7 | 5 | 0 | 4 | 0 | 45 |
| | 1892 | 12 | 11 | 13 | 1 | 3 | 5 | 0 | 45 |
| | 1893 | 10 | 12 | 9 | 11 | 5 | 1 | 3 | 51 |
| | 1894 | 13 | 7 | 10 | 9 | 2 | 5 | 5 | 51 |
| | 1895 | 12 | 15 | 6 | 9 | 2 | 4 | 2 | 50 |
| | 1896 | 16 | 12 | 14 | 2 | 3 | 6 | 3 | 56 |
| | 1897 | 18 | 12 | 13 | 8 | 4 | 2 | 1 | 58 |
| | 1898 | 15 | 12 | 9 | 8 | 2 | 7 | 4 | 57 |
| | 1899 | 9 | 12 | 10 | 5 | 1 | 6 | 2 | 45 |
| | 1900 | 16 | 8 | 7 | 10 | 0 | 6 | 1 | 48 |
| | Medeltal | 13·3 | 11·8 | 9·8 | 6·8 | 2·2 | 4·6 | 2·1 | 50.6 |
| **Kristinehamn** | 1891 | 23 | 18 | 23 | 19 | 0 | 17 | 3 | 103 |
| | 1892 | 16 | 25 | 17 | 20 | 2 | 12 | 0 | 92 |
| | 1893 | 12 | 22 | 18 | 11 | 1 | 9 | 2 | 75 |
| | 1894 | 21 | 13 | 18 | 8 | 5 | 9 | 1 | 75 |
| | 1895 | 25 | 22 | 14 | 8 | 5 | 5 | 4 | 83 |
| | 1896 | 28 | 27 | 17 | 6 | 2 | 7 | 5 | 92 |
| | 1897 | 12 | 28 | 27 | 12 | 3 | 4 | 2 | 88 |
| | 1898 | 15 | 16 | 26 | 13 | 9 | 14 | 4 | 97 |
| | 1899 | 24 | 13 | 24 | 18 | 8 | 7 | 7 | 101 |
| | 1900 | 21 | 23 | 15 | 13 | 6 | 15 | 7 | 100 |
| | Medeltal | 19·7 | 20·7 | 19·9 | 12·8 | 4·1 | 9·9 | 3·5 | 90·6 |
| **Lidköping** | 1891 | 12 | 17 | 18 | 7 | 3 | 7 | 2 | 66 |
| | 1892 | 17 | 13 | 15 | 7 | 5 | 3 | 3 | 63 |
| | 1893 | 30 | 14 | 10 | 9 | 1 | 3 | 5 | 72 |
| | 1894 | 16 | 24 | 14 | 9 | 0 | 6 | 1 | 70 |
| | 1895 | 9 | 15 | 20 | 8 | 0 | 4 | 2 | 58 |
| | 1896 | 15 | 10 | 13 | 15 | 2 | 4 | 1 | 60 |
| | 1897 | 25 | 15 | 11 | 11 | 2 | 12 | 2 | 78 |
| | 1898 | 10 | 25 | 17 | 6 | 3 | 8 | 2 | 71 |
| | 1899 | 31 | 14 | 21 | 12 | 1 | 2 | 3 | 84 |
| | 1900 | 19 | 27 | 15 | 11 | 4 | 9 | 1 | 86 |
| | Medeltal | 18·4 | 17·4 | 15·4 | 9·5 | 2·1 | 5·8 | 2·2 | 70·8 |

| Läroverk | År | Klass och linje 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Göteborg** | 1891 | 70 | 68 | 67 | 60 | 4 | 20 | 7 | 296 |
| | 1892 | 70 | 69 | 58 | 46 | 9 | 36 | 4 | 292 |
| | 1893 | 69 | 70 | 61 | 38 | 5 | 34 | 7 | 284 |
| | 1894 | 70 | 70 | 58 | 38 | 8 | 27 | 5 | 276 |
| | 1895 | 93 | 70 | 66 | 38 | 9 | 27 | 9 | 312 |
| | 1896 | 85 | 95 | 70 | 47 | 8 | 23 | 8 | 336 |
| | 1897 | 104 | 95 | 83 | 48 | 4 | 34 | 9 | 377 |
| | 1898 | 94 | 107 | 78 | 60 | 6 | 30 | 4 | 379 |
| | 1899 | 95 | 92 | 91 | 55 | 10 | 32 | 6 | 381 |
| | 1900 | 106 | 107 | 82 | 63 | 9 | 35 | 8 | 410 |
| | Medeltal | 85·6 | 84·3 | 71·4 | 49·3 | 7·2 | 29·8 | 6·7 | 334·3 |
| **Karlshamn** | 1891 | 31 | 41 | 40 | 33 | 4 | 12 | 8 | 169 |
| | 1892 | 22 | 40 | 42 | 27 | 6 | 20 | 4 | 161 |
| | 1893 | 31 | 21 | 40 | 26 | 7 | 13 | 5 | 143 |
| | 1894 | 31 | 37 | 20 | 22 | 6 | 15 | 5 | 136 |
| | 1895 | 17 | 38 | 27 | 18 | 5 | 14 | 5 | 124 |
| | 1896 | 21 | 25 | 32 | 19 | 6 | 8 | 3 | 114 |
| | 1897 | 25 | 19 | 26 | 22 | 4 | 10 | 6 | 112 |
| | 1898 | 28 | 25 | 22 | 19 | 3 | 14 | 3 | 114 |
| | 1899 | 33 | 29 | 21 | 21 | 5 | 8 | 4 | 121 |
| | 1900 | 21 | 40 | 20 | 10 | 8 | 11 | 3 | 113 |
| | Medeltal | 26·0 | 31·5 | 29·0 | 21·7 | 5·4 | 12·5 | 4·6 | 130·7 |
| **Landskrona** | 1891 | 28 | 14 | 25 | 24 | 3 | 8 | 8 | 110 |
| | 1892 | 14 | 27 | 21 | 19 | 6 | 14 | 3 | 104 |
| | 1893 | 17 | 20 | 25 | 16 | 3 | 14 | 5 | 100 |
| | 1894 | 26 | 19 | 22 | 21 | 2 | 9 | 2 | 101 |
| | 1895 | 24 | 24 | 20 | 19 | 1 | 14 | 3 | 105 |
| | 1896 | 32 | 23 | 21 | 16 | 4 | 14 | 2 | 112 |
| | 1897 | 29 | 27 | 18 | 19 | 2 | 11 | 4 | 110 |
| | 1898 | 30 | 23 | 29 | 8 | 4 | 15 | 3 | 112 |
| | 1899 | 35 | 27 | 24 | 19 | 4 | 7 | 3 | 119 |
| | 1900 | 26 | 30 | 24 | 20 | 4 | 17 | 3 | 124 |
| | Medeltal | 26·1 | 23·4 | 22·9 | 18·1 | 3·3 | 12·3 | 3·6 | 109·7 |
| **Mariestad** | 1891 | 16 | 21 | 12 | 9 | 2 | 4 | 3 | 67 |
| | 1892 | 11 | 16 | 17 | 9 | 2 | 3 | 3 | 61 |
| | 1893 | 12 | 17 | 19 | 9 | 4 | 6 | 1 | 68 |
| | 1894 | 18 | 15 | 17 | 15 | 3 | 4 | 4 | 76 |
| | 1895 | 19 | 15 | 17 | 12 | 3 | 13 | 2 | 81 |
| | 1896 | 8 | 19 | 12 | 7 | 8 | 3 | 3 | 60 |
| | 1897 | 16 | 14 | 12 | 5 | 4 | 4 | 6 | 61 |
| | 1898 | 20 | 11 | 13 | 7 | 3 | 4 | 3 | 61 |
| | 1899 | 19 | 20 | 8 | 8 | 3 | 6 | 3 | 67 |
| | 1900 | 14 | 19 | 21 | 4 | 2 | 8 | 2 | 70 |
| | Medeltal | 15·3 | 16·7 | 14·8 | 8·5 | 3·4 | 5·5 | 3·0 | 67·2 |

| Läroverk | År | Klass och linje 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa | Läroverk | 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | R. 6:1 | L. 6:1 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Norrtälje** | 1891 | 11 | 11 | 7 | 2 | 5 | 2 | 1 | 39 | **Oskarshamn** | 20 | 15 | 14 | 16 | — | 9 | — | | | 74 |
| | 1892 | 11 | 9 | 10 | 6 | 1 | 3 | 4 | 44 | | 21 | 18 | 16 | 10 | — | 8 | — | | | 73 |
| | 1893 | 18 | 12 | 9 | 6 | 2 | 4 | 1 | 52 | | 12 | 23 | 13 | 13 | — | 9 | — | | | 70 |
| | 1894 | 10 | 18 | 15 | 8 | 3 | 3 | 2 | 59 | | 26 | 10 | 18 | 11 | — | 5 | — | | | 70 |
| | 1895 | 8 | 8 | 11 | 13 | 0 | 6 | 3 | 49 | | 21 | 23 | 6 | 19 | — | 8 | — | | | 77 |
| | 1896 | 10 | 8 | 9 | 4 | 2 | 10 | 0 | 43 | | 29 | 20 | 16 | 5 | — | 13 | — | | | 83 |
| | 1897 | 14 | 12 | 8 | 5 | 4 | 5 | 2 | 50 | | 21 | 27 | 12 | 12 | — | 3 | — | | | 75 |
| | 1898 | 12 | 16 | 7 | 4 | 4 | 5 | 3 | 51 | | 18 | 22 | 20 | 10 | — | 9 | — | | | 79 |
| | 1899 | 10 | 12 | 17 | 3 | 1 | 4 | 4 | 51 | | 15 | 25 | 15 | 13 | — | 10 | — | | | 78 |
| | 1900 | 17 | 13 | 15 | 5 | 6 | 2 | 1 | 59 | | 19 | 17 | 19 | 15 | — | 10 | — | | | 80 |
| | Medeltal | 12·1 | 11·9 | 10·8 | 5·6 | 2·8 | 4·4 | 2·1 | 49·7 | | 20·2 | 20·0 | 14·9 | 12·4 | — | 8·4 | — | | | 75·9 |
| **Piteå** | 1891 | 19 | 15 | 18 | 12 | 2 | 4 | 3 | 73 | **Sköfde** | 25 | 25 | 17 | 18 | 5 | 8 | 3 | | | 101 |
| | 1892 | 14 | 21 | 10 | 10 | 7 | 5 | 2 | 69 | | 25 | 28 | 19 | 14 | 5 | 8 | 4 | | | 103 |
| | 1893 | 19 | 17 | 14 | 10 | 2 | 5 | 5 | 72 | | 27 | 29 | 27 | 5 | 8 | 12 | 4 | | | 112 |
| | 1894 | 17 | 18 | 12 | 10 | 3 | 5 | 1 | 66 | | 25 | 31 | 28 | 8 | 9 | 4 | 7 | | | 112 |
| | 1895 | 15 | 17 | 15 | 10 | 3 | 6 | 3 | 69 | | 30 | 30 | 23 | 11 | 8 | 4 | 9 | | | 115 |
| | 1896 | 12 | 17 | 15 | 10 | 7 | 7 | 2 | 70 | | 13 | 35 | 26 | 19 | 3 | 6 | 9 | | | 111 |
| | 1897 | 21 | 15 | 14 | 8 | 6 | 2 | 5 | 71 | | 20 | 21 | 35 | 16 | 7 | 14 | 3 | | | 116 |
| | 1898 | 7 | 23 | 14 | 9 | 5 | 5 | 6 | 69 | | 24 | 21 | 23 | 22 | 8 | 11 | 8 | | | 117 |
| | 1899 | 21 | 9 | 14 | 8 | 4 | 7 | 5 | 68 | | 22 | 32 | 20 | 16 | 2 | 15 | 6 | 2 | 5 | 120 |
| | 1900 | 11 | 18 | 9 | 9 | 2 | 5 | 5 | 59 | | 27 | 21 | 31 | 17 | 2 | 14 | 2 | 9 | 3 | 126 |
| | Medeltal | 15·6 | 17·0 | 13·5 | 9·6 | 4·1 | 5·1 | 3·7 | 68·6 | | 23·8 | 27·3 | 24·9 | 14·6 | 5·7 | 9·6 | 5·5 | 1·1 | 0·8 | 113·3 |
| **Stockholm** (Jakob) | 1891 | 38 | 65 | 55 | 35 | — | 34 | — | 227 | **Stockholm** (Katarina) | 32 | 35 | 42 | 30 | 9 | 9 | 6 | | | 163 |
| | 1892 | 59 | 49 | 46 | 37 | — | 22 | — | 213 | | 50 | 42 | 45 | 23 | 8 | 13 | 8 | | | 189 |
| | 1893 | 64 | 66 | 41 | 32 | — | 25 | — | 228 | | 50 | 62 | 30 | 24 | 10 | 9 | 7 | | | 192 |
| | 1894 | 69 | 67 | 59 | 36 | — | 17 | — | 248 | | 48 | 54 | 50 | 18 | 10 | 14 | 11 | | | 205 |
| | 1895 | 70 | 69 | 63 | 39 | — | 22 | — | 263 | | 55 | 59 | 46 | 29 | 6 | 11 | 9 | | | 215 |
| | 1896 | 51 | 70 | 66 | 44 | — | 25 | — | 256 | | 52 | 65 | 47 | 31 | 9 | 13 | 4 | | | 221 |
| | 1897 | 71 | 63 | 59 | 50 | — | 24 | — | 267 | | 59 | 56 | 58 | 35 | 12 | 21 | 7 | | | 248 |
| | 1898 | 70 | 65 | 58 | 60 | — | 26 | — | 279 | | 70 | 59 | 55 | 50 | 8 | 17 | 7 | | | 266 |
| | 1899 | 70 | 71 | 65 | 42 | — | 30 | — | 278 | | 72 | 68 | 47 | 40 | 8 | 29 | 6 | | | 270 |
| | 1900 | 70 | 72 | 69 | 55 | — | 29 | — | 295 | | 72 | 71 | 63 | 32 | 9 | 22 | 6 | | | 275 |
| | Medeltal | 63·2 | 65·7 | 58·1 | 43·0 | — | 25·4 | — | 255·4 | | 56·0 | 57·1 | 48·3 | 31·2 | 8·9 | 15·8 | 7·1 | | | 224·4 |
| **Stockholm** (Östermalm) | 1891 | 70 | 70 | 100 | 52 | 27 | 33 | 13 | 365 | **Söderhamn** | 24 | 18 | 21 | 10 | 3 | 4 | 8 | | | 88 |
| | 1892 | 70 | 87 | 80 | 69 | 16 | 37 | 20 | 379 | | 20 | 18 | 15 | 15 | 2 | 9 | 4 | | | 83 |
| | 1893 | 70 | 84 | 77 | 57 | 20 | 41 | 8 | 357 | | 17 | 17 | 12 | 13 | 0 | 3 | 1 | | | 63 |
| | 1894 | 70 | 100 | 83 | 58 | 15 | 35 | 10 | 371 | | 20 | 17 | 14 | 9 | 3 | 11 | 0 | | | 74 |
| | 1895 | 70 | 89 | 99 | 55 | 25 | 35 | 10 | 383 | | 14 | 22 | 10 | 9 | 3 | 8 | 3 | | | 69 |
| | 1896 | 70 | 105 | 96 | 57 | 21 | 38 | 15 | 402 | | 20 | 19 | 21 | 9 | 0 | 5 | 6 | | | 80 |
| | 1897 | 70 | 86 | 106 | 60 | 25 | 39 | 15 | 401 | | 18 | 21 | 20 | 16 | 2 | 7 | 0 | | | 84 |
| | 1898 | 70 | 92 | 92 | 66 | 31 | 43 | 14 | 408 | | 12 | 20 | 20 | 14 | 2 | 14 | 2 | | | 84 |
| | 1899 | 70 | 88 | 100 | 67 | 13 | 43 | 23 | 404 | | 21 | 14 | 19 | 15 | 6 | 5 | 1 | | | 81 |
| | 1900 | 72 | 94 | 100 | 67 | 11 | 47 | 11 | 402 | | 27 | 14 | 19 | 8 | 2 | 8 | 6 | | | 84 |
| | Medeltal | 70·2 | 89·5 | 93·3 | 60·8 | 20·4 | 39·1 | 13·9 | 387·2 | | 19·3 | 18·0 | 17·1 | 11·8 | 2·3 | 7·4 | 3·1 | | | 79·0 |

| Läroverk | År | Klass och linje 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa | Läroverk | 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Udde-valla** | 1891 | 23 | 30 | 29 | 23 | 6 | 2 | 5 | 118 | **Vad-stena** | 20 | 16 | 12 | 11 | 7 | 5 | 4 | 75 |
| | 1892 | 31 | 23 | 27 | 13 | 6 | 13 | 6 | 119 | | 10 | 26 | 17 | 11 | 0 | 9 | 8 | 81 |
| | 1893 | 25 | 31 | 23 | 16 | 6 | 10 | 6 | 117 | | 5 | 21 | 19 | 5 | 9 | 11 | 0 | 70 |
| | 1894 | 30 | 25 | 31 | 13 | 7 | 15 | 6 | 127 | | 10 | 14 | 19 | 13 | 8 | 5 | 7 | 76 |
| | 1895 | 30 | 30 | 34 | 16 | 8 | 5 | 6 | 129 | | 15 | 16 | 16 | 12 | 5 | 10 | 7 | 81 |
| | 1896 | 25 | 33 | 25 | 16 | 10 | 9 | 9 | 127 | | 7 | 17 | 14 | 9 | 5 | 8 | 4 | 64 |
| | 1897 | 25 | 25 | 31 | 20 | 5 | 11 | 12 | 129 | | 8 | 9 | 13 | 12 | 3 | 4 | 5 | 54 |
| | 1898 | 26 | 28 | 27 | 19 | 5 | 15 | 4 | 124 | | 11 | 12 | 12 | 6 | 4 | 7 | 3 | 55 |
| | 1899 | 23 | 25 | 27 | 21 | 4 | 15 | 4 | 119 | | 16 | 13 | 11 | 8 | 3 | 5 | 5 | 61 |
| | 1900 | 17 | 27 | 24 | 23 | 6 | 12 | 1 | 110 | | 12 | 14 | 13 | 8 | 0 | 7 | 2 | 56 |
| | Medel-tal | 25·5 | 27·7 | 27·8 | 18·0 | 6·3 | 10·7 | 5·9 | 121·9 | | 11·4 | 15·8 | 14·6 | 9·5 | 4·4 | 7·1 | 4·5 | 67·3 |

## C) Treklassiga läroverk.

| Läroverk | År | Klass och linje 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa | Läroverk | 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Alingsås** | 1891 | 17 | 24 | 17 | 19 | 7 | — | — | 84 | **Arvika** | 29 | 20 | 20 | — | — | — | — | 69 |
| | 1892 | 18 | 17 | 19 | 13 | 1 | 16 | 6 | 90 | | 16 | 19 | 21 | — | — | — | — | 56 |
| | 1893 | 20 | 19 | 17 | 5 | 3 | 9 | 1 | 74 | | 17 | 14 | 22 | — | — | — | — | 53 |
| | 1894 | 14 | 23 | 12 | 10 | 4 | 5 | 4 | 72 | | 14 | 15 | 12 | — | — | — | — | 41 |
| | 1895 | 23 | 20 | 21 | 9 | 1 | 8 | 3 | 85 | | 12 | 17 | 18 | — | — | — | — | 47 |
| | 1896 | 18 | 20 | 25 | 13 | 4 | 6 | 1 | 87 | | 27 | 13 | 17 | — | — | — | — | 57 |
| | 1897 | 20 | 14 | 20 | 18 | 3 | 7 | 2 | 84 | | 24 | 24 | 17 | 8 | 2 | — | — | 75 |
| | 1898 | 25 | 17 | 15 | 14 | 4 | 12 | 4 | 91 | | 21 | 23 | 30 | 13 | 3 | 5 | 4 | 99 |
| | 1899 | 15 | 28 | 16 | 11 | 3 | 11 | 5 | 89 | | 24 | 20 | 24 | 19 | 11 | 9 | 3 | 110 |
| | 1900 | 8 | 16 | 24 | 9 | 3 | 8 | 3 | 71 | | 23 | 27 | 19 | 19 | 3 | 14 | 8 | 113 |
| | Medel-tal | 17·8 | 19·8 | 18·6 | 12·1 | 3·3 | 8·2 | 2·9 | 82·7 | | 20·7 | 19·2 | 20·0 | 5·9 | 1·9 | 2·8 | 1·5 | 72·0 |
| **Asker-sund** | 1891 | 6 | 7 | 8 | — | — | — | — | 21 | **Engel-holm** | 18 | 19 | 17 | — | 10 | — | — | 64 |
| | 1892 | 7 | 9 | 9 | — | — | — | — | 25 | | 14 | 16 | 14 | — | 9 | — | — | 53 |
| | 1893 | 6 | 10 | 7 | — | — | — | — | 23 | | 16 | 15 | 19 | 8 | — | — | — | 58 |
| | 1894 | 2 | 6 | 8 | — | — | — | — | 16 | | 20 | 21 | 15 | 12 | — | — | — | 68 |
| | 1895 | 15 | 4 | 4 | 7 | — | — | — | 30 | | 12 | 21 | 17 | 5 | 3 | 4 | 3 | 65 |
| | 1896 | 11 | 15 | 3 | 4 | — | 7 | — | 40 | | 22 | 15 | 18 | 15 | 0 | 2 | 3 | 75 |
| | 1897 | 11 | 14 | 14 | 4 | — | 3 | — | 46 | | 9 | 26 | 13 | 12 | — | 6 | — | 66 |
| | 1898 | 10 | 21 | 11 | 6 | 5 | 1 | 2 | 56 | | 8 | 22 | 18 | 10 | — | 11 | — | 69 |
| | 1899 | 13 | 12 | 12 | 7 | 0 | 5 | 4 | 53 | | 12 | 13 | 16 | 16 | — | 3 | — | 60 |
| | 1900 | 15 | 16 | 14 | 9 | — | 4 | — | 58 | | 13 | 11 | 18 | 9 | — | 12 | — | 63 |
| | Medel-tal | 9·6 | 11·4 | 9·0 | 3·7 | 0·5 | 2·0 | 0·6 | 36·8 | | 14·4 | 17·9 | 16·5 | 8·7 | 2·2 | 3·8 | 0·6 | 64·1 |

| Läroverk | År | Klass och linje: 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Falköping** | 1891 | 25 | 20 | 10 | — | 9 | — | 4 | 68 |
| | 1892 | 19 | 27 | 15 | — | 9 | — | 6 | 76 |
| | 1893 | 16 | 22 | 19 | — | 11 | — | 6 | 74 |
| | 1894 | 9 | 22 | 14 | — | 12 | — | 4 | 61 |
| | 1895 | 11 | 12 | 20 | — | 10 | — | 8 | 61 |
| | 1896 | 13 | 13 | 14 | 6 | 6 | — | 7 | 59 |
| | 1897 | 17 | 12 | 15 | — | 8 | 4 | 4 | 60 |
| | 1898 | 15 | 16 | 13 | — | 12 | — | 7 | 63 |
| | 1899 | 16 | 20 | 10 | — | 9 | — | 4 | 59 |
| | 1900 | 16 | 20 | 14 | — | 9 | — | 7 | 66 |
| | Medeltal | 15·7 | 18·4 | 14·4 | 0·6 | 9·5 | 0·4 | 5·7 | 64·7 |
| **Marstrand** | 1891 | 3 | 4 | 4 | — | — | — | — | 11 |
| | 1892 | 5 | 4 | 3 | — | — | — | — | 12 |
| | 1893 | 2 | 5 | 8 | — | — | — | — | 15 |
| | 1894 | 10 | 5 | 4 | — | — | — | — | 19 |
| | 1895 | 5 | 2 | 7 | — | — | — | — | 14 |
| | 1896 | 2 | 8 | 2 | — | — | — | — | 12 |
| | 1897 | 6 | 5 | 8 | — | — | — | — | 19 |
| | 1898 | 6 | 4 | 7 | — | — | — | — | 17 |
| | 1899 | 2 | 4 | 5 | — | — | — | — | 11 |
| | 1900 | 4 | 2 | 3 | — | — | — | — | 9 |
| | Medeltal | 4·5 | 4·3 | 5·1 | — | — | — | — | 13·9 |
| **Skellefteå** | 1891 | 12 | 6 | 12 | 3 | 2 | 3 | 3 | 41 |
| | 1892 | 7 | 8 | 7 | 4 | 5 | 2 | 4 | 37 |
| | 1893 | 8 | 4 | 7 | 2 | 3 | 3 | 4 | 31 |
| | 1894 | 8 | 10 | 7 | 4 | 4 | 1 | 2 | 36 |
| | 1895 | 8 | 7 | 7 | 4 | 0 | 4 | 4 | 34 |
| | 1896 | 16 | 10 | 5 | 5 | 0 | 6 | 1 | 43 |
| | 1897 | 12 | 20 | 7 | 3 | 1 | 4 | 0 | 47 |
| | 1898 | 15 | 12 | 17 | 2 | 3 | 3 | 1 | 53 |
| | 1899 | 14 | 17 | 12 | 11 | 6 | 2 | 2 | 64 |
| | 1900 | 13 | 17 | 14 | 12 | 5 | 8 | 4 | 73 |
| | Medeltal | 11·3 | 11·1 | 9·5 | 5·0 | 2·9 | 3·6 | 2·5 | 45·9 |
| **Söderköping** | 1891 | 13 | 16 | 8 | 6 | 0 | — | — | 43 |
| | 1892 | 10 | 12 | 15 | 0 | 5 | — | — | 42 |
| | 1893 | 7 | 12 | 11 | 7 | 5 | — | — | 42 |
| | 1894 | 8 | 7 | 10 | 7 | 3 | — | — | 35 |
| | 1895 | 12 | 7 | 11 | 4 | 0 | — | — | 34 |
| | 1896 | 11 | 11 | 6 | 5 | 1 | — | — | 34 |
| | 1897 | 10 | 11 | 8 | — | — | — | — | 29 |
| | 1898 | 8 | 7 | 8 | 2 | 5 | — | — | 30 |
| | 1899 | 7 | 6 | 8 | 4 | 0 | — | — | 25 |
| | 1900 | 13 | 6 | 8 | 4 | — | 4 | 0 | 35 |
| | Medeltal | 9·9 | 9·5 | 9·3 | 3·9 | 1·9 | 0·4 | 0·0 | 34·9 |

| Läroverk | År | Klass och linje: 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Filipstad** | 1891 | 21 | 17 | 12 | 12 | 2 | — | — | 64 |
| | 1892 | 13 | 22 | 15 | 12 | 1 | — | — | 63 |
| | 1893 | 15 | 15 | 24 | 11 | 4 | — | — | 69 |
| | 1894 | 18 | 17 | 22 | 19 | 2 | — | — | 78 |
| | 1895 | 15 | 19 | 15 | 11 | 0 | — | — | 60 |
| | 1896 | 10 | 15 | 19 | 10 | 2 | — | — | 56 |
| | 1897 | 18 | 10 | 12 | 13 | 2 | 9 | 3 | 67 |
| | 1898 | 16 | 14 | 12 | 11 | 0 | 8 | 2 | 63 |
| | 1899 | 17 | 19 | 14 | 8 | 2 | 11 | 1 | 72 |
| | 1900 | 16 | 19 | 16 | 9 | 2 | 6 | 2 | 70 |
| | Medeltal | 15·9 | 16·7 | 16·1 | 11·6 | 1·7 | 3·4 | 0·8 | 66·2 |
| **Sala** | 1891 | 17 | 14 | 6 | — | — | — | — | 37 |
| | 1892 | 24 | 15 | 11 | — | — | — | — | 50 |
| | 1893 | 18 | 12 | 10 | 0 | 7 | — | — | 47 |
| | 1894 | 14 | 27 | 6 | 0 | 6 | 0 | 5 | 58 |
| | 1895 | 11 | 17 | 21 | 5 | — | 6 | — | 60 |
| | 1896 | 15 | 14 | 8 | 2 | 10 | 3 | 1 | 53 |
| | 1897 | 20 | 14 | 6 | 7 | 0 | 1 | 6 | 54 |
| | 1898 | 17 | 18 | 9 | 4 | — | 2 | — | 50 |
| | 1899 | 17 | 16 | 20 | 5 | 2 | 3 | — | 63 |
| | 1900 | 17 | 14 | 15 | 11 | 7 | 1 | 2 | 67 |
| | Medeltal | 17·0 | 16·1 | 11·2 | 3·4 | 3·2 | 1·6 | 1·4 | 53·9 |
| **Strömstad** | 1891 | 7 | 9 | 12 | — | — | — | — | 28 |
| | 1892 | 14 | 8 | 9 | — | — | — | — | 31 |
| | 1893 | 9 | 12 | 8 | — | — | — | — | 29 |
| | 1894 | 16 | 7 | 11 | — | — | — | — | 34 |
| | 1895 | 12 | 13 | 6 | — | — | — | — | 31 |
| | 1896 | 19 | 14 | 8 | — | — | — | — | 41 |
| | 1897 | 23 | 20 | 13 | — | — | — | — | 56 |
| | 1898 | 13 | 17 | 10 | — | — | — | — | 40 |
| | 1899 | 18 | 8 | 10 | 4 | — | — | — | 40 |
| | 1900 | 15 | 13 | 5 | 7 | — | 5 | — | 45 |
| | Medeltal | 14·6 | 12·1 | 9·2 | 1·1 | — | 0·5 | — | 37·5 |
| **Sölvesborg** | 1891 | 10 | 11 | 17 | 14 | — | 9 | — | 61 |
| | 1892 | 4 | 13 | 16 | 9 | — | 9 | — | 51 |
| | 1893 | 15 | 11 | 11 | 6 | — | 8 | — | 51 |
| | 1894 | 18 | 14 | 13 | 6 | — | 4 | — | 55 |
| | 1895 | 9 | 11 | 17 | 8 | — | 6 | — | 51 |
| | 1896 | 2 | 8 | 15 | 9 | — | 8 | — | 42 |
| | 1897 | 5 | 3 | 9 | 11 | — | 11 | — | 39 |
| | 1898 | 4 | 4 | 5 | 7 | — | 10 | — | 30 |
| | 1899 | 3 | 8 | 5 | 6 | — | 8 | — | 30 |
| | 1900 | 9 | 5 | 5 | 7 | — | 2 | — | 28 |
| | Medeltal | 7·9 | 8·8 | 11·8 | 8·3 | — | 7·5 | — | 43·8 |

| Läroverk | År | Klass och linje 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Trelleborg** | 1891 | 8 | 5 | 6 | — | — | — | — | 19 |
| | 1892 | 12 | 6 | 7 | — | — | — | — | 25 |
| | 1893 | 8 | 11 | 4 | — | — | — | — | 23 |
| | 1894 | 10 | 9 | 8 | 0 | 5 | — | — | 32 |
| | 1895 | 16 | 13 | 10 | — | — | — | — | 39 |
| | 1896 | 12 | 12 | 8 | — | — | — | — | 32 |
| | 1897 | 6 | 9 | 13 | — | — | — | — | 28 |
| | 1898 | 13 | 11 | 6 | — | 12 | — | — | 42 |
| | 1899 | 18 | 17 | 9 | — | 11 | — | 8 | 63 |
| | 1900 | 17 | 21 | 18 | — | 11 | 1 | 8 | 76 |
| | Medeltal | 12·0 | 11·4 | 8·9 | — | 3·9 | 0·1 | 1·6 | 37·9 |
| **Vimmerby** | 1891 | 13 | 9 | 9 | — | — | — | — | 31 |
| | 1892 | 11 | 10 | 11 | — | — | — | — | 32 |
| | 1893 | 8 | 12 | 8 | — | — | — | — | 28 |
| | 1894 | 10 | 8 | 10 | — | — | — | — | 28 |
| | 1895 | 15 | 8 | 11 | — | — | — | — | 34 |
| | 1896 | 7 | 15 | 10 | — | — | — | — | 32 |
| | 1897 | 9 | 10 | 14 | — | — | — | — | 33 |
| | 1898 | 9 | 5 | 14 | — | — | — | — | 28 |
| | 1899 | 19 | 7 | 5 | — | — | — | — | 31 |
| | 1900 | 9 | 21 | 4 | 7 | — | — | — | 41 |
| | Medeltal | 11·0 | 10·5 | 9·6 | 0·7 | — | — | — | 31·8 |
| **Örnsköldsvik** | 1891 | 14 | 11 | 12 | 0 | 6 | 0 | 9 | 52 |
| | 1892 | 16 | 13 | 10 | 11 | 0 | — | — | 50 |
| | 1893 | 15 | 16 | 11 | 8 | 0 | — | — | 50 |
| | 1894 | 12 | 13 | 14 | — | — | — | — | 39 |
| | 1895 | 8 | 12 | 12 | — | — | — | — | 32 |
| | 1896 | 19 | 8 | 8 | — | — | — | — | 35 |
| | 1897 | 12 | 19 | 9 | — | — | — | — | 40 |
| | 1898 | 5 | 17 | 17 | — | — | — | — | 39 |
| | 1899 | 14 | 8 | 13 | 7 | 4 | — | — | 46 |
| | 1900 | 14 | 12 | 7 | 9 | — | 7 | 7 | 56 |
| | Medeltal | 12·9 | 12·9 | 11·3 | 3·5 | 1·0 | 0·7 | 1·6 | 43·9 |
| **Varberg** | 1891 | 16 | 10 | 11 | 8 | 0 | 2 | 0 | 47 |
| | 1892 | 20 | 14 | 11 | 12 | 0 | 4 | 0 | 61 |
| | 1893 | 28 | 18 | 11 | 9 | 0 | 6 | 0 | 72 |
| | 1894 | 19 | 24 | 19 | 9 | 2 | 4 | 0 | 77 |
| | 1895 | 24 | 20 | 21 | 11 | 3 | 7 | 0 | 86 |
| | 1896 | 22 | 22 | 25 | 14 | 0 | 5 | 4 | 92 |
| | 1897 | 27 | 21 | 27 | 17 | 0 | 9 | 0 | 101 |
| | 1898 | 18 | 33 | 21 | 18 | 2 | 8 | 0 | 100 |
| | 1899 | 23 | 21 | 30 | 13 | 3 | 14 | 2 | 106 |
| | 1900 | 22 | 28 | 21 | 17 | 11 | 8 | 4 | 111 |
| | Medeltal | 21·9 | 21·1 | 19·7 | 12·8 | 2·1 | 6·7 | 1·0 | 85·3 |
| **Åmål** | 1891 | 10 | 16 | 6 | — | — | — | — | 32 |
| | 1892 | 6 | 11 | 16 | — | — | — | — | 33 |
| | 1893 | 15 | 9 | 10 | 4 | 4 | — | — | 42 |
| | 1894 | 19 | 18 | 7 | 3 | 4 | — | — | 51 |
| | 1895 | 12 | 22 | 13 | 6 | 0 | 3 | 6 | 62 |
| | 1896 | 22 | 14 | 18 | 8 | 5 | 4 | 0 | 71 |
| | 1897 | 14 | 23 | 19 | 15 | 2 | 4 | 3 | 80 |
| | 1898 | 20 | 15 | 23 | 21 | 1 | 8 | 1 | 89 |
| | 1899 | 24 | 17 | 17 | 17 | 6 | 10 | 1 | 92 |
| | 1900 | 12 | 22 | 18 | 12 | 4 | 7 | 6 | 81 |
| | Medeltal | 15·4 | 16·7 | 14·7 | 8·6 | 2·6 | 3·6 | 1·7 | 63·3 |

## D) Pedagogier.

| Läroverk | År | Klass och linje: 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Södertälje** | 1891 | 15 | 16 | 14 | — | — | — | — | 45 |
| | 1892 | 7 | 15 | 12 | — | — | — | — | 34 |
| | 1893 | 10 | 10 | 12 | — | — | — | — | 32 |
| | 1894 | 13 | 9 | 10 | 8 | 2 | — | — | 42 |
| | 1895 | 17 | 13 | 12 | 5 | 4 | 7 | 1 | 59 |
| | 1896 | 17 | 18 | 14 | 8 | 1 | 4 | 4 | 66 |
| | 1897 | 16 | 18 | 17 | 9 | 5 | 6 | 2 | 73 |
| | 1898 | 18 | 17 | 15 | 9 | 1 | 6 | 3 | 69 |
| | 1899 | 21 | 16 | 13 | 13 | 3 | 4 | 0 | 70 |
| | 1900 | 31 | 19 | 14 | 8 | 3 | 5 | 3 | 83 |
| | Medeltal | 16·5 | 15·1 | 13·3 | 6·0 | 1·9 | 3·2 | 1·3 | 57·3 |
| **Nora** | 1891 | 21[1] | 17[1] | — | — | — | — | — | 38 |
| | 1892 | 16 | 12 | — | — | — | — | — | 28 |
| | 1893 | 12 | 17 | — | — | — | — | — | 29 |
| | 1894 | 18 | 11 | — | — | — | — | — | 29 |
| | 1895 | 14 | 10 | — | — | — | — | — | 24 |
| | 1896 | 9 | 10 | — | — | — | — | — | 19 |
| | 1897 | 12 | 12 | — | — | — | — | — | 24 |
| | 1898 | 14 | 7 | — | — | — | — | — | 21 |
| | 1899 | 15 | 7 | — | — | — | — | — | 22 |
| | 1900 | 14 | 11 | — | — | — | — | — | 25 |
| | Medeltal | 14·5 | 11·4 | — | — | — | — | — | 25·9 |

| Läroverk | År | Klass och linje: 1 | 2 | 3 | R. 4 | L. 4 | R. 5 | L. 5 | Summa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Köping** | 1891 | 32 | 14 | — | — | — | — | — | 46 |
| | 1892 | 21 | 12 | 13 | 8 | — | — | — | 54 |
| | 1893 | 25 | 20 | 11 | 10 | — | 4 | — | 70 |
| | 1894 | 13 | 27 | 19 | 12 | — | 1 | — | 72 |
| | 1895 | 24 | 13 | 22 | 13 | — | 2 | — | 74 |
| | 1896 | 15 | 20 | 15 | 14 | — | 6 | — | 70 |
| | 1897 | 15 | 16 | 17 | 5 | — | 8 | — | 61 |
| | 1898 | 18 | 17 | 10 | 11 | — | 4 | — | 60 |
| | 1899 | 13 | 14 | 11 | 6 | — | 5 | — | 49 |
| | 1900 | 24 | 15 | 14 | 7 | — | 5 | — | 65 |
| | Medeltal | 20·0 | 16·8 | 13·2 | 8·6 | — | 3·5 | — | 62·1 |
| **Simrishamn** | 1891 | 11 | 15 | 16 | — | — | — | — | 42 |
| | 1892 | 18 | 19 | 11 | — | — | — | — | 48 |
| | 1893 | 24 | 14 | 15 | — | — | — | — | 53 |
| | 1894 | 19 | 24 | 13 | — | — | — | — | 56 |
| | 1895 | 17 | 17 | 22 | — | — | — | — | 56 |
| | 1896 | 13 | 18 | 17 | — | — | — | — | 48 |
| | 1897 | 15 | 22 | 9 | — | — | — | — | 46 |
| | 1898 | 20 | 12 | 21 | — | — | — | — | 53 |
| | 1899 | 21 | 26 | 12 | — | — | — | — | 59 |
| | 1900 | 21 | 26 | 15 | — | — | — | — | 62 |
| | Medeltal | 17·9 | 19·3 | 15·1 | — | — | — | — | 52·3 |

1) Hvardera klassen delad på 2 afdelningar.

## Tabell 8.

# Antal lärjungar vid samskolor höstterminerna 1896–1900.

| Samskolan i | År | Klass 1) 1 g:r. | 1 fl:r. | 2 g:r. | 2 fl:r. | 3 g:r. | 3 fl:r. | 4 g:r. | 4 fl:r. | 5 g:r. | 5 fl:r. | 6 g:r. | 6 fl:r. | 7 g:r. | 7 fl:r. | 8 g:r. | 8 fl:r. | 9 g:r. | 9 fl:r. | Summa g:r. | Summa fl:r. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Avesta** | 1897 | 3 | 1 | 7 | 4 | 4 | 1 | 1 | 1 | — | — | | | | | | | | | 15 | 7 |
| | 1898 | 3 | 7 | 10 | 9 | 4 | 3 | 5 | 1 | 1 | 1 | | | | | | | | | 23 | 21 |
| | 1899 | 3 | 7 | 5 | 4 | 7 | 8 | 4 | 3 | 3 | 1 | | | | | | | | | 22 | 23 |
| | 1900 | 9 | 3 | 3 | 5 | 4 | 3 | 4 | 4 | 3 | 3 | | | | | | | | | 23 | 18 |
| | Medeltal | 4·5 | 4·5 | 6·3 | 5·5 | 4·8 | 3·8 | 3·5 | 2·3 | 1·7 | 1·2 | | | | | | | | | 20·8 | 17·3 |
| **Bollnäs** | 1896 | 2 | 1 | 4 | 2 | 5 | 3 | 1 | 3 | — | — | — | 6 | | | | | | | 12 | 15 |
| | 1897 | 2 | 3 | 3 | 1 | 3 | 2 | — | 2 | — | 2 | — | — | | | | | | | 8 | 10 |
| | 1898 | 7 | 4 | 2 | 3 | 5 | 1 | 3 | 3 | — | 2 | — | — | | | | | | | 17 | 13 |
| | 1899 | 4 | 4 | 6 | 3 | 2 | 3 | 3 | 1 | — | — | — | — | | | | | | | 15 | 11 |
| | 1900 | 8 | 5 | 3 | 3 | 3 | 2 | 1 | 3 | — | — | — | — | | | | | | | 15 | 13 |
| | Medeltal | 4·6 | 3·4 | 3·6 | 2·4 | 3·6 | 2·2 | 1·6 | 2·4 | — | 0·8 | — | 1·2 | | | | | | | 13·4 | 12·4 |
| **Djurs-holm** | 1896 | 5 | 4 | 3 | 7 | 1 | 3 | 1 | 4 | 3 | 3 | — | 1 | 1 | 4 | — | — | | | 14 | 26 |
| | 1897 | 5 | 7 | 7 | 4 | 4 | 7 | 2 | 2 | — | 4 | — | 3 | — | — | — | 4 | | | 18 | 31 |
| | 1898 | 5 | 11 | 4 | 7 | 8 | 5 | 3 | 10 | — | — | — | 5 | — | 4 | — | — | | | 20 | 42 |
| | 1899 | 5 | 11 | 3 | 9 | 3 | 6 | 6 | 6 | 1 | 6 | — | — | — | 6 | — | 3 | | | 18 | 47 |
| | 1900 | 11 | 9 | 4 | 8 | 3 | 8 | 3 | 6 | 5 | 6 | — | 4 | — | — | — | 4 | | | 26 | 45 |
| | Medeltal | 6·2 | 8·4 | 4·2 | 7·0 | 3·8 | 5·8 | 3·0 | 5·6 | 1·8 | 3·8 | — | 2·6 | 0·2 | 2·8 | — | 2·2 | | | 19·2 | 38·2 |
| **Falken-berg** | 1896 | 6 | 4 | 13 | 5 | 7 | 12 | — | — | — | — | — | — | — | — | | | | | 26 | 21 |
| | 1897 | 9 | 7 | 8 | 7 | 11 | 2 | 3 | 10 | — | — | — | — | — | — | | | | | 31 | 26 |
| | 1898 | 6 | 7 | 8 | 7 | 8 | 8 | 4 | — | 1 | 11 | — | — | — | — | | | | | 27 | 33 |
| | 1899 | 4 | 7 | 3 | 7 | 6 | 7 | 7 | 6 | — | — | — | 11 | — | — | | | | | 20 | 38 |
| | 1900 | 5 | 9 | 3 | 7 | 8 | 4 | 5 | 4 | 1 | 6 | — | — | — | 10 | | | | | 22 | 40 |
| | Medeltal | 6·0 | 6·8 | 7·0 | 6·6 | 8·0 | 6·6 | 3·8 | 4·0 | 0·4 | 3·4 | — | 2·2 | — | 2·0 | | | | | 25·2 | 31·6 |
| **Hede-mora** | 1896 | 6 | 4 | 9 | 6 | 9 | 5 | 8 | 1 | 4 | 5 | — | — | | | | | | | 36 | 21 |
| | 1897 | 9 | 1 | 3 | 5 | 3 | 7 | 13 | 4 | 6 | 1 | — | 3 | | | | | | | 34 | 21 |
| | 1898 | 4 | 2 | 7 | 1 | 5 | 6 | 2 | 7 | 11 | 1 | — | — | | | | | | | 29 | 17 |
| | 1899 | — | 3 | 7 | 4 | 6 | 2 | 6 | 9 | 3 | 4 | — | — | | | | | | | 22 | 22 |
| | 1900 | 6 | 4 | 3 | 4 | 11 | 4 | 9 | 3 | 4 | 8 | — | — | | | | | | | 33 | 23 |
| | Medeltal | 5·0 | 2·8 | 5·8 | 4·0 | 6·8 | 4·8 | 7·6 | 4·8 | 5·6 | 3·8 | — | 0·6 | | | | | | | 30·8 | 20·8 |

1) Förberedande klasser utan främmande språk äro ej medräknade. Kl. 1 motsvarar därför kl. 4 i Palmgrens skola och Stockholms nya samkola, kl. 2 motsvarar kl. 5 o. s. v. — g:r = gossar, fl:r = flickor.

| Samskolan i | År | Klass 1 g:r. | 1 fl:r. | 2 g:r. | 2 fl:r. | 3 g:r. | 3 fl:r. | 4 g:r. | 4 fl:r. | 5 g:r. | 5 fl:r. | 6 g:r. | 6 fl:r. | 7 g:r. | 7 fl:r. | 8 g:r. | 8 fl:r. | 9 g:r. | 9 fl:r. | Summa g:r. | Summa fl:r. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Hjo** | 1898 | 7 | 1 | 0 | 3 | 1 | 5 | 1 | 5 | — | -- | | | | | | | | | 9 | 14 |
| | 1899 | 10 | 3 | 4 | 4 | 0 | 3 | 1 | 5 | 0 | 3 | | | | | | | | | 15 | 18 |
| | 1900 | 4 | 4 | 8 | 0 | 4 | 2 | 0 | 2 | 1 | 5 | | | | | | | | | 17 | 13 |
| | Medeltal | 7·0 | 2·7 | 4·0 | 2·3 | 1·7 | 3·3 | 0·7 | 4·0 | 0·3 | 2·7 | | | | | | | | | 13·7 | 15·0 |
| **Hörby** | 1897 | 9 | 3 | 6 | 5 | — | — | — | — | — | — | — | — | | | | | | | 15 | 8 |
| | 1898 | 2 | 1 | 10 | 5 | — | — | 7 | 5 | — | — | — | — | | | | | | | 19 | 11 |
| | 1899 | 4 | 3 | 3 | 1 | 6 | 2 | 3 | 3 | 4 | 4 | — | — | | | | | | | 20 | 13 |
| | 1900 | 1 | 3 | 5 | 7 | 5 | 2 | 6 | 2 | 3 | 2 | 1 | 2 | | | | | | | 21 | 18 |
| | Medeltal | 4·0 | 2·5 | 6·0 | 4·5 | 2·8 | 1·0 | 4·0 | 2·5 | 1·7 | 1·5 | 0·3 | 0·5 | | | | | | | 18·8 | 12·5 |
| **Lindesberg** | 1896 | 19 | 17 | 2 | 6 | 3 | 4 | 2 | 4 | — | 1 | | | | | | | | | 26 | 32 |
| | 1897 | 8 | 7 | 9 | 11 | 2 | 7 | 3 | 4 | 1 | 3 | | | | | | | | | 23 | 32 |
| | 1898 | 6 | 4 | 7 | 6 | 6 | 11 | 2 | 6 | 1 | 3 | | | | | | | | | 22 | 30 |
| | 1899 | 7 | 3 | 3 | 4 | 7 | 5 | 3 | 11 | 2 | 7 | | | | | | | | | 22 | 30 |
| | 1900 | 6 | 6 | 5 | 3 | 4 | 7 | 4 | 4 | 3 | 11 | | | | | | | | | 22 | 31 |
| | Medeltal | 9·2 | 7·4 | 5·2 | 6·0 | 4·4 | 6·8 | 2·8 | 5·8 | 1·4 | 5·0 | | | | | | | | | 23·0 | 31·0 |
| **Lysekil** | 1896 | 6 | 1 | 4 | 5 | 3 | 5 | 3 | — | — | — | | | | | | | | | 16 | 11 |
| | 1897 | — | 5 | 6 | 1 | 4 | 5 | 3 | 5 | 2 | — | | | | | | | | | 15 | 16 |
| | 1898 | 3 | 5 | 2 | 6 | 4 | 3 | 2 | 4 | 2 | 3 | | | | | | | | | 13 | 21 |
| | 1899 | 2 | 2 | 4 | 6 | 5 | 6 | 3 | 2 | 1 | 3 | | | | | | | | | 15 | 19 |
| | 1900 | 4 | 5 | 4 | — | 4 | 6 | 5 | 4 | 3 | 3 | | | | | | | | | 20 | 17 |
| | Medeltal | 3·0 | 3·6 | 4·0 | 3·6 | 4·0 | 5·0 | 3·2 | 3·0 | 1·6 | 1·6 | | | | | | | | | 15·8 | 16·8 |
| **Motala** | 1896 | 7 | 7 | 15 | 4 | 19 | 4 | 10 | 1 | 9 | — | | | | | | | | | 60 | 16 |
| | 1897 | 18 | 17 | 12 | 9 | 17 | 4 | 11 | 7 | 11 | 1 | | | | | | | | | 69 | 38 |
| | 1898 | 17 | 5 | 15 | 17 | 18 | 11 | 14 | 2 | 8 | 5 | | | | | | | | | 72 | 40 |
| | 1899 | 18 | 10 | 20 | 12 | 11 | 18 | 15 | 6 | 12 | 2 | | | | | | | | | 76 | 48 |
| | 1900 | 10 | 18 | 15 | 13 | 19 | 10 | 8 | 13 | 14 | 4 | | | | | | | | | 66 | 58 |
| | Medeltal | 14·0 | 11·4 | 15·4 | 11·0 | 16·8 | 9·4 | 11·6 | 5·8 | 10·8 | 2·4 | | | | | | | | | 68·6 | 40·0 |
| **Ronneby** | 1898 | 9 | 7 | 9 | 4 | 1 | 9 | 4 | 1 | 1 | 4 | | | | | | | | | 24 | 25 |
| | 1899 | 4 | 5 | 7 | 6 | 7 | 4 | 2 | 9 | 1 | — | | | | | | | | | 21 | 24 |
| | 1900 | 2 | 7 | 4 | 7 | 7 | 4 | 4 | 7 | 1 | 6 | | | | | | | | | 18 | 31 |
| | Medeltal | 5·0 | 6·3 | 6·7 | 5·7 | 5·0 | 5·7 | 3·3 | 5·7 | 1·0 | 3·3 | | | | | | | | | 21·0 | 26·7 |
| **Sollefteå** | 1896 | 3 | 4 | 3 | 5 | 6 | 6 | 5 | — | — | 3 | | | | | | | | | 17 | 18 |
| | 1897 | 4 | 5 | 3 | 7 | 4 | 2 | 4 | 6 | — | — | | | | | | | | | 15 | 20 |
| | 1898 | 4 | 4 | 3 | 10 | 7 | 7 | — | 4 | — | 5 | | | | | | | | | 14 | 30 |
| | 1899 | 5 | 7 | 6 | 5 | 2 | 11 | 6 | 5 | — | 6 | | | | | | | | | 19 | 34 |
| | 1900 | 7 | 8 | 4 | 6 | 3 | 6 | 2 | 6 | — | 5[1] | | | | | | | | | 16 | 31 |
| | Medeltal | 4·6 | 5·6 | 3·8 | 6·6 | 4·4 | 6·4 | 3·4 | 4·2 | — | 3·8 | | | | | | | | | 16·2 | 26·6 |

[1]) Hela 4:de och 5:e kl. undervisas gemensamt i vissa ämnen.

| Samskolan i | År | Klass 1 g:r. | 1 fl:r. | 2 g:r. | 2 fl:r. | 3 g:r. | 3 fl:r. | 4 g:r. | 4 fl:r. | 5 g:r. | 5 fl:r. | 6 g:r. | 6 fl:r. | 7 g:r. | 7 fl:r. | 8 g:r. | 8 fl:r. | 9 g:r. | 9 fl:r. | Summa g:r. | Summa fl:r. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Stockholm** (Palmgrenska skolan) | 1896 | 6 | 11 | 7 | 10 | 17 | 9 | 13 | 15 | 7 | 18 | 9 | 20 | 12 | 10 | 11 | 6 | 11 | 4 | 92 | 104 |
| | 1897 | 6 | 19 | 9 | 18 | 11 | 8 | 16 | 14 | 7 | 13 | 7 | 17 | 11 | 13 | 14 | 9 | 15 | 8 | 96 | 119 |
| | 1898 | 7 | 21 | 8 | 22 | 12 | 15 | 9 | 11 | 17 | 12 | 7 | 11 | 11 | 12 | 16 | 10 | 14 | 11 | 101 | 125 |
| | 1899 | 15 | 10 | 8 | 26 | 13 | 22 | 15 | 16 | 14 | 9 | 21 | 8 | 14 | 10 | 16 | 9 | 16 | 9 | 132 | 119 |
| | 1900 | 14 | 13 | 22 | 7 | 19 | 10 | 10 | 23 | 16 | 15 | 13 | 8 | 16 | 7 | 20 | 9 | 17 | 12 | 147 | 104 |
| | Medeltal | 9·6 | 14·8 | 10·8 | 16·6 | 14·4 | 12·8 | 12·6 | 15·8 | 12·2 | 13·4 | 11·4 | 12·8 | 12·8 | 10·4 | 15·4 | 8·6 | 14·6 | 8·8 | 113·6 | 114·2 |
| **Stockholm** (Nya samskolan) | 1896 | 4 | 11 | 1 | 11 | 1 | 9 | 4 | 15 | 2 | 9 | — | (17) | — | — | — | — | | | 12 | 55 |
| | 1897 | 4 | 14 | 2 | 11 | 1 | 13 | 1 | 11 | 3 | 10 | 2 | 8 | — | (9) | — | — | | | 13 | 67 |
| | 1898 | 9 | 8 | 1 | 16 | 1 | 14 | — | 10 | 1 | 9 | 3 | 9 | 1 | 3 | — | — | | | 16 | 69 |
| | 1899 | 8 | 13 | 1 | 14 | 1 | 17 | 2 | 15 | — | 13 | 1 | 9 | 3 | 9 | — | — | | | 16 | 90 |
| | 1900 | — | 12 | 7 | 13 | — | 14 | — | 14 | 2 | 14 | — | 12 | 1 | 7 | 1 | 6 | | | 11 | 92 |
| | Medeltal | 5·0 | 11·6 | 2·4 | 13·0 | 0·8 | 13·4 | 1·4 | 13·0 | 1·6 | 11·0 | 1·2 | 7·6 | 1·0 | 3·8 | 0·2 | 1·2 | | | 13·6 | 74·6 |
| **Upsala** (Enskilda läroverket) | 1896 | 13 | 8 | 10 | 4 | 5 | 9 | 3 | 4 | — | 7 | — | — | — | — | — | — | — | — | 31 | 32 |
| | 1897 | 8 | 9 | 3 | 6 | 10 | 6 | 2 | 8 | 1 | 4 | — | — | — | — | — | — | — | — | 24 | 33 |
| | 1898 | 11 | 6 | 6 | 9 | 5 | 7 | 11 | 9 | 2 | 8 | — | 6 | 1 | 6 | — | — | — | — | 36 | 51 |
| | 1899 | 11 | 11 | 8 | 6 | 5 | 9 | 7 | 7 | 5 | 10 | 1 | 6 | 1 | — | 2 | 5 | — | 11 | 40 | 65 |
| | 1900 | 9 | 11 | 5 | 14 | 7 | 5 | 6 | 12 | 3 | 9 | 4 | 8 | 2 | 7 | 2 | 11 | 1 | 4 | 39 | 81 |
| | Medeltal | 10·4 | 9·0 | 6·4 | 7·8 | 6·4 | 7·2 | 5·8 | 8·0 | 2·2 | 7·6 | 1·0 | 4·0 | 0·8 | 2·6 | 0·8 | 3·2 | 0·2 | 3·0 | 34·0 | 53·4 |

## Tabell 9.

## Antal godkända i mogenhetsexamen i Sverige och i motsvarande examina i Norge, Danmark, Finland och Preussen.

| År. | Sverige. | | Norge. | | Danmark. | | Finland. | | Preussen. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Hela. | På 100.000 inv. | Hela. | På 100.000 inv. | Hela. | På 100.000 inv. | Hela. | På 100.000 inv. | Hela. | På 100.000 inv. |
| 1881 | 688 | 15·1 | 242 | 12·7 | 229 | 11·5 | 195 | 9·4 | — | — |
| 1882 | 794 | 17·4 | 248 | 13·0 | 311 | 15·5 | — | — | 4.200 | 15·2 |
| 1883 | 828 | 18·0 | 334 | 17·5 | 312 | 15·4 | 220 | 10·3 | 4.104 | 14·7 |
| 1884 | 778 | 16·8 | 359 | 18·7 | 352 | 17·2 | 254 | 11·7 | 4.240 | 15·1 |
| 1885 | 831 | 17·8 | 363 | 18·8 | 356 | 17·1 | 259 | 11·8 | 4.173 | 14·7 |
| 1886 | 776 | 16·5 | 374 | 19·2 | 414 | 19·7 | — | — | 4.159 | 14·5 |
| 1887 | 804 | 17·0 | 361 | 18·5 | 389 | 18·3 | 290 | 12·8 | 4.175 | 14·4 |
| 1888 | 849 | 17·9 | 328 | 16·7 | 406 | 18·9 | 312 | 13·6 | 4.250 | 14·5 |
| 1889 | 767 | 16·1 | 268 | 13·6 | 415 | 19·2 | 271 | 11·6 | 4.149 | 14·0 |
| 1890 | 739 | 15·5 | 250 | 12·6 | 418 | 19·2 | 286 | 12·1 | 4.214 | 14·1 |
| 1891 | 662 | 13·8 | 236 | 11.8 | 419 | 19·1 | 279 | 11·6 | 4.418 | 14·6 |
| 1892 | 676 | 14·1 | 255 | 12·7 | 404 | 18·3 | 325 | 13·4 | 4.452 | 14·5 |
| 1893 | 724 | 15·0 | 222 | 11·0 | 392 | 17·6 | 347 | 14·2 | 4.904 | 15·8 |
| 1894 | 652 | 13·4 | 278 | 13·7 | 389 | 17·4 | 326 | 13·2 | 5.062 | 16·1 |
| 1895 | 747 | 15·3 | 242 | 11.8 | 410 | 18·1 | 390 | 15·6 | 5.157 | 16·2 |
| 1896 | 705 | 14.3 | 315 | 15·1 | 410 | 17·8 | 376 | 14·8 | — | — |
| 1897 | 839 | 16·8 | — | — | 423 | 18·2 | — | — | — | — |

# KAP. XIV.

## Statistiska undersökningar

### angående de vid 1899 års slut befintliga lärarnes vid de allmänna läroverken studie-, tjänste- och familjeförhållanden.

#### 1. Inledning.

Undersökningens uppgift. — Materialets insamling. — Bearbetningen: komplettering och granskning af de inkomna uppgifterna. — Gången af bearbetningen. — Plan för redogörelsen; begränsning af densamma.

Med särskild hänsyn till löneregleringsfrågan ansåg kommittén nödigt att låta verkställa en utredning rörande lärarnes ekonomiska ställning äfvensom vissa förhållanden, som därmed stå i närmare sammanhang. För detta ändamål infordrades genom skrifvelse af den 28 oktober 1899 från rektorerna vid de allmänna läroverken åtskilliga uppgifter enligt tre olika formulär, af hvilka det första afsåg lärarnes studie-, tjänste- och familjeförhållanden, det andra vissa på lefnadskostnaderna inverkande omständigheter och det tredje lärarnes verkliga inkomster och utgifter.

Det första formuläret, hvilket borde af samtliga ordinarie och extra ordinarie ämneslärare egenhändigt ifyllas, var af följande lydelse:

*Född den* ..... *18* ..... .

*Aflagt mogenhetsexamen vid* ..... *år 18* ..... .

*Inskrifven vid* ..... *universitet* ..... *terminen 18* ..... .

*Studietid:* ..... *terminer vid* ..... *universitet och* .....

.....

.....

*Aflagda akademiska examina:* .....

.....

.....

*Afslutat profårskurs* ..... *terminen 18* ..... .

*Kompetent till adjunktur år 18* ..... *, till lektorat år 18* ..... .

*Tjänstgjort i* ..... *terminer som e. o. lärare (eller vid enskildt läroverk med lönetursrätt enligt K. Kung. den 29 maj 1874, jämförd med K. Kung. den 29 juni 1883).*

*Utnämnd till adjunkt (kollega) den* ..... *18* ..... *, till lektor den* ..... *18* ..... .

*Räknar den 1 januari 1900* ..... *tjänsteår för lönetur såsom adjunkt.*

*„ „ „ „* ..... *tjänsteår för lönetur såsom lektor.*

*„ „ „ „* ..... *tjänsteår för pensionsrätt.*

*Gift den* ..... *18* ..... .

*Enkling den* ..... *18* ..... .

*Omgift den* ..... *18* ..... .

*Barn och deras ålder:* ..... *gossar*

..... *flickor* .....

Äfven från profårskandidaterna begärdes uppgifter enligt liknande formulär.

Genom det andra formuläret infordrades för de städer, där allmänna läroverk finnas, uppgift om: 1) vanlig hyra för 4 rum och kök; 2) kosthållspris per dag vid inackordering (hyra ej inräknad); 3) vanlig årslön för tjänarinna; 4) pris å s. k. nyfamn (4 kbm.) ohuggen björkved; 5) beloppet af samtliga senast erlagda utskylder för hvarje krona bevillning.

Det tredje formuläret afsåg noggrant specificerade uppgifter om inkomster och utgifter under hvart och ett af åren 1889–1898 samt om hushållets storlek. Detta formulär borde af rektor till utfyllnad öfverlämnas åt sådana gifta ordinarie

ämneslärare, hvilkas hushållning enligt hans omdöme kunde anses motsvara normala förhållanden, och hvilka kunde vara i öfrigt lämpliga och villiga att meddela de önskade uppgifterna.

Sedan här ofvan omförmälda uppgifter mot slutet af år 1899 inkommit till kommittén,[1]) vidtogos åtgärder för deras bearbetande. I fråga om uppgifterna enligt det första formuläret, där ett stort antal olika frågor berördes, anordnades för detta ändamål särskilda blanketter i tvåroktavformat (11 × 17 cm.) af följande utseende:

(Lektor, adjunkt, vikarie, extra lärare; lönegrad) (Läroverk) (Ogift, gift, enkling)

..... N:o ..... ( .. ..... )

(Tillnamn; förnamn)

*aflagt mogenhetsexamen i* ..... *18* ..... *; student i* ..... *18* .....

(Aflagda examina o. s. v.)

*Fk 18 Fl 18 Tf 18 Tt 18 Tk 18 Komplett Disp. (univ., domk.)*

| Födelseår och dag | Utnämnd till | | Aflagt slutlig examen | Profårskurs afslutad | Löneturs ålder såsom | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | adjunkt | lektor | | | adjunkt | lektor |
| *18* | *18* | *18* | *18* | *18* | | |
| **Kompetent till** | | | **Ålder v. utnämning t.** | **Studietid, terminer** | **Tjänstgjort som e. o. lärare, terminer** | **Pensionsrättsålder** |
| adjunktur | lektorat | adjunkt | lektor | | | |
| *18* | *18* | | | | | |

*Gift år 18* *Barn* { *gossar:* ..... Alder, år
*flickor:* .....

Till en början bestämdes, dels att de å formulären upptagna partiellt vikarierande lärare eller timlärare, som tydligen endast tillfälligtvis ägnade sig åt skolans tjänst utan afsikt att fortgå på lärarebanan, skulle lämnas utom räkningen, dels att äfven

[1]) Ett fåtal uppgifter kommo kommittén till handa först i början af år 1900, och i ett eller annat fall uteblefvo sådana helt och hållet, t. ex. därför att läraren vårdades å hospital eller redan afgått från mera tillfällig anställning.

de å formulären upptagna lärare, som af någon anledning lämnat sin plats före den 1 januari 1900, skulle utsöndras, så att utredningen kunde för hela lärarekåren anses hänföra sig till en och samma tidpunkt, nämligen den 31 december 1899. I sammanhang härmed beaktades äfven de utnämningar, som intill denna tidpunkt skett, och som icke öfverklagats.[1]) I fråga om det fåtal lärare, för hvilka formulär icke insändts, hämtades de behöfliga uppgifterna ur Dahls läroverksmatrikel och andra tillgängliga källor.

Härefter påbörjades ifyllandet af de små blanketterna, men i sammanhang därmed blef det behöfligt att i ganska stor omfattning komplettera, korrigera och kontrollera de inkomna uppgifterna. Behofvet af komplettering betingades delvis däraf, att i formuläret vissa för utredningen önskvärda uppgifter om tiden för aflagda examina m. m. icke uttryckligen begärts, men äfven andra omständigheter bidrogo att göra kompletteringen mycket omfattande. Särskildt hade ett stort antal lärare icke ifyllt raden för pensionsrättstjänsteåldern, hvarom af lätt insedda skäl definitivt giltig uppgift i många fall icke kan lämnas.

Hvad angår korrigeringen, visade sig en sådan i vissa fall behöflig redan på grund af skriffel af sådan art, att den statistiska bearbetningen utan deras rättande skulle lämnat delvis orimliga resultat. Så hade till exempel icke mindre än 7 lärare uppgifvit såsom födelseår 1899, och en af dem (filosofie kandidat sedan år 1898) antecknat, att han jämväl år 1899 aflagt mogenhetsexamen. I ett fall uppgafs såsom födelseår 1897 (i st. f. 1847) och äfven i flere andra fall visade det sig, att tanken på det innevarande årtiondet framkallat skriffel; så hade två lärare uppgifvit, att de inskrifvits vid universitetet år 1895 (i st. f. respektive 1865 och 1885), en att han inskrifvits vid universitetet år 1893 (i st. f. 1873), en att han aflagt filosofisk kandidatexamen år 1899 (i st. f. 1889), och en att han afslutat profårskursen år 1896 (i st. f. 1886). Å andra sidan hade en lärare, som riktigt angifvit sig vara född den 1 maj 1869, antecknat, att han redan den 11 maj 1869 (i st. f. 1893) ingått äktenskap. Äfven uppenbara fel, som i någon mån kunna förklaras såsom minnesfel, hafva förekommit, till exempel då en lärare, som år 1886 utnämndes till adjunkt, uppgifvit sig först år 1888 (i st. f. 1878) hafva afslutat profårskursen, och en annan lärare, som år 1881 utnämndes till adjunkt, antecknat, att han afslutat profårskursen år 1884 (i st. f. 1874) och förvärfvat adjunktskompetens år 1885 (i st. f. 1875).

De nu anmärkta felen hafva naturligtvis kunnat upptäckas antingen genast eller genom jämförelse med öfriga uppgifter å formuläret, och deras rättande har i allmänhet icke erbjudit några svårigheter. Mera invecklad har saken ställt sig i

[1]) På grund af den angifna inskränkningen har en adjunkt, som utnämnts till lektor i Karlskrona den 13 december 1899, men hvars utnämning först långt senare vunnit laga kraft, vid bearbetningen räknats bland adjunkterna.

sådana fall, där ingen egentlig anledning att misstänka någon felaktighet förefunnits, men Dahls läroverksmatrikel vid jämförelse visat sig hafva en afvikande uppgift; äfven i ett antal sådana fall hafva dock oriktigheter i anteckningarna å formulären kunnat konstateras och rättas.

Sedan de små blanketterna sålunda blifvit vederbörligen ifyllda, sorterades de i högar med hänsyn till de uppgifter, om hvilkas bearbetning för tillfället var fråga, de olika högarna räknades, och de härvid erhållna talen infördes i på förhand uppgjorda tabellformulär. I fråga om profårskandidaterna öfverensstämde förfaringssättet vid uppgifternas bearbetande med det nu angifna, men beträffande de två öfriga formulären ansågs anordnande af särskilda blanketter för bearbetningen öfverflödigt.

Vid de förberedelser till den statistiska utredningen, om hvilka nu talats, har kommitténs ledamot N. Höjer ensam verkställt ifyllandet af de små blanketterna samt den därmed sammanhängande, omfattande granskningen och kompletteringen af det första formulärets uppgifter. Den följande bearbetningen af dessa uppgifter har utförts af N. Höjer och G. Eneström, hvilken enligt kommitténs uppdrag biträdt vid det statistiska arbetet; för öfrigt har däri deltagit äfven kommitténs ledamot A. Lindhagen, hufvudsakligen i fråga om uppgifterna rörande lärarnes inkomster och utgifter. Äfven vid insamlande af vissa uppgifter, som icke genom de utsända formulären kunnat erhållas, har N. Höjer varit särskildt verksam, bland annat i fråga om lärarnes extra ordinarie löneturs år vid tillträde af ordinarie tjänst. Den slutliga utredningen beträffande lärarnes studie-, tjänste- och familjeförhållanden har enligt uppdrag af kommittén utförts af G. Eneström.

Vid planläggningen af denna utredning har naturligtvis i främsta rummet hänsyn bort tagas till det ändamål, som betingat hela detta statistiska arbete, nämligen behofvet af en närmare kännedom om de förhållanden, som vid bestämmande af lärarnes löner borde tagas i betraktande. Bland dessa förhållanden intaga visserligen de nutida lefnadskostnaderna för män i lärarnes sociala ställning en synnerligen framstående plats, och en närmare kännedom om lärarnes inkomster icke blott af lön utan äfven i öfrigt har naturligtvis också sin betydelse, men ytterligare flere omständigheter förtjäna att därvid beaktas. Så torde vara klart, att förekomsten af studieskulder äfvensom en lång väntetid före erhållande af ordinarie plats måste ej oväsentligt inverka på lärarens ekonomi, och genom fullföljande af denna tankegång vidgas undersökningsområdet till att omfatta lärarens alla lefnadsförhållanden, försåvidt de ur ekonomisk synpunkt äro af betydelse. En fyllig bild af dessa förhållanden skulle man kunna erhålla genom att ur denna synpunkt följa lärarens hela lefnadsbana, sådan den hittills och särskildt under den sista tiden gestaltat sig. Först vore då att undersöka, i hvad mån föräldrarnas ekonomi tillåtit dem att bekosta hans uppfostran och särskildt hans studier vid universitetet, så att han vid studietidens och proftjänstgöringens slut icke tyngts

af några skulder. Vidare borde tagas i betraktande studietidens längd, och huruvida lärareaspiranten efter genomgången profårskurs kunde omedelbart erhålla en inkomst, som med hänsyn till förhållandena på närstående lefnadsbanor vore att anse såsom tillfredsställande, äfvensom utsikten för en extra ordinarie lärare att inom skälig tid erhålla ordinarie befattning. I ordningen skulle så följa en närmare redogörelse för den nyblifne ordinarie lärarens löneförhållanden, hvilka ju bero icke blott af den lagstadgade begynnelselönen utan äfven af det sätt, hvarpå rätten till löneturs beräkning under extra ordinarie tjänstgöring bidragit att höja denna begynnelselön. Härefter skulle till undersökning upptagas den redan omnämnda frågan beträffande lefnadsomkostnaderna för ordinarie lärare, hvarvid vederbörlig hänsyn borde tagas till lärarens familjeförhållanden, icke blott vid tjänstens tillträdande utan äfven framdeles, samt möjligheten för honom att utan åsidosättande af sina tjänsteplikter förskaffa sig extra inkomster. I sammanhang härmed kunde äfven lämpligen förekomma en utredning rörande aktivitetsåldern, sjuklighetsfrekvensen och dödlighetsförhållandena inom lärarekåren, äfvensom andra härmed sammanhörande frågor.

Den planläggning, hvars konturer nu uppdragits, har emellertid måst icke obetydligt modifieras, dels emedan åtskilliga uppgifter, som för dess utförande skulle varit behöfliga, icke kunnat anskaffas, dels särskildt därför, att kommittén ansett den beslutade utredningen väsentligen böra verkställas med användande af de uppgifter, om hvilka i början af inledningen talats, i sammanhang hvarmed kommittén uttalat en önskan, att utredningen måtte begränsas till de mera allmänna resultat, som ur nämnda uppgifter kunde härledas. Hvad angår lärarnes ekonomiska ställning vid inträdet på lärarebanan, har visserligen ett försök gjorts att med ledning af tillgängliga uppgifter om den samhällsställning, de nuvarande lärarnes föräldrar innehaft, utröna, i hvad mån dessa kunnat vara i tillfälle att lämna sina söner ekonomiskt stöd under studietiden, men detta försök har, såsom också på förhand var sannolikt, ej lämnat något tillfredsställande resultat. Utbytet däraf skall i stället meddelas i sammanhang med uppgifterna om lärarnes familjeförhållanden.

Utredningen kommer således att, oafsedt den orienterande öfversikten af det insamlade materialet, först behandla lärarnes studieförhållanden, hvarvid uppgifter jämväl lämnas om studietidens längd för olika slag af lärare och för olika slag af examina. Därefter redogöres för lärarnes tjänsteförhållanden, så vidt de inkomna uppgifterna därom lämna upplysning. Hit höra bland annat frågorna om antalet löneturs år vid tillträdande af ordinarie befattning, samt huru tjänsteårsberäkningen för rätt till erhållande af pension ställer sig med hänsyn till den för sådan rätt föreskrifna lefnadsåldern. Beträffande lärarnes utgifter samt deras inkomster af olika slag har visserligen en bearbetning af de erhållna uppgifterna skett, men då dessa uppgifter af flere skäl visat sig mindre lämpliga för en *detaljerad* undersökning, har någon sådan icke utförts, och de mera summariska resultat, som genom den nyss omnämnda bearbetningen erhållits, hafva influtit i själfva be-

tänkandet. Däremot har här en redogörelse beträffande lärarnes familjeförhållanden funnit plats, under det att den i planläggningen ifrågasatta undersökningen om sjukdoms- dödlighets- och aktivitetsförhållanden inom lärarekåren måst lämnas å sido, såsom erfordrande insamling af nya uppgifter.

## 2. Öfversikt af de lärare, för hvilka uppgifter insamlats.

(Tab. A.)

Antalet lärare, för hvilka uppgifter insamlats och användts. — Olika slag af lärare.

Antalet lärare, för hvilka uppgifter inkommit eller blifvit i sammanhang med bearbetningen anskaffade, uppgår till 1 079, hvaraf 820 vid högre, 170 vid femklassiga och 76 vid treklassiga allmänna läroverk, samt 11 vid tvåklassiga och 2 vid enklassiga pedagogier. I enlighet med hvad redan förut blifvit antydt, hafva bland dem uteslutits 1 partiellt vikarierande lärare, som icke egentligen kunnat räknas till lärarekåren, samt 2 lärare, som redan före den 1 januari 1900 definitivt lämnat skolans tjänst, hvadan hela antalet lärare, som här komma i betraktande, utgör 1 076. Huru detta antal fördelat sig på olika slag af lärare, framgår af tab. A, där lärarne först delats i rektorer, lektorer, adjunkter och kolleger (bland hvilka inräknats äfven lärare vid pedagogier) samt extra lärare. Inom hvar och en af de tre första grupperna har skillnad gjorts mellan ordinarie och vikarierande lärare, vidare, i fråga om de ordinarie lärarne, mellan tjänstgörande och tjänstlediga samt för de senare mellan tjänstledighet, som blott afsett den ordinarie befattningen, och verklig ledighet från skolans tjänst. I fråga om de vikarierande lärarne har hänsyn tagits till arten både af vikarien och den skötta platsen. Slutligen hafva bland extra lärarne särskildt specificerats de blott af kommunen aflönade samt de e. o. lektorerna. De noter, som bifogats tabellen, torde i allmänhet vara tillräckliga att göra en närmare utläggning af densamma obehöflig; här må blott anmärkas, att bland de verkligt tjänstlediga lärarne anledningen till tjänstledighet utgjorde:

för rektorer i 1 fall sjukdom och i 3 fall offentligt uppdrag;

„ lektorer i 6 fall sjukdom[1]) i 1 fall vetenskapliga arbeten, i 1 fall annan lärareverksamhet och i 10 fall offentligt uppdrag;

„ adjunkter i 24 fall sjukdom[2]) i 1 fall teologiska studier, i 1 fall enskilda angelägenheter och i 2 fall offentligt uppdrag;

[1]) I ett fall hade tjänstledigheten varat 20 år, i ett fall 18 år, i ett fall 6 år och i ett fall 2 år.

[2]) I ett fall hade tjänstledigheten varat 20 år, i ett fall 15 år, i ett fall 13 år, i ett fall 11 år i två fall 10 år, i ett fall 9 år, i två fall 6 år, i tre fall 4 år, i ett fall 3 år och i ett fall 2 år.

för kolleger i 8 fall sjukdom[1]) och i 2 fall ej uppgifven anledning[2]) (förmodligen sjukdom).

Den indelning af lärarne i 1) rektorer, 2) lektorer, 3) adjunkter och kolleger, 4) extra lärare, som i tab. A användts, ligger utan tvifvel närmast till hands, då det gäller att lämna en öfversikt öfver de lärare, hvilka denna utredning omfattar, men vid behandlingen af de olika frågor, som i det följande komma att beröras, skulle den däremot vara mindre lämplig. Först och främst är klart, att extra lärare och vikarierande lärare så nära sammanhöra, att något särskiljande af dem icke är lämpligt. Vidare är gruppen rektorer så föga talrik, att de medeltalsberäkningar, som för denna skulle komma att utföras, om den verkligen bibehölles, finge mycket litet värde, och på grund häraf hafva vid de följande undersökningarna de ordinarie rektorerna fördelats dels på lektorerna, dels på adjunkterna och kollegerna. Till de förra hafva räknats rektorerna vid de högre allmänna läroverken utom de två, som voro adjunkter, till de senare åter alla öfriga ordinarie eller på viss tid förordnade rektorer. Möjligen kunde tvekan råda om lämpligheten att till adjunkterna föra de två omnämnda rektorerna vid högre läroverk, hvilka väl intaga en ställning, som mera närmar sig lektorernas; då de emellertid vid vissa undersökningar gifvetvis icke kunnat sammanföras med lektorerna, har ansetts lämpligast att äfven i andra fall föra dem till adjunkterna.

Sammanställer man, i enlighet med det nu anförda, de i tab. A upptagna lärarne i tre grupper, nämligen 1) ordinarie lektorer, 2) ordinarie adjunkter och kolleger (hvilken grupp för korthetens skull i det följande kallas »ordinarie adjunkter»), 3) extra ordinarie lärare, erhåller man för de olika gruppernas styrka talen 232, 512 och 332. I sista gruppen ingår emellertid en f. d. rektor vid tvåklassig pedagogi, hvilken visserligen i afseende på sin tjänstgöring bort likställas med extra ordinarie lärare, men i afseende på sin ställning i öfrigt hör till den andra gruppen. På grund häraf blifva talen för de tre olika grupperna i den följande undersökningen respektive 232, 513 och 331.

---

[1]) I ett fall hade tjänstledigheten varat 23 år, i ett fall 8 år, i ett fall 5 år och i ett fall 3 år.

[2]) I ett fall hade tjänstledigheten varat 12 år.

## 3. Studieförhållanden och profårskurs.

(Tab. B n:o 1—7.)

Olägenheterna af en omedelbar fördelning efter arten af lärarekompetens eller tjänstebefattning, då lärarnes studieförhållanden skola undersökas. — Fördelning efter examensår och studietid. — Studietiden för lärare i allmänhet. — Studietiden för lektorer och för adjunkter med lägre kompetens. — Medelstudietiden för adjunkter, extra ordinarie lärare och profårskandidater. — Medelstudietiden för olika slag af examina, som medföra lärarekompetens: filosofisk kandidatexamen, filosofisk licentiatexamen, teologiska examina. — Medelstudietiden för lärare, som ej aflagt sådan examen. — Om fortsatta studier för efterpröfning m. m. — Om profårskursen och dess förhållande till examensstudierna. — Genomsnittsstudietid för lärare.

De lärdomsprof, som enligt nu gällande föreskrifter kunna medföra kompetens till lärarebefattningar i läsämnen, äro, om man bortser från filosofisk kandidatexamen enligt 1853 års stadga, hvilken examen afskaffades redan år 1875:

för *lektorat:* filosofisk licentiatexamen jämte disputationsprof; filosofisk kandidatexamen jämte teoretisk-teologisk examen och disputationsprof; teologisk kandidatexamen jämte disputationsprof;

för *adjunktur:* filosofisk kandidatexamen; teologisk-filosofisk jämte teoretisk-teologisk examen; samt i öfrigt hvarje examen, som medför kompetens till lektorsbefattning, äfven om examen icke efterföljts af disputationsprof.

Då således väsentligt högre lärdomsprof erfordras för erhållande af lektorat, synes det, som om man vid en undersökning af studietidens längd borde redan från början särskilja lektorer och adjunkter samt utreda, huru förhållandena ställa sig dels för hvardera gruppen under olika perioder, dels för båda grupperna, om de jämföras med hvarandra. De extra ordinarie lärarne borde då också delas i två grupper med hänsyn till den kompetens, de äga, och göras till föremål för en liknande undersökning.

Det nu antydda förfaringssättet kan utan tvifvel med fördel användas i fråga om lektorerna i och för sig; den enda erinran, hvartill det gifver anledning, är, att antalet lektorer, som afslutat sina studier under de sista åren, och hvilkas studieförhållanden naturligtvis erbjuda det största intresset, är ytterst ringa — bland de vid 1899 års slut befintliga lektorerna hade blott 4 aflagt sin sista examen under åren 1894—1899.

Hvad åter angår adjunkterna, skulle det ifrågasatta förfarandet naturligtvis också kunna användas, om man blott afsåge att skaffa sig en detaljerad kännedom om de nuvarande adjunkternas faktiska studietid. Men hvad man genom en specialundersökning för adjunkterna skulle vilja utröna, vore väl egentligen, dels huru deras studietid förhåller sig till lektorernas, dels huruvida studietiden för dem ökats under årens lopp, och för detta ändamål skulle förfarandet lämna ett resultat af mycket tvifvelaktigt värde. Bland de nuvarande yngre adjunkterna finnes nämligen ett icke obetydligt antal lärare med lektorskompetens, för hvilka adjunktsbefattningen

blott är en expektansplats; dessa hafva i regeln en längre studietid än de öfriga, och, om de kunde frånräknas, skulle alltså medelstudietiden för de yngre adjunkterna minskas. Härtill kommer äfven, att genom den för närvarande högt uppdrifna konkurrensen om lärareplatser många bland de nuvarande yngre adjunkterna, hvilka icke äro aspiranter till lektorsbefattningar, förmåtts att aflägga högre lärdomsprof, än som erfordras för adjunktsbefattning, hvilket äfven bidrager att höja den faktiska studietiden för de yngre adjunkterna. Men om så är, torde vara klart, att man lätt kunde föras till oriktiga slutsatser, därest man vid en undersökning af lärarnes studietid i främsta rummet skulle använda de tal, som erhölles genom att sammanföra alla adjunkter i en grupp.

Äfven i fråga om de extra ordinarie lärarne skulle en undersökning beträffande studietiden lätt leda till osäkra resultat, om man i främsta rummet valde en gruppering efter arten af lärarekompetens. Bland dessa lärare finnas nämligen utan tvifvel många, som visserligen fullgjort för erhållande af lektorsbefattning föreskrifna lärdomsprof, men icke hafva någon som hälst utsikt att en gång blifva lektorer. Å andra sidan kunna bland de extra ordinarie lärarne finnas åtskilliga, som ännu icke fullt afslutat sina studier, och för hvilka alltså hvarken arten af lärarekompetens eller längden af studietiden är definitiv. Rent af vilseledande, eller i bästa fall utan värde, skulle däremot resultatet blifva, om man sammanförde alla extra ordinarie lärare i en grupp samt med ledning häraf beräknade och jämförde studietiden för olika perioder. De lärare, som aflagt högre examina, hafva nämligen vida lättare att erhålla ordinarie plats än de andra, hvilket gör, att de förra måste vara proportionsvis mycket färre bland de äldre än bland de yngre extra ordinarie lärarne, så att studietalen för de extra ordinarie lärarne icke kunna gifva någon tillförlitlig kännedom om studieförhållandena under den tid, då dessa aflade sina lärdomsprof. Huru väsentlig den anmärkta olikheten är, torde framgå af följande tabell, hvilken angifver procenttalet vid 1899 års slut obefordrade lärare bland dem, som aflagt sin sista examen under hvar och en af perioderna 1876/1879—1895/1899, och där till högre examina räknats de, som berättiga till lektorat, om de åtföljas af disputationsprof:

| Examensår. | Procenttal vid 1899 års slut obefordrade lärare bland dem, som aflagt | |
|---|---|---|
| | högre examen. | lägre examen. |
| 1895/1899 | 91 | 100 |
| 1890/1894 | 50 | 96 |
| 1885/1889 | 18 | 63 |
| 1880/1884 | 5 | 22 |
| 1876/1879 | 0 | 2 |

På grund häraf skulle alltså en undersökning för samtliga extra ordinarie lärare skenbart gifva vid handen, att studietiden ökats, äfven om hvarken studietiden för hvardera arten af lärarekompetens eller proportionen mellan antalet examina af olika slag undergått någon förändring. Kommer så härtill, att relativa antalet lärare, som aflagt högre lärdomsprof, under den sista tiden varit i ständig tillväxt, inses lätt, att talen för samtliga extra ordinarie lärare skulle visa en betydlig stegring af studietiden, äfven om denna varit fullkomligt oförändrad för hvarje slag af examen i och för sig.

Med hänsyn till det nu anförda har ansetts bäst att vid denna redogörelse för undersökningen af lärarnes studieförhållanden icke från början införa en gruppering efter arten af lärarebefattning eller lärarekompetens, utan sammanföra alla lärare i en och samma tabell. Dock hafva dessförinnan de lärare blifvit utsöndrade, hvilka icke aflagt någon akademisk examen, som medför lärarekompetens, och detta så mycket hellre som dessa i regeln tillhöra en äldre generation, hvars studieförhållanden hafva föga aktuellt intresse.

Vid upprättandet af den omnämnda tabellen hafva lärarne fördelats dels efter året för deras sista examen, dock så att ingen hänsyn tagits till examen, som aflagts *efter* erhållande af den ordinarie lärarebefattning, som vid slutet af år 1899 innehades, dels efter studietidens längd. För bestämmande af examensåret hafva dels lärarnes egna uppgifter, dels Dahls läroverksmatrikel och studentkatalogerna användts; de senare hafva emellertid rådfrågats, blott då lärarnes och Dahls uppgifter icke öfverensstämt, eller annan anledning funnits att misstänka någon felaktighet. Då med studietid här afses icke endast den, som föregått examen, utan äfven den, som till äfventyrs efter sista aflagda examen användts till författande af gradualafhandling, komplettering i vissa ämnen eller andra för lärarekallet gagneliga studier, skulle det kanske varit i viss mån riktigare, om fördelningen skett med hänsyn till tidpunkten för studiernas afslutande, men då denna tidpunkt i flere fall icke kunnat utrönas, har det angifna förfaringssättet valts, och på detta sätt har tab. B n:o 1 erhållits. Studietiden är här uttryckt i terminer och i allmänhet angifven enligt lärarnes egna uppgifter; endast då läraren däri tydligen inräknat tiden för profårstjänstgöringen eller studier *efter* erhållen ordinarie tjänst, har en reduktion verkställts. Klart är, att det i många fall måste vara mycket svårt till och med för läraren själf att afgöra, huruvida och i hvad mån en viss termin bör betraktas såsom studietermin, liksom att i sådana fall olika lärare utan tvifvel användt olika förfaringssätt, men denna anledning till osäkerhet i fråga om undersökningens resultat lär icke på något sätt kunna aflägsnas. Vid bearbetningen af uppgifterna angående studietiden har det visserligen varit ifrågasatt att med tillhjälp af studentkatalogerna utröna, huru många terminer hvarje lärare varit upptagen såsom närvarande vid universitet, men då resultatet af en sådan undersökning icke skulle motsvarat det högst betydande arbete, som för densamma hade varit behöfligt, har planen uppgifvits.

I tab. B n:o 1 äro särskildt specificerade de lärare, som aflagt examen under hvart och ett af åren 1876 1899. Före förstnämnda år var filosofisk kandidatexamen enligt 1853 års stadga den hufvudsakligen eller uteslutande förekommande; examensförhållandena voro alltså väsentligen olika de nuvarande och erbjuda därför mindre aktuellt intresse, hvadan det ansetts tillräckligt att för tiden före år 1876 sammanföra uppgifterna i perioder om minst 5 år. I tabellen hafva äfven för hvarje examens-år eller period bifogats uppgifter om antalet hithörande lärare af olika slag, samt för tiden från och med 1876 äfven uppgifter om antalet högre och lägre examina, hvarvid åt orden »högre» och »lägre» gifvits samma betydelse som i tabellen å sid. 974. Möjligen kunde härvid erinras, att man egentligen borde särskilja tre olika slag af lärdomsprof, nämligen:

1) lärdomsprof, som omedelbart medför lektorskompetens;

2) examen, som medför lektorskompetens, om den åtföljes af disputationsprof;

3) examen, som icke ens i förening med disputationsprof medför lektorskompetens.

Då emellertid hela studietiden för de två första grupperna i regeln är ungefär densamma — i många fall är nämligen disputationsafhandlingen helt och hållet eller till större delen färdig redan vid licentiatexamens aflaggande — hafva de sammanförts till en enda grupp.

Enligt samma grunder, som användts för tab. B n:o 1, hafva uppgifterna om de ordinarie lektorernas studietid särskildt bearbetats, sedan äfven här de två lärare, som icke aflagt någon akademisk examen, afsöndrats, och resultatet af bearbetningen meddelas i tab. B n:o 2. Slutligen hafva äfven de ordinarie adjunkter, som aflagt blott filosofisk kandidatexamen eller teoretisk-teologisk examen utan filosofisk kandidatexamen, gjorts till föremål för en liknande bearbetning, hvars resultat meddelas i tab. B n:o 3. Vid denna sista bearbetning har någon tvekan rådt, huruvida den icke borde inbegripa äfven de extra ordinarie lärare, som aflagt ifrågavarande examina; härigenom hade man visserligen fått ett rikare material att använda, men å andra sidan skulle detta hafva omfattat lärare, beträffande hvilka det icke kunde afgöras, om de på grund af hittills idkade studier skulle erhålla ordinarie lärarebefattning.

Sammanställer man ur tab. B n:o 1—3 medelstudietiden under olika perioder, och beräknar man motsvarande sannolika tal, [1]) erhåller man följande tabell:

[1]) Med sannolik studietid förstås den, som icke öfverskrides af hälften af dem, hvarom fråga är, men öfverskrides af den andra hälften (jämför Enestrom, Statistiska undersökningar rörande studie- och examensförhållanden vid de svenska universiteten, Stockholm 1888, sid. 7).

| Examensår. | Samtliga lärare. | | | Lektorer. | | Adjunkter, som aflagt lägre examen. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Procenttal lärare, som aflagt högre examen. | Medelstudietid i terminer. | Sannolik studietid i terminer. | Medelstudietid i terminer. | Sannolik studietid i terminer. | Medelstudietid i terminer. | Sannolik studietid i terminer. |
| 1895/1899 | 66 | 15·3 | 14·1 | 21·3 | 18·5 | — | — |
| 1890/1894 | 55 | 15·0 | 14·1 | 18·1 | 17·4 | 12·3 | 10·5 |
| 1885/1889 | 47 | 14·7 | 13·6 | 17·5 | 15·5 | 12·2 | 9·7 |
| 1880/1884 | 39 | 14·8 | 14·3 | 18·4 | 17·3 | 12·0 | 10·6 |
| 1876/1879 | 40 | 13·5 | 13·3 | 14·0 | 13·5 | 12·9 | 12·5 |
| 1871/1875 | — | 13·5 | 12·4 | 13·0 | 11·9 | 10·0 | 8·5 |
| 1866/1870 | — | 12·8 | 12·0 | 13·6 | 12·7 | 8·0 | — |
| 1861/1865 | — | 13·1 | 12·8 | 12·2 | 11·0 | — | — |
| 1850/1860 | — | 10·5 | 9·2 | 11·3 | 8·9 | 4·0 | — |
| 1850/1899 | — | 14·2 | 13·3 | 15·3 | 13·9 | 12·0 | 10·4 |

Af tabellen framgår, att studietiden visserligen varit betydligt längre för de yngre än för de äldre lärarne, men att däremot någon väsentlig stegring af studietidens längd icke kan konstateras för dem, som aflagt sina lärdomsprof under nuvarande examensförhållanden, d. v. s. efter år 1875. De lägre talen för perioden 1876/1879 förklaras nämligen osökt därigenom, att ett mycket stort antal äldre filosofie studerande år 1875 skyndade att aflägga filosofisk kandidatexamen enligt 1853 års stadga; de högre talen för lektorer, som aflagt examen 1895/1899, hafva ingen betydelse, då blott tre sådana fall förekommit. Tager man ytterligare i betraktande, att procenttalet lärare, som aflagt högre examen, betydligt tillväxt under tiden 1880/1899, skulle man snarare vara böjd att af tabellens tal sluta, det studierna för lärarekallet under de sista åren bedrifvits under något gynnsammare förhållanden än under den närmast föregående tiden.

Då emellertid här för första gången slutsatser dragits ur det insamlade materialet rörande lärarnes studietid, torde det böra särskildt framhållas, att alla sådana måste användas med stor försiktighet. Det har redan blifvit erinradt, att lärarnes egna uppgifter om studietiden måste vara behäftade med en viss osäkerhet, men äfven bortsedt från denna omständighet visa talen i tab. B n:o 1 otvetydigt, att afvikelserna både från medeltalen och från de sannolika talen äro alltför talrika

och stora, för att man skulle kunna betrakta någotdera af dem såsom angifvande den tid, en lärare i normala fall behöfver för sina studier. Orsakerna till det anmärkta förhållandet kunna ju vara flere, men en bland de viktigaste är utan tvifvel, att många lärare icke från början anlagt sina studier med hänsyn till den bana, de slutligen kommit att välja, och därför på desamma användt en tid, som hvarken genom svagare begåfning eller större omfattning i fråga om de förvärfvade kunskaperna kan motiveras. På grund häraf hade det visserligen varit fördelaktigt, om man kunnat för de olika ämnen, som ingå i lärarnes examina, fastställa, huru lång studietid de i medeltal borde erfordra, och på detta sätt beräkna en medelstudietid för en lärare med normal begåfning och normala examensbetyg. Under den statistiska utredningens lopp har äfven ett förslag i denna riktning framställts, men då de ledamöter af kommittén, hvilka varit mest kompetenta att yttra sig därom, ansett de behöfliga upplysningarna knappast möjliga att anskaffa, har förslaget icke ledt till någon påföljd.

Af det nu anförda torde framgå, att man endast med stor försiktighet kan använda de ur tab. B n:o 1–3 härledda talen, om man vill genom en jämförelse mellan dem och studietalen för andra tjänstemän afgöra, huru lönerna för lärarne böra ställa sig till dessa senares. Så torde till exempel kunna betraktas såsom afgjordt, att läkarne i allmänhet redan från början inrättat sina studier just med hänsyn till den bana, de valt, och att således ur en jämförelse mellan deras och lärarnes faktiska studietid slutsatser endast med iakttagande af vissa försiktighetsmått böra dragas.

Å andra sidan hafva naturligtvis talen i tab. B n:o 1–3 sitt gifna värde, då frågan blott gäller den faktiska studietiden för lärarne. Man finner däraf bland annat, att studietiden i genomsnitt utgjort under de sista 20 åren för lärare i allmänhet 7 à 8 år, för lektorer 8 à 9 år och för adjunkter med lägre examina 5 à 6 år; under samma tid hafva 47 procent af samtliga lärare användt 6–9 år, 58 procent af lektorerna 7–10 år och 52 procent af adjunkterna med lägre examina 4–7 år för sina studier.

Det har redan blifvit utförligt motiveradt, hvarför vid denna redogörelse studietiden för adjunkter och extra ordinarie lärare icke från början gjorts till föremål för särskilda tabellariska framställningar. Emellertid äro vissa tal, som ur sådana framställningar kunna härledas, icke helt och hållet utan intresse, och på grund häraf meddelas i tab. B n:o 4 uppgifter om medelstudietiden för de nämnda slagen af lärare under olika examens-år och perioder. För jämförelses skull hafva i tabellen bifogats motsvarande tal dels för lektorer (omedelbart tagna ur tab. B n:o 1), dels för de vid 1899 års slut befintliga profårskandidaterna. I denna tabell hafva äfven för adjunkter, extra ordinarie lärare och profårskandidater angifvits procenttalet högre examina. Af tabellen framgår, att dessa procenttal för alla tre slagen af lärare varit i tämligen jämn stigning, och att i regeln endast lärare med högre examen vinna befordran till adjunktur, innan 10 år förflutit efter examensstudiernas

slut. I viss mån anmärkningsvärdt synes det, att bland de yngre profårskandidaterna procenttalet högre examina är något lägre än bland de yngre extra ordinarie lärarne, men möjligen antyder detta, att några profårskandidater ännu ej afslutat sina examensstudier; möjligen beror förhållandet på en tillfällighet. Att medelstudietiden för adjunkterna till utseendet ökats, får sin naturliga förklaring genom det, som ofvan (sid. 974) anförts, och den, trots det stigande procenttalet högre examina, tämligen konstanta medelstudietiden för de extra ordinarie lärarne under tiden 1880/1899 torde bestyrka den redan i det föregående uttalade förmodan, att studierna för lärarekallet under de sista åren bedrifvits under något gynnsammare förhållanden än förut.

För att erhålla en närmare inblick i lärarnes studieförhållanden är af intresse att undersöka, i hvilken omfattning olika examina eller kombinationer af sådana användts såsom lärdomsprof för lärarekallet, och huru studieförhållanden gestaltat sig åtminstone för de viktigaste bland dessa examina. För detta ändamål hafva lärarne och profårskandidaterna till en början fördelats efter aflagda examina, hvarvid äfven aflagda disputationsprof tagits i betraktande. På detta sätt har följande tabell erhållits, i hvilken nedanstående förkortningar användts:

FK = filosofisk kandidatexamen enligt 1853 års stadga eller äldre föreskrifter;
Fk = „ „ „ 1870 „ „ eller senare gifna föreskrifter;
Fl = filosofisk licentiatexamen;
Tf = teologisk-filosofisk examen;
Tk = teologisk kandidatexamen;
Tt = teoretisk-teologisk examen;
D = disputationsprof;
I = ingen akademisk examen, som medför lärarekompetens.

| Lärare. | FK | FK + D | FK +Tt | FK +Tt +D | FK +Tk +D | Fk | Fk +Fl | Fk +Fl +D | Fk +Tt | Fk +Tt +D | Fk +Tk | Fk +Tk +D | Fk +Fl +Tt +D | Fk +Fl +Tk +D | Tf +Tt eller blott Tt | Tf +Tk | Tf +Tk +D | I | Summa. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Lektorer | — | 96[1]) | — | 6[2]) | 1[3]) | — | — | 105[4]) | — | 1[5]) | — | 4[6]) | 3[7]) | 2[8]) | — | — | 12[9]) | 2[10]) | 232 |
| Adjunkter | 91[11]) | 107[12]) | 2[13]) | 2[14]) | — | 175[15]) | 24 | 48[16]) | 17[17]) | — | — | — | 2[18]) | — | 3[19]) | 1 | 1[20]) | 40[21]) | 513 |
| E. o. lärare | — | — | — | — | — | 199 | 44 | 53[22]) | 21[23]) | — | 2 | — | 1[24]) | — | 2[25]) | 2[26]) | 3 | 4 | 331 |
| Profårskand. | — | — | — | — | — | 25 | 8 | 4[27]) | 8[28]) | — | 1 | 2[29]) | — | — | 1 | — | — | — | 49 |
| Summa | 91 | 203 | 2 | 8 | 1 | 399 | 76 | 210 | 46 | 1 | 3 | 6 | 6 | 2 | 6 | 3 | 16 | 46 | 1 125 |

[1]) Häraf en aflagt Tf före FK, en prästexamen efter lektorsutnämningen; 36 hade varit universitetsdocenter.

[2]) Häraf fem aflagt Tt efter FK, en Tt före FK; en hade varit universitetsdocent.

[3]) Disputationen försvarad inför domkapitel.

[4]) Häraf två aflagt prästexamen efter lektorsutnämningen; 44 hade varit universitetsdocenter.

[5]) Aflagt Tt efter Fk.

[6]) Häraf en aflagt Tt mellan Fk och Tk.

[7]) Häraf två aflagt Tt efter Fl, en Tt före Fl.

[8]) Aflagt Tk efter Fl.

[9]) Häraf en aflagt Tt mellan Tf och Tk.

[10]) Häraf en aflagt examen vid Teknologiska institutet.

[11]) Häraf en aflagt Tf före FK, en Tt efter adjunktsutnämningen.

[12]) Häraf en aflagt Tf före FK, två Tt efter adjunktsutnämningen; två hade varit universitetsdocenter.

[13]) Häraf en aflagt Tt efter FK, en Tt före FK.

[14]) Båda aflagt Tt före FK.

[15]) Häraf en aflagt Tf före Fk; en före adjunktsutnämningen (men efter aflagd Fk) dispenserats från teologisk examen, disputerat inför teologisk fakultet och prästvigts; en före adjunktsutnämningen dispenserats från teologisk examen och aflagt prästexamen; tre efter adjunktsutnämningen aflagt Fl + D (en bland dessa blef docent), samt två efter adjunktsutnämningen aflagt Tt.

[16]) Häraf en aflagt Tf före Fk; fem hade varit universitetsdocenter.

[17]) Häraf tolf aflagt Tt efter Fk, fem Tt före Fk; en hade aflagt Tf före Fk och Tt.

[18]) Häraf en aflagt Tf + Tt före Fk, en Tt efter disputationen.

[19]) Alla aflagt blott Tt (den siste 1870).

[20]) Äfven aflagt Tt före Tk.

[21]) Häraf en aflagt Tf.

[22]) Häraf hade åtta varit eller voro universitetsdocenter.

[23]) Häraf nitton aflagt Fk före Tt, två Fk efter Tt; två hade äfven aflagt Tf.

[24]) Tt aflagd efter Fl.

[25]) Häraf en (student 1879) aflagt Tt utan Tf.

[26]) Häraf en aflagt äfven Tt.

[27]) Häraf en universitetsdocent.

[28]) Häraf sex aflagt Fk före Tt, två Fk efter Tt; tre hade äfven aflagt Tf.

[29]) Häraf en äfven aflagt teologisk licentiatexamen.

I fråga om de lärare, hvilka aflagt filosofisk kandidatexamen under åren 1872—1875, har det i vissa fall erbjudit svårigheter att utröna, om för denna examen bort noteras FK eller Fk, och möjligt är, att i ett par fall, där examen aflagts i Lund och Fk noterats, rätteligen bort sättas FK. För öfrigt bör anmärkas, att de uppgifter, som hufvudsakligen användts, hämtats dels ur lärarnes egna meddelanden, dels ur Dahls läroverksmatrikel, och att särskilda undersökningar verkställts blott i de fall, då anledning funnits att misstänka någon oriktighet eller ofullständighet i dessa uppgifter.

I fråga om studietiden för de olika examina eller kombinationer af sådana, hvilka i tabellen förekomma, torde vara klart, att filosofisk kandidatexamen enligt 1853 års stadga, hvilken examen redan 1875 afskaffades, icke numera har något egentligt intresse att erbjuda. Det har därför ansetts tillräckligt att beträffande denna examen blott meddela de uppgifter, som innehållas i nedanstående lilla tabell; tabellen afser dem, som aflagt filosofisk kandidatexamen, men icke någon teologisk examen, och i densamma äro upptagna äfven de lärare, som aflagt nämnda examen före tillämpningen af 1853 års stadga.

**Medeltal studieterminer för lärare, som aflagt filosofisk kandidatexamen enligt 1853 års stadga eller äldre föreskrifter.**

| Examensår. | FK + D. | | | | FK. | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Lektorer. | | Adjunkter. | | Adjunkter. | |
| | Antal. | Medel-studietid. | Antal. | Medel-studietid. | Antal. | Medel-studietid |
| 1871/1875 | 25 | 11·8 | 42 | 12·8 | 67 | 14·1 |
| 1866/1870 | 36 | 12·6 | 37 | 11·5 | 19 | 13·3 |
| 1861/1865 | 19 | 11·5 | 19 | 13·1 | 3 | 14·0 |
| 1850/1860 | 16 | 10·2 | 9 | 9·6 | 2 | 7·0 |
| 1850/1875 | 96 | 11·7 | 107 | 12·2 | 91 | 13·8 |

Af tabellen framgår, att medelstudietiden för kandidatexamen, som åtföljts af disputation, varit omkring 6 år, men för kandidatexamen utan efterföljande disputation omkring ett år längre. Detta sistnämnda förhållande får väl förklaras så, att en stor del af de adjunkter, som tillhöra den senare gruppen, icke från början anlagt sina studier för lärarebanan och därför använt för desamma en onödigt lång tid. Någon väsentlig ökning eller minskning af studietiden kan icke med tabellens tal konstateras.

Större intresse erbjuder däremot frågan om studietiden för filosofisk kandidat-

examen enligt 1870 års stadga eller senare utfärdade föreskrifter, och detta så mycket mera som de lärare, hvilka aflagt *blott* denna examen, utgöra den manstarkaste gruppen. Af denna anledning hafva särskilda tabeller utarbetats både för sistnämnda grupp och för dem, som aflagt filosofisk kandidatexamen såsom förberedande till filosofisk licentiatexamen. För dessa senare hafva inga direkta uppgifter om här ifrågavarande studietid förefunnits, utan denna har i allmänhet måst beräknas med hänsyn till tiden mellan inskrifningen vid universitetet och examen. De på detta sätt erhållna medeltalen äro införda i tab. B n:o 5.

Af tabellen framgår, att medelstudietiden varit omkring 5 år för dem, som blott aflagt kandidatexamen, men knappt 4 år för dem, som sedan aflagt licentiatexamen; att i senare fallet en kortare studietid var att förvänta, ligger ju i sakens natur. Någon väsentlig ökning eller minskning af studietidens längd kan icke genom talen konstateras, och den omständigheten, att medelstudietiden varit omkring en termin längre för de ordinarie adjunkterna än för de extra ordinarie lärarne, kan väl till en del förklaras däraf, att lärare med grundligare studier hafva lättare att erhålla ordinarie plats. Att å andra sidan i allmänhet, och särskildt inom den yngre generationen af lärare, lektorerna hastigare än adjunkterna blifvit färdiga med sin förberedande examen, kan väl snarast bero på större begåfning hos de förra.

Äfven frågan om studietiden för filosofisk licentiatexamen erbjuder naturligtvis ganska stort intresse, och därför hafva också för denna examen tabeller blifvit upprättade, där skillnad gjorts mellan examen, som åtföljts af, och sådan, som icke åtföljts af disputationsprof. De på grund häraf erhållna medeltalen hafva införts i tab. B n:o 6. Af desamma framgår, att medelstudietiden för hela perioden 1871–1899 varit omkring 8 ½ år, men att studietiden för dem, som äfven aflagt disputationsprof, varit i tämligen jämn stigning, under det att ett alldeles motsatt förhållande ägt rum i fråga om licentiatexamen, som icke åtföljts af disputationsprof. Häraf har blifvit en följd, att de yngre lärarne i genomsnitt varit ett år längre sysselsatta med sin examen, där denna åtföljts af disputationsprof, under det att de äldre lärarne af detta slag användt ett år mindre än deras jämnåriga, som aflagt licentiatexamen men icke disputerat.

I fråga om studietiden för de lärare, som aflagt teologiska examina, har det tillgängliga materialet varit så knappt, att en bearbetning för hvarje examen och kombination af examina icke skulle erbjuda något intresse, och ännu mindre lämpligt vore att specificera medelstudietiden för hvarje examensår. Därför hafva alla, som aflagt teologiska examina fördelats i tre grupper, allt eftersom de aflagt teoretisk-teologisk examen men icke filosofisk kandidatexamen, teoretisk-teologisk examen jämte filosofisk kandidatexamen, eller teologisk kandidatexamen, hvarjämte äfven för den sista tiden blott femårsperioder användts. I andra gruppen ingå då äfven de, som efter kandidatexamen antingen omedelbart aflagt disputationsprof för doktorsgrad eller först aflagt filosofisk licentiatexamen och sedan disputerat. Till tredje gruppen räknas på samma sätt de, som äfven aflagt filosofisk

kandidatexamen, filosofisk licentiatexamen och disputationsprof, samt till och med en, som efter teologisk kandidatexamen aflagt teologiskt licentiatexamen. Enligt dessa grunder hafva de i tab. B n:o 7 angifna medeltalen erhållits.

Af tabellen framgår, att lärarne inom den första gruppen i afseende på medelstudietiden tämligen nära öfverensstämma med dem, som blott aflagt filosofisk kandidatexamen, och lärarne inom den tredje gruppen mycket nära med dem, som aflagt filosofisk licentiatexamen. För lärarne inom den andra gruppen har medelstudietiden varit i genomsnitt 7 $^1/_2$ år, således vida närmare deras, som aflagt licentiatexamen, än de öfrigas.

Vid alla nu verkställda beräkningar rörande medelstudietiden hafva de lärare blifvit utsöndrade, hvilka icke aflagt någon akademisk examen, som medför lärarekompetens, och det har redan påpekats, att dessa i regeln tillhöra en äldre generation, hvars studieförhållanden i intet fall erbjuda något egentligt aktuellt intresse. För fullständighetens skull har emellertid äfven för de oexaminerade lärarne en undersökning beträffande studietiden verkställts, och därvid har framgått, att medelstudietiden utgjorde för de två lektorerna (båda studenter från 1850-talet) 21 terminer och för de fyra hithörande extraordinarie lärarne 3 terminer. För de 40 adjunkter, som icke aflagt akademisk examen medförande lärarekompetens, har en särskild tabell upprättats, där dessa fördelats dels efter utnämningsår, dels efter uppgifven studietid, och ett litet utdrag därur meddelas här nedan.

| Utnämningsår. | Antal adjunkter. | Medeltal studie-terminer. |
|---|---|---|
| 1890/1899 | 3 | 6·0 |
| 1880/1889 | 6 | 5·5 |
| 1870/1879 | 19 | 5·7 |
| 1864/1869 | 12 | 7·4 |
| 1864/1899 | 40 | 6·5 |

Fördelas de ifrågavarande adjunkterna med hänsyn till den tidpunkt, då de erhållit dispens från föreskrifven examen, finner man, att 2 dispenserats under 1890-talet, 5 under 1880-talet, 20 under 1870-talet och 13 under 1860-talet.

Jämför man med hvarandra medeltalen i tab. B n:o 3 och i den kolumn af tab. B n:o 5, som afser adjunkter med filosofisk kandidatexamen såsom slutlig examen, finner man, att talen oftast äro ej obetydligt större i den förra tabellen än i den senare, ehuru båda tabellerna hufvudsakligen afse samma personer (af de 175 i hvardera tabellen upptagna äro nämligen 172 gemensamma för båda). Denna omständighet beror naturligtvis därpå, att ett mycket stort antal filosofie

kandidater äfven efter aflagd examen fortsätta sina studier för att genom efterpröfning antingen göra sig kompetenta att erhålla ordinarie plats eller, om de redan varit kompetenta, förskaffa sig större utsikt till erhållande af sådan. Då dessa efterpröfningar utan tvifvel äro af intresse för en närmare kännedom om lärarnes studieförhållanden, har i fråga härom en särskild undersökning utförts för de adjunkter och extra ordinarie lärare, hvilka blott aflagt filosofisk kandidatexamen enligt 1870 års stadga eller senare utfärdade föreskrifter. De behöfliga uppgifterna hafva till större delen hämtats ur Dahls läroverksmatrikel, men äfven studentkatalogerna hafva i flere fall rådfrågats. Någon garanti för att både alla lärare, som undergått efterpröfning, och alla dessas efterpröfningar på detta sätt upptäckts, finnes visserligen icke, och detta så mycket mindre som tydligen icke ens studentkatalogernas uppgifter om efterpröfningarna varit fullständiga; emellertid kan det erhållna materialet anses för ändamålet fullt användbart. Med ledning af detsamma har för olika examensperioder antecknats, huru många lärare undergått efterpröfning; dessa lärare hafva sedan fördelats efter den tid, som förflutit mellan examen och sista efterpröfningen, och på detta sätt hafva följande två tabeller erhållits. Vid upprättande af den senare tabellen har antalet år mellan examen och sista efterpröfningen beräknats genom enkel subtraktion af det ena årtalet från det andra, men vid medeltalsberäkningen hafva de i nollkolumnen uppförda antagits efterpröfvade $^1/_2$ år efter examen.

| Examensår. | Adjunkter. | | | E. o. lärare. | | | Adjunkter och e. o. lärare. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal efterpröfvade. | % af hela antalet hithörande. | Medeltal år mellan examen och sista efterpröfningen. | Antal efterpröfvade. | % af hela antalet hithörande. | Medeltal år mellan examen och sista efterpröfningen. | Antal efterpröfvade. | % af hela antalet hithörande. | Medeltal år mellan examen och sista efterpröfningen. |
| 1895/1899 | — | — | — | 22 | 76 | 1·0 | 22 | 76 | 1·0 |
| 1890/1894 | 4 | 100 | 1·6 | 69 | 81 | 2·2 | 73 | 82 | 2·1 |
| 1885/1889 | 27 | 71 | 3·6 | 57 | 89 | 4·3 | 84 | 82 | 4·1 |
| 1880/1884 | 52 | 73 | 5·8 | 14 | 70 | 9·3 | 66 | 73 | 6·5 |
| 1876/1879 | 10 | 21 | 5·8 | 1 | 100 | 7·0 | 11 | 22 | 5·9 |
| 1871/1875 | 3 | 21 | 6·7 | — | — | — | 3 | 21 | 6·7 |
| 1871/1899 | 96 | 55 | 5·0 | 163 | 82 | 3·4 | 259 | 69 | 4·0 |

| Examensår. | Antal lärare, som undergått sista efterpröfningen nedanstående antal år efter examen. | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare. | Medeltal år mellan examen och sista efterpröfningen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | | |
| 1895/1899 | 7 | 12 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 22 | 1·0 |
| 1890/1894 | 7 | 23 | 18 | 14 | 6 | 3 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 73 | 2·1 |
| 1885/1889 | 3 | 16 | 11 | 8 | 13 | 8 | 6 | 9 | 4 | 4 | 1 | 1 | — | — | — | — | 84 | 4·1 |
| 1880/1884 | — | — | 5 | 8 | 8 | 8 | 10 | 7 | 4 | 4 | 1 | 2 | 5 | 1 | 1 | 2 | 66 | 6·5 |
| 1876/1879 | — | — | — | 1 | 2 | 2 | 3 | 2 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 11 | 5·9 |
| 1871/1875 | — | — | — | — | — | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 6·7 |
| 1871/1899 | 17 | 51 | 36 | 32 | 29 | 21 | 21 | 21 | 8 | 8 | 2 | 3 | 6 | 1 | 1 | 2 | 259 | 4·0 |

Då rätt till efterpröfning medgafs först genom Kungl. brefvet den 12 september 1879, är klart, att talen för perioderna 1871/1875 och 1876/1879, då filosofisk kandidatexamen i regeln aflades utan tanke på att den sedan skulle kunna förbättras genom efterpröfning, icke äro jämförliga med de öfriga talen. Å andra sidan är tydligt, att talen för de sista examensåren icke kunna betraktas såsom definitiva, enär utan tvifvel flere bland dem, som då aflagt filosofisk kandidatexamen, efter 1899 års utgång undergått eller komma att undergå efterpröfning. Tager man hänsyn härtill, torde ur den första tabellen kunna dragas den slutsatsen, att åtminstone $^3/_4$ af filosofie kandidaterna begagnat sig af rätten att undergå efterpröfning, och att procenttalet för dessa befunnit sig i tämligen stadig tillväxt. Ur den andra tabellen torde man kunna sluta, att under de sista åren en tendens visat sig att undergå efterpröfningen redan under den närmaste tiden efter examens afläggande.

Af de 259 lärare, hvilka de två föregående tabellerna afse, hafva enligt de insamlade uppgifterna 205 undergått efterpröfning en gång, 50 två gånger och 4 tre gånger, men antagligt är, att de två senare talen äro något för låga och det första alltså möjligen något för högt.

Om den verkliga studietiden i och för efterpröfning lära inga tillförlitliga uppgifter kunna erhållas, då ett stort antal lärare utan tvifvel antingen under proftjänstgöringen eller såsom extra ordinarie lärare idkat sådana studier. Nämnas må emellertid, att för de 163 extra ordinarie lärare, som undergått efterpröfning, en beräkning verkställts dels af hela studietiden med ledning af lärarnes egna uppgifter, dels af studietiden för filosofisk kandidatexamen på det sätt, hvarom ofvan talats, och att medeltalen befunnits vara respektive 9·8 och 12·3 terminer. Häraf skulle således kunna dragas den slutsatsen, att studierna för efterpröfning erfordrat i medeltal något mer än ett år.

Naturligtvis hafva äfven andra lärare än de, för hvilka filosofisk kandidatexamen varit den slutliga examen, användt någon tid efter sista examen till fortsatta studier[1]), och försök hafva gjorts att i någon mån erhålla kännedom om dessa efterstudier, men på grund af det ofullständiga materialet måste resultatet däraf vara föga tillförlitligt. Af särskildt intresse vore visserligen att veta, om de, som aflagt licentiatexamen med efterföljande disputationsprof, efter sin examen användt någon afsevärd tid till författande af afhandligen, men, om man finge döma af de insamlade uppgifterna, skulle så endast sällan vara förhållandet. Visserligen skulle enligt dessa uppgifter de 50 extra ordinarie lärare, som aflagt licentiatexamen jämte disputationsprof, hafva efter examen för studier användt i medeltal 1·3 termin, under det att de 44 extra ordinarie lärare, som aflagt licentiatexamen utan disputationsprof, för samma ändamål användt i medeltal blott 0·5 termin, men då inom den förra gruppen flere användt 4–7 terminer för efterstudier och så lång tid knappast kunnat åtgå för afhandlingens utarbetande, lär man icke af de två medeltalen kunna sluta, att afhandlingen erfordrat i medeltal 0·8 termin.

Däremot torde man snarare af den omständigheten, att de 96 lektorer, som förvärfvat doktorsgraden enligt 1853 års stadga, användt i medeltal 12·7 terminer för sina studier i deras helhet, men 11·7 terminer för filosofisk kandidatexamen, kunna draga den slutsatsen, att de för gradualafhandlingens författande behöft i medeltal en termin.

De upplysningar, som i det föregående lämnats om lärarnes studietid, kunna, då fråga är om tiden före år 1865, omedelbart begagnas för att angifva hela den tid, lärarne behöft för sin utbildning till lärarekallet. Genom Kungl. kungörelsen den 12 maj 1865 inrättades emellertid för blifvande lärare en profårskurs, hvilken fick fastare form genom Kungl. kungörelsen den 16 juni 1875 och snart nog blef obligatorisk för erhållande af ordinarie befattning. Då denna profårskurs omfattar 2 terminer, under hvilka lärarekandidaten har föga tillfälle till annat arbete, och då hel eller partiell befrielse från kursen numera ytterst sällan meddelas, hafva undersökningar rörande den tid, som åtgått för lärarens praktiska utbildning, icke varit behöfliga, utan kan denna beräknas till ett år för hvarje lärare.

Däremot erbjuder det för en närmare kännedom om de förhållanden, under hvilka lärarne utbilda sig för sitt kall, ett visst intresse att undersöka, i hvad mån de teoretiska studierna varit afslutade, innan profårstjänstgöringen börjat. För detta ändamål hafva de lärare, hvilka genomgått profårskurs under tiden 1875–1899 fördelats å ena sidan efter tiden för profårskursens afslutande i femårsgrupper, å andra sidan med hänsyn till förhållandet mellan tiden för examensstudiernas afslutande och tiden för profårskursens genomgående. Härvid har för dem, som aflagt filosofisk kandidatexamen jämte efterpröfning, examenstiden ansetts afslutad

[1]) En ordinarie lektor har å det af honom ifyllda formuläret anmärkt, att han ännu icke kunde anse sina studier för lärarekallet afslutade.

först med den sista efterpröfningen, och på detta sätt har nedanstående tabell erhållits.

| Profårskursen afslutad under åren | Lektorer, som genomgått profårskursen | | | | | | Adjunkter, som genomgått profårskursen | | | | | | E. o. lärare, som genomgått profkursen | | | | | | Samtliga lärare, som genomgått profårskursen | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | efter | | samtidigt med | | före | | efter | | samtidigt med | | före | | efter | | samtidigt med | | före | | efter | | samtidigt med | | före | |
| | slutexamen. | | | | | | slutexamen. | | | | | | slutexamen. | | | | | | slutexamen. | | | | | |
| | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % |
| 1895/99 | 6 | 100 | — | — | — | — | 3 | 100 | — | — | — | — | 146 | 91 | 4 | 3 | 10 | 6 | 155 | 92 | 4 | 2 | 10 | 6 |
| 1890/94 | 19 | 79 | — | — | 5 | 21 | 37 | 81 | 1 | 2 | 8 | 17 | 92 | 84 | 1 | 1 | 17 | 15 | 148 | 82 | 2 | 1 | 30 | 17 |
| 1885/89 | 25 | 68 | 2 | 5 | 10 | 27 | 37 | 49 | 3 | 4 | 36 | 47 | 14 | 38 | 1 | 3 | 22 | 59 | 76 | 51 | 6 | 4 | 68 | 45 |
| 1880/84 | 23 | 56 | 7 | 17 | 11 | 27 | 38 | 43 | 4 | 4 | 47 | 53 | 3 | 50 | — | — | 3 | 50 | 64 | 47 | 11 | 8 | 61 | 45 |
| 1875/79 | 16 | 59 | 3 | 11 | 8 | 30 | 56 | 93 | — | — | 4 | 7 | — | — | — | — | 1 | 100 | 72 | 82 | 3 | 3 | 13 | 15 |
| 1875/99 | 89 | 66 | 12 | 9 | 34 | 25 | 171 | 62 | 8 | 3 | 95 | 35 | 255 | 81 | 6 | 2 | 53 | 17 | 515 | 71 | 26 | 4 | 182 | 25 |

Bortser man från gruppen 1875—1879, kan man säga, att relativa antalet lärare, som först efter afslutade examensstudier genomgått profårskursen, varit i jämn stigning, och relativa antalet lärare, som före slutexamen genomgått profår, stadigt minskats. Förhållandet i fråga om gruppen 1875—1879 beror tydligen därpå, att filosofisk kandidatexamen jämte efterpröfning för densamma i regeln icke kunde förekomma, hvadan inom denna grupp möjlighet för lärare med lägre kompetens att genomgå profårskurs före examensstudiernas afslutande endast undantagsvis förefanns.

Vid den föregående tabellens upprättande har ingen hänsyn tagits till tiden för disputationsprofvets afläggande, men då det kan vara af intresse att känna, huru denna förhåller sig till tiden för profårskursens genomgående, hafva de lärare, som aflagt filosofisk licentiatexamen jämte åtföljande disputationsprof, och som äfven genomgått profårskurs, gjorts till föremål för en särskild undersökning. I fråga om dessa kan det för öfrigt förtjäna undersökas, huru stor del genomgått profårskursen före licentiatexamen, och på grund häraf hafva samtliga ifrågavarande lärare fördelats dels med hänsyn till profårskursen på samma sätt som förut, dels med hänsyn till ofvan berörda förhållanden i olika afdelningar, allt eftersom de genomgått profårskursen efter, samtidigt med eller före filosofisk licentiatexamen; lärarne i den första afdelningen hafva sedan delats i tre grupper, allt eftersom de genomgått profårskursen efter, samtidigt med eller före disputationsprofvet; och på detta sätt har följande tabell erhållits, i hvilken Fl betyder filosofisk licentiatexamen och D disputationsprof.

| Profårskursen afslutad under åren | Lärare, som genomgått profårskursen | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | efter Fl. | | | | | | | | | |
| | efter D. | | samtidigt med D. | | före D. | | samtidigt med Fl. | | före Fl. | |
| | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % |
| 1895/1899 | 17 | 53 | 5 | 16 | 9 | 28 | 1 | 3 | — | — |
| 1890/1894 | 13 | 24 | 8 | 15 | 27 | 50 | 2 | 4 | 4 | 7 |
| 1885/889 | 16 | 28 | 7 | 12 | 16 | 28 | — | — | 19 | 32 |
| 1880/1884 | 5 | 11 | 4 | 9 | 13 | 28 | 8 | 17 | 16 | 35 |
| 1875/1879 | 2 | 9 | 7 | 32 | 3 | 14 | 2 | 9 | 8 | 36 |
| 1875/1899 | 53 | 25 | 31 | 15 | 68 | 32 | 13 | 6 | 47 | 22 |

Man ser häraf, att relativa antalet lärare, som först efter disputationsprofvet genomgått profårskursen, tämligen stadigt tillväxt och för sista femårsperioden uppgått till något mer än hälften. Däremot hafva talen för de öfriga i tabellen upptagna grupperna varit tämligen växlande, hvilket utan tvifvel till en del beror på de olika villkor för rätt att genomgå profår, som under olika tider varit gällande; dock synes det, som om under den sista tiden en tendens att afsluta studierna före profårskursens påbörjande begynt att göra sig gällande.

Äfven för de lärare, som aflagt filosofisk kandidatexamen jämte efterpröfning, och som genomgått profårskurs, har en liknande undersökning verkställts. Lärarne hafva därvid indelats i tre grupper allt eftersom de genomgått profårskursen efter, samtidigt med eller före efterpröfningen; om för en lärare flere efterpröfningar förekommit, hafva dessa betraktats såsom en enda, hvilken antagits fortsatt äfven under mellantiden, och på detta sätt har nedanstående tabell erhållits.

| Profårskursen afslutad under åren | Lärare, som genomgått profårskursen | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | efter | | samtidigt med | | före | |
| | efterpröfningen. | | | | | |
| | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % |
| 1895/1899 | 72 | 96 | 2 | 3 | 1 | 1 |
| 1890/1894 | 59 | 78 | 4 | 5 | 13 | 17 |
| 1885/1889 | 10 | 18 | 3 | 6 | 42 | 76 |
| 1880/1884 | 1 | 2 | — | — | 39 | 98 |
| 1875/1879 | — | — | — | — | 1 | 100 |
| 1875/1899 | 142 | 57 | 9 | 4 | 96 | 39 |

Här ser man tydligt, att förhållandena under de sista 20 åren omkastats, så att numera i regeln profårskursen genomgås först efter efterpröfningen, under det att för dem, som genomgingo profårskursen 1880—1884, förhållandet var alldeles motsatt. Förklaringen härtill ligger ju i öppen dag; Kungl. kungörelsen den 20 april 1892 inskränkte nämligen rätten att genomgå profår till dem, som äro behöriga att söka ordinarie befattning, och de 13 lärare, som under åren 1890—1894 genomgingo profårskursen *före* efterpröfningen, tillhörde alla tiden 1890—v. t. 1892. Dock väntade man knappast, att antalet lärare, som under den sista tiden genomgått efterpröfning samtidigt med eller efter profårskursen, skulle vara så ringa, som tabellen angifver, eftersom man väl med fog kan antaga, att flere kompetenta lärare genom ny efterpröfning vilja förvärfva sig större utsikt att erhålla ordinarie befattning, och en sådan ny efterpröfning i flere fall kunde föranledas däraf, att en lärare, som redan genomgått profårskurs, ämnade anmäla sig såsom sökande till en viss ledig tjänst. Måhända gifver den påpekade omständigheten vid handen, att bland de för perioden 1895—1899 upptagna lärarne, hvilka alla utom en voro extra ordinarie, ännu efter 1899 års slut efterpröfningar förekommit, eller att lärarnes uppgifter varit i någon mån ofullständiga. I alla händelser torde man af tabellens tal kunna draga den slutsatsen, att lärarne med lägre kompetens numera i regeln genomgå profårskursen, först sedan examensstudierna blifvit afslutade.

Önskar man med ledning af de nu lämnade uppgifterna fastställa en genomsnittstid för de svenska lärarnes utbildning, torde detta lämpligen kunna ske sålunda, att man enligt tab. B n:o 1 beräknar studietiden till 15 terminer, d. v. s. 7 $^1/_2$ år och därtill lägger 1 år för profårskursen, hvadan hela den ifrågavarande tiden blir 8 $^1/_2$ år.

På samma sätt erhåller man med ledning af tab. B n:o 2—3 såsom genomsnittstid för utbildningen af lektorer 10 år och af adjunkter med lägre kompetens 7 år. För adjunkter i allmänhet skulle man enligt tab. B n:o 4 vara böjd att antaga en utbildningstid af i medeltal något mer än 9 år, men de höga studietalen för det sista årtiondet kunna icke betraktas såsom definitiva, och med hänsyn till medeltalen för de extra ordinarie lärarne kan den ifrågavarande utbildningstiden beräknas till något mer än 8 år.

Anmärkas bör dock, att alla dessa tal blott afse de faktiska studieförhållandena under den sista tiden. Finge man antaga, att framdeles genom lämpligare anordning af universitetsundervisningen studierna blefve mera koncentrerade, skulle därigenom de anförda genomsnittstalen komma att något minskas. Anser man å andra sidan, att äfven adjunkterna för sitt kall behöfva en mera vetenskaplig grundläggning än den, som genom den nuvarande lägre examen kan erhållas, bör man snarare vara böjd att för adjunkternas utbildningstid antaga ett något högre genomsnittstal än det ofvan angifna.

## 4. Tjänsteförhållanden.

(Tab. C, D n:o 1—2, E n:o 1—4, F n:o 1—2.)

Medelåldern vid inträdet på lärarebanan. — Medelåldern vid förvärfvande af behörighet att söka ordinarie befattning. — Platser, som stå den nyblifne läraren öppna; vikariater. — Lefnads- och tjänstgöringsålder vid tillträde af ordinarie befattning (lektorat, adjunktur). — Extra ordinarie tjänstgöring med eller utan rätt till löneturs beräkning. — Antalet lärare i olika lönegrader. — Lärarnes åldersfördelning vid 1899 års slut. — Åldersfördelningen under den närmast föregående tiden. — Lärarnes tjänsteår för pensionsrätt.

Vill man med ledning af det nu insamlade materialet söka erhålla en inblick i de förhållanden, under hvilka den nyblifne läraren efter afslutad profårskurs inträder på lärarebanan, bör man i främsta rummet taga hänsyn till uppgifterna om vikarierande lärare och extra lärare, eftersom det endast i undantagsfall inträffar, att ordinarie plats erhålles utan föregående extra ordinarie tjänstgöring vid allmänt läroverk.

Hvad angår åldern vid inträdet på lärarebanan, synes det, som om man redan med ledning af det föregående skulle kunna erhålla ett genomsnittstal härför, om man nämligen till medelåldern för inskrifningen vid universitetet, hvilken på grund af verkställda undersökningar kan beräknas utgöra omkring 20 år, lägger den förut angifna genomsnittsåldern för lärarens utbildning, eller $8^1/_2$ år; inträdet på lärarebanan skulle alltså enligt detta beräkningssätt ske vid en genomsnittsålder af $28^1/_2$ år. Emellertid är naturligtvis önskvärdt att på annan väg söka kontrollera det sålunda härledda resultatet, och för detta ändamål hafva de vid 1899 års slut befintliga extra ordinarie lärarne fördelats dels efter lefnadsålder, dels efter antalet tjänstgöringsterminer, och på detta sätt har tab. C erhållits; vid beräkningen af de i tabellens sista rad införda medeltalen har antagits, att för alla lärare födelsedagen varit den 1 juli. Af tabellen framgår, att medelåldern för samtliga extra ordinarie lärare var 35·6 år och medeltjänstetiden 10·7 terminer eller 5·35 år, hvadan således medelåldern vid inträdet i skolans tjänst skulle varit 30·25 år. Inskränker man undersökningen till de lärare, som tjänstgjort högst 4 terminer, blir den ifrågavarande medelåldern 30·52 år, således obetydligt afvikande från den nyss erhållna. Emellertid är här att märka, att ett antal lärare, vare sig på grund af fortsatta studier, sjukdom eller annan anledning, icke oafbrutet tjänstgjort ända från första anställningen, och att således den beräknade medelåldern egentligen är något för hög.

Det kunde vara af intresse att undersöka, huru stor del af lärarne vid sitt inträde i skolans tjänst varit kompetenta att söka ordinarie befattning, men, då det insamlade materialet icke i allmänhet lämnat uppgift om tidpunkten för inträdet i skolans tjänst, har en sådan undersökning ej verkställts; endast i förbigående må

omnämnas, att bland de vid 1899 års slut befintliga 331 extra ordinarie lärarne 12 icke ägde den ifrågavarande kompetensen.

Däremot har en undersökning utförts angående lärarnes lefnadsålder vid förvärfvande af kompetens till adjunktur, hvarvid dock blott de extra ordinarie lärarne samt de ordinarie lärare, hvilka förvärfvat denna kompetens efter år 1884, tagits i betraktande. Dessa hafva fördelats först efter kompetensåret i femårsgrupper samt sedan efter åldern vid kompetensens förvärfvande, hvarefter för hvarje grupp medelåldern beräknats, under förutsättning att alla lärare varit födda den 1 juli och förvärfvat kompetens äfvenledes den 1 juli [1]) och på detta sätt har nedanstående tabell erhållits.

| Kompetens till adjunktur förvärfvad under åren | Lektorer. | | Adjunkter. | | E. o. lärare. | | Samtliga lärare. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal. | Medelålder. | Antal | Medelålder. | Antal | Medelålder. | Antal | Medelålder. |
| 1895/1899 | 6 | 35·7 | 6 | 34·7 | 173 | 30·3 | 185 | 30·6 |
| 1890/1894 | 26 | 30·5 | 72 | 32·7 | 122 | 30·8 | 220 | 31·4 |
| 1885[2])/1889 | 42 | 30·1 | 97 | 30·7 | 24 | 30·9 | 163 | 31·2 |
| 1885[2])/1899 | 74 | 30·7 | 175 | 32·2 | 319 | 30·5 | 568 | 31·1 |

Af tabellen framgår, att under femårsperioden 1895—1899 lärarne i medeltal blifvit kompetenta vid en ålder af 30·6 år. Att medeltalet både för de ordinarie lektorerna och de ordinarie adjunkterna är betydligt högre, kan mycket väl bero på en tillfällighet, då uppgifterna afsett endast 6 lärare af hvardera slaget [3]), men kan äfven förklaras därmed, att lärare med grundligare studier tidigare erhålla ordinarie befattning. Däremot torde man af tabellens tal kunna draga den slutsatsen, att kompetensåldern under den sista tiden något sjunkit, och att de blifvande adjunkterna i genomsnitt förvärfva sin kompetens något senare än de blifvande lektorerna. Den förra omständigheten kan väl förklaras däraf, att före år 1892 profårskurs kunde genomgås, utan att sådan examen aflagts, som berättigade till ordinarie befattning; på grund häraf kommo många att förvärfva kompetens till

[1]) Genom det sista antagandet har kompetensmedelåldern säkerligen blifvit något för lågt beräknad, enär i många fall kompetensen förvärfvats efter genomgånget profår, d. v. s. antingen vid midten eller mot slutet af kalenderåret.

[2]) 4 extraordinarie lärare, hvilka förvärfvat kompetens till adjunktur före 1885, äro medräknade.

[3]) Genom en särskild undersökning har befunnits, att för de under läsåren 1895/96—1897/98 utnämnda ordinarie lärarne medelåldern vid afläggande af den examen, på grund af hvilken behörighet att söka befattningen vunnits, var 30·25 år. — De profårskandidater, som h. t. 1899 afslutade sin kurs, voro i medeltal 30·6 år.

sådan befattning, först sedan de genomgått profår och därutöfver någon tid varit anställda som extra ordinarie lärare.

Om de platser, som stå den nyblifne läraren till buds, kunna närmare upplysningar erhållas ur tab. A, enär däraf framgår, att vid 1899 års slut voro anställda 130 vikarierande extra ordinarie lärare och 202 extra lärare. Det sista talet har mindre aktuellt värde, sedan ett antal nya ordinarie lärareplatser inrättats, och får ännu mindre betydelse, därest kommitténs förslag om anvisande af medel till ytterligare ett stort antal sådana platser vinner statsmakternas bifall. Däremot är klart, att frågan om antalet vikariat, som finnas att tillgå, måste ur här ifrågavarande synpunkt erbjuda stort aktuellt intresse, och det torde därför vara skäl att redan nu upptaga densamma till närmare behandling.

Såsom nyss omnämndes, upptager tab. A 130 vikarierande extra ordinarie lärare, men af dem tillhörde 31 treklassiga läroverk eller pedagogier, och då vid dessa under en följd af år inga lärareplatser blifvit besatta med ordinarie innehafvare, måste man bortse från dem, om man vill erhålla ett tal, som äfven för framtiden kan hafva något intresse. Inskränker man sig således till högre och femklassiga allmänna läroverk, skulle man af tab. A kunna sluta, att för dem årligen behöfvas omkring 100 vikarier. Emellertid är ju icke omöjligt, att vid 1899 års slut särskilda undantagsförhållanden ägt rum, och för den skull har på helt annan väg ett försök gjorts att bestämma medeltalet vid högre och femklassiga allmänna läroverk behöfliga vikarier. För detta ändamål har med ledning af den officiella statistiken beräknats, dels huru många hithörande platser blifvit lediga under tioårsperioden 1890/91–1899/1900, dels huru många hithörande ordinarie lärare varit tjänstlediga under samma tid. Det har därvid befunnits, att under nämnda tid blifvit lediga 93 lektors- och 226 adjunktsbefattningar; afgångna rektorer hafva lämnats utom räkningen, då dessas befattningar endast i sällsynta undantagsfall kunna någon tid skötas af vikarierande extra ordinarie lärare. Bland lektorerna hade 19 dött, 24 pensionerats, 12 af annan anledning lämnat skolans tjänst, 14 blifvit rektorer och 24 utnämnts till lektorer vid annat läroverk. Emellertid hafva under samma tid 4 rektorer vid högre läroverk återgått till sina lektorat, hvarigenom vikariatens antal minskats med 4, så att i medeltal 8·9 vikarier årligen behöfts för att uppehålla lediga lektorstjänster. Antager man nu, att hvarje plats står ledig i medeltal 6 månader, behöfvas här 4·45 årsvikarier.

Bland adjunkterna hade 100 dött, 66 pensionerats, 7 af annan anledning lämnat skolans tjänst, 1 adjunkt blifvit rektor vid högre läroverk, 7 adjunkter rektorer vid femklassiga läroverk, 24 adjunkter lektorer och 21 adjunkter utnämnts till adjunkter vid annat läroverk. Bland de sistnämnda förekom dock ett tjänstebyte, hvadan endast 19 af de ifrågavarande adjunkturerna stodo någon tid lediga, så att i medeltal 22·4 vikarier årligen behöfts för att uppehålla lediga adjunktsbefattningar, och i enlighet med ofvan gjorda antagande skulle här behöfvas 11·2 årsvikarier.

Då nu under den ifrågavarande 10-årsperioden funnits 207 lektorat och 492 adjunkturer, blifva relativa antalen behöfliga årsvikarier på lediga platser respektive $\frac{4{\cdot}45}{207} = 0{\cdot}0215$ och $\frac{11{\cdot}2}{492} = 0{\cdot}0228$.

Vid beräkningen af antalet vikarier för tjänstlediga lärare måste man taga hänsyn äfven till rektorerna, enär dels ordinarie lärare, som förordnats att uppehålla tjänstledig rektors befattning, icke inräknats i den officiella statistikens tabeller öfver tjänstledigheter, dels extra ordinarie lärare stundom förordnas att vid partiell tjänstledighet för rektor sköta dennes undervisningsskyldighet. Nu hafva under tiden 1890 1891—1899 1900 enligt den officiella statistiken bland lektorerna (hvari inbegripits äfven rektorer vid högre läroverk) förekommit 132 tjänstledigheter under helt läseår, 104 tjänstledigheter, som varat minst en termin, men icke fullt ett år, 115 tjänstledigheter under mindre än en termin och 42 partiella tjänstledigheter. Sammanslår man andra och tredje gruppen af tjänstledigheter och antager, att tjänstledigheten här varat i medeltal $^1/_2$ år, samt antager man vidare, att partiell tjänstledighet i medeltal kan likställas med hel tjänstledighet under $^1/_3$ år,[1]) blir det behöfliga antalet årsvikarier för tjänstlediga lektorer $13{\cdot}2 + \frac{21{\cdot}9}{2} + \frac{4{\cdot}2}{3} = 25{\cdot}55$.

Bland adjunkterna (hvari inräknats äfven rektorer vid femklassiga läroverk) förekommo under den angifna tiden respektive 361, 119, 254 och 60 tjänstledigheter af de olika slagen, och enligt ofvan använda beräkningssätt blir det behöfliga antalet årsvikarier för tjänstlediga adjunkter $36{\cdot}1 + \frac{37{\cdot}3}{2} + \frac{6}{3} = 56{\cdot}75$.

Nu hafva å andra sidan under tioårsperioden funnits å stat 242 lektorer eller rektorer vid högre läroverk och 515 adjunkter eller ordinarie lärare vid femklassiga läroverk, hvadan relativa antalen behöfliga årsvikarier för tjänstlediga lärare blifva respektive $\frac{25{\cdot}55}{242} = 0{\cdot}106$ och $\frac{56{\cdot}75}{515} = 0{\cdot}110$.

Sammanlägger man nu de här ofvan beräknade absoluta talen för behöfliga årsvikarier, finner man, att summan blir 97·95, eller i helt tal 98, och detta tal stämmer i det allra närmaste med det ur tab. A erhållna talet för vikarierande extra ordinarie lärare.[2]) Man bör därför i enlighet med det först erhållna resultatet kunna säga, att, för det antal platser, hvarom här varit fråga, behöfvas årligen omkring 100 extra ordinarie lärare såsom vikarier. Vill man för ett annat antal platser

[1]) Antagandet är visserligen tämligen godtyckligt, men denna omständighet har här ingen betydelse, då de partiella tjänstledigheterna knappt märkbart inverka på resultatet af denna undersökning.

[2]) Att undervisningen å vissa af de lediga platserna kan skötas af ordinarie adjunkter, har här ingen betydelse, då dessa adjunkter icke i den officiella statistiken upptagas bland tjänstlediga lärare. Däremot borde denna omständighet visserligen tagas i betraktande, om man ville söka beräkna, huru många extra ordinarie lärare kunde påräkna att blifva vikarierande *lektorer*.

beräkna motsvarande tal, kan detta lätt ske med tillhjälp af de ofvan härledda relativa talen för behöfliga årsvikarier af olika slag, under förutsättning att förhållandena i öfrigt icke undergått någon förändring. Skulle däremot genom inrättande af ett större antal ordinarie lärareplatser gynnsammare befordringsförhållanden uppstå, så att de ordinarie lärarnes medelålder minskades, borde därigenom såväl afgång som tjänstledighet mindre ofta förekomma och sålunda proportionsvis något färre vikarier behöfvas.

Genom den nu verkställda undersökningen om de afgångna lärarnes antal kan man lätt erhålla kännedom om årliga antalet befordringsmöjligheter för extra ordinarie lärare. Frånräknar man nämligen de 24 lektorer, som öfvergått till annat lektorat och beaktar, att 4 rektorer återgått till sina lektorat, finner man, att antalet lektorat, som verkligen blifvit lediga, utgjort i medeltal 6·5 årligen. Men å andra sidan framgår af de förut meddelade uppgifterna, att årligen 2·4 adjunkter befordrats till lektorer, hvadan i medeltal årligen 4·1 extra ordinarie lärare hafva utsikt att blifva lektorer. Befordringsmöjligheten i fråga om adjunkturer erhålles på samma sätt genom att bortse från de 21 adjunkter, som afgått till befattning af samma slag, och man finner, att i medeltal 20·5 sådana årligen finnas att tillgå för extra ordinarie lärare; hela antalet för extra ordinarie lärare tillgängliga platser blir således i medeltal 24·6 årligen, och, om inga andra sådana lärare funnes än de ofvan beräknade 100 vikarierna, skulle ordinarie plats kunna erhållas efter en tjänstgöring af omkring 4 år, hvilket enligt det föregående bör betinga en lefnadsålder af omkring 34 år. Då emellertid under en följd af år ett högst betydligt antal extra lärare varit anställda, är klart, att lefnads- och tjänsteåldern vid befordran till ordinarie befattning måste vara betydligt högre. I själfva verket kan man redan af talen i tab. C sluta, att vid erhållande af ordinarie befattning lefnads- och tjänstgöringsåldern bör vara i genomsnitt högre än respektive 35·6 och 5·35 år.

Exaktare uppgifter om lefnadsåldern vid befordran kan man erhålla dels ur den officiella statistiken, dels ur de för denna utredning insamlade uppgifterna. För detta ändamål hafva de vid 1899 års slut befintliga lektorer och adjunkter fördelats efter födelse- och utnämningsår; resultatet af denna fördelning meddelas i tab. D n:o 1–2, där vid beräkning af medelålder och medeltjänstetid antagits, att samtliga lärare äro födda den 1 juli och utnämnts likaledes den 1 juli. [1])

Af medeltalen i tab. D n:o 1—2 framgår, att för de vid 1899 års slut befintliga lektorer och adjunkter, som utnämnts just detta år, medelåldern vid utnämningen varit respektive 38·7 år och 38·2 år; redan vid en flyktig öfverblick ser man också, dels att utnämningsåldern tämligen stadigt ökats, dels att år 1899 så till vida utgör ett undantagsår, som befordringsåldern i regeln varit ej obetydligt högre för adjunkter än för lektorer. För att erhålla en noggrannare kännedom om hithörande förhållanden hafva dels med ledning af den officiella statistiken, dels

[1]) Äfven för alla följande beräkningar af samma slag ligger detta antagande till grund.

ur tab. D n:r 1–2 beräknats femårsmedeltal för befordringsåldern, och resultatet däraf meddelas i följande två tabeller. Att talen i de båda tabellerna icke kunna öfverensstämma, framgår redan däraf, att den ena afser läsår, den andra kalenderår, men äfven en annan orsak till skiljaktigheten förefinnes; i den förra tabellen ingå nämligen *alla* utnämnda lärare utom de lektorer, som förut varit adjunkter, i den senare åter blott de lärare, som kvarstodo vid 1899 års slut, och bland lektorerna äro upptagna äfven de, som förut varit adjunkter.

**Befordringsålder**

**enligt den officiella statistiken:**

| Utnämningsår. | Medelålder vid utnämning till | |
|---|---|---|
| | lektor. | adjunkt. |
| 1895 96—1899 1900 | 36·8 | 39·5 |
| 1890 91—94 95 | 34·7 | 38·5 |
| 1885 86—89 90 | 33·9 | 36·8 |
| 1880 81—84 85 | 33·0 | 35·2 |
| 1876 77—79 80 | 32·4 | 33 0 |
| — — | — | — |
| — — | — | — |
| — — | — | — |
| — — | — | — |
| — — | — | — |

**enligt kommitténs uppgifter:**

| Utnämningsår. | Medelålder vid utnämning till | |
|---|---|---|
| | lektor. | adjunkt. |
| 1895 1899 | 37·1 | 39·3 |
| 1890 1894 | 36·2 | 38·5 |
| 1885 1889 | 35·5 | 36·4 |
| 1880 1884 | 33·1 | 35·2 |
| 1875 1879 | 33·4 | 32·0 |
| 1870 1874 | 31·6 | 29·3 |
| 1865 1869 | 30·6 | 28·7 |
| 1860 1864 | 29·7 | 26·8 |
| 1858 1859 | 28·3 | 28·8 |
| 1858 1899 | 34·2 | 34·8 |

Tabellens tal bestyrka till fullo riktigheten af det ofvan gjorda uttalandet om en stadigt fortgående ökning af befordringsåldern såväl för lektorer som i synnerhet för adjunkter, och man ser, att under den sista femårsperioden denna ålder utgjorde i medeltal för lektorer omkring 37 år och för adjunkter inemot 40 år.

Hvad angår lärarnes tjänstgöring före erhållande af lektorat eller adjunktur hafva noggranna undersökningar verkställts med användande dels af de insamlade uppgifterna, dels af Dahls läroverksmatrikel. Med ledning häraf har för hvar och en af de vid 1899 års slut befintliga lektorer och adjunkter beräknats, huru många år han före erhållande af sin befattning tjänstgjort vid allmänt läroverk eller vid enskildt lönetursberättigadt läroverk eller såsom docent med lönetursrätt. Vid denna beräkning hafva tillämpats följande grundsatser, hvilka till en del få sin förklaring genom den jämförelse, som sedermera kommer att verkställas mellan lärarnes hela tjänstgöring och deras tjänstgöring med lönetur. Tjänstgöringstiden afser fulla år, så att en termins tjänstgöring räknats som 0 år, tre terminers tjänstgöring

såsom 1 år, o. s. v. Tjänstgöring, som icke omfattat full termin, är i allmänhet ej räknad, såvida mer än några veckor fattats. Half eller partiell tjänstgöring vid lönetursberättigadt läroverk under två terminer är i några fall, såsom vid rektorsvikariat, sammanslagen till en termin. Eljest är timläraretjänstgöring ej räknad, och särskildt gäller detta i fråga om Fjellstedtska skolan och Lunds privata elementarläroverk. Däremot är full tjänstgöring vid privat lönetursberättigadt läroverk räknad, [1]) äfven om den icke omfattat den tid af minst fem år, som ursprungligen erfordrats för lönetur enligt Kungl. kungörelsen den 29 maj 1874; på samma sätt är full tjänstgöring öfverallt räknad, oafsedt om läraren varit kompetent eller icke.

Sedan på detta sätt för hvarje lärare antalet tjänstgöringsår bestämts, hafva lärarne fördelats dels efter detta antal, dels efter utnämningsår, hvarvid dock de lärare, som utnämnts före år 1870 sammanförts i en grupp, och resultatet häraf meddelas i tab. E n:o 1–2, där äfven för hvarje utnämningsår medeltjänstgöringstiden före utnämningen tillfogats. Vid beräkningen af denna har antagits, att bland de i o-kolumnen upptagna lärarne hälften tjänstgjort en termin och hälften ingen termin, och liknande antaganden hafva gjorts äfven för de öfriga kolumnerna, d. v. s. till det på vanligt sätt beräknade medeltalet år har i hvarje fall lagts 0·25 år.

Sammanslår man med ledning af tab. E n:o 1–2 antalen lärare med olika tjänstgöringstid i femårsgrupper, och beräknar man för hvarje grupp procenttalet hithörande lärare, erhåller man följande tabell:

| Utnämnings-år. | Procenttal | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | lektorer, som före utnämningen tjänstgjort nedanstående antal år. | | | | | | adjunkter, som före utnämningen tjänstgjort nedanstående antal år. | | | | | |
| | 0–4 | 5–9 | 10–14 | 15–19 | minst 20 | Summa. | 0–4 | 5–9 | 10–14 | 15–19 | minst 20 | Summa. |
| 1890/1899 | 68·3 | 30·5 | — | — | 1·2 | 100·0 | 16·8 | 44·3 | 30·5 | 6·4 | 2·0 | 100·0 |
| 1880/1889 | 82·4 | 16·2 | 1·4 | — | — | 100·0 | 32·0 | 52·9 | 11·8 | 3·3 | — | 100·0 |
| 1870/1879 | 88·0 | 8·0 | 4·0 | — | — | 100·0 | 70·4 | 25·5 | 4·1 | — | — | 100·0 |
| 1858/1869 | 96·1 | 3·9 | — | — | — | 100·0 | 87·6 | 12·4 | — | — | — | 100·0 |

Såväl af denna tabell som af medeltalen i tab. E n:o 2 framgår, att för adjunkterna den extra ordinarie tjänstgöringstiden före utnämningen stadigt ökats. Under det att bland de 1870–1879 utnämnda adjunkterna nära $^3/_4$ hade tjänstgjort högst 4 år och $^1/_4$ tillhörde den närmast följande gruppen, hade bland de 1890–1899 utnämnda adjunkterna blott $^1/_6$ befordrats efter högst 4 års tjänstgöring, under det nära hälften tjänstgjort 5–9 år och mer än $^1/_3$ ännu längre tid. Lika tydligt

[1]) De läroverk, till hvilka härvid tagits hänsyn, äro: Beskowska skolan i Stockholm, Fjellstedtska skolan i Upsala, Göteborgs realgymnasium (från 1880), Lunds privata elementarläroverk (från 1887), Palmgrenska samskolan i Stockholm (från 1893), läroverken i Motala (från 1886), Eslöf (från 1895), Hedemora (från 1896), Avesta (från 1898), Lundsberg (från 1898), Sollefteå (från 1899).

framgår det anmärkta förhållandet af medeltalen i tab. E n:o 2, enligt hvilken medeltjänstgöringstiden före utnämningen var blott 3·69 år för dem, som utnämnts 1870–1879, men 8·82 år, d. v. s. mer än 5 år längre, för dem, som utnämnts 1890–1899.

För lektorerna kan däremot ingen så väsentlig ökning af tjänstgöringstiden före utnämningen konstateras, och då i denna tid inberäknats tjänstgöring både såsom adjunkt — för de lektorer, som först varit adjunkter — och såsom docent med rätt till lönetur, kan man af talen i tab. E n:o 1 icke omedelbart afgöra, huru det förhåller sig med lektorernas extra ordinarie tjänstgöring före utnämningen. Af denna anledning har för lektorerna en särskild undersökning verkställts, hvarvid de, som förut varit adjunkter, afskilts från de öfriga; dessa hafva sedan fördelats dels efter utnämningsåret i femårsgrupper, dels efter antalet år, under hvilka de före lektorsutnämningen tjänstgjort såsom adjunkter, och resultatet häraf meddelas i tab. E n:o 3. Å andra sidan hafva äfven de lektorer, som icke varit adjunkter, fördelats först efter utnämningsåret i femårsgrupper och sedan efter antalet tjänstgöringsår före utnämningen; resultatet häraf meddelas i tab. E n:o 4. I båda tabellerna hafva vissa procent- och medeltal tillagts.

Af dessa tabeller framgår, att omkring $^1/_4$ af lektorerna först varit ordinarie adjunkter, och att den extra ordinarie tjänstetiden i genomsnitt varit något längre för dem, som icke först varit adjunkter. För 16 lektorer af den senare gruppen ingå dock i räkningen tillsammans 49 löneturs år såsom docenter [1]), och i hvad mån dessa år inverkat på medeltalsberäkningen, framgår af följande tabell, där lärarne med hänsyn till utnämningsåren sammanslagits i tioårsgrupper, och endast tiden 1870–1899 tagits i betraktande.

| Utnämningsår. | Samtliga vid 1899 års slut kvarstående lektorer. | | | Lektorer, som icke förut varit adjunkter. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal. | Medeltal tjänstgöringsår före utnämningen till ordinarie lärare. | | Antal. | Medeltal tjänstgöringsår före utnämningen till lektor. | |
| | | Vid skolor. | Vid skolor eller såsom docenter. | | Vid skolor. | Vid skolor eller såsom docenter. |
| 1890/1899 | 82 | 3·85 | 4·25 | 61 | 4·07 | 4·61 |
| 1880/1889 | 74 | 2·54 | 2·76 | 59 | 2·56 | 2·83 |
| 1870/1879 | 50 | 2·15 | 2·15 | 31 | 2·57 | 2·57 |

[1]) Af anmärkningarna till tabellen å sid. 980 framgår, att 81 lektorer, 8 adjunkter och 8 extra ordinarie lärare hade varit eller voro docenter. Bland adjunkterna hade ingen räknat löneturs år såsom docent.

Det är således företrädesvis de under tiden 1890–1899 utnämnda lektorerna, som haft någon längre docenttjänstgöring med löneturs rätt.

Såsom en ekonomisk motvikt mot den ofvan konstaterade tillökningen af lärarnes extra ordinarie tjänstgöringstid tjänar den alltmer utsträckta rätten till löneturs beräkning för sådan tjänstgöring. För att erhålla noggrann kännedom om hithörande förhållanden har i första rummet ecklesiastikdepartementets matrikel öfver utnämnda lärare anlitats. För hvar och en under åren 1870–1899 utnämnd adjunkt eller lektor har med ledning af uppflyttningen i högre lönegrad beräknats, huru många löneturs år tillgodoräknats honom året efter utnämningen; i flere fall har därvid hänsyn måst tagas icke blott till första uppflyttningen utan äfven till de följande, så att till exempel en lärare, som utnämnts år 1884, uppflyttats i andra lönegraden år 1885 och i tredje lönegraden år 1887, på grund af den sistnämnda omständigheten uppförts bland dem, som året efter utnämningen tillerkänts 8 löneturs år för tjänstgöring före utnämningen. Äfven sådana fall, där lärare försummat att anhålla om vederbörlig uppflyttning, så snart han haft rätt därtill, äro vid beräkningen uppmärksammade, liksom äfven de fall, då löneturs år förvärfvats genom retroaktivt verkande nya föreskrifter. I ett fall har det sålunda händt, att en lektor, som utnämnts år 1875, först år 1895 fått på grund af 1890 års cirkulär ett löneturs år för en tjänstgöring såsom adjunkt mer än 20 år tidigare. På samma sätt har 1877 års cirkulär (om direkt löneturs beräkning för kompetenta extra lärare) efter utnämningen kommit ganska många adjunkter eller lektorer retroaktivt till godo. — För de lärare, hvilkas extra ordinarie löneturs år af någon anledning (till exempel dödsfall, öfvergång till annan verksamhet, utnämning under 1890-talets sista år) icke blifvit definitivt pröfvade, hafva hufvudsakligen användts dels de särskildt infordrade uppgifterna, dels Dahls läroverksmatrikel.

Sedan sålunda för hvarje lärare antalet här ifrågavarande löneturs år blifvit bestämdt, har på samma sätt som vid tab. E n:o 1–2 fördelning verkställts dels efter antalet sådana löneturs år, dels efter utnämningsår, och resultatet häraf finnes infördt i tab. F n:o 1–2. Vid beräkningen af medeltalen i sista kolumnen af dessa tabeller har antagits, att alla lärare utnämnts den 1 juli, och att således i de fall, då minst 1 löneturs år blifvit tillgodoräknadt, $^1/_2$ år bör frändragas såsom afseende tjänstgöring *efter* utnämningen.

Beräknar man enligt samma grunder, som användts i fråga om tjänstgöringstiden före utnämningen, procenttalen lärare med olika antal extra ordinarie löneturs år, erhåller man följande tabell:

| Utnämningsår. | Procenttal | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | lektorer, som året efter utnämningen tillgodoräknats nedanstående antal löneårsår. | | | | | | adjunkter, som året efter utnämningen tillgodoräknats nedanstående antal löneårsår. | | | | | |
| | 0—4 | 5—9 | 10—14 | 15—19 | minst 20 | Summa. | 0—4 | 5—9 | 10—14 | 15—19 | minst 20 | Summa. |
| 1890/1899 | 74·6 | 21·8 | 1·2 | 1·2 | 1·2 | 100·0 | 36·6 | 45·5 | 17·1 | 0·4 | 0·4 | 100·0 |
| 1880/1889 | 87·6 | 6·8 | 2·2 | 1·1 | 2·3 | 100·0 | 70·8 | 25·6 | 3·6 | 0·0 | 0.0 | 100·0 |
| 1870/1879 | 92·8 | 6·0 | 0·0 | 1·2 | 0·0 | 100·0 | 99·0 | 1·0 | 0·0 | 0·0 | 0.0 | 100·0 |

Af denna tabell och af medeltalen i tab. F n:o 2 framgår, att för adjunkterna den extra ordinarie lönetursrätten fått allt större och större betydelse. Under det att bland de 1870—1879 utnämnda adjunkterna endast undantagsvis mer än 4 löneårsår förvärfvades före utnämningen, hade bland de 1890—1899 utnämnda nära hälften förvärfvat 5—9 och $^1/_6$ minst 10 löneårsår. Af tab. F n:o 2 ser man, att medeltalet extra ordinarie löneårsår var för den förra gruppen blott 0·41, men för den senare 5·48, hvilket senare tal i sak betyder, att de 1890—1899 utnämnda adjunkterna i genomsnitt hoppat öfver första lönegraden och omedelbart uppflyttats i den andra.

Äfven för lektorerna har lönetursrätten fått något större betydelse, men icke i lika hög grad som för adjunkterna, och om man frånskiljer de lektorer, som förut varit adjunkter, finner man, att i fråga om de öfriga medeltalet extra ordinarie löneårsår är blott en enhet större för dem, som utnämnts 1890—1899, än för dem, som utnämnts 1870—1879.

Genom att sammanställa talen i tab. E n:o 1—2 med talen i tab. F n:o 1—2 kan man erhålla ungefärlig kännedom om lärarnes extra ordinarie tjänstgöringstid *utan* rätt till lönetursberäkning. Då emellertid tab. F n:o 1—2 afser *samtliga* under åren 1870—1899 utnämnda lärare, och dess tal alltså icke äro omedelbart jämförliga med talen i tab. E n:o 1—2, hafva särskilda tabeller upprättats i fråga om de vid 1899 års slut kvarstående lärarnes löneårsår samt ur dessa vederbörliga medeltal beräknats, och resultatet häraf meddelas i nedanstående tabell.

| Utnämningsår. | Samtliga vid 1899 års slut kvarstående lektorer. | | Lektorer, som icke förut varit adjunkter. | | Adjunkter. | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal. | Medeltal tillgodoräknade löneårsår. | Antal. | Medeltal extra-ordinarie löneårsår. | Antal. | Medeltal extra-ordinarie löneårsår. |
| 1890/1899 | 82 | 2·36 | 61 | 1·89 | 203 | 5·67 |
| 1880/1889 | 74 | 1·47 | 59 | 1·00 | 119 | 3·10 |
| 1870/1879 | 50 | 0·63 | 31 | 0·87 | 118 | 0·47 |

Jämför man dessa tal med motsvarande i tab. E n:o 2, finner man, att medeltalet för den extra ordinarie tjänstgöringstiden utan lönetursrätt hållit sig tämligen konstant för adjunkterna och utgjort något mer än 3 år. För de lektorer, som icke först varit adjunkter, framgår vid en jämförelse med tabellen å sid. 997, att medeltalen för de tre perioderna 1870–1879, 1880–1889, 1890–1899 varit respektive 1·70, 1·83, 2·72 år, hvadan således en ökning af den ifrågavarande tjänstgöringen här kan konstateras.

Äfven beträffande de vid 1899 års slut befintliga extra ordinarie lärarne har en undersökning verkställts för att utröna, huru många lönetursår hvar och en af dem antagligen skulle fått räkna sig till godo, om han genast blifvit befordrad till ordinarie lärare.[1]) Det har därvid befunnits, att bland dem 252 kunde antagas hafva intjänat 0–5 lönetursår, samt att respektive 64, 14 och 1 borde fått sig tillgodoräknade 6–10, 11–15 och 17 lönetursår; bland de 252 skulle 48 hafva haft 5 lönetursår. Medeltalet lönetursår för samtliga extra ordinarie lärare har befunnits utgöra 3·87, och, då enligt tab. C deras medeltjänstgöringstid utgjorde 5·35 år, skulle tjänstgöringstiden utan rätt till löneturs beräkning hafva utgjort i medeltal 1·48 år, således varit väsentligen kortare än för de ordinarie adjunkterna och äfven kortare än för de ordinarie lektorerna. Detta förhållande förklaras naturligtvis däraf, att de extra ordinarie lärarnes tjänstgöring till största delen fallit inom den tid, då rätten till löneturs beräkning varit mest utsträckt. Emellertid är klart, att alla beräkningar rörande de extra ordinarie lärarnes lönetursår äro blott approximativa, då vid pröfningen af lönetursrätten omständigheter kunna komma i betraktande, till hvilka här icke tagits hänsyn.

Hvilken inverkan den utsträckta rätten till löneturs beräkning haft på lärarnes fördelning efter lönegrader, framgår af följande tabell, där de vid 1899 års slut befintliga lektorer och adjunkter fördelats efter utnämningsår och lönegrad. Härvid hafva först afskilts de år 1899 och de före år 1879 utnämnda, af hvilka de förra i regeln ännu icke kunnat uppflyttas i högre lönegrad och de senare i regeln måste hafva nått högsta lönegraden. De öfriga lärarne hafva med hänsyn till utnämningsåret fördelats i femårsgrupper, och hvarje grupp har sedan fördelats efter lönegrad, hvarefter vederbörliga procenttal beräknats.

[1]) Den tabell, i hvilken resultatet af undersökningen sammanfattats, finnes införd i Kungl. Maj:ts proposition n:o 1 till 1901 års riksdag, åttonde huvudtiteln sid. 102.

| Utnämnings-år. | Lektorer, som vid 1899 års slut befunno sig i nedanstående lönegrad. | | | | | | | | | | Summa lektorer. | Adjunkter, som vid 1899 års slut befunno sig i nedanstående lönegrad. | | | | | | | | | | Summa adjunkter. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | | 2 | | 3 | | 4 | | 5 | | | 1 | | 2 | | 3 | | 4 | | 5 | | |
| | Antal | % | Antal | % | Antal | % | Antal | % | Antal | % | | Antal | % | Antal | % | Antal | % | Antal | % | Antal | % | |
| 1899 | 6 | 100 | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 12 | 75 | 2 | 13 | 2 | 12 | — | — | — | — | 16 |
| 1894/1898 | 21 | 56 | 14 | 38 | 1 | 3 | — | — | 1 | 3 | 37 | 12 | 11 | 60 | 55 | 31 | 29 | 4 | 4 | 1 | 1 | 108 |
| 1889/1893 | — | — | 25 | 53 | 18 | 38 | 4 | 9 | — | — | 47 | — | — | 26 | 27 | 42 | 44 | 24 | 25 | 4 | 4 | 96 |
| 1884/1888 | — | — | — | — | 26 | 72 | 8 | 22 | 2 | 6 | 36 | — | — | 1 | 2 | 18 | 35 | 23 | 45 | 9 | 18 | 51 |
| 1879/1883 | — | — | — | — | — | — | 28 | 72 | 11 | 28 | 39 | — | — | 1 | 2 | — | — | 35 | 53 | 30 | 45 | 66 |
| 1858/1878 | — | — | 2 | 3 | — | — | — | — | 65 | 97 | 67 | — | — | 1 | 1 | 6 | 3 | 3 | 2 | 166 | 94 | 176 |
| Summa | 27 | 12 | 41 | 18 | 45 | 19 | 40 | 17 | 79 | 34 | 232 | 24 | 5 | 91 | 18 | 99 | 19 | 89 | 17 | 210 | 41 | 513 |

Äfven af denna tabell ser man, att för adjunkterna en väsentlig förändring ägt rum i fråga om de olika lönegradernas relativa lärareantal, under det att endast delvis en sådan kan konstateras för lektorerna. Så till exempel voro bland de adjunkter, som utnämnts 1884—1888, respektive 45 och 18 % i 4:e och 5:e lönegraden, under det att med hänsyn tagen till förhållandena 1894—1898 procenttalen borde hafva varit ungefär 55 och 29.

I det föregående hafva tab. D n:o 1—2 åberopats blott i fråga om åldern vid befordran till ordinarie befattning, men dessa tabeller hafva sin betydelse äfven för kännedom om de ordinarie lärarnes lefnads- och tjänsteålder. Omedelbart af tabellerna framgår, att medelåldern var för lektorerna 50·2 år och för adjunkterna ett halft år högre, under det att medeltjänsteåldern för båda slagen af lärare var i det närmaste lika stor eller omkring 16 år. Sammanför man lärarne efter lefnadsåldern i femårsgrupper och beräknar relativa antalet lärare inom hvarje sådan åldersgrupp, erhåller man följande tabell.

| Slag af lärare. | Relativa antalet lärare vid 1899 års slut i åldern | | | | | | | | | | Summa. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | under 30 år | 30—35 år | 35—40 år | 40—45 år | 45—50 år | 50—55 år | 55—60 år | 60—65 år | 65—70 år | öfver 70 år | |
| Lektorer ..... | 1 | 3 | 12 | 15 | 20 | 18 | 15 | 8 | 6 | 2 | 100 |
| Adjunkter ..... | — | 3 | 9 | 15 | 16 | 25 | 19 | 9 | 3 | 1 | 100 |
| Samtliga lärare ..... | — | 3 | 10 | 15 | 17 | 23 | 18 | 9 | 4 | 1 | 100 |

Man ser häraf, att omkring $^3/_4$ af samtliga lärare befunno sig i åldern 40—60 år; till åldern 50—60 år hörde bland lektorerna omkring $^1/_3$, men bland adjunkterna nära hälften.

För jämförelses skull må anföras, att med ledning af en statistisk undersökning öfver samtliga år 1895 befintliga lärare vid de tyska elementarläroverken beräknats, att relativa antalen lärare i åldern

under 30 år, 30—40 år, 40—50 år, 50—60 år, 60—70 år, öfver 70 år
voro respektive 1 37 36 21 5 0,

således en helt annan åldersfördelning än den ofvan angifna.

Det har redan i det föregående framhållits, hurusom under de sista årtiondena lärarnes, och särskildt adjunkternas, befordringsålder varit stadd i tämligen jämn stigning, och klart är, att på grund häraf en förskjutning af åldersfördelningen till förmån för de äldre åldersgrupperna måste hafva försiggått. Det kan vara af intresse att närmare studera gången af denna förskjutning, och för detta ändamål har med ledning af statskalendrarnas uppgifter om lärarnes födelseår en fördelning efter lefnadsåldern och en beräkning af relativa tal verkställts för de vid slutet af åren 1874, 1879, 1884, 1889, 1894 befintliga ordinarie lärarne, på samma sätt som nyss skett i fråga om de vid 1899 års slut befintliga lärarne. Resultatet häraf meddelas i nedanstående tabell, där äfven för lättare jämförelse de motsvarande talen för år 1899 upprepats.

| Slag af lärare. | År. | Relativa antalet ordinarie lärare inom olika åldersgrupper vid slutet af nedanstående år | | | | | | | | | | Summa. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | under 30 år | 30—35 år | 35—40 år | 40—45 år | 45—50 år | 50—55 år | 55—60 år | 60—65 år | 65—70 år | öfver 70 år | |
| Lektorer ..... | 1899 | 1 | 3 | 12 | 15 | 20 | 18 | 15 | 8 | 6 | 2 | 100 |
| | 1894 | — | 6 | 11 | 21 | 19 | 16 | 9 | 11 | 6 | 1 | 100 |
| | 1889 | 1 | 6 | 17 | 19 | 17 | 11 | 14 | 10 | 4 | 1 | 100 |
| | 1884 | 1 | 11 | 16 | 17 | 12 | 16 | 10 | 8 | 7 | 2 | 100 |
| | 1879 | 1 | 9 | 17 | 15 | 17 | 13 | 11 | 10 | 4 | 3 | 100 |
| | 1874 | 2 | 12 | 13 | 20 | 17 | 13 | 13 | 5 | 5 | — | 100 |
| Adjunkter ..... | 1899 | — | 3 | 9 | 15 | 16 | 25 | 19 | 9 | 3 | 1 | 100 |
| | 1894 | — | 3 | 10 | 14 | 25 | 22 | 11 | 9 | 5 | 1 | 100 |
| | 1889 | — | 3 | 10 | 24 | 24 | 13 | 12 | 10 | 3 | 1 | 100 |
| | 1884 | — | 5 | 21 | 24 | 15 | 13 | 11 | 8 | 3 | — | 100 |
| | 1879 | 1 | 15 | 22 | 15 | 15 | 13 | 10 | 7 | 1 | 1 | 100 |
| | 1874 | 5 | 20 | 16 | 18 | 17 | 12 | 7 | 3 | 2 | — | 100 |
| Samtliga lärare | 1899 | — | 3 | 10 | 15 | 17 | 23 | 18 | 9 | 4 | 1 | 100 |
| | 1894 | — | 4 | 10 | 17 | 23 | 20 | 10 | 10 | 5 | 1 | 100 |
| | 1889 | — | 4 | 12 | 24 | 22 | 12 | 12 | 10 | 3 | 1 | 100 |
| | 1884 | — | 7 | 19 | 22 | 14 | 14 | 11 | 8 | 4 | 1 | 100 |
| | 1879 | 1 | 13 | 21 | 15 | 16 | 13 | 11 | 7 | 2 | 1 | 100 |
| | 1874 | 4 | 18 | 15 | 19 | 17 | 12 | 9 | 3 | 3 | — | 100 |

Sammanslår man här för lättare öfversikts skull de olika åldersgrupperna i fyra större sådana, nämligen: under 35 år, 35—50 år, 50—60 år, öfver 60 år, erhåller man följande tabell: [1])

| År. | Relativa antalet lärare i åldern | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | under 35 år. | | | 35—50 år. | | | 50—60 år. | | | öfver 60 år. | | |
| | Lektorer. | Adjunkter. | Samtliga lärare. | Lektorer. | Adjunkter. | Samtliga lärare. | Lektorer. | Adjunkter. | Samtliga läraer. | Lektorer. | Adjunkter. | Samtliga lärare. |
| 1899 ..... | 4 | 3 | 3 | 47 | 40 | 42 | 33 | 44 | 41 | 16 | 13 | 14 |
| 1894 ..... | 6 | 3 | 4 | 51 | 49 | 50 | 25 | 33 | 30 | 18 | 15 | 16 |
| 1889 ..... | 7 | 3 | 4 | 53 | 58 | 58 | 25 | 25 | 24 | 15 | 14 | 14 |
| 1884 ..... | 12 | 5 | 7 | 45 | 60 | 55 | 26 | 24 | 25 | 17 | 11 | 13 |
| 1879 ..... | 10 | 16 | 14 | 49 | 52 | 52 | 24 | 23 | 24 | 17 | 9 | 10 |
| 1874 ..... | 14 | 25 | 22 | 50 | 51 | 51 | 26 | 19 | 21 | 10 | 5 | 6 |

Man ser här, att för lektorerna minskningen varit störst inom åldersgruppen under 35 år, men att talen för de två följande grupperna visa tämligen stationära förhållanden och för den sista gruppen en obetydlig tillväxt. Däremot har för adjunkterna en högst betydlig förskjutning ägt rum, så att åldersgruppen under 35 år, hvilken år 1874 utgjorde $^1/_4$, nedgått till blott 3 procent år 1899, och äfven åldersgruppen 35—50 år ej obetydligt minskats; å andra sidan har gruppen 50—60 år relativt taget mer än fördubblats.

Det har i inledningen omnämnts, att en undersökning blifvit verkställd beträffande lärarnes tjänsteår för rätt till pension. Då för pensions erhållande erfordras dels ett visst antal tjänsteår, dels att hafva uppnått en viss lefnadsålder, och då nu gällande bestämmelser härleda sig från en tid, då inträdet på lärarebanan skedde vida tidigare än nu, kan det vara af intresse att undersöka, om det bestämda antalet tjänsteår numera i regeln kan förvärfvas redan vid den lefnadsålder, då rätt till erhållande af pension börjar. Visserligen finnes redan i det föregående ett bidrag till denna frågas besvarande, eftersom det ådagalagts, att lärarne i medeltal inträda på sin bana vid omkring 30 års ålder, men en noggrannare undersökning af frågan är utan tvifvel önskvärd. För detta ändamål hafva funnits att tillgå de från lärarne infordrade uppgifterna om antalet tjänsteår för rätt till pension, men, såsom redan meddelats, hafva dessa varit så ofullständiga, att en mycket genomgående komplettering af dem måst verkställas. Härvid har i första rummet anlitats Dahls

[1]) Att i denna tabell talen för »Samtliga lärare» stundom icke stämma öfverens med motsvarande tal för lektorer och adjunkter, beror på afrundningarna vid beräkningen af den större tabellen. Så t. ex. har för år 1889 i kolumnen »50—60 år» talet 25 för adjunkterna erhållits genom addition af talen 11 och 14, hvilka uppkommit genom afrundning af respektive 10·6 och 13·6. Summan skulle alltså blifva blott 24·2, hvarigenom det eljest orimliga talet 24 för »Samtliga lärare» får sin förklaring.

läroverksmatrikel; tjänstetiden har ursprungligen beräknats i terminer, så att vid reduktionen till tjänsteår äfven halfva sådana uppförts, och vid bestämmande af deras antal har hänsyn tagits till all full eller nästan full tjänstgöring vid statens läroverk, men däremot har den tid, då en lärare varit tjänstledig på grund af sjukdom, icke medräknats. Klart är, att i många fall noggrann kännedom om det ifrågavarande antalet år icke kan vinnas, men den osäkerhet, som sålunda vidlåder primäruppgifterna, är icke störrre, än att dessa mycket väl kunnat användas såsom material för den här omnämnda undersökningen.

Denna undersökning har utförts så, att lärarne först fördelats efter födelseår och efter antalet intjänta pensionsrättsår. Då emellertid afsikten varit att här meddela blott ett sammandrag för större åldersgrupper, och då ett sådant sammandrag skulle blifvit mindre upplysande, om fördelningen efter pensionsrättsår bibehållits, har i stället för hvarje vid den första fördelningen erhållen grupp af lärare beräknats, vid hvilken ålder gruppens medlemmar skulle börjat räkna tjänsteår för pensionsrätt, om de utan afbrott tjänstgjort till 1899 års slut, [1]) för hvilken beräkning naturligtvis blott en enkel subtraktion behöfts. Härefter hafva lärarne med bibehållande af fördelningen efter födelseår ytterligare fördelats efter nu angifna ålder. Af de sålunda erhållna tabellerna har sedan det sammandrag utarbetats, som å följande sida meddelas, och där lärarne äro sammanförda i tioårsgrupper med hänsyn till födelseår samt i allmänhet i femårsgrupper med hänsyn till åldern vid tjänsteårsberäkningens början; i tabellen äro tillagda äfven medeltal och sannolika tal.

[1]) Klart är, att på detta sätt den beräknade åldern i ett antal fall kommer att ej obetydligt afvika från den verkliga, nämligen för sådana lärare, som under en längre följd af år åtnjutit tjänstledighet på grund af sjukdom. Å andra sidan torde af det följande framgå, att det använda förfaringssättet betingas af själfva ändamålet med undersökningen.

| Slag af lärare. | Födelseår. | Antal lärare, som börjat räkna tjänsteår för pensionsrätt vid nedanstående ålder. | | | | | Summa lärare. | Medel-ålder. | Sannolik ålder. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 18—25 år | 25—30 år | 30—35 år | 35—40 år | minst 40 år | | | |
| Lektorer. | 1861/1870 | 2 | 20 | 9 | 1 | — | 32 | 29·0 | 28·5 |
| | 1851/1860 | 3 | 34 | 31 | 8 | — | 76 | 29·9 | 29·8 |
| | 1841/1850 | 13 | 34 | 17 | 9 | 5 | 78 | 29·4 | 27·8 |
| | 1827/1840 | 8 | 21 | 13 | 2 | 2 | 46 | 28·8 | 27·0 |
| | 1827/1870 | 26 | 109 | 70 | 20 | 7 | 232 | 29·4 | 28·6 |
| Adjunkter. | 1861/1870 | 4 | 38 | 7 | 1 | — | 50 | 27·7 | 27·6 |
| | 1851/1860 | 13 | 73 | 55 | 7 | — | 148 | 29·0 | 28·8 |
| | 1841/1850 | 25 | 117 | 60 | 23 | 8 | 233 | 29·6 | 28·7 |
| | 1826/1840 | 15 | 32 | 20 | 8 | 7 | 82 | 30·2 | 28·6 |
| | 1826/1870 | 57 | 260 | 142 | 39 | 15 | 513 | 29·4 | 28·6 |
| Extra ordinarie lärare. | 1871/1877 | 5 | 25 | — | — | — | 30 | 25·9 | 25·7 |
| | 1861/1870 | 7 | 116 | 85 | 8 | — | 216 | 29·4 | 28·9 |
| | 1851/1860 | — | 14 | 33 | 26 | 6 | 79 | 33·9 | 33·6 |
| | 1844/1850 | — | — | 2 | 3 | 1 | 6 | 37·7 | 35·0 |
| | 1844/1877 | 12 | 155 | 120 | 37 | 7 | 331 | 30·4 | 29·4 |
| Samtliga lärare. | 1871/1877 | 5 | 25 | — | — | — | 30 | 25·9 | 25·7 |
| | 1861/1870 | 13 | 174 | 101 | 10 | — | 298 | 29·1 | 28·7 |
| | 1851/1860 | 16 | 121 | 119 | 41 | 6 | 303 | 30·5 | 29·8 |
| | 1841/1850 | 38 | 151 | 79 | 35 | 14 | 317 | 29·7 | 28·7 |
| | 1826/1840 | 23 | 53 | 33 | 10 | 9 | 128 | 29·7 | 28·4 |
| | 1826/1877 | 95 | 524 | 332 | 96 | 29 | 1076 | 29·7 | 28·8 |

Af tabellen framgår, att de ordinarie lärarne börjat räkna tjänsteår för pensionsrätt vid en medelålder af ungefär 29 $^1/_2$ år och de extraordinarie lärarne vid en medelålder af ungefär 30 $^1/_2$ år. Då nu pension oberoende af hälsotillståndet erhålles vid 70 års ålder och efter 30 tjänsteår, är klart, att detta slag af pension i regeln kan erhållas, så snart den föreskrifna lefnadsåldern uppnåtts; af samtliga vid 1899 års slut befintliga lärare skulle enligt tabellen blott omkring 29, d. v. s. mindre än 3 %, vid fyllda 70 år icke innehafva det vederbörliga antalet tjänsteår. I sammanhang härmed må påpekas, att enligt tab. D n:o 1—2 kvarstodo vid 1899 års slut 4 lektorer och 3 adjunkter, som fyllt 70 år, samt att ingen af dessa hade mindre än 30 tjänsteår.

Helt annorlunda ställer sig däremot saken, då man tager hänsyn till sådana lärare, som på grund af sjuklighet eller försvagadt hälsotillstånd önska erhålla pension. För dessa erfordras nämligen 65 lefnadsår och »vid pass 40», d. v. s. 37 $^1/_2$ tjänsteår, och af tabellen framgår, dels att de ordinarie lärarne vid 65 års

ålder skulle i medeltal innehafva blott omkring 35 ½ tjänsteår, dels att minst halfva antalet sådana lärare skulle hafva omkring 36 ½ tjänsteår eller ännu mindre. Ännu ogynnsammare skulle förhållandet ställa sig för de extra ordinarie lärarne, och man ser af tabellens tal, att i det närmaste hälften af dem (164 af 331) skulle kunna förvärfva 37 ½ tjänsteår allra tidigast vid en ålder af 67 ½ år. För att äfven på annat sätt belysa nu anmärkta förhållanden, har med ledning af primäruppgifterna beräknats:

1) att af de 19 lektorer och 20 adjunkter, som kvarstodo vid 1899 års slut och verkligen fyllt 65 år, blott respektive 12 (= 63 %) och 7 (= 35 %) vid nämnda ålder hade förvärfvat 37 ½ tjänsteår;

2) att af de 108 lektorer och 199 adjunkter, som voro födda 1851—1870, blott respektive 32 (= 30 %) och 76 (= 38 %) skulle vid fyllda 65 år kunna hafva en tjänstetid af 37 ½ år;

3) att af de 331 extra ordinarie lärarne blott 86 (= 26 %) skulle vid fyllda 65 år hafva nyss angifna tjänsteålder.

Tänker man sig, att tjänsteåldern för pensionsrätt blefve sänkt till 35 år, skulle naturligtvis förhållandena ställa sig gynnsammare, men man ser af tabellen, att äfven i detta fall ett icke obetydligt antal lärare skulle vid fyllda 65 år sakna det för erhållande af sjuklighetspension behöfliga antalet tjänsteår. Med ledning af primäruppgifterna har beräknats, att bland de vid 1899 års slut befintliga lärarne minst 85 lektorer (= 37 %), 173 adjunkter (= 34 %) och 146 extra ordinarie lärare (= 44 %), skulle höra till denna grupp.

---

## 5. **Familjeförhållanden.**

(Tab. G n:o 1—2, H n:o 1—3.)

Lärarnes fördelning efter civilstånd; äktenskapsfrekvensen i förhållande till lefnads- och tjänsteålder. — Giftermålsåldern och dess förhållande till tiden för tillträde af ordinarie befattning. — Barnantalet i förhållande till giftermålsåldern och tjänsteåldern; barnens kön. — Samhällsklasser, ur hvilka lärarekåren rekryteras.

De frågor rörande lärarnes familjeförhållanden, hvilka ur ekonomisk synpunkt förtjäna särskild uppmärksamhet, torde i främsta rummet vara de, som afse äktenskapsfrekvensen, giftermålsåldern och dennas förhållanden till utnämningsåldern, samt barnantalet.

För att erhålla kännedom om äktenskapsfrekvensen hafva lärarne till en början fördelats dels efter födelseår, dels efter civilstånd, hvarvid dock änklingarne samman-

förts med de gifta, och på detta sätt har tab. G n:o 1 erhållits; i tabellen hafva äfven bifogats uppgifter om relativa antalet gifta och änklingar inom hvarje årsklass.

Af tabellen framgår, att bland de vid 1899 års slut befintliga lärarne

176 lektorer (= 76 %) voro gifta eller änklingar och alltså 56 lektorer (= 24 %) ogifta,
354 adjunkter (= 69 %) „ „ „ „ „ „ 159 adjunkter (= 31 %) „ ,
79 e. o. lärare (= 24 %) „ „ „ „ „ „ 252 e. o. lärare (= 76 %) „ .

Bland de 176 lektorerna hade 13 varit gifta två gånger och 2 tre gånger; bland de 354 adjunkterna hade 19 varit gifta två gånger och 1 tre gånger. Äfven bland de e. o. lärarne hade ett omgifte förekommit.

Såsom ofvan angifvits, hafva i tabellen, liksom öfver hufvud taget vid alla undersökningar, som här förekommit, änklingarne sammanförts med de gifta; vid sedermera verkställd utsöndring af de förra har det visat sig, att 9 lektorer och 16 adjunkter voro änklingar, samt att bland de senare en var änkling för andra gången.

Granskar man närmare talen i tab. G n:o 1, finner man, att inom de yngre åldersklasserna intill 40 år ungefär hälften af alla lektorer och adjunkter ingått äktenskap, samt att för de öfriga detta varit fallet med omkring $^3/_4$, dock så att äktenskapsfrekvensen bland lektorerna i allmänhet varit något högre än bland adjunkterna. I viss mån anmärkningsvärdt torde vara, att äfven bland de yngre extra ordinarie lärarne omkring $^1/_4$ voro gifta, och att äktenskapsfrekvensen för de äldre bland dessa lärare visar en föga betydande stegring.

Redan af de tämligen oregelbundna talserierna i tab. G n:o 1 kan man draga den slutsatsen, att lärarnes äktenskapsfrekvens i väsentlig mån beror af andra omständigheter än lefnadsåldern, och det är på förhand antagligt, att bland dessa omständigheter tiden för tillträde af ordinarie befattning skall intaga en framstående plats. På grund häraf hafva de ordinarie lärarne fördelats dels efter utnämningsår, dels efter civilstånd, och på detta sätt har tab. G n:o 2 erhållits; äfven i denna tabell hafva bifogats uppgifter om relativa antalet gifta och änklingar inom hvarje årsklass.

Som man ser, visa talen här större regelbundenhet än talen i tab. G n:o 1, hvarigenom befogenheten af det ofvan omnämnda antagandet bestyrkes. Af tab. G n:o 2 finner man äfven, att under det första årtiondet efter utnämningen äktenskapsfrekvensen någorlunda stadigt ökas och då är ungefär lika stor för lektorer och för adjunkter; äfven sedermera ökas äktenskapsfrekvensen något, men håller sig då i allmänhet något högre för lektorer än för adjunkter.

Af tab. G n:o 2 skulle man också kunna draga den slutsatsen, att för de gifta ordinarie lärarne tiden för första giftermålet i genomsnitt ungefär sammanfaller med tiden för tillträde af ordinarie befattning. För att emellertid erhålla närmare kännedom om giftermålsåldern, hafva de olika slagen af gifta lärare fördelats dels efter födelseår, dels efter året för första giftermålet; för hvarje femårsklass af den sista fördelningen har medelåldern vid giftermålet beräknats, och på detta sätt har följande tabell erhållits.

| Giftermålsår. | Lektorer. | | Adjunkter. | | E. o. lärare. | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal gifta. | Medelålder vid giftermålet. | Antal gifta. | Medelålder vid giftermålet. | Antal gifta. | Medelålder vid giftermålet. |
| 1895/1899 | 15 | 36·3 | 57 | 40·7 | 60 | 32·8 |
| 1890/1894 | 27 | 34·9 | 60 | 38·1 | 12 | 29·8 |
| 1885/1889 | 32 | 34·4 | 50 | 35·7 | 6 | 32·3 |
| 1880/1884 | 38 | 33·9 | 60 | 35·1 | 1 | 24·0 |
| 1875/1879 | 24 | 34·0 | 56 | 33·6 | — | — |
| 1870/1874 | 19 | 32·3 | 44 | 31·0 | — | — |
| 1865/1869 | 15 | 32·7 | 23 | 31·4 | — | — |
| 1858/1864 | 6 | 29·0 | 4 | 31·8 | — | — |
| 1858/1899 | 176 | 33·9 | 354 | 35·6 | 79 | 32·2 |

Af tabellen framgår, att giftermålsåldern under de sista årtiondena betydligt ökats både för lektorer och för adjunkter — ur talen för de extra ordinarie lärarne kunna af lätt insedda skäl inga slutsatser dragas — så att skillnaden mellan 1870-talets första och 1890-talets sista period utgör för de vid 1899 års slut kvarstående lektorerna omkring 4 år och för adjunkterna omkring 10 år. Här ofvan angafs såsom sannolikt, att för gifta ordinarie lärare tiden för första giftermålet i genomsnitt ungefär sammanfaller med tiden för tillträde af ordinarie befattning, och vid en jämförelse mellan ofvanstående tabell och de i föregående afdelning (sid. 995) meddelade talen för utnämningsålder under olika perioder finner man riktigheten af detta antagande i hufvudsak bestyrkt. För adjunkterna är medelutnämningsåldern i genomsnitt något lägre än medelgiftermålsåldern, för lektorerna tvärtom, men om man frånskiljer de lektorer, som förut varit adjunkter, sammanfaller för de öfriga lektorerna medelgiftermålsåldern ganska nära med medelutnämningsåldern.

För en noggrannare undersökning af förhållandet mellan giftermålsåldern och utnämningsåldern hafva de ordinarie lärarne fördelats dels efter utnämningsåret, dels efter antalet år mellan första giftermålet och utnämningen, och ett sammandrag däraf för femårsgrupper meddelas i nedanstående tabell. I sammandraget hafva de lärare, som gift sig före utnämningsåret sammanförts i en kolumn, och bland de öfriga hafva blott de, som gift sig inom 6 år efter utnämningen, särskildt specificerats; de, som ingått äktenskap under utnämningsåret, hafva alla uppförts såsom gifta *efter* utnämningen, och i sammandraget hafva äfven vissa procent- och medeltal införts.

| Utnämnings-år. | Lektorer, gifta | | | | | | | | | | | | Adjunkter, gifta | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | före utnämningen. | | nedanstående antal år efter utnämningen. | | | | | | | efter utnämningen. | | | före utnämningen. | | nedanstående antal år efter utnämningen. | | | | | | | efter utnämningen. | | |
| | Antal | % | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | mer än 6 | Antal | % | Medeltal tjänsteår vid giftet. | Antal | % | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | mer än 6 | Antal | % | Medeltal tjänsteår vid giftet. |
| 1895/1899 | 13[1] | 34 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | 4 | 11 | 0·8 | 29 | 30 | 3 | 8 | 2 | 3 | — | — | — | — | 16 | 16 | 1·3 |
| 1890/1894 | 17[2] | 39 | 6 | 2 | 3 | 1 | 1 | — | 1 | — | 14 | 32 | 1·5 | 30 | 29 | 3 | 14 | 9 | 7 | 4 | 2 | 2 | 3 | 44 | 42 | 2·6 |
| 1885/1889 | 15[3] | 43 | 4 | 1 | — | 1 | 2 | 2 | 2 | 3 | 15 | 43 | 3·9 | 22 | 40 | 2 | 2 | 5 | 3 | — | 2 | 1 | 5 | 20 | 36 | 4·2 |
| 1880/1884 | 9[4] | 23 | 9 | 3 | — | 4 | — | — | — | 5 | 21 | 54 | 3·0 | 15 | 23 | 4 | 9 | — | 3 | 1 | 2 | 1 | 6 | 26 | 41 | 3·8 |
| 1875/1879 | 8[5] | 29 | 1 | 3 | 1 | 1 | 4 | 1 | 1 | 5 | 17 | 61 | 4·4 | 6 | 8 | 2 | 8 | 8 | 5 | 5 | 7 | 1 | 13 | 49 | 66 | 4·9 |
| 1870/1874 | 5[6] | 23 | — | 4 | 2 | — | 3 | 1 | — | 6 | 16 | 73 | 5·3 | 2 | 5 | 4 | 5 | 5 | 6 | 1 | 4 | 1 | 7 | 33 | 75 | 5·1 |
| 1858/1869 | 1 | 4 | 2 | 4 | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 | 5 | 21 | 81 | 4·1 | 1 | 1 | 3 | 10 | 3 | 3 | 3 | 6 | 5 | 28 | 61 | 84 | 6·8 |
| 1858/1899 | 68 | 29 | 24 | 18 | 9 | 9 | 12 | 6 | 6 | 24 | 108 | 47 | 3·7 | 105 | 20 | 21 | 56 | 32 | 30 | 14 | 23 | 11 | 62 | 249 | 49 | 4·6 |

[1]) Häraf 5 adjunkter och 4 docenter.
[2]) » 7 » » 4 »
[3]) » 4 » » 3 »
[4]) » 1 » » 2 »
[5]) » 4 » » 1 »
[6]) » 3 » » 2 »

Af tabellen framgår, att bland lektorerna nära $^3/_{10}$, men bland adjunkterna blott $^2/_{10}$ voro gifta före utnämningsåret. Också har under hela tiden 1858—1899 i regeln procenttalet före utnämningen gifta varit större bland lektorerna än bland adjunkterna, samt likaledes i regeln giftermålen efter utnämningen ingåtts något tidigare bland lektorerna än bland adjunkterna. Emellertid bör härvid uppmärksammas, att bland de före utnämningsåret gifta lektorerna mer än $^1/_3$ varit adjunkter. Att giftermål efter utnämningen i många fall betingats af den säkrare ekonomiska ställning, läraren genom densamma erhållit, lär ej kunna betviflas, men att härvid äfven andra omständigheter inverkat, torde framgå af den jämförelsevis långa tid som för flere lärare förflutit mellan tillträde af ordinarie tjänst och giftermålet.

Slutligen hafva äfven undersökningar verkställts beträffande de gifta lärarnes barn. För detta ändamål har fördelning skett dels efter giftermålsår, dels efter antalet barn, och på detta sätt hafva tab. H n:o 1—3 erhållits. Af tabellerna framgår, att barnantalet i medeltal utgjorde för lektorerna 2·8, för adjunkterna 2·3 och för de extra ordinarie lärarne 0·8. Att för adjunkterna medeltalet var 0·5 lägre än för lektorerna, kunde möjligen i fråga om de yngre åldersklasserna anses bero på adjunkternas högre lefnadsålder vid äktenskapets ingående, men då äfven i fråga om de under 1870-talet gifta, för hvilka ingen sådan olikhet i giftermålsåldern förefanns, lektorernas medeltal är något högre än adjunkternas, kan man snarare vara böjd att antaga, att ekonomiska förhållanden här inverkat. Hvad angår de extra ordinarie lärarne, beror det låga medeltalet tydligen till stor del däraf, att

dessa lärare i öfvervägande grad tillhöra de yngsta åldersgrupperna, men då äfven för gruppen 1890—1894 medeltalet utgör blott 1·4, under det att detsamma för motsvarande grupper bland lektorer och adjunkter uppgår till respektive 2·4 och 1·7, kan man väl äfven här antaga en väsentlig inverkan af ekonomiska förhållanden.

Frånräknar man de lärare, som ingått äktenskap under år 1899, finner man, att antalet barnlösa gifta lärare utgjorde bland lektorerna 12 %, bland adjunkterna 21 % och bland de extra ordinarie lärarne 40 %. Något mer än hälften af alla gifta lektorer och hälften af alla gifta adjunkter hade 1—3 barn; mer än tre barn hade bland lektorerna 30 %, bland adjunkterna 24 %, men endast en extra ordinarie lärare.

Ur ekonomisk synpunkt är det af särskildt intresse att erhålla närmare kännedom om de minderåriga barnen, och äfven beträffande denna fråga hafva undersökningar utförts. Såsom minderåriga hafva därvid betraktats barn under 18 års ålder, och det har ansetts lämpligast att vid dessa undersökningar icke fördela lärarne efter giftermålsår — det är klart, att vid en sådan fördelning inga andra barn än minderåriga kunna förekomma inom de 18 lägsta årsklasserna — utan efter utnämningsår, och ett sammandrag för femårsklasser meddelas i nedanstående tabell, i hvilken dock endast de lärare, som hade högst 3 minderåriga barn, äro särskildt specificerade.

| Utnämningsår. | Lektorer med nedanstående antal barn under 18 år. | | | | | Summa gifta lärare. | Medeltal barn under 18 år. | Adjunkter med nedanstående antal barn under 18 år. | | | | | Summa gifta lärare. | Medeltal barn under 18 år. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | mer än 3 | | | 0 | 1 | 2 | 3 | mer än 3 | | |
| 1895/1899 | 3 | 5 | 3 | 5 | 1 | 17 | 1·8 | 12 | 12 | 11 | 8 | 2 | 45 | 1·5 |
| 1890/1894 | 1 | 8 | 10 | 11 | 1 | 31 | 2·1 | 21 | 18 | 22 | 7 | 6 | 74 | 1·5 |
| 1885/1889 | 2 | 5 | 9 | 7 | 7 | 30 | 2·6 | 10 | 5 | 5 | 6 | 16 | 42 | 2·7 |
| 1880/1884 | 4 | 7 | 4 | 8 | 7 | 30 | 2·5 | 13 | 8 | 9 | 2 | 9 | 41 | 1·9 |
| 1875/1879 | 12 | 2 | 4 | 2 | 5 | 25 | 1·6 | 15 | 12 | 11 | 9 | 8 | 55 | 1·7 |
| 1870/1874 | 6 | 5 | 3 | 3 | 4 | 21 | 2·0 | 19 | 7 | 5 | 2 | 2 | 35 | 0·9 |
| 1865/1869 | 4 | 4 | — | — | — | 8 | 0·5 | 21 | 11 | 8 | 2 | 1 | 43 | 0·9 |
| 1858/1864 | 12 | — | 2 | — | — | 14 | 0·3 | 14 | 4 | — | 1 | — | 19 | 0·4 |
| 1858/1899 | 44 | 36 | 35 | 36 | 25 | 176 | 1·9 | 125 | 77 | 71 | 37 | 44 | 354 | 1·5 |

Af tabellen synes, att de gifta lektorerna hade i medeltal 1·9 samt de gifta adjunkterna i medeltal 1·5 minderåriga barn; ¼ af lektorerna och ungefär ⅓ af adjunkterna hade inga sådana barn. Medeltalet minderåriga barn ökades till en början med tjänsteåldern både för lektorer och adjunkter, utgjorde för den tredje femårsgruppen (10—14 tjänsteår) respektive 2·6 och 2·7, samt började sedan att

minskas; för de allra äldsta lärare förekommo naturligtvis endast undantagsvis minderåriga barn.

Då jämte barnens antal äfven deras kön kan utöfva en, om också mindre betydande, inverkan på familjefaderns ekonomi, har en särskild undersökning härom verkställts, och det har därvid visat sig, att bland

lektorernas barn voro 232 (= 48·5 %) gossar och 257 (= 51·5 %) flickor;
adjunkternas » » 419 (= 52 %) » » 382 (= 48 %) »
e. o. lärarnes » » 36 (= 59 %) » » 25 ( 41 %) »

Relativa antalet gossar var alltså minst för lektorerna och störst för de extra ordinarie lärare.

Fördelar man lärarne i tre grupper, allt eftersom de hade öfvervägande antal gossar, lika många gossar som flickor eller öfvervägande antal flickor, erhåller man följande tabell:

| | Lektorer. | | Adjunkter. | | E. o. lärare. | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal. | % | Antal. | % | Antal. | % |
| Öfvervägande antal gossar | 62 | 40 | 114 | 42 | 18 | 46 |
| Lika många gossar som flickor | 29 | 19 | 98 | 36 | 10 | 26 |
| Öfvervägande antal flickor | 63 | 41 | 61 | 22 | 11 | 28 |
| Summa | 154 | 100 | 273 | 100 | 39 | 100 |

Procenttalen i första raden af tabellen äro en tämligen naturlig följd af det nyss påpekade förhållandet i fråga om relativa antalet gossar. Däremot är det anmärkningsvärdt, att procenttalet i den andra raden är för adjunkterna så stort och för lektornrna så litet.

Blott gossar hade 30 lektorer, 67 adjunkter och 16 e. o. lärare, blott flickor 34 lektorer, 45 adjunkter och 10 e. o. lärare.

Det har redan i inledningen omnämnts, att under gången af denna utredning ett försök gjorts att utröna, i hvad mån lärarne utgå ur sådana hem, från hvilka de kunna påräkna ekonomiskt stöd under studietiden. För detta ändamål antecknades med ledning af Dahls läroverksmatrikel för hvarje lärare faderns stånd eller yrke, där detta fanns uppgifvet, i afsikt att sedermera verkställa en fördelning i två grupper (obemedlade, bemedlade) eller möjligen i tre grupper (obemedlade, mindre bemedlade, välbärgade). Emellertid visade sig snart, att de fall, då anteckningarna gåfvo en vägledning för fördelningen, icke voro tillräckligt många, för att undersökningen skulle gifva något användbart resultat. Visserligen hänvisade yrkesbenämningen »arbetare», »soldat», »torpare», »sjöman» o. s. v. tämligen otve-

tydigt på gruppen »obemedlade», liksom till exempel titeln »biskop», »riksantikvarie», »kansliråd» o. s. v. på gruppen »välbärgade», men därjämte förekom ett mycket stort antal yrkesbenämningar (delvis med talrika representanter), t. ex. »bagare», »garfvare», »landtbrukare», hvilka icke skulle hafva gifvit någon verklig ledning vid den ifrågasatta fördelningen. Den ursprungliga planen blef därför icke fullföljd, men i stället befanns det insamlade materialet ur en annan synpunkt förtjäna att bearbetas. Vid bestämmande af begynnelselönen har nämligen kommittén förutsatt, att lärarnes lefnadsbehof äro jämförelsevis små, och det är icke utan intresse att undersöka, om man genom det insamlade materialet kan få en ungefärlig föreställning om de lefnadsbehof, lärarne från sina hem medföra. För detta ändamål har en fördelning verkställts hufvudsakligen på samma sätt som i Statistiska centralbyråns yrkesstatistik, och ett sammandrag häraf meddelas i följande tabell.

| Slag af lärare. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Allmän tjänst jämte litterära och konstnärliga yrken. | | | | | | | | Jordbruk. | | Tillverkningsindustri och grufbrytning. | | | Handel och samfärdsel. | | | Utan bestämdt yrke. | Ej uppgifvet yrke. | S |
| | Elementarlärare. | Folkskollärare m. fl.[1]) | Kyrkoherdar. | Kommunistrar. | Läkare. | Militärer. | Universitetslärare m. fl.[2]) | Öfriga. | Landtbrukare m. fl. | Hemmansägare m. fl. | Handtverkare och fabrikanter. | Bergsmän. | Öfriga | Handlande. | Sjömän. | Öfriga. | | | |
| Lektorer ..... | 5 | 7 | 40 | 7 | 6 | 14 | 12 | 28 | 19 | 24 | 22 | 7 | 2 | 18 | 5 | 8 | 5 | 3 | 232 |
| Adjunkter ... | 20 | 19 | 77 | 21 | 4 | 19 | 4 | 56 | 80 | 51 | 73 | 9 | — | 37 | 7 | 6 | 11 | 19 | 513 |
| E. o. lärare | 6 | 16 | 29 | 19 | 5 | 11 | 1 | 22 | 46 | 22 | 29 | 7 | 2 | 18 | 6 | 10 | 11 | 71 | 331 |
| Samtliga lärare ..... | 31 | 42 | 146 | 47 | 15 | 44 | 17 | 106 | 145 | 97 | 124 | 23 | 4 | 73 | 18 | 24 | 27 | 93 | 1076 |

Redan vid en flyktig blick på denna tabell tilldraga sig två omständigheter särskild uppmärksamhet, nämligen å ena sidan det ringa antalet elementarlärare, å andra sidan det betydande antalet jordbrukare och handtverkare eller därmed jämförliga, hvilkas söner inträda på lärarebanan. Af de ordinarie lektorerna voro enligt tabellen endast 2 % söner till elementarlärare (antagligt är dock, att under rubriken »kyrkoherdar» ingå några f. d. elementarlärare), och äfven om man tager i betraktande, att uppgifter om faderns stånd eller yrke saknas för 21 % af extra lärare, borde man af talet 6 i kolumnen »elementarlärare» kunna föras till det antagandet, att lärarekåren allt mindre och mindre rekryteras ur dess egna led. Å andra sidan ser man af tabellen, att inemot hälften af samtliga lärare voro söner till jordbrukare, industriidkare och handlande, dock så, att relativa antalet sådana fall var ej obetydligt större bland adjunkterna än bland lektorerna. Här kan man således fastställa tillvaron af en ståndscirkulation, hvarigenom en grupp personer,

[1]) Häri inbegripas äfven klockare och organister.

[2]) Häri inbegripas äfven högre ämbetsmän.

som tillhört de praktiska yrkena, i en ny generation rycker upp i det s. k. lärda ståndet för att sedermera genom följande generation inträda på andra lefnadsbanor. I sammanhang härmed kan omnämnas, att minst 95 lärare (4 lektorer, 48 adjunkter, 43 extra ordinarie lärare) i stället för fädernenamnet, som i regeln slutat på »son», antagit ett annat tillnamn. Af dessa voro 2 födda på 1830-talet, 21 på 1840-talet, 32 på 1850-talet, 37 på 1860-talet och 3 på 1870-talet. Bortser man från det sista talet och uttrycker de öfriga i procent af hela antalet lärare inom motsvarande åldersgrupp, erhåller man talen 2, 7, 11, 12, hvaraf synes framgå, att namnbyten blifvit allt mer vanliga.

För att tydliggöra, i hvad mån lärarekåren rekryterats från vissa stånd eller yrken, hvilka i föregående tabell äro mera talrikt representerade, hafva följande fyra grupper bildats: 1) skollärare och präster (kol. 1—4); 2) jord- och bergsbrukare (kol. 9, 10, 12); 3) industriidkare (kol. 11, 13); 4) handlande (kol. 14). Sedermera hafva på de olika stånden eller yrkena utproportionerats de i kol. 18 upptagna fallen, och slutligen hafva öfverallt vederbörande procenttal beräknats, hvarigenom nedanstående tabell erhållits.

| Slag af lärare. | Procenttalet lärare, hvilkas fäder varit | | | |
|---|---|---|---|---|
| | skollärare och präster. | jord- och bergsbrukare. | industri-idkare. | handlande. |
| Lektorer ..... | 26 | 22 | 10 | 8 |
| Adjunkter ..... | 28 | 28 | 15 | 7 |
| Lektorer och adjunkter ..... | 27 | 26 | 13 | 8 |
| E. o. lärare ..... | 27 | 29 | 12 | 7 |

Man ser här tydligare än förut, att bland adjunkterna grupperna 2) och 3) äro relativt taget ej obetydligt manstarkare än bland lektorerna; å andra sidan visa talen för de extra ordinarie lärarne, hvilka ju kunna anses representera en yngre generation, att sättet för lärarekårens rekrytering ur olika lager icke väsentligen förändrats under den sista tiden.

# Tabeller till kap. XIV.

**Tab. A.**

## Antalet tjänstgörande och tjänstledige ämneslärare vid 1899

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Läroverkens art | Antal läroverk | Rektorer: ordinarie eller för viss tid förordnade: tjänstgörande | Rektorer: ordinarie eller för viss tid förordnade: tjänstlediga | Rektorer: tillsvidare förordnade eller vikarierande: ord. lektor | Rektorer: tillsvidare förordnade eller vikarierande: ord. adj. eller kollega | Rektorer: tillsvidare förordnade eller vikarierande: e. o. lärare | Lektorer: ordinarie: tjänstgörande | Lektorer: ordinarie: tjänstlediga: för annan lärare-tjänst | Lektorer: ordinarie: tjänstlediga: verkligen tjänstlediga | Lektorer: vikarierande: på ledig plats: ordinarie adj:ter | Lektorer: vikarierande: på ledig plats: e. o. lärare | Lektorer: vikarierande: för tjänstledig lärare: ordinarie adj:ter | Lektorer: vikarierande: för tjänstledig lärare: e. o. lärare |
| Högre allm. läroverk | 36[1] | 34 | 2[2] | 1 | — | 1[3] | 179 | 1[4] | 18 | 1 | 8 | 4 | 15 |
| Femklassiga „ | 22 | 19[5] | 2[6] | — | 2 | 1[7] | — | — | — | — | — | — | — |
| Treklassiga „ | 17 | 3[8] | — | — | 11 | 3 | — | — | — | — | — | — | — |
| Tvåklassiga pedagogier . . . . . | 3 | 1 | — | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Enklassiga pedagogier . . . . . | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Summa | 79 | 57 | 4 | 1 | 15 | 5 | 179 | 1 | 18 | 1 | 8 | 4 | 15 |

[1]) Ystads läroverk inräknadt.

[2]) Den ene fullständigt, den andre partiellt.

[3]) För en partiellt tjänstledig rektors undervisning.

[4]) Rektorsbefattning.

[5]) En ordinarie rektor, som för viss tid förordnats till rektor vid annat femklassigt läroverk, uppförd vid sistnämnda läroverk.

[6]) Den ene fullständigt, den andre partiellt.

[7]) För en partiellt tjänstledig rektors undervisning.

[8]) Häri ej inräknad en rektor vid treklassigt läroverk, som för viss tid förordnats till rektor vid femklassigt läroverk.

## års slut samt deras fördelning efter tjänstebefattningens art.

| 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Adjunkter och kollegor | | | | | Extra lärare | | | | Summa | | | | | |
| ordinarie | | | vikarierande | | aflönade af staten | | aflönade blott af kommunen | | tjänstgörande | | | | verkligen tjänstlediga ord. lärare | samtliga lärare |
| tjänstgörande | tjänstlediga: för annan lärare-tjänst | tjänstlediga: verkligen tjänstlediga | på ledig plats | för tjänstledig lärare | e. o. lektorer | öfrige | e. o. lektorer | öfrige | ordinarie lärare | vikarierande e. o. lärare | extra lärare | tillsammans | | |
| 318[9]) | 9 | 28[10]) | 22 | 35[11]) | 10 | 134 | 4 | 3 | 537 | 81 | 151 | 769 | 48 | 817 |
| 99 | 5 | 7 | 5 | 12 | — | 22 | — | 1[12]) | 120 | 18 | 23 | 161 | 9 | 170 |
| 10 | 4 | 3 | 17 | 7 | — | — | — | 22[13]) | 24 | 27 | 22 | 73 | 3 | 76 |
| — | 2 | — | 1 | 2 | — | 1 | — | 4[14]) | 3 | 3 | 5 | 11 | — | 11 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | 1 | 1 | 2 | — | 2 |
| 427 | 20 | 38 | 46 | 56 | 10 | 157 | 4 | 31 | 684 | 130[15]) | 202 | 1,016 | 60 | 1,076 |

[9]) Om en i kol. 19 upptagen f. d. rektor vid tvåklassig pedagogi medräknades, hvilken är utom stat och under terminen var vikarierande adjunkt, skulle talet blifva 319.

[10]) Inberäknad en adjunkt i Lund, som själf uppgifvit sig vara tjänstledig i egenskap af rektor i Sölvesborg.

[11]) Att detta tal ej är lika med summan af talen i kol. 16 och 17, beror därpå, att en i kol. 15 upptagen utnämnd adjunkt ännu ej tillträdt sin plats under h.-t., utan fortfarande vikarierade för sin tjänstledige, ännu ej afgångne företrädare, och att en tjänstledig adjunkts befattning sköttes af tre profkandidater.

[12]) Dessutom en timlärare.

[13]) En timlärare med 12 timmars undervisning i veckan inberäknad.

[14]) Dessutom en timlärare.

[15]) Om en i kol. 19 upptagen f. d. rektor frånräknades (se anm. 9), skulle antalet blifva 129.

**Tab. B n:o 1.**

## Fördelning af samtliga vid 1899 års slut befintliga lärare

| Examensår | Antal lärare, som för sina studi | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 |
| 1899 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1898 | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 2 | — | — | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — |
| 1897 | — | — | — | — | — | 2 | — | 3 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | 2 | 1 | 3 | 1 | — | — | — |
| 1896 | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 2 | 1 | 4 | 2 | 3 | 3 | — | 2 | — | 2 | — | 2 | — | — |
| 1895 | — | — | — | — | 2 | 1 | — | 1 | 2 | 2 | 2 | 5 | 1 | 5 | 1 | 3 | 2 | 2 | — | 1 | — | — |
| 1895/99 | 1 | — | — | — | 2 | 3 | 1 | 7 | 7 | 4 | 7 | 11 | 5 | 8 | 2 | 9 | 3 | 8 | 1 | 3 | — | — |
| 1894 | — | — | — | — | — | — | 1 | 3 | 2 | 1 | 2 | 4 | 4 | 1 | 2 | 3 | 1 | 1 | 1 | 3 | — | 2 |
| 1893 | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | 4 | — | 3 | — | 8 | 7 | 2 | 4 | 3 | 1 | 2 | 3 | 2 | — | 1 |
| 1892 | — | 1 | — | 1 | — | 3 | 1 | 5 | 1 | — | — | 2 | 3 | 3 | 2 | 5 | 1 | — | 1 | 2 | — | — |
| 1891 | — | — | — | 2 | 2 | — | — | 6 | 3 | 2 | 5 | 6 | 2 | 5 | — | — | 3 | 2 | 1 | 1 | — | 1 |
| 1890 | — | 1 | — | 1 | 3 | 3 | 3 | — | 1 | 8 | 3 | 4 | 2 | 4 | 1 | 4 | 3 | 2 | — | — | 1 | — |
| 1890/94 | — | 2 | — | 5 | 6 | 6 | 6 | 18 | 7 | 14 | 10 | 24 | 18 | 15 | 9 | 15 | 9 | 7 | 6 | 8 | 1 | 4 |
| 1889 | — | 2 | 2 | — | — | 1 | 3 | 4 | 1 | 4 | 2 | 5 | 1 | 8 | 3 | 3 | — | 2 | 2 | — | 1 | 1 |
| 1888 | — | — | — | — | 3 | 4 | 4 | 7 | 4 | 3 | 4 | 3 | 1 | 1 | 2 | 2 | 1 | 2 | 1 | 3 | — | — |
| 1887 | — | 1 | — | — | 1 | 4 | 3 | 5 | 1 | 2 | — | 4 | 3 | 2 | 1 | 2 | 3 | 4 | 1 | 3 | — | 1 |
| 1886 | — | — | — | 1 | — | 3 | 1 | 3 | 1 | 4 | 1 | 5 | 1 | 2 | 4 | 4 | — | 4 | — | — | — | — |
| 1885 | — | — | — | — | 2 | — | — | 2 | — | 1 | 1 | 2 | — | 5 | 1 | 1 | 1 | 3 | 1 | 1 | — | — |
| 1885/89 | — | 3 | 2 | 1 | 6 | 12 | 11 | 21 | 7 | 14 | 8 | 19 | 6 | 18 | 11 | 12 | 5 | 15 | 5 | 7 | 1 | 2 |
| 1884 | — | — | — | 1 | 1 | 4 | 2 | 4 | 1 | 2 | 2 | 1 | — | — | 1 | — | 1 | 3 | 1 | 2 | — | 1 |
| 1883 | — | — | 1 | — | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 2 | — | 5 | — | 4 | 1 | 1 | 2 | — | — | 2 |
| 1882 | — | — | — | 1 | 1 | 1 | 1 | 2 | — | — | 1 | 2 | 2 | — | 2 | 2 | 1 | 2 | — | — | — | — |
| 1881 | — | — | 1 | 4 | 2 | 3 | 1 | 4 | 3 | 3 | — | 2 | 4 | 1 | 2 | 1 | 4 | — | — | — | 1 | 1 |
| 1880 | — | — | — | 2 | — | 1 | 1 | 3 | 1 | — | 3 | 1 | 1 | 7 | 2 | 2 | 2 | 3 | 1 | 1 | — | 4 |
| 1880/84 | — | — | 2 | 8 | 6 | 10 | 6 | 14 | 6 | 6 | 6 | 8 | 7 | 13 | 7 | 9 | 9 | 9 | 4 | 3 | 1 | 8 |
| [1]1879 | — | 1 | — | 2 | 1 | 4 | 2 | — | — | — | 1 | 3 | 3 | 5 | 2 | 1 | — | 1 | — | 1 | 1 | — |
| 1878 | — | — | — | — | 2 | 1 | 1 | — | 2 | 2 | — | — | — | 3 | 1 | 3 | 2 | 1 | — | — | — | — |
| 1877 | — | — | — | — | — | 1 | — | 2 | 2 | 2 | 1 | 3 | 2 | 3 | — | — | — | — | — | 1 | — | — |
| 1876 | — | — | 1 | 1 | — | 1 | 1 | 1 | 3 | — | 2 | 5 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — |
| 1876/79 | — | 1 | 1 | 3 | 3 | 7 | 4 | 3 | 7 | 4 | 4 | 11 | 5 | 11 | 3 | 4 | 2 | 2 | — | 3 | 1 | — |
| 1871/75 | — | 1 | — | 4 | 2 | 7 | 12 | 13 | 12 | 21 | 9 | 20 | 6 | 16 | 6 | 7 | 3 | 4 | 2 | 1 | — | 2 |
| 1866/70 | — | — | 1 | 5 | 3 | 6 | 2 | 13 | 4 | 13 | 14 | 14 | — | — | 5 | 4 | 3 | 3 | 2 | 1 | — | 1 |
| 1861/65 | — | — | — | — | 1 | 4 | 4 | 3 | 2 | 6 | 2 | 6 | 5 | 1 | 5 | 1 | 1 | — | 1 | 1 | — | — |
| 1850/60 | — | 1 | 1 | — | 5 | 3 | 5 | 3 | 2 | 4 | 1 | — | 2 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — |
| 1850/99 | 1 | 8 | 7 | 26 | 34 | 58 | 51 | 95 | 54 | 86 | 61 | 113 | 54 | 83 | 49 | 62 | 35 | 49 | 21 | 27 | 4 | 17 |

[1]) Häraf 3 aflagt filosofisk licentiatexamen och 14 filosofisk kandidatexamen efter 1870 års stadga. [2]) Dessutom akademisk examen.

## med hänsyn till examensår och studietidens längd.

| använt nedanstående antal terminer | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltal studie-terminer | Antal lärare, som aflagt högre | lägre examen | Antal lekto-rer | ad-junkter | e. o. lärare |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | | | | | | | |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 14·0 | 1 | — | — | — | 1 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 14·5 | 8 | 2 | — | — | 10 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 20 | 15·2 | 11 | 9 | 1 | 1 | 18 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 24 | 15·6 | 17 | 7 | — | — | 24 |
| — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 32 | 15·4 | 20 | 12 | 2 | 1 | 29 |
| — | 1 | 1 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 87 | 15·3 | 57 | 30 | 3 | 2 | 82 |
| — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 32 | 16·4 | 23 | 9 | 1 | — | 31 |
| 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 45 | 15·8 | 27 | 18 | 6 | 4 | 35 |
| — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 33 | 14·7 | 20 | 13 | 8 | 7 | 18 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 42 | 14·3 | 17 | 25 | 2 | 10 | 30 |
| 1 | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 47 | 14·3 | 23 | 24 | 7 | 14 | 26 |
| 2 | 3 | 1 | — | — | — | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | 199 | 15·0 | 110 | 89 | 24 | 35 | 140 |
| — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 46 | 14·2 | 21 | 25 | 6 | 16 | 24 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | — | 1 | 48 | 14·3 | 21 | 27 | 10 | 12 | 26 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 43 | 15·1 | 19 | 24 | 9 | 17 | 17 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 34 | 14·1 | 15 | 19 | 8 | 14 | 12 |
| — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 23 | 16·5 | 15 | 8 | 9 | 12 | 2 |
| — | 1 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 2 | — | — | 1 | — | 1 | 194 | 14·7 | 91 | 103 | 42 | 71 | 81 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 28 | 13·9 | 11 | 17 | 8 | 12 | 8 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 27 | 16·1 | 17 | 10 | 12 | 11 | 4 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 20 | 15·7 | 7 | 13 | 4 | 13 | 3 |
| — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 38 | 12·9 | 12 | 26 | 9 | 23 | 6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 35 | 15·9 | 10 | 25 | 4 | 29 | 2 |
| 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | 148 | 14·8 | 57 | 91 | 37 | 88 | 23 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 28 | 13·2 | 10 | 18 | 6 | 22 | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 18 | 14·1 | 10 | 8 | 9 | 9 | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 17 | 13·5 | 5 | 12 | 5 | 12 | — |
| 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 18 | 13·3 | 7 | 11 | 4 | 13 | 1 |
| 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 81 | 13·5 | 32 | 49 | 24 | 56 | 1 |
| — | 3 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 152 [1] | 13·5 | 152 | | 27 | 125 | — |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 95 | 12·8 | 95 | | 36 | 59 | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 43 | 13·1 | 43 | | 20 | 23 | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 31 | 10·5 | 31 | | 17 | 14 | — |
| 7 | 9 | 3 | 4 | 1 | 1 | — | 3 | 3 | 1 | — | 1 | — | 2 | 1,030 | 14·2 | 1,030 | | 230 [2] | 473 [3] | 327 [4] |

lektorer utan akademisk examen. [3]) Dessutom 40 adjunkter utan akademisk examen. [4]) Dessutom 4 e. o. lärare utan

**Tab. B n:o 2.**

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie

| Examensår | Antal lektorer, som för sina studier använt | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 |
| 1899 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1898 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1897 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 |
| 1896 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1895 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — |
| 1895/99 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 |
| 1894 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — |
| 1893 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — |
| 1892 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | — | 3 | 1 | — | 1 |
| 1891 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — |
| 1890 | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | — | 1 | 1 | 1 | 1 | — | — |
| 1890/94 | — | — | — | 1 | — | 1 | 1 | 1 | 2 | 1 | 2 | 1 | 5 | 2 | 1 | 1 |
| 1889 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | — | 1 | — | 1 | — |
| 1888 | — | — | — | 1 | 1 | 2 | 1 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | 1 | — |
| 1887 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 2 | — | — | — | 1 | — | 1 | — |
| 1886 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 3 | 1 | — | — | — | — | 3 | — |
| 1885 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 2 | — | 3 | 1 | — | — | — | — |
| 1885/89 | — | — | — | 1 | 1 | 2 | 4 | 1 | 9 | 1 | 4 | 2 | 2 | — | 6 | — |
| 1884 | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 2 | 1 |
| 1883 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | 4 | — | 3 | — | — | 1 |
| 1882 | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | 1 | — | — | — |
| 1881 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 1 | — | 1 | 1 | — | — |
| 1880 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | — | — | — | 1 | — |
| 1880/84 | — | — | 2 | 1 | — | — | — | — | 3 | 3 | 7 | 1 | 5 | 1 | 3 | 2 |
| 1879 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 2 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — |
| 1878 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 2 | — | — | — | 1 | — | 2 | 1 | — | — |
| 1877 | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — |
| 1876 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — |
| 1876/79 | — | 1 | 2 | 1 | 1 | — | 3 | 1 | 6 | — | 3 | 1 | 3 | 1 | — | — |
| 1871/75 | 1 | — | 1 | 1 | 4 | 3 | 4 | — | 5 | 2 | 3 | — | — | 1 | 2 | — |
| 1866/70 | 3 | — | 4 | 1 | 3 | 1 | 2 | 6 | 5 | — | — | 3 | 1 | 2 | 2 | — |
| 1861/65 | — | 1 | 2 | 3 | 2 | 2 | 2 | 1 | 2 | 2 | — | 2 | — | — | — | — |
| 1850/60 | — | 1 | 3 | 5 | 1 | — | 3 | — | — | 1 | — | 1 | 1 | — | 1 | — |
| 1850/99 | 4 | 3 | 14 | 14 | 12 | 9 | 19 | 10 | 32 | 10 | 20 | 11 | 17 | 7 | 15 | 4 |

[1]) Dessutom två lektorer utan akademisk examen.

## lektorer med hänsyn till examensår och studietidens längd.

| nedanstående antal terminer | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lektorer | Medeltal studie-terminer |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 21·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 21·5 |
| — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 21·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 18·0 |
| 2 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 19·7 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 17·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 2 | 27·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 15·6 |
| 2 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 24 | 18·1 |
| — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 18·3 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 10 | 15·9 |
| 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 9 | 19·9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 16·1 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 17·4 |
| 4 | — | 1 | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | 2 | — | — | — | — | — | 42 | 17·5 |
| 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 17·0 |
| — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 12 | 17·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 4 | 21·8 |
| — | 1 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 19·1 |
| — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 19·0 |
| 2 | 1 | 3 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 37 | 18·4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 14·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 13·2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 13·2 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 15·8 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 24 | 14·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 27 | 13·0 |
| 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 36 | 13·6 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 20 | 12·2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 17 | 11·3 |
| 11 | 1 | 6 | 2 | — | 3 | — | 1 | 1 | — | — | 2 | 1 | — | — | — | 1 | 230[1]) | 15·3 |

**Tab. B n:o 3.**

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie adjunkter, som blott aflagt lägre examen [1]), med hänsyn till examensår och studietidens längd.

| Examens-år | Antal ifrågavarande adjunkter, som för sina studier använt nedanstående antal terminer | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa ad-junkter | Medeltal studie-terminer |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | |
| 1899 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1898 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1897 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1896 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1895 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1895/99 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1894 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1893 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1892 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1891 | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 12·0 |
| 1890 | – | – | – | – | – | 1 | – | – | 1 | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 3 | 12·3 |
| 1890/94 | – | – | – | – | – | 1 | – | – | 2 | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 4 | 12·3 |
| 1889 | – | 1 | – | – | – | – | 3 | – | – | – | 1 | – | 1 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 7 | 11·9 |
| 1888 | – | – | – | 1 | 1 | 2 | 1 | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 7 | 11·3 |
| 1887 | 1 | – | – | – | 1 | 2 | 2 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 9 | 12·1 |
| 1886 | – | – | 1 | – | – | 1 | 1 | 1 | 1 | – | – | – | – | – | 2 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 8 | 13·0 |
| 1885 | – | – | – | 2 | – | – | 1 | – | – | – | – | – | 1 | – | 1 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 6 | 13·0 |
| 1885/89 | 1 | 1 | 1 | 3 | 2 | 5 | 8 | 1 | 2 | – | 1 | – | 3 | – | 4 | 1 | 3 | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 37 | 12·2 |
| 1884 | – | – | 1 | – | 2 | – | 2 | 1 | 1 | 2 | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 10 | 11·1 |
| 1883 | – | 1 | – | 1 | – | 1 | 1 | 1 | 1 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 7 | 9·7 |
| 1882 | – | – | 1 | 1 | – | 1 | 1 | – | – | 1 | 1 | 2 | – | 1 | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 10 | 12·6 |
| 1881 | – | 1 | 4 | 2 | 2 | – | 4 | 1 | 3 | – | 1 | 1 | – | 1 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 21 | 10·0 |
| 1880 | – | – | 2 | – | 1 | 1 | 3 | 1 | – | 1 | 1 | 1 | 5 | – | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | – | 1 | – | – | – | – | 23 | 14·5 |
| 1880/84 | – | 2 | 8 | 4 | 5 | 3 | 11 | 4 | 5 | 4 | 4 | 4 | 5 | 2 | 2 | 2 | 3 | 1 | 1 | – | 1 | – | – | – | – | 71 | 12·0 |
| 1879 | 1 | – | 1 | 1 | 3 | 2 | – | – | – | 1 | – | 3 | 2 | 1 | – | – | – | – | 1 | 1 | – | – | – | – | – | 17 | 12·4 |
| 1878 | – | – | – | 1 | – | – | – | 1 | – | – | – | – | 2 | 1 | – | 1 | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | 7 | 15·1 |
| 1877 | – | – | – | – | 1 | – | 1 | 2 | 1 | 1 | 1 | 2 | 2 | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | 12 | 13·6 |
| 1876 | – | 1 | 1 | – | 1 | 1 | 1 | 2 | – | – | 2 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | 10 | 11·3 |
| 1876/79 | 1 | 1 | 2 | 2 | 5 | 3 | 2 | 5 | 1 | 2 | 3 | 5 | 6 | 2 | – | 1 | 1 | – | 2 | 1 | – | 1 | – | – | – | 46 | 12·9 |
| 1871/75 | – | – | 1 | 1 | 3 | 4 | – | 1 | 1 | 1 | 1 | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 14 | 10·0 |
| 1866/70 | – | – | 1[2]) | – | – | – | 1[2]) | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 2 | 8·0 |
| 1861/65 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| 1850/60 | 1[2]) | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 4·0 |
| 1850/99 | 3 | 4 | 13 | 10 | 15 | 16 | 22 | 11 | 11 | 7 | 9 | 9 | 15 | 5 | 6 | 4 | 7 | 1 | 3 | 1 | 1 | 1 | – | – | 1 | 175 | 12·0 |

[1]) Med lägre examen menas här filosofisk kandidatexamen enligt 1870 års stadga eller senare meddelade föreskrifter, eller ock teoretisk-teologisk examen. — Tre lärare, som efter adjunktsutnämningen aflagt filosofisk licentiatexamen, äro ej medräknade.

[2]) Teoretisk-teologisk examen.

**Tab. B n:o 4.**

## Medelstudietid (i terminer) för olika slag af lärare samt för profårskandidater vid 1899 års slut.

| Examensår | Lektorer | | Adjunkter | | | E. o. lärare | | | Profårskandidater | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal | Medelstudietid | Antal | % lärare med högre examen | Medelstudietid | Antal | % lärare med högre examen | Medelstudietid | Antal | % profårskand. med högre ex. | Medelstudietid |
| 1899 | — | — | — | — | — | 1 | 100 | 14·0 | 7 | 100 | 14·6 |
| 1898 | — | — | — | — | — | 10 | 80 | 14·5 | 14 | 79 | 15·8 |
| 1897 | 1 | 21·0 | 1 | 100 | 17·0 | 18 | 50 | 14·7 | 17 | 24 | 14·5 |
| 1896 | — | — | — | — | — | 24 | 71 | 15·6 | 4 | 0 | 15·0 |
| 1895 | 2 | 21·5 | 1 | 100 | 18·0 | 29 | 59 | 15·0 | 1 | 0 | 10·0 |
| 1895/99 | 3 | 21·3 | 2 | 100 | 17·5 | 82 | 63 | 15·0 | 43 | 51 | 14·9 |
| 1894 | 1 | 18·0 | — | — | — | 31 | 71 | 16·4 | 2 | 50 | 16·5 |
| 1893 | 6 | 19·7 | 4 | 100 | 15·0 | 35 | 49 | 15·5 | 2 | 0 | 14·0 |
| 1892 | 8 | 17·0 | 7 | 100 | 18·1 | 18 | 28 | 12·3 | — | — | — |
| 1891 | 2 | 27·0 | 10 | 90 | 15·1 | 30 | 20 | 13·2 | 1 | 0 | 24·0 |
| 1890 | 7 | 15·6 | 14 | 79 | 16·9 | 26 | 19 | 12·9 | — | — | — |
| 1890/94 | 24 | 18·1 | 35 | 89 | 16·4 | 140 | 39 | 14·2 | 5 | 20 | 17·0 |
| 1889 | 6 | 18·3 | 16 | 56 | 14·3 | 24 | 25 | 13·1 | 1 | 0 | 8·0 |
| 1888 | 10 | 15·9 | 12 | 42 | 14·6 | 26 | 23 | 13·6 | — | — | — |
| 1887 | 9 | 19·9 | 17 | 41 | 13·0 | 17 | 18 | 14·7 | — | — | — |
| 1886 | 8 | 16·1 | 14 | 43 | 14·1 | 12 | 8 | 12·7 | — | — | — |
| 1885 | 9 | 17·4 | 12 | 50 | 16·3 | 2 | 0 | 13·0 | — | — | — |
| 1885/89 | 42 | 17·5 | 71 | 46 | 14·4 | 81 | 20 | 13·5 | 1 | 0 | 8·0 |
| 1884 | 8 | 17·0 | 12 | 17 | 12·9 | 8 | 13 | 12·1 | — | — | — |
| 1883 | 12 | 17·5 | 11 | 36 | 13·3 | 4 | 25 | 20·0 | — | — | — |
| 1882 | 4 | 21·8 | 13 | 23 | 14·1 | 3 | 0 | 14·3 | — | — | — |
| 1881 | 9 | 19·1 | 23 | 9 | 10·8 | 6 | 17 | 11·7 | — | — | — |
| 1880 | 4 | 19.0 | 29 | 21 | 15·3 | 2 | 0 | 18·5 | — | — | — |
| 1880/84 | 37 | 18·4 | 88 | 19 | 13·4 | 23 | 13 | 14·2 | — | — | — |
| 1879 | 6 | 14·3 | 22 | 18 | 12·9 | — | — | — | — | — | — |
| 1878 | 9 | 13·2 | 9 | 11 | 15·0 | — | — | — | — | — | — |
| 1877 | 5 | 13·2 | 12 | 0 | 13·6 | — | — | — | — | — | — |
| 1876 | 4 | 15·8 | 13 | 23 | 12·6 | 1 | 0 | 13·0 | — | — | — |
| 1876/79 | 24 | 14·0 | 56 | 14 | 13·3 | 1 | 0 | 13·0 | — | — | — |
| 1871/75 | 27 | 13·0 | 125 | — | 13·6 | — | — | — | — | — | — |
| 1866/70 | 36 | 13·6 | 59 | — | 12·3 | — | — | — | — | — | — |
| 1861/65 | 20 | 12·2 | 23 | — | 14·0 | — | — | — | — | — | — |
| 1850/60 | 17 | 11·3 | 14 | — | 9·6 | — | — | — | — | — | — |
| 1850/99 | 230 | 15·3 | 473 | — | 13·5 | 327 | 39 | 14·2 | 49 | 43 | 15·0 |

**Tab. B n:o 5.**

## Medelstudietid (i terminer) för filosofisk kandidatexamen efter 1870 års stadga eller senare utfärdade föreskrifter.

| Examensår | Filosofisk kandidatexamen aflagd såsom | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | slutlig examen | | | | | | | | | |
| | Lektorer | | Adjunkter | | E. o. lärare | | Profårskandidater | | Samtliga | |
| | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid |
| 1899 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1898 | — | — | — | — | 2 | 5·5 | 3 | 11·3 | 5 | 9·0 |
| 1897 | — | — | — | — | 8 | 9·8 | 12 | 10·3 | 20 | 10·1 |
| 1896 | — | — | — | — | 7 | 10·3 | 4 | 14·0 | 11 | 11·6 |
| 1895 | — | — | — | — | 12 | 9·1 | 1 | 9·0 | 13 | 9·1 |
| 1895/99 | — | — | — | — | 29 | 9·3 | 20 | 11·2 | 49 | 10·1 |
| 1894 | — | — | — | — | 9 | 8·3 | 1 | 8·0 | 10 | 8·3 |
| 1893 | — | — | — | — | 18 | 13·2 | 2 | 6·5 | 20 | 12·6 |
| 1892 | — | — | — | — | 13 | 7·8 | — | — | 13 | 7·8 |
| 1891 | — | — | 1 | 11·0 | 24 | 10·4 | 1 | 9·0 | 26 | 10·4 |
| 1890 | — | — | 3 | 10·7 | 21 | 8·6 | — | — | 24 | 8·8 |
| 1890/94 | — | — | 4 | 10·8 | 85 | 9·9 | 4 | 7·5 | 93 | 9·9 |
| 1889 | — | — | 7 | 10·9 | 18 | 8·4 | 1 | 7·0 | 26 | 9·0 |
| 1888 | — | — | 7 | 10·9 | 19 | 9·3 | — | — | 26 | 9·7 |
| 1887 | — | — | 10 | 10·9 | 14 | 10·7 | — | — | 24 | 10·8 |
| 1886 | — | — | 8 | 12·9 | 11 | 8·2 | — | — | 19 | 10·2 |
| 1885 | — | — | 6 | 12·0 | 2 | 13·0 | — | — | 8 | 12·3 |
| 1885/89 | — | — | 38 | 11·5 | 64 | 9·3 | 1 | 7·0 | 103 | 10·1 |
| 1884 | — | — | 10 | 10·3 | 7 | 9·7 | — | — | 17 | 10·6 |
| 1883 | — | — | 7 | 9·7 | 3 | 12·7 | — | — | 10 | 10·6 |
| 1882 | — | — | 10 | 11·1 | 3 | 14·0 | — | — | 13 | 11·8 |
| 1881 | — | — | 21 | 8·8 | 5 | 6·8 | — | — | 26 | 8·4 |
| 1880 | — | — | 23 | 13·7 | 2 | 16·5 | — | — | 25 | 13·9 |
| 1880/84 | — | — | 71 | 11·0 | 20 | 10·8 | — | — | 91 | 10·9 |
| 1879 | — | — | 18 | 10·1 | — | — | — | — | 18 | 11·1 |
| 1878 | — | — | 8 | 11·9 | — | — | — | — | 8 | 11·9 |
| 1877 | — | — | 12 | 12·3 | — | — | — | — | 12 | 12·3 |
| 1876 | — | — | 10 | 11·3 | 1 | 12·0 | — | — | 11 | 11·4 |
| 1876/79 | — | — | 48 | 11·6 | 1 | 12·0 | — | — | 49 | 11·6 |
| 1871/75 | — | — | 14 | 8·8 | — | — | — | — | 14 | 8·8 |
| 1871/99 | — | — | 175[1] | 11·1 | 199 | 9·7 | 25 | 10·4 | 399 | 10·3 |

| Examensår | förberedande till filosofisk licentiatexamen | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Lektorer | | Adjunkter | | E. o. lärare | | Profårskandidater | | Samtliga | |
| | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid |
| 1899 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1898 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1897 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1896 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1895 | — | — | — | — | 1 | 4·0 | — | — | 1 | 4·0 |
| 1895/99 | — | — | — | — | 1 | 4·0 | — | — | 1 | 4·0 |
| 1894 | — | — | — | — | 1 | 8·0 | 2 | 6·0 | 3 | 6·7 |
| 1893 | — | — | — | — | 2 | 9·0 | 2 | 3·5 | 4 | 6·3 |
| 1892 | — | — | — | — | 3 | 7·3 | 4 | 5·5 | 7 | 6·3 |
| 1891 | — | — | — | — | 11 | 6·4 | 3 | 7·3 | 14 | 6·6 |
| 1890 | 1 | 4·0 | — | — | 12 | 6·9 | — | — | 13 | 6·7 |
| 1890/94 | 1 | 4·0 | — | — | 29 | 6·9 | 11 | 5·7 | 41 | 6·5 |
| 1889 | — | — | — | — | 15 | 6·5 | — | — | 15 | 6·5 |
| 1888 | 2 | 8·0 | — | — | 13 | 7·1 | — | — | 15 | 7·2 |
| 1887 | 2 | 5·5 | 4 | 6·0 | 3 | 7·0 | — | — | 9 | 6·2 |
| 1886 | 4 | 5·0 | 6 | 7·0 | 9 | 5,9 | 1 | 9·0 | 20 | 6·2 |
| 1885 | 7 | 5·6 | 9 | 7·8 | 10 | 10·3 | — | — | 26 | 8·2 |
| 1885/89 | 15 | 5·7 | 19 | 7·2 | 50 | 7·3 | 1 | 9·0 | 85 | 7·0 |
| 1884 | 7 | 8·3 | 8 | 6·4 | 3 | 5·3 | — | — | 18 | 6·9 |
| 1883 | 7 | 5·7 | 7 | 6·3 | 3 | 8·3 | — | — | 17 | 6·3 |
| 1882 | 3 | 5·7 | 5 | 8·0 | 3 | 8·7 | — | — | 11 | 7·5 |
| 1881 | 11 | 6·8 | 3 | 10·0 | 5 | 9·6 | — | — | 19 | 8·1 |
| 1880 | 4 | 7·3 | 5 | 7·4 | — | — | — | — | 9 | 7·3 |
| 1880/84 | 32 | 6·8 | 28 | 7·2 | 14 | 8·2 | — | — | 74 | 7·2 |
| 1879 | 6 | 5·5 | 6 | 14·8 | 1 | 18·0 | — | — | 13 | 10·8 |
| 1878 | 12 | 8·0 | 2 | 10·0 | 1 | 4·0 | — | — | 15 | 8·0 |
| 1877 | 11 | 8·6 | 4 | 10·0 | — | — | — | — | 15 | 8·9 |
| 1876 | 10 | 8·3 | 3 | 12·0 | 1 | 8·0 | — | — | 14 | 7·9 |
| 1876/79 | 39 | 7·8 | 15 | 12·0 | 3 | 10·0 | — | — | 57 | 9·1 |
| 1871/75 | 23 | 6·7 | 11 | 6·8 | 1 | 8·0 | — | — | 35 | 6·8 |
| 1871/99 | 110 | 7·0 | 73 | 8·2 | 98 | 7·4 | 12 | 6·0 | 293 | 7·4 |

[1]) Bland dessa hafva 3 efter erhållen adjunktur aflagt filosofisk licentiatexamen.

**Tab. B n:o 6.**

## Medelstudietid (i terminer) för filosofisk licentiatexamen.

| Examensår | Filosofisk licentiatexamen | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | åtföljd af disputationsprof | | | | | | | | | | utan disputationsprof | | | | | | | | | |
| | Lektorer | | Adjunkter | | E. o. lärare | | Profårskandidater | | Samtliga | | Lektorer | | Adjunkter | | E. o. lärare | | Profårskandidater | | Samtliga | |
| | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid | Antal lärare | Medelstudietid |
| 1899 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 14·5 | 2 | 14·5 |
| 1898 | — | — | — | — | 1 | 17·0 | 3 | 17·3 | 4 | 17·3 | — | — | — | — | 7 | 16·4 | 3 | 16·7 | 10 | 16·5 |
| 1897 | — | — | 1 | 17·0 | 3 | 20·0 | 1 | 29·0 | 5 | 21·2 | — | — | — | — | 3 | 15·3 | 3 | 15·7 | 6 | 15·5 |
| 1896 | — | — | — | — | 8 | 16·8 | — | — | 8 | 16·8 | — | — | — | — | 7 | 16·3 | — | — | 7 | 16·3 |
| 1895 | 1 | 14·0 | — | — | 6 | 17·2 | — | — | 7 | 16·7 | — | — | — | — | 4 | 16·3 | — | — | 4 | 16·3 |
| 1895/99 | 1 | 14·0 | 1 | 17·0 | 18 | 17·4 | 4 | 20·3 | 24 | 17·3 | — | — | — | — | 21 | 16·2 | 8 | 15·8 | 29 | 16·1 |
| 1894 | — | — | — | — | 6 | 17·0 | — | — | 6 | 17·0 | — | — | — | — | 8 | 17·9 | — | — | 8 | 17·9 |
| 1893 | 5 | 20·4 | — | — | 8 | 16·1 | — | — | 13 | 17·8 | — | — | 3 | 15·3 | 6 | 16·3 | — | — | 9 | 16·0 |
| 1892 | 3 | 18·0 | 4 | 18·0 | 3 | 21·3 | — | — | 10 | 19.0 | — | — | 2 | 17·0 | 1 | 15·0 | — | — | 3 | 16·3 |
| 1891 | 2 | 23·5 | 6 | 15·2 | 5 | 17·6 | — | — | 13 | 17·4 | — | — | 1 | 19.0 | 1 | 20·0 | — | — | 2 | 19·5 |
| 1890 | 5 | 13·8 | 7 | 18·4 | 3 | 18·3 | — | — | 15 | 16·9 | — | — | 2 | 17·0 | 1 | 25·0 | — | — | 3 | 19·7 |
| 1890/94 | 15 | 18·1 | 17 | 17·2 | 25 | 17·5 | — | — | 57 | 17·6 | — | — | 8 | 16·6 | 17 | 17·7 | — | — | 25 | 17·4 |
| 1889 | 6 | 15·3 | 5 | 17·0 | 2 | 11·5 | — | — | 13 | 15·4 | — | — | 3 | 14·3 | 3 | 20·3 | — | — | 6 | 17·3 |
| 1888 | 11 | 15·6 | 3 | 14·3 | 4 | 19·5 | — | — | 18 | 16·3 | — | — | 2 | 26·5 | 1 | 17·0 | — | — | 3 | 23·3 |
| 1887 | 8 | 19·4 | 4 | 12·3 | 3 | 18·3 | — | — | 15 | 17·2 | — | — | 2 | 19.0 | — | — | — | — | 2 | 19·0 |
| 1886 | 6 | 15·0 | 3 | 16·0 | 1 | 16·0 | — | — | 10 | 15·4 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1885 | 10 | 15·9 | 5 | 21·2 | — | — | — | — | 15 | 17·7 | — | — | 1 | 7·0 | — | — | — | — | 1 | 7·0 |
| 1885/89 | 41 | 16·3 | 20 | 16·6 | 10 | 17·2 | — | — | 71 | 16·5 | — | — | 8 | 17.6 | 4 | 19·5 | — | — | 12 | 18.3 |
| 1884 | 7 | 15·6 | 1 | 25·0 | — | — | — | — | 8 | 16·8 | — | — | 1 | 19·0 | 1 | 24·0 | — | — | 2 | 21·5 |
| 1883 | 10 | 16·9 | — | — | 1 | 12·0 | — | — | 11 | 16·5 | — | — | 2 | 22·0 | — | — | — | — | 2 | 22·0 |
| 1882 | 3 | 20·0 | 3 | 17·3 | — | — | — | — | 6 | 18·7 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1881 | 8 | 17·1 | 1 | 19·0 | — | — | — | — | 9 | 17.3 | — | — | 1 | 19·0 | 1 | 17·0 | — | — | 2 | 18·0 |
| 1880 | 4 | 17·8 | 2 | 19·0 | — | — | — | — | 6 | 18·2 | — | — | 3 | 18·0 | — | — | — | — | 3 | 18·0 |
| 1880/84 | 32 | 17·1 | 7 | 19.1 | 1 | 12·0 | — | — | 40 | 17·3 | — | — | 7 | 19·4 | 2 | 20·5 | — | — | 9 | 19·7 |
| 1879 | 5 | 15·0 | 1 | 16·0 | — | — | — | — | 6 | 13·5 | — | — | 1 | 16·0 | — | — | — | — | 1 | 16·0 |
| 1878 | 9 | 13·2 | 1 | 18·0 | — | — | — | — | 10 | 13·7 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1877 | 4 | 12.5 | — | — | — | — | — | — | 4 | 12·5 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1876 | 2 | 13.0 | 1 | 14·0 | — | — | — | — | 3 | 13·3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1876/79 | 20 | 13·0 | 3 | 16·0 | — | — | — | — | 23 | 13·4 | — | — | 1 | 16·0 | — | — | — | — | 1 | 16·0 |
| 1871/75 | 1 | 10·0 | 2 | 12·5 | — | — | — | — | 3 | 11·7 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1871/99 | 110 | 16·1 | 50 | 16·9 | 54 | 17·3 | 4 | 20·3 | 218 | 16·7 | — | — | 24 | 17·8 | 44 | 15·8 | 8 | 15·8 | 76 | 17·3 |

**Tab. B n:o 7.**

## Medelstudietid (i terminer)

| Året för sista examen | Blott teoretisk-teologisk examen | | | | | | | | | | Filosofisk kandidatexamen | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Lektorer | | Adjunkter | | E. o. lärare | | Profårs-kandidater | | Samtliga | | Lektorer | | Adjunkter | |
| | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid |
| 1895/99 | — | — | — | — | 1 | 10·0 | 1 | 7·0 | 2 | 8·5 | 1 | 21·0 | 1 | 18·0 |
| 1890/94 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 23·0 | 7 | 13·9 |
| 1885/89 | — | — | — | — | 1 | 13·0 | — | — | 1 | 13·0 | 1 | 10·0 | 4 | 14·5 |
| 1880/84 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 14·0 | 3 | 15·0 |
| 1876/79 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 19·0 | 4 | 17·8 |
| 1871/75 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 19·0 | — | — |
| 1866/70 | — | — | 2 | 8·0 | — | — | — | — | 2 | 8·0 | — | — | 1 | 20·0 |
| 1861/65 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 9·0 | 1 | 14·0 |
| 1850/60 | — | — | 1 | 3·0 | — | — | — | — | 1 | 3·0 | 1 | 16·0 | 2 | 14·0 |
| 1850/99 | — | — | 3 | 6·3 | 2 | 11·5 | 1 | 7·0 | 6 | 8·2 | 10 | 17·3 | 23 | 15·3 |

## för teologiska examina.

| jämte teoretisk-teologisk examen | | | | | | Teologisk kandidatexamen | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| E. o. lärare | | Profårs-kandidater | | Samtliga | | Lektorer | | Adjunkter | | E. o. lärare | | Profårs-kandidater | | Samtliga | |
| Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid | Antal lärare | Medel-studie-tid |
| 9 | 13·9 | 8 | 13·1 | 19 | 14.2 | 1 | 27·0 | — | — | 4 | 20·3 | 2 | 19·5 | 7 | 21·0 |
| 11 | 14·5 | — | — | 20 | 15·2 | 8 | 15·4 | 1 | 12·0 | 3 | 18·0 | 1 | 17·0 | 13 | 15·8 |
| 2 | 16·5 | — | — | 7 | 14·6 | 4 | 14.3 | 1 | 17·0 | — | — | — | — | 5 | 14·8 |
| — | — | — | — | 4 | 14·8 | 4 | 18·3 | — | — | — | — | — | — | 4 | 18.3 |
| — | — | — | — | 6 | 18·2 | 2 | 12·5 | — | — | — | — | — | — | 2 | 12.5 |
| — | — | — | — | 1 | 19·0 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | 1 | 20·0 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | 2 | 11·5 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | 3 | 14·7 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 22 | 14·5 | 8 | 13·1 | 63 | 15·0 | 19 | 16·1 | 2 | 14·5 | 7 | 19·3 | 3 | 18·7 | 31 | 16.9 |

Tab. C.

## Fördelning med hänsyn till födelseår och antalet tjänstgörings-

Antal vid 1899 års slut anställde extra ordinarie lärare,

| Födelseår | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **1877** | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1876** | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1875** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1874** | 2 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1873** | 1 | – | 1 | 1 | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1872** | 2 | 1 | 3 | 1 | 2 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1871** | 6 | – | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1870** | 2 | 2 | 2 | 3 | 1 | 1 | 1 | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1869** | 2 | 5 | 5 | 3 | 3 | 1 | 2 | 1 | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1868** | 3 | 4 | 1 | 1 | 5 | – | 3 | 5 | 1 | 1 | – | 2 | – | – | 2 | 1 | – | – | – | – | – | – |
| **1867** | 1 | 2 | 6 | 1 | 4 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 4 | 1 | 1 | – | 2 | – | 1 | – | – | – | – | – |
| **1866** | 1 | – | 2 | 1 | 3 | 2 | 2 | – | 1 | 1 | 2 | – | 4 | – | – | – | 1 | 1 | – | – | – | – |
| **1865** | 2 | 1 | 2 | – | 2 | – | 3 | 2 | 1 | 1 | 3 | 1 | 3 | 1 | 3 | – | 2 | 2 | 2 | – | 1 | – |
| **1864** | 3 | 1 | 2 | – | – | – | 1 | 2 | 4 | 1 | 3 | 1 | 3 | 1 | 1 | – | 1 | – | 1 | – | 1 | – |
| **1863** | – | 1 | 1 | 1 | 3 | 1 | – | – | 2 | 1 | 1 | 1 | – | – | 2 | – | 1 | 1 | 1 | – | 1 | – |
| **1862** | – | – | – | – | – | 1 | 2 | – | – | – | – | 4 | 1 | – | 1 | – | 1 | – | 1 | – | – | – |
| **1861** | – | 1 | – | 1 | – | – | 1 | 1 | 3 | – | – | – | 1 | – | – | – | – | 1 | 3 | 1 | – | – |
| **1860** | 1 | – | 1 | 2 | 1 | – | 1 | – | 2 | – | 2 | 1 | – | 1 | – | 1 | – | – | – | – | – | 2 |
| **1859** | – | 1 | – | – | – | 1 | – | – | 1 | 1 | – | – | 1 | – | – | – | – | 4 | 1 | 1 | – | – |
| **1858** | 1 | – | – | – | – | – | 2 | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 1 | 1 | – | 1 | 1 | – | – |
| **1857** | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 1 | – | 1 | 1 | 1 | – |
| **1856** | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1855** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | 1 | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – |
| **1854** | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – | 1 | – | 1 | – |
| **1853** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1852** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1851** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – | 1 | – | – | – | – | – |
| **1850** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1849** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | 1 | – |
| **1848** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1847** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1846** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1845** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| **1844** | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – | – |
| Summa | **29** | **20** | **28** | **16** | **27** | **10** | **20** | **14** | **17** | **7** | **16** | **12** | **16** | **4** | **12** | **4** | **12** | **9** | **12** | **4** | **6** | **2** |
| Medelålder | 31·3 | 31·9 | 31·7 | 32·1 | 33·3 | 32·9 | 34·4 | 32·6 | 36·0 | 34·9 | 35·7 | 36·3 | 36·5 | 38·3 | 34·9 | 38·8 | 39·3 | 37·7 | 38·7 | 40·8 | 40·8 | 39·5 |

## terminer af de vid 1899 års slut anställda extra ordinarie lärare.

| hvilka tjänstgjort nedanstående antal terminer | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltal tjänstgöringsterminer |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | | |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **1** | 2·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **1** | 1·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **2** | 1·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **4** | 3·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **9** | 3·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **13** | 3·2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **13** | 3·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **23** | 4·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **29** | 6·7 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **28** | 7·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **21** | 8·6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **32** | 10·9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **26** | 9·6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **18** | 10·3 |
| — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **12** | 13·3 |
| — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **14** | 12·9 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **16** | 11·0 |
| 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **13** | 15·3 |
| 1 | — | 2 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **12** | 17·1 |
| — | — | 2 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **10** | 20·2 |
| 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **4** | 15·5 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | **6** | 22·7 |
| — | — | 1 | 1 | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **8** | 21·9 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | **4** | 31·5 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **3** | 24·3 |
| — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **3** | 19·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **3** | 27·0 |
| — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | **1** | 28·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | **1** | 39·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | **1** | 43·0 |
| **5** | **1** | **7** | **3** | **3** | **1** | **2** | **2** | **1** | **1** | **2** | **1** | **1** | **1** | **1** | — | **1** | — | — | — | **1** | — | **331** | 10·7 |
| 43·3 | 43·5 | 41·8 | 44·2 | 40·8 | 51·5 | 49·5 | 43·5 | 50·5 | 45·5 | 46·5 | 47·5 | 44·5 | 44·5 | 46·5 | — | 52·5 | — | — | — | 55·5 | — | 35·6 | — |

Tab. D n:o 1.

## Fördelning med hänsyn till födelse- och utnämningsår

| Födelseår | Antal vid 1899 års slut befintliga ordinarie | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1899 | 1898 | 1897 | 1896 | 1895 | 1894 | 1893 | 1892 | 1891 | 1890 | 1889 | 1888 | 1887 | 1886 | 1885 | 1884 | 1883 | 1882 | 1881 | 1880 |
| **1870** | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1869** | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1868** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1867** | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1866** | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1865** | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1864** | — | 1 | — | — | 1 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1863** | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1862** | — | 1 | 1 | 3 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1861** | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | — | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1860** | 1 | — | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1859** | — | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1858** | — | — | — | 2 | 2 | 1 | — | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1857** | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — |
| **1856** | — | 1 | — | 2 | — | 1 | — | 1 | — | 1 | — | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — |
| **1855** | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | 1 | 1 | — | — | — |
| **1854** | 2 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 2 | 1 | 1 | 3 | — | 2 | 2 | — | — | — |
| **1853** | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | 1 | — |
| **1852** | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 2 | 1 | 1 | — |
| **1851** | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | 2 | — | 1 | — | 1 | 1 | — | 1 | 1 |
| **1850** | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 1 | 2 |
| **1849** | — | 1 | 2 | — | — | — | — | 1 | 2 | — | — | 3 | — | — | — | — | — | 1 | — | 2 |
| **1848** | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 2 | — | — | 2 |
| **1847** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 |
| **1846** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | 1 | — | 1 |
| **1845** | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 1 |
| **1844** | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 |
| **1843** | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — |
| **1842** | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1841** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 |
| **1840** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1839** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — |
| **1838** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1837** | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1836** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1835** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1834** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1833** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1832** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1831** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — |
| **1830** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1829** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1828** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1827** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Summa | 6 | 8 | 6 | 9 | 9 | 5 | 5 | 11 | 16 | 7 | 8 | 11 | 4 | 9 | 3 | 9 | 8 | 3 | 7 | 12 |
| Medelålder | 39·2 | 38·4 | 40·5 | 39·4 | 41·3 | 40·5 | 38·5 | 44·3 | 47·0 | 43·1 | 45·8 | 48·0 | 46·5 | 49·8 | 46·8 | 49·4 | 47·8 | 50·5 | 53·4 | 52·2 |

## af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie lektorer.

| lektorer, som blifvit utnämnde nedanstående år | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltjänsteålder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1879 | 1878 | 1877 | 1876 | 1875 | 1874 | 1873 | 1872 | 1871 | 1870 | 1869 | 1868 | 1867 | 1866 | 1865 | 1864 | 1863 | 1862 | 1861 | 1860 | 1859 | | |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 2·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 3·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 2·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 3·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 1·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 5·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 4·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 3·9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 4·9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 6·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 8·2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 6·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 9·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 7·4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 12.7 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 14 | 11.4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 12.3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 14.5 |
| — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 14.4 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 15·7 |
| 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 14 | 11·8 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 15·4 |
| 2 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 19·1 |
| 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 17·2 |
| — | 1 | — | 2 | 1 | — | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 20·6 |
| — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 20·3 |
| 2 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 19·7 |
| — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | 2 | 1 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 25·9 |
| — | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 21·5 |
| 1 | — | — | 2 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 23·4 |
| — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 24·0 |
| — | — | — | — | — | 2 | — | — | — | 2 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 6 | 28·8 |
| — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 16·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 35·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | 1 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | 5 | 33·5 |
| — | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 3 | 29·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | 1 | 4 | 34·8 |
| — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 5 | 34·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 2 | 27·0 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | 37·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | — | 1 | — | 3 | 37·2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 40·5 |
| 9 | 3 | 3 | 7 | 6 | 4 | 2 | 6 | 4 | 6 | 1 | 4 | 2 | 3 | 2 | 5 | 1 | 3 | — | 2 | 3 | 282 | 16·0 |
| 54·1 | 53·5 | 55·8 | 55·8 | 59·7 | 61·5 | 56·5 | 57·8 | 60·8 | 59·5 | 61·5 | 60·8 | 58·5 | 66·5 | 68·5 | 64·7 | 66·5 | 68·2 | — | 69·0 | 68·8 | 50·2 | — |

Tab. D n:o 2.

## Fördelning med hänsyn till födelse- och utnämningsår af de

Antal vid 1899 års slut befintliga ordinarie

| Födelseår | 1899 | 1898 | 1897 | 1896 | 1895 | 1894 | 1893 | 1892 | 1891 | 1890 | 1889 | 1888 | 1887 | 1886 | 1885 | 1884 | 1883 | 1882 | 1881 | 1880 | 1879 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **1870** | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1869** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1868** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1867** | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1866** | 2 | — | 1 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1865** | 2 | — | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1864** | 1 | — | 1 | — | 2 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1863** | 1 | 2 | 3 | 3 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1862** | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1861** | 2 | — | — | 1 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1860** | 1 | — | 2 | 3 | 1 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — |
| **1959** | 1 | 3 | 3 | — | 2 | 1 | 1 | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1858** | 1 | 1 | — | 2 | 1 | 6 | 4 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1857** | — | 1 | 1 | 1 | 2 | — | 1 | 2 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1856** | — | — | — | 1 | — | 1 | 3 | — | 2 | 1 | — | 1 | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — |
| **1855** | — | 3 | 1 | 1 | 1 | 2 | 2 | 1 | — | — | 4 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1854** | 1 | — | 1 | — | 1 | 3 | 1 | 1 | 1 | 1 | 3 | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — |
| **1853** | — | — | — | — | 2 | 1 | 2 | 4 | — | 2 | — | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — |
| **1852** | — | — | — | — | — | 1 | — | 3 | 2 | 1 | 1 | — | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | — | 1 |
| **1851** | — | — | 1 | 2 | — | — | 2 | 2 | — | 1 | — | — | — | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | 1 | — | — |
| **1850** | 1 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | 2 | 1 | — | 2 | 1 | 2 | 1 | — | 3 | — | 1 | — | 2 | 1 |
| **1849** | 1 | — | — | 1 | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | 2 | 2 | 2 | 1 | — |
| **1848** | — | 1 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 2 | 1 | — | 3 | 1 | — | — | — | 2 | 2 | 1 | 1 |
| **1847** | — | — | — | — | — | 5 | 1 | 2 | — | — | 1 | 3 | — | 3 | 1 | 1 | 1 | 2 | 2 | 1 | 3 |
| **1846** | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | 2 | 1 | 2 |
| **1845** | — | 1 | — | 1 | 1 | — | — | 1 | 1 | — | 2 | 2 | — | — | — | 1 | — | — | 2 | 1 | 2 |
| **1844** | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 1 | 1 | 1 | 3 | 1 | 3 |
| **1843** | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — |
| **1842** | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 3 | 1 | — |
| **1841** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — |
| **1840** | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — |
| **1839** | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 |
| **1838** | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1837** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1836** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1835** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1834** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1833** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1832** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1831** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1830** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 |
| **1829** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1828** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1827** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **1826** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Summa | **16** | **21** | **22** | **17** | **22** | **26** | **24** | **27** | **17** | **11** | **17** | **10** | **10** | **9** | **9** | **13** | **8** | **13** | **20** | **10** | **15** |
| Medelålder | 38·7 | 44·7 | 40.8 | 42·3 | 42·2 | 44·5 | 44·2 | 46·7 | 47.4 | 45·9 | 47·0 | 48·8 | 50·0 | 50·1 | 48·5 | 51.2 | 51·0 | 53·1 | 54·0 | 53·5 | 54·6 |

## vid 1899 års slut befintliga ordinarie adjunkter.

| adjunkter, hvilka blifvit utnämnda nedanstående år | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltjänsteålder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1878 | 1877 | 1876 | 1875 | 1874 | 1873 | 1872 | 1871 | 1870 | 1869 | 1868 | 1867 | 1866 | 1865 | 1864 | 1863 | 1862 | 1861 | 1860 | 1859 | 1858 | | |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 0·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 1·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 2·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 2·2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 4·6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 13 | 3·6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 3·4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 3.8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 4·9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 4·4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 25 | 6·6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 5·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 11 | 8·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 16 | 6·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 7·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 14 | 8·3 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 11·8 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 17 | 11·4 |
| 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 23 | 12·8 |
| — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 14·1 |
| 2 | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 22 | 15·3 |
| 2 | 3 | 2 | 2 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 37 | 16·1 |
| 3 | 3 | 4 | 1 | 2 | 2 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 26 | 20·4 |
| 1 | 1 | 3 | 1 | — | 1 | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 26 | 17·7 |
| 1 | — | 4 | 5 | 2 | — | 1 | 2 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 32 | 21·9 |
| — | 1 | — | 1 | — | 3 | 2 | 3 | — | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 20 | 22·7 |
| 1 | — | 1 | 1 | — | 1 | 3 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 18 | 20·9 |
| 1 | — | 2 | — | — | — | 1 | 1 | 1 | 4 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 14 | 26·8 |
| — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | 1 | 3 | — | 4 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 25·2 |
| 1 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | 2 | — | 1 | 1 | 5 | 1 | — | — | 2 | — | — | — | — | — | 20 | 27·4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 1 | 2 | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | 8 | 29·1 |
| — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 9 | 33·4 |
| 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 2 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 5 | 31·7 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 5 | 36·9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 2 | — | — | 3 | 37·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 1 | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | 5 | 33·7 |
| — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | 4 | 33·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | 1 | — | 3 | 37·8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 2 | 30·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | 40·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | 40·5 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 41·5 |
| **16** | **12** | **19** | **12** | **7** | **9** | **11** | **11** | **6** | **15** | **10** | **14** | **7** | **4** | **4** | **8** | **8** | **2** | **4** | **6** | **1** | **513** | 15·9 |
| 54·1 | 53·7 | 54·7 | 55·4 | 57·9 | 54·6 | 56·9 | 56·8 | 58·8 | 58·2 | 60·5 | 61·1 | 63·5 | 64·0 | 65·3 | 60·8 | 64·2 | 66·5 | 64·5 | 68·8 | 73·5 | 50·7 | |

**Tab. E n:o 1.**

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie lektorer med hänsyn till utnämningsår och antalet tjänstgöringsår före utnämningen.

| Utnämningsår | Antal under året utnämnde lektorer, som före utnämningen tjänstgjort i nedanstående antal år | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltal[1]) tjänstgöringsår före utnämningen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | ... | 22 | | |
| 1899 | 1 | 1 | — | 2 | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | ... | — | 6 | 4·25 |
| 1898 | — | — | 2 | 2 | 2 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | ... | — | 8 | 4·13 |
| 1897 | — | — | 1 | 2 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 6 | 3·92 |
| 1896 | — | — | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 2 | 1 | — | — | — | ... | — | 9 | 5·47 |
| 1895 | — | 2 | 2 | 1 | — | — | 3 | — | — | 1 | — | — | — | ... | — | 9 | 4·25 |
| 1894 | — | — | — | 2 | 2 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | ... | — | 5 | 4·45 |
| 1893 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | ... | — | 5 | 4·65 |
| 1892 | — | 4 | — | 2 | 2 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | ... | — | 11 | 3·80 |
| 1891 | — | 3 | 3 | 3 | 3 | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | ... | 1 | 16 | 4·75 |
| 1890 | 1 | 3 | 1 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | ... | — | 7 | 2·25 |
| 1890/99 | 3 | 13 | 12 | 17 | 11 | 4 | 7 | 4 | 6 | 4 | — | — | — | ... | 1 | 82 | 4·25 |
| 1889 | 1 | 2 | 2 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 8 | 2,38 |
| 1888 | 3 | 2 | — | 2 | — | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | ... | — | 11 | 3·16 |
| 1887 | 1 | — | — | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 4 | 2·50 |
| 1886 | 2 | 3 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | ... | — | 9 | 2·58 |
| 1885 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 3 | 2·25 |
| 1884 | 2 | — | 4 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 9 | 2·47 |
| 1883 | 1 | 1 | — | 2 | — | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | ... | — | 8 | 3·88 |
| 1882 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 3 | 1·92 |
| 1881 | 2 | 3 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 7 | 1·25 |
| 1880 | 2 | 2 | 1 | 3 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | 1 | — | — | ... | — | 12 | 3·58 |
| 1880/89 | 15 | 14 | 12 | 15 | 5 | 5 | 3 | 3 | — | 1 | 1 | — | — | ... | — | 74 | 2·76 |
| 1879 | 2 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | 1 | 1 | ... | — | 9 | 4·47 |
| 1878 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 3 | 0·25 |
| 1877 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 3 | 0·92 |
| 1876 | 2 | 4 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 7 | 1·11 |
| 1875 | 2 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | ... | — | 6 | 3·92 |
| 1874 | 1 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 4 | 1·50 |
| 1873 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 2 | 0·75 |
| 1872 | 1 | 3 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 6 | 2·08 |
| 1871 | 1 | — | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 4 | 2·00 |
| 1870 | 3 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 6 | 0·75 |
| 1870/79 | 17 | 17 | 6 | 3 | 1 | 1 | — | — | 2 | 1 | — | 1 | 1 | ... | — | 50 | 2·15 |
| 1859/69 | 12 | 7 | 3 | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 26 | 1·19 |
| 1859/99 | 47 | 51 | 33 | 38 | 17 | 11 | 10 | 7 | 8 | 6 | 1 | 1 | 1 | ... | 1 | 232 | 2·99 |

[1]) Vid beräkningen af medeltalen, har antagits, att bland de i 1-kolumnen upptagna lärarne hälften tjänstgjort tre terminer, d. v. s. 1½ år och hälften två terminer d. v. s. 1 år. Liknande antagande har gjorts äfven för de öfriga kolumnerna.

**Tab. E n:o 2.**

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie adjunkter med hänsyn till utnämningsår och antalet tjänstgöringsår före utnämningen.

| Utnämnings-år | Antal under året utnämnda adjunkter, som före utnämningen tjänstgjort nedanstående antal år | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltal [1]) tjänst-göringsår före ut-nämningen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | ... | 27 | |
| 1899 | — | — | — | 2 | 1 | 3 | 2 | — | 1 | 2 | 1 | 2 | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | ... | — | 16 | 8.06 |
| 1898 | — | — | — | — | — | 1 | 5 | 1 | — | 1 | 2 | 4 | 2 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | ... | 1 | 21 | 10·82 |
| 1897 | — | 1 | — | 2 | 1 | 4 | 1 | 3 | 2 | 4 | 1 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 1 | ... | — | 22 | 7·80 |
| 1896 | — | — | — | 1 | 1 | 5 | — | 2 | — | 2 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | ... | — | 17 | 8·54 |
| 1895 | — | — | 1 | 1 | 3 | 4 | 2 | — | 2 | 1 | — | 1 | — | 2 | 2 | 1 | 2 | — | — | — | — | ... | — | 22 | 8·70 |
| 1894 | — | — | — | 2 | 2 | 2 | 3 | 2 | 4 | 1 | 2 | 3 | 2 | — | — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | ... | — | 26 | 9·02 |
| 1893 | — | — | 2 | — | — | 2 | 1 | 2 | 2 | 2 | 5 | 3 | 1 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | ... | — | 24 | 9·29 |
| 1892 | — | 2 | 1 | — | 4 | — | 1 | 1 | 4 | 3 | 4 | — | 3 | 1 | — | 1 | — | 1 | — | — | 1 | ... | — | 27 | 8·88 |
| 1891 | — | 1 | 1 | 1 | 4 | — | 2 | 1 | 1 | — | 2 | — | — | 3 | — | — | — | 1 | — | — | — | ... | — | 17 | 7·60 |
| 1890 | — | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | 4 | 1 | — | — | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 11 | 8.98 |
| 1890/99 | — | 4 | 5 | 9 | 16 | 22 | 18 | 13 | 20 | 17 | 18 | 15 | 11 | 10 | 8 | 7 | 3 | 2 | — | 1 | 3 | ... | 1 | 203 | 8·82 |
| 1889 | 1 | — | — | — | 1 | 2 | — | 3 | 3 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | ... | — | 17 | 8·49 |
| 1888 | — | — | — | 1 | — | 2 | — | 2 | 2 | — | — | — | — | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | ... | — | 10 | 8·95 |
| 1887 | — | — | 1 | 1 | — | — | 1 | 2 | 1 | 2 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 10 | 7·65 |
| 1886 | — | — | — | — | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 9 | 8·36 |
| 1885 | — | 1 | 2 | — | 4 | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 9 | 4·47 |
| 1884 | — | — | 1 | 3 | 2 | 2 | 2 | — | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 13 | 5·56 |
| 1883 | — | 2 | 1 | — | — | 1 | 1 | — | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 8 | 5·25 |
| 1882 | — | — | 3 | — | 1 | — | 4 | 2 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | ... | — | 13 | 6·79 |
| 1881 | — | 3 | 1 | — | 1 | 5 | 6 | 1 | 2 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 20 | 5·45 |
| 1880 | 1 | — | — | 4 | 2 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 10 | 4·25 |
| 1880/89 | 2 | 6 | 9 | 9 | 12 | 14 | 15 | 13 | 13 | 8 | 4 | 4 | 4 | 1 | 1 | 2 | — | 1 | 1 | — | — | ... | — | 119 | 6·55 |
| 1879 | — | 2 | 1 | 3 | 2 | 4 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 15 | 4·18 |
| 1878 | — | 1 | 1 | 4 | 1 | 3 | 3 | — | — | — | — | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | ... | — | 16 | 5·88 |
| 1877 | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | 2 | — | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 12 | 4·25 |
| 1876 | — | 4 | 7 | 2 | 1 | 3 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 19 | 3·25 |
| 1875 | — | 2 | 2 | 4 | 3 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 12 | 3·33 |
| 1874 | — | 2 | 1 | 1 | 1 | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 7 | 4·25 |
| 1873 | — | 4 | 1 | — | 1 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 9 | 3·36 |
| 1872 | 2 | 4 | 1 | — | 2 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 11 | 2·61 |
| 1871 | 1 | 5 | 1 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 11 | 2·16 |
| 1870 | 1 | 1 | 3 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 6 | 2·25 |
| 1870/79 | 5 | 27 | 20 | 17 | 14 | 14 | 10 | 4 | 2 | — | 2 | 1 | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | ... | — | 118 | 3·69 |
| 1858/69 | 27 | 26 | 5 | 2 | 4 | 5 | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 73 | 1·73 |
| 1858/99 | 34 | 63 | 39 | 37 | 46 | 55 | 46 | 31 | 35 | 25 | 24 | 20 | 15 | 12 | 10 | 9 | 3 | 3 | 1 | 1 | 3 | ... | 1 | 513 | 6·10 |

[1]) Beräkningen af medeltalen har skett efter samma grunder som i tab. E n:o 1.

Tab. E n:o 3.

## Fördelning med hänsyn till utnämningsår och adjunktsålder af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie lektorer, hvilka förut varit ordinarie adjunkter.

| Utnämnde till lektorer åren | Antal lektorer, som vid sin utnämning varit adjunkter i nedanstående antal år | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Procent-tal lektorer, som förut varit adjunkter | Medel-tal [1]) tjänst-görings-år såsom adjunkt | Medeltal [1]) tjänst-görings-år före utnäm-ningen till adjunkt |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | | | | |
| 1895/99 | — | 2 | 1 | 1 | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 9 | 24 | 7·4 | 3·3 |
| 1890/94 | — | 2 | — | — | — | 1 | 1 | 1 | — | — | 3 | — | 1 | — | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 12 | 27 | 10·3 | 3·2 |
| 1885/89 | — | 1 | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 8 | 23 | 10·4 | 3·1 |
| 1880/84 | — | 1 | — | 1 | 2 | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 7 | 18 | 8·0 | 1·9 |
| 1875/79 | — | — | — | 3 | 3 | 1 | — | 1 | 2 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 12 | 43 | 6·3 | 1·6 |
| 1870/74 | — | 1 | 2 | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 32 | 4·8 | 1·1 |
| 1859/69 | 1 | 2 | 4 | — | 3 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 12 | 46 | 3·1 | 2·1 |
| 1859/99 | 1 | 9 | 7 | 7 | 11 | 5 | 4 | 2 | 3 | — | 4 | — | 3 | 2 | — | 1 | 1 | 1 | — | 2 | — | — | 3 | — | — | — | — | — | 1 | 67 | 29 | 7·1 | 2·3 |

Tab. E n:o 4.

## Fördelning med hänsyn till utnämningsår och extraordinarie tjänstgöring af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie lektorer, hvilka icke förut varit ordinarie adjunkter.

| Utnämnde till lektorer åren | Antal lektorer, som vid sin utnämning tjänstgjort såsom extra ordinarie lärare nedanstående antal år | | | | | | | | | | | | | ... | | Summa lärare | Medeltal [1]) tjänst-göringsår |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | | 22 | | |
| 1895/99 | 3 | 4 | 3 | 5 | 2 | 3 | 3 | — | 3 | 3 | — | — | — | ... | — | 29 | 4·3 |
| 1890/94 | 2 | 11 | 4 | 4 | 3 | — | 1 | 4 | 1 | 1 | — | — | — | ... | 1 | 32 | 3·9 |
| 1885/89 | 9 | 6 | 4 | 3 | 3 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | ... | — | 27 | 2·1 |
| 1880/84 | 8 | 4 | 5 | 5 | 2 | 4 | 1 | 2 | — | — | 1 | — | — | ... | — | 32 | 3·0 |
| 1875/79 | 4 | 6 | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | 1 | — | 1 | 1 | ... | — | 16 | 3·4 |
| 1870/74 | 4 | 5 | 4 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 15 | 1·7 |
| 1859/69 | 10 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 14 | 0·7 |
| 1859/99 | 40 | 38 | 23 | 19 | 10 | 9 | 5 | 6 | 5 | 6 | 1 | 1 | 1 | ... | 1 | 165 | 2·7 |

[1]) Beräkningen af medeltalen har skett efter samma grunder som i tab. E n:o 1.

**Tab. F n:o 1.**

## Fördelning af samtliga under åren 1870–1899 utnämnda lektorer med hänsyn till utnämningsår och antalet tillgodoräknade lönetursår.

| Utnämnings-år | Antal under året utnämnda lektorer, som året efter utnämningen tillgodoräknats nedanstående antal lönetursår | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltal [1] tillgodoräknade extra ordinarie eller adjunkts-lönetursår |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | |
| 1899 | 3 | 1 | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 1·42 |
| 1898 | 4 | 2 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 0·88 |
| 1897 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 2·25 |
| 1896 | 3 | — | 2 | — | 1 | — | — | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 2·89 |
| 1895 | 3 | 1 | — | 1 | — | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 9 | 4·22 |
| 1894 | 1 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 2·08 |
| 1893 | 4 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 1·10 |
| 1892 | 3 | 1 | — | 2 | 2 | 1 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 12 | 4·29 |
| 1891 | 6 | 2 | 1 | 3 | 1 | — | 3 | — | — | 1 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 18 | 2·78 |
| 1890 | 4 | 1 | 2 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 1·00 |
| 1890/99 | 32 | 11 | 8 | 9 | 5 | 4 | 7 | 4 | 2 | 2 | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | 1 | 87 | 2·53 |
| 1889 | 5 | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 1·44 |
| 1888 | 5 | 1 | 1 | 2 | — | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 11 | 1·64 |
| 1887 | 2 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | 6 | 3·33 |
| 1886 | 6 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 1·50 |
| 1885 | 3 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 0·40 |
| 1884 | 5 | 2 | 1 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 11 | 2·64 |
| 1883 | 8 | 1 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 11 | 0·50 |
| 1882 | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 0·38 |
| 1881 | 4 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 1·75 |
| 1880 | 7 | 2 | 1 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 15 | 2·33 |
| 1880/89 | 48 | 12 | 8 | 9 | 1 | 3 | 2 | — | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | 2 | 89 | 1·70 |
| 1879 | 6 | 2 | 1 | — | 1 | — | — | — | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 13 | 2·27 |
| 1878 | 7 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 0·00 |
| 1877 | 4 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 7 | 2·50 |
| 1876 | 9 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 10 | 0·65 |
| 1875 | 5 | 1 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | 0·86 |
| 1874 | 6 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 0·00 |
| 1873 | 4 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 0·30 |
| 1872 | 8 | — | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 11 | 0·59 |
| 1871 | 8 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 0·00 |
| 1870 | 8 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 0·00 |
| 1870/79 | 65 | 4 | 3 | 3 | 1 | — | 1 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | 82 | 0·80 |
| 1870/99 | 145 | 27 | 19 | 21 | 7 | 7 | 10 | 5 | 4 | 4 | 1 | 1 | 1 | — | — | 1 | 1 | — | 1 | — | 3 | 258 | 1·70 |

[1]) Vid beräkningen af dessa medeltal har antagits, att alla lärare blifvit utnämnde den 1 juli, så att i den tjänstetid, som tillgodoräknats dem efter utnämningen, ingått 1/2 års lektorstjänstgöring.

**Tab. F n:o 2.**

## Fördelning af samtliga under åren 1870—1899 utnämnda adjunkter med hänsyn till utnämningsår och antalet tillgodoräknade löneturår.

| Utnämningsår | Antal under året utnämnda adjunkter, som året efter utnämningen tillgodoräknats nedanstående antal löneturår | | | | | | | | | | | | | | | | | Summa lärare | Medeltal [1]) tillgodoräknade extra ordinarie löneturår |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | ... | 20 | |
| 1899 | — | — | — | 2 | 4 | 2 | 1 | 1 | 2 | 2 | — | 1 | — | 1 | — | — | ... | — | 16 | 5·94 |
| 1898 | 1 | — | — | — | 2 | 1 | 5 | — | 4 | 3 | 3 | — | 1 | — | — | — | ... | 1 | 21 | 7·33 |
| 1897 | — | 1 | — | 5 | 2 | 4 | 1 | 5 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | 1 | — | ... | — | 23 | 5·37 |
| 1896 | — | — | 1 | 1 | 5 | 2 | 1 | 3 | — | 1 | 1 | 2 | — | 1 | — | — | ... | — | 18 | 5·94 |
| 1895 | — | 1 | 5 | 3 | 2 | 3 | 2 | 1 | 1 | — | 2 | 4 | 1 | — | — | — | ... | — | 25 | 5·34 |
| 1894 | 1 | — | 4 | 3 | 2 | 3 | 7 | 2 | 4 | — | — | — | 1 | — | — | — | ... | — | 27 | 4·70 |
| 1893 | 4 | 1 | 1 | 1 | 5 | — | 2 | 6 | 2 | 1 | 4 | 2 | — | — | — | — | ... | — | 29 | 5·33 |
| 1892 | 2 | 4 | 1 | 3 | — | 5 | 3 | 1 | 3 | 1 | 2 | 5 | 1 | — | — | 1 | ... | — | 32 | 5·78 |
| 1891 | — | 4 | 2 | 1 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | — | 2 | — | 1 | 1 | — | — | ... | — | 17 | 4·79 |
| 1890 | 2 | 2 | 1 | — | — | 3 | 3 | 1 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | ... | — | 14 | 4·00 |
| 1890/99 | 10 | 13 | 15 | 19 | 24 | 24 | 26 | 21 | 18 | 12 | 15 | 14 | 5 | 3 | 1 | 1 | ... | 1 | 222 | 5·48 |
| 1889 | 3 | — | 1 | 1 | 3 | 2 | 1 | 2 | 2 | — | 1 | — | 1 | 1 | — | — | ... | — | 18 | 5·03 |
| 1888 | 1 | 2 | — | 4 | 2 | 2 | — | 1 | — | — | — | 1 | 1 | — | — | — | ... | — | 14 | 3·96 |
| 1887 | 2 | 1 | — | 3 | 2 | 2 | 2 | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | ... | — | 14 | 3·86 |
| 1886 | 1 | 2 | 2 | 1 | 1 | 2 | 1 | 1 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | ... | — | 14 | 3·96 |
| 1885 | 2 | 1 | 1 | 3 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 10 | 2·00 |
| 1884 | 3 | 3 | 3 | 1 | — | — | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 14 | 2·39 |
| 1883 | 2 | 4 | — | 1 | 1 | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 12 | 2·25 |
| 1882 | 6 | 2 | 4 | 1 | 3 | 2 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 20 | 2·10 |
| 1881 | 9 | 4 | 2 | 7 | 2 | 2 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 29 | 1·93 |
| 1880 | 5 | 3 | 3 | — | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 15 | 1·47 |
| 1880/89 | 34 | 22 | 16 | 22 | 19 | 17 | 9 | 8 | 4 | 3 | 1 | 2 | 2 | 1 | — | — | ... | — | 160 | 2·85 |
| 1879 | 7 | 5 | 3 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 19 | 1·00 |
| 1878 | 14 | 2 | 3 | 2 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 22 | 0·82 |
| 1877 | 10 | 3 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 15 | 0·57 |
| 1876 | 18 | 4 | 5 | — | 4 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 31 | 0·76 |
| 1875 | 16 | 6 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 24 | 0·33 |
| 1874 | 10 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 12 | 0·08 |
| 1873 | 19 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 21 | 0·14 |
| 1872 | 23 | 4 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 27 | 0·07 |
| 1871 | 25 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 27 | 0·11 |
| 1870 | 16 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 17 | 0·09 |
| 1870/79 | 158 | 28 | 13 | 8 | 6 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | ... | — | 215 | 0·41 |
| 1870/99 | 202 | 63 | 44 | 49 | 49 | 41 | 36 | 29 | 23 | 15 | 16 | 16 | 7 | 4 | 1 | 1 | ... | 1 | 597 | 2·95 |

[1]) Beräkningen af medeltalen har skett enligt samma grunder som i tab. F n:o 1.

**Tab. G n:o 1.**

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga lärare med hänsyn till födelseår och civilstånd.

| Födelseår | Lektorer | | | Adjunkter | | | E. o. lärare | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Ogifta | Gifta | % gifta | Ogifta | Gifta | % gifta | Ogifta | Gifta | % gifta |
| 1871/1877 | — | — | — | — | — | — | 26 | 4 | 13 |
| 1870 | 1 | 1 | 50 | 1 | — | 0 | 10 | 3 | 23 |
| 1869 | — | 1 | 100 | — | — | — | 18 | 5 | 22 |
| 1868 | — | — | — | — | — | — | 22 | 7 | 24 |
| 1867 | 1 | 1 | 50 | 1 | 1 | 50 | 21 | 7 | 25 |
| 1866 | 1 | 1 | 50 | 4 | 1 | 20 | 18 | 3 | 14 |
| 1866/70 | 3 | 4 | 57 | 6 | 2 | 25 | 89 | 25 | 22 |
| 1865 | 1 | 1 | 50 | 4 | 2 | 33 | 23 | 9 | 28 |
| 1864 | — | 4 | 100 | 2 | 5 | 71 | 19 | 7 | 27 |
| 1863 | 2 | 1 | 33 | 9 | 4 | 31 | 12 | 6 | 33 |
| 1862 | 5 | 2 | 29 | 4 | 5 | 56 | 10 | 2 | 17 |
| 1861 | 4 | 5 | 56 | 2 | 5 | 71 | 9 | 5 | 36 |
| 1861/65 | 12 | 13 | 52 | 21 | 21 | 50 | 73 | 29 | 28 |
| 1860 | 1 | 4 | 80 | 1 | 9 | 90 | 12 | 4 | 25 |
| 1859 | 3 | 3 | 50 | 5 | 10 | 67 | 10 | 3 | 23 |
| 1858 | 2 | 6 | 75 | 5 | 20 | 80 | 10 | 2 | 17 |
| 1857 | 1 | 4 | 80 | 4 | 6 | 60 | 6 | 4 | 40 |
| 1856 | 4 | 5 | 56 | 2 | 9 | 82 | 3 | 1 | 25 |
| 1856/60 | 11 | 22 | 67 | 17 | 54 | 76 | 41 | 14 | 25 |
| 1855 | 1 | 5 | 83 | 4 | 12 | 75 | 4 | 2 | 33 |
| 1854 | 2 | 12 | 86 | 6 | 9 | 60 | 5 | 3 | 38 |
| 1853 | 2 | 4 | 67 | 6 | 8 | 57 | 3 | 1 | 25 |
| 1852 | 1 | 6 | 86 | 2 | 13 | 87 | 3 | — | 0 |
| 1851 | 2 | 8 | 80 | 6 | 11 | 65 | 2 | 1 | 33 |
| 1851/55 | 8 | 35 | 81 | 24 | 53 | 69 | 17 | 7 | 29 |
| 1850 | 2 | 7 | 78 | 11 | 12 | 52 | — | — | — |
| 1849 | 6 | 8 | 57 | 4 | 11 | 73 | 3 | — | 0 |
| 1848 | 2 | 5 | 71 | 8 | 14 | 64 | 1 | — | 0 |
| 1847 | 1 | 4 | 80 | 15 | 22 | 59 | 1 | — | 0 |
| 1846 | 1 | 5 | 83 | 10 | 16 | 62 | — | — | — |
| 1846/50 | 12 | 29 | 71 | 48 | 75 | 61 | 5 | — | 0 |
| 1845 | — | 10 | 100 | 7 | 19 | 73 | — | — | — |
| 1844 | — | 6 | 100 | 8 | 24 | 75 | 1 | — | 0 |
| 1843 | — | 6 | 100 | 1 | 19 | 95 | — | — | — |
| 1842 | 3 | 7 | 70 | 6 | 12 | 67 | — | — | — |
| 1841 | — | 5 | 100 | 2 | 12 | 86 | — | — | — |
| 1841/45 | 3 | 34 | 92 | 24 | 86 | 78 | 1 | — | 0 |
| 1840 | 1 | 6 | 86 | 4 | 11 | 73 | — | — | — |
| 1839 | 2 | 4 | 67 | 6 | 14 | 70 | — | — | — |
| 1838 | — | 6 | 100 | 2 | 6 | 75 | — | — | — |
| 1837 | 1 | 1 | 50 | 2 | 7 | 78 | — | — | — |
| 1836 | — | 1 | 100 | 1 | 4 | 80 | — | — | — |
| 1836/40 | 4 | 18 | 82 | 15 | 42 | 74 | — | — | — |
| 1835 | 2 | 3 | 60 | 2 | 3 | 60 | — | — | — |
| 1834 | — | 3 | 100 | — | 3 | 100 | — | — | — |
| 1833 | — | 4 | 100 | 1 | 4 | 80 | — | — | — |
| 1832 | — | 5 | 100 | 1 | 3 | 75 | — | — | — |
| 1831 | 1 | 1 | 50 | — | 3 | 100 | — | — | — |
| 1831/35 | 3 | 16 | 84 | 4 | 16 | 80 | — | — | — |
| 1830 | — | 1 | 100 | — | 2 | 100 | — | — | — |
| 1829 | — | 3 | 100 | — | — | — | — | — | — |
| 1828 | — | — | — | — | 1 | 100 | — | — | — |
| 1827 | — | 1 | 100 | — | 1 | 100 | — | — | — |
| 1826 | — | — | — | — | 1 | 100 | — | — | — |
| 1826/30 | — | 5 | 100 | — | 5 | 100 | — | — | — |
| 1826/77 | 56 | 176 | 75·9 | 159 | 354 | 69·0 | 252 | 79 | 23·9 |

## Tab. G. n:o 2.

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga ordinarie lärare med hänsyn till utnämningsår och civilstånd.

| Utnämnings-år | Lektorer | | | Adjunkter | | | Utnämnings-år | Lektorer | | | Adjunkter | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Ogifta | Gifta | % gifta | Ogifta | Gifta | % gifta | | Ogifta | Gifta | % gifta | Ogifta | Gifta | % gifta |
| 1899 | 3 | 3 | 50 | 8 | 8 | 50 | 1874 | — | 4 | 100 | 4 | 3 | 43 |
| 1898 | 4 | 4 | 50 | 9 | 12 | 57 | 1873 | — | 2 | 100 | 1 | 8 | 89 |
| 1897 | 3 | 3 | 50 | 17 | 5 | 23 | 1872 | — | 6 | 100 | 2 | 9 | 82 |
| 1896 | 7 | 2 | 22 | 5 | 12 | 71 | 1871 | 1 | 3 | 75 | 1 | 10 | 91 |
| 1895 | 4 | 5 | 56 | 14 | 8 | 36 | 1870 | — | 6 | 100 | 1 | 5 | 83 |
| 1895/99 | 21 | 17 | 45 | 53 | 45 | 46 | 1870/74 | 1 | 21 | 95 | 9 | 35 | 80 |
| 1894 | 3 | 2 | 40 | 11 | 15 | 58 | 1869 | — | 1 | 100 | 2 | 13 | 87 |
| 1893 | 1 | 4 | 80 | 7 | 17 | 71 | 1868 | 2 | 2 | 50 | 1 | 9 | 90 |
| 1892 | 4 | 7 | 64 | 4 | 23 | 85 | 1867 | 1 | 1 | 50 | 1 | 13 | 93 |
| 1891 | 4 | 12 | 75 | 3 | 14 | 82 | 1866 | 1 | 2 | 67 | 2 | 5 | 71 |
| 1890 | 1 | 6 | 86 | 6 | 5 | 45 | 1865 | — | 2 | 100 | 1 | 3 | 75 |
| 1890/94 | 13 | 31 | 70 | 31 | 74 | 70 | 1865/69 | 4 | 8 | 67 | 7 | 43 | 86 |
| 1889 | — | 8 | 100 | 3 | 14 | 82 | 1864 | — | 5 | 100 | 1 | 3 | 75 |
| 1888 | 4 | 7 | 64 | 2 | 8 | 80 | 1863 | — | 1 | 100 | 1 | 2 | 67 |
| 1887 | — | 4 | 100 | 4 | 6 | 60 | 1862 | — | 3 | 100 | 1 | 2 | 67 |
| 1886 | 1 | 8 | 89 | 3 | 6 | 67 | 1861 | — | — | — | — | 2 | 100 |
| 1885 | — | 3 | 100 | 1 | 8 | 89 | 1860 | — | 2 | 100 | 1 | 3 | 75 |
| 1885/89 | 5 | 30 | 86 | 13 | 42 | 76 | 1860/64 | — | 11 | 100 | 4 | 12 | 75 |
| 1884 | 2 | 7 | 22 | 6 | 7 | 54 | 1859 | — | 3 | 100 | — | 6 | 100 |
| 1883 | 2 | 6 | 75 | 3 | 5 | 63 | 1858 | — | — | — | — | 1 | 100 |
| 1882 | 1 | 2 | 67 | 3 | 10 | 77 | 1858/59 | — | 3 | 100 | — | 7 | 100 |
| 1881 | 2 | 5 | 71 | 7 | 13 | 65 | | | | | | | |
| 1880 | 2 | 10 | 83 | 4 | 6 | 60 | 1858/99 | 56 | 176 | 75·9 | 159 | 354 | 69·0 |
| 1880/84 | 9 | 30 | 77 | 23 | 41 | 64 | | | | | | | |
| 1879 | 1 | 8 | 89 | 2 | 13 | 87 | | | | | | | |
| 1878 | 1 | 2 | 67 | 5 | 11 | 69 | | | | | | | |
| 1877 | — | 3 | 100 | 6 | 6 | 50 | | | | | | | |
| 1876 | 1 | 6 | 86 | 6 | 13 | 68 | | | | | | | |
| 1875 | — | 6 | 100 | — | 12 | 100 | | | | | | | |
| 1875/79 | 3 | 25 | 89 | 19 | 55 | 74 | | | | | | | |

Tab. H n:o 1.

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga gifta [1]) ordinarie lektorer med hänsyn till giftermålsår och antal barn.

| Giftermålsår | Antal gifta ordinarie lektorer, som vid 1899 års slut hade nedanstående antal barn | | | | | | | | | | Summa gifta lektorer | Medeltal barn |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | | |
| 1899 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 1 | 0·0 |
| 1898 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 0·3 |
| 1897 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 1·0 |
| 1896 | — | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 1·3 |
| 1895 | — | 1 | 3 | 1 | — | — | — | — | — | — | 5 | 2·0 |
| 1895/99 | 3 | 7 | 4 | 1 | — | — | — | — | — | — | 15 | 1·2 |
| 1894 | 1 | — | 2 | 2 | — | — | — | — | — | — | 5 | 2·0 |
| 1893 | — | — | 1 | 4 | — | — | — | — | — | — | 5 | 2·8 |
| 1892 | — | 2 | 1 | 2 | 2 | — | — | — | — | — | 7 | 2·6 |
| 1891 | — | — | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | 2 | 2·5 |
| 1890 | 1 | 1 | 1 | 4 | 1 | — | — | — | — | — | 8 | 2·4 |
| 1890/94 | 2 | 3 | 6 | 13 | 3 | — | — | — | — | — | 27 | 2·4 |
| 1889 | — | 1 | 4 | 1 | — | — | 1 | — | — | — | 7 | 2·6 |
| 1888 | — | — | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | 4 | 2·8 |
| 1887 | — | — | 2 | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 4 | 3·5 |
| 1886 | 1 | 2 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | 7 | 2·0 |
| 1885 | 2 | 2 | 2 | 4 | — | — | — | — | — | — | 10 | 1·8 |
| 1885/89 | 3 | 5 | 11 | 9 | 2 | — | 1 | 1 | — | — | 32 | 2·3 |
| 1884 | — | — | 2 | 4 | — | — | — | — | — | — | 6 | 2·7 |
| 1883 | 3 | 1 | 1 | 2 | — | 4 | — | — | — | — | 11 | 2·6 |
| 1882 | 1 | 1 | 1 | — | 1 | 2 | 2 | — | — | — | 8 | 3·6 |
| 1881 | — | 1 | — | 1 | 2 | 3 | 1 | — | — | — | 8 | 4·1 |
| 1880 | 3 | — | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | 5 | 1·2 |
| 1880/84 | 7 | 3 | 5 | 7 | 4 | 9 | 3 | — | — | — | 38 | 3·0 |
| 1879 | — | 1 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | 5 | 2·6 |
| 1878 | 2 | — | — | — | 1 | — | 1 | — | — | — | 4 | 2·5 |
| 1877 | 1 | — | 2 | — | 2 | — | — | — | 1 | — | 6 | 3·3 |
| 1876 | 1 | 2 | — | 1 | 1 | — | — | — | 1 | — | 6 | 2·8 |
| 1875 | — | — | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | 3 | 2·3 |
| 1875/79 | 4 | 3 | 5 | 4 | 5 | — | 1 | — | 2 | — | 24 | 2·8 |
| 1874 | 2 | | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 0·0 |
| 1873 | — | — | — | — | — | 1 | 2 | — | 1 | — | 4 | 6·3 |
| 1872 | — | 1 | — | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | 5 | 3·2 |
| 1871 | — | 1 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | 5 | 2·4 |
| 1870 | — | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 1 | 3 | 5·7 |
| 1870/74 | 2 | 2 | 3 | 3 | 2 | 2 | 3 | — | 1 | 1 | 19 | 3·7 |
| 1858/69 | 1 | 2 | 2 | 4 | 7 | 2 | — | 1 | 1 | 1 | 21 | 3·8 |
| 1858/99 | 22 | 25 | 36 | 41 | 23 | 13 | 8 | 2 | 4 | 2 | 176 | 2·8 |

[1]) Häri inbegripas äfven änklingar.

Tab. H n:o 2.

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga gifta [1] ordinarie adjunkter med hänsyn till giftermålsår och antal barn.

| Giftermålsår | Antal gifta ordinarie adjunkter, som vid 1899 års slut hade nedanstående antal barn | | | | | | | | | | Summa gifta adjunkter | Medeltal barn |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | | |
| 1899 | 9 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 0·0 |
| 1898 | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 0·7 |
| 1897 | 5 | 7 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 13 | 0·7 |
| 1896 | 5 | 4 | 7 | 1 | — | — | — | — | — | — | 17 | 1·2 |
| 1895 | 3 | 6 | 5 | 1 | — | — | — | — | — | — | 15 | 1·3 |
| 1895/99 | 23 | 19 | 13 | 2 | — | — | — | — | — | — | 57 | 0·9 |
| 1894 | 5 | 1 | 5 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | 14 | 1·5 |
| 1893 | 1 | 4 | 3 | 7 | — | — | — | — | — | — | 15 | 2·1 |
| 1892 | 4 | 2 | 4 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | 13 | 1·5 |
| 1891 | 1 | 3 | 3 | 4 | 2 | — | — | — | — | — | 13 | 2·2 |
| 1890 | 3 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 0·6 |
| 1890/94 | 14 | 11 | 16 | 15 | 4 | — | — | — | — | — | 60 | 1·7 |
| 1889 | 4 | 1 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | 9 | 1,3 |
| 1888 | 1 | 1 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | 6 | 2·2 |
| 1887 | — | 1 | 2 | 1 | 2 | 3 | 1 | — | — | — | 10 | 3·7 |
| 1886 | 4 | 2 | 4 | — | 1 | 1 | 1 | — | — | — | 13 | 1·9 |
| 1885 | 3 | 1 | 2 | 1 | 3 | 1 | — | 1 | — | — | 12 | 2·7 |
| 1885/89 | 12 | 6 | 11 | 5 | 8 | 5 | 2 | 1 | — | — | 50 | 2·4 |
| 1884 | 1 | 2 | 1 | 2 | 1 | — | — | 1 | — | — | 8 | 2·6 |
| 1883 | 3 | — | 1 | 1 | 2 | 2 | — | — | — | — | 9 | 2·6 |
| 1882 | 4 | 1 | 3 | — | 2 | — | 1 | 1 | — | — | 12 | 2·3 |
| 1881 | 3 | 1 | 4 | 2 | 1 | 2 | 1 | — | — | — | 14 | 2·5 |
| 1880 | 2 | 1 | 3 | 3 | 5 | 3 | — | — | — | — | 17 | 3·0 |
| 1880/84 | 13 | 5 | 12 | 8 | 11 | 7 | 2 | 2 | — | — | 60 | 2·6 |
| 1879 | 2 | 3 | 4 | 4 | 2 | 1 | 1 | — | 1 | — | 18 | 2·8 |
| 1878 | 2 | 1 | 3 | 2 | — | 1 | — | — | — | — | 9 | 2·0 |
| 1877 | 3 | — | 2 | 2 | 1 | — | — | — | | — | 8 | 1·8 |
| 1876 | 1 | 1 | 3 | 3 | 2 | 1 | 1 | — | — | — | 12 | 2·9 |
| 1875 | 1 | 2 | 1 | 4 | — | — | — | 1 | — | — | 9 | 2·6 |
| 1875/79 | 9 | 7 | 13 | 15 | 5 | 3 | 2 | 1 | 1 | — | 56 | 2·5 |
| 1874 | 1 | — | 1 | 2 | 1 | 1 | 2 | 1 | — | — | 9 | 4·0 |
| 1873 | 3 | 2 | 1 | 2 | 3 | 2 | — | — | — | — | 13 | 2·5 |
| 1872 | — | 1 | 3 | 1 | — | — | 1 | 1 | — | — | 7 | 3·3 |
| 1871 | — | — | 1 | 1 | — | — | 3 | — | — | — | 5 | 4·6 |
| 1870 | — | 2 | 1 | 4 | 1 | 1 | 1 | — | — | — | 10 | 3·1 |
| 1870/74 | 4 | 5 | 7 | 10 | 5 | 4 | 7 | 2 | — | — | 44 | 3·3 |
| 1859/69 | 6 | 4 | 2 | 2 | 5 | 4 | 1 | 1 | 1 | 1 | 27 | 3·1 |
| 1859/99 | 81 | 57 | 74 | 57 | 38 | 23 | 14 | 7 | 2 | 1 | 354 | 2·3 |

## Tab. H n:o 3.

## Fördelning af de vid 1899 års slut befintliga gifta [1]) extra ordinarie lärare med hänsyn till giftermålsår och antal barn.

| Giftermåls-år | Antal gifta e. o. lärare, hvilka vid 1899 års slut hade nedanstående antal barn | | | | | Summa gifta e. o. lärare | Medeltal barn för hvarje lärare |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | | |
| 1899 | 14 | — | — | — | — | 14 | 0·0 |
| 1898 | 10 | 3 | — | — | — | 13 | 0·2 |
| 1897 | 6 | 7 | 2 | — | — | 15 | 0·7 |
| 1896 | 4 | 6 | 1 | — | — | 11 | 0·7 |
| 1895 | 2 | 2 | 3 | — | — | 7 | 1·1 |
| 1895/99 | 36 | 18 | 6 | — | — | 60 | 0·5 |
| 1894 | 1 | — | 5 | — | — | 6 | 1.7 |
| 1893 | — | 1 | — | — | — | 1 | 1·0 |
| 1892 | 1 | — | 1 | 1 | — | 3 | 1·7 |
| 1891 | — | 1 | — | — | — | 1 | 1·0 |
| 1890 | 1 | — | — | — | — | 1 | 0·0 |
| 1890/94 | 3 | 2 | 6 | 1 | — | 12 | 1·4 |
| 1889 | — | — | 1 | 1 | — | 2 | 2·5 |
| 1888 | 1 | — | — | — | — | 1 | 0·0 |
| 1887 | — | — | — | — | 1 | 1 | 4·0 |
| 1886 | — | 1 | — | — | — | 1 | 1·0 |
| 1885 | — | — | 1 | — | — | 1 | 2·0 |
| 1884 | — | — | — | — | — | — | — |
| 1883 | — | — | 1 | — | — | 1 | 2·0 |
| 1883/89 | 1 | 1 | 3 | 1 | 1 | 7 | 2·0 |
| 1883/99 | 40 | 21 | 15 | 2 | 1 | 79 | 0·8 |

[1]) Häri inbegripas äfven änklingar.

## Rättelser.

Sid. 375, rad 6 uppifrån står: filosofisk, läs: filologisk;

» 723, » 5 » står: lärarerådet, läs: läroverksrådet;

» 728, » 1 och 2 nedifrån i noten står: de tre klasserna, läs: de tre högsta klasserna.